फुङ्लिङ नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

फुङ्लिङ, ताप्लेजुङ

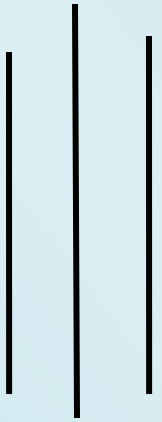

राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन, २०७७

(अन्तिम प्रतिवेदन)

प्राविधिक सहयोग
तारानाथ निरौला
बिराटनगर ६

प्रतिवेदन प्रस्तोता
पाथवे नेपाल

फुङ्लिङ नगरपालिका
राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन, २०७७
बिषय सूची

क्र.सं.	बिषय	पेज नं.
भाग १	पृष्ठभूमि	१
१.१	फुङ्लिङ नगरपालिकाको बस्तुस्थिति	१
१.२	राजश्व संङ्कलन र परिचालनमा नेपालको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि	२-४
१.३	फुङ्लिङ नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति, र भू-उपयोगको अवस्था	४-८
१.४	जनसाङ्खिक तथा घरपरिवार वितरण	८-९
१.५	उमेर समुह तथा लैङ्गिकताका आधारमा जनसङ्ख्या बितरण:	१०-११
१.६	जातजातीका आधारमा घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या बितरण	११-१२
१.७	धर्मका आधारमा घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या बितरण:	१२-१३
१.८	परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन घरको स्वामित्व तथा घरको बनोट र प्रकृति साथै सेवा सुविधा उपभोगका आधारमा घरपरिवार बिबरण	१४
१.८.१	जग्गाको स्वामित्व (लालपुर्जा) र जम्मा जग्गा को आधारमा घरपरिवार	१४-१५
१.८.२	आफु बसेको घरको स्वमित्को साथै परिवार सँग रहेको घर सङ्ख्याका आधारमा घरपरिवार	१६-१७
१.८.३	नगरपालिका क्षेत्र भित्र निर्माण भएका घरको बनोटको आधारमा घरपरिवार	१७-१९
१.९	आफ्नो जग्गा जमिन तथा तथा घर भाडामा दिए नदिएको आधारमा घरपरिवार	१९-२१
१.१०	साधन र सुविधाको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार बिबरण	२१-२३
१.११	खाना पकाउने इन्धनको स्रोतको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार	२३-२४
१.१२	वद्युत सेवामा पहुँचको आधारमा घरपरिवार	२५-२६
१.१३	मूख्य पेशा अवलम्बन गरेका आधारमा घरपरिवार तथा उद्योग तथा ब्यापार सम्बन्धी विवरण	२६-२७
१.१३.१	व्यापार व्यवसायको प्रकारका आधारमा सम्लग्न घरपरिवार	२७-३०
१.१३.२	सीपयुक्त जनशक्तिका आधारमा जनसङ्ख्या विवरण:	३०-३४
१.१४	कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय संग सम्बन्धितन संघ संस्था साथै लैङ्गिक आवद्धता	३४-३६
१.१५	बजार केन्द्र तथा नगरबाट बाहिर निकासी हुने वस्तुहरू	३६-३८
१.१६	औसत माशिक पारिवारिक आम्दानी र बचत	३८-४१
१.१७	सामुदायिक भवन, सार्वजनिक पाटीपौवा र चौतारा	४१-४३
१.१८	यातायात तथा ढुवानीका साधन पार्क तथा स्टेसनहरू	४३-४४
१.१९	सडक, ढल, नाला तथा पुल पुलेसाहरू	४४-४५
१.२०	खेल मैदानहरूको विवरण	४६
१.२१	पर्यटन पूर्वाधार	४७
१.२१.१	सांस्कृतिक तथा धार्मीक स्थलहरू	४७-४९
१.२१.२	पार्क, पोखरी, तालतलैया तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण	४९-५२
१.२२	बैंक, वित्तीय संस्था, लघुवित्त साथै सहकारीहरूको बिबरण	५२-५५
१.२३	विभिन्न समिति तथा, टोल विकास संस्थासमेतका सामाजिक संघसंस्थाहरू र तीनमा आवद्ध जनसङ्ख्या	५५-५६
१.२४	शिक्षालयहरूको नाम र बर्तमान अवस्था	५६-५९
१.२५	स्वास्थ्य सेवा र यस्को अवस्था	५९
१.२५.१	स्वास्थ्य तथा सरसफाई र वातावरण	५९

१.२५.२	नगर क्षेत्र भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाको विवरण	५९-६०
१.२६	सफा र सुरक्षित खानेपानीको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार तथा श्रोतको अवस्था	६०-६४
१.२७	सार्वजनिक शौचालय, शौचालयको प्रयोग र त्यसको सरसफाईको विवरण	६४-६५
१.२८	सामुदायिक भवन	६५-६६
१.२९	प्राकृतिक श्रोतको विवरण	६६
१.२९.१	बनजङ्गलको विवरण	६६-६७
१.२९.२	ढुङ्गा, गिट्टी तथा बालुवाको विवरण:	६७
भाग २	अध्ययनको उद्देश्य र सिमा	६८
२.१	अध्ययनको उद्देश्य	६८-६९
२.२	अध्ययन विधि र प्रकृया	६९-७०
भाग ३	कानूनी संरचनात्मक अवस्थाको विश्लेषण	७१
३.१	संबैधानिक व्यवस्था	७०-७३
३.२	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनमा भएको व्यवस्था	७३
३.२.१	कर तथा गैरकर राजश्वका क्षेत्र	७३-७४
३.२.२	कर नलाग्ने	७४
३.३	बस्तुगत विवरण (Profile) तयार गर्नु पर्ने	७५
३.४	बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट	७५
३.५	प्रदेश आर्थिक ऐन, २०७५	७५
३.५.१	घर जग्गा रजिष्ट्रशन शुल्क	७५
३.५.२	सवारी साधन कर	७५
३.५.३	मनोरञ्जन कर	७५
३.५.४	विज्ञापन कर	७६
३.५.५	दहत्तर बहत्तर शुल्क	७६
३.५.६	जिल्ला निकासी शुल्क	७६
३.५.७	पर्यटन शुल्क	७६
३.५.८	बन पैदावर विक्रि शुल्क:	७६
३.५.९	छुट तथा दण्ड जरिवाना:	७६
भाग ४	कार्यान्वयनमा रहेका राजश्वका क्षेत्र तथा दररेटहरू	
४.१	साविकका आन्तरिक आयका स्रोत तथा दरहरू	७७
४.१.१	एकीकृत सम्पति कर तथा भूमिकरको दर रेट बिबरण	७७-८०
४.१.२	भूमिकर/मालपोत	८१
४.१.३	घरवहाल कर	८१
४.१.४	व्यवसाय कर	८२-८८
४.१.५	जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर	८८
४.१.५.१	जडिबुटी कर	८८-९०
४.१.५.२	कवाडी सामान	९०
४.१.५.३	जीवजन्तुको निकासी कर	९०-९१
४.१.६	सवारी साधन कर	९१
४.१.६.१	सवारी साधन स्वमित्व शुल्क	९१
४.१.६.२	स्थानीय सवारी साधन कर	९१
४.१.७	विज्ञापन कर	९१-९२

४.१.८	हाटबजार कर, घुम्ति व्यवसाय कर तथा बहाल बिटौरी कर	९२
४.१.८.१	हाट बजरा कर:	९२
४.१.८.२	घुम्ति व्यवसाय कर	९३
४.१.९	वहाल विटौरी शुल्क	९३
४.१.१०	सेवा शुल्क, दस्तुर	९३
४.१.१०.१	आयर हेसियत सम्पतिको मूल्याङ्कन प्रमाणित (सामान्य प्रयोजन)	९३-९४
४.१.१०.२	आय/ हेसियत सम्पतिको मूल्याङ्कन प्रमाणित (अध्ययन प्रयोजन)	९४
४.१.१०.३	बैंककालागि ऋण सिफारिस दस्तुर	९४
४.१.१०.४	चार किल्ला र बाटो प्रमाणित दस्तुर	९४-९५
४.१.१०.५	बिभिन्न सिफारिस तथा प्रमाणित दस्तुर	९५-९६
४.१.१०.६	निवेदन दर्ता दस्तुर	९६-९७
४.१.१०.७	नक्सा पास दस्तुर	९७
४.१.१०.७.१	नयाँ घर संरचनाको नक्सा पास दस्तुर देहाय बमोजिम हुनेछ	९७
.४.१.१०.७.२	अभिलेखिकरण शुल्क (पुराना घर संरचना)	९७-९८
४.१.१०.७.३	अमीन सम्बन्धी व्यवस्था	९८
४.१.१०.८	फुङ्लिङ नगरपालिकाको बिरेन्द्र चौक स्थित मिटिङ हल भाडा शुल्क	९८
४.१.१०.९	मेसिनरी उपकरणको भाडा शुल्क	९८
४.१.१०.१०	फोहोर मैला व्यवस्थापन शुल्क (प्रति महिना)	९८-९९
४.१.१०.११	नदी जन्य पदार्थ तथा प्राकृतिक श्रोत बिक्रि कर	९९
४.१.१०.१२	स्थानीय पूर्वाधार उपयोग शुल्क	९९-१००
४.१.११	पशुपन्छी जाँच तथा उपचार शुल्क	१००
४.२	नगरपालिकाको आन्तरिक आम्दानीको अवस्था	१००-१०२
४.३	नगरपालिकाको आ.व. २०७७/७८ को प्रस्तावित व्यय विवरण	१०३-१०६
भाग ५	आ.व. २०७८/७९ का लागि प्रस्तावित कर तथा गैर कर राजश्वका क्षेत्र साथै दररेटहरू	१०७
५.१	सम्पत्ति कर तथा सम्पति करको लागि मूल्याङ्कन दर	१०७-१११
५.२	भुमिकर/मालपोत	१११-११३
५.३	घर तथा जग्गा जमिन साथै मेसिन तथा उपकरण बहालकर	११३
५.४	उद्योग, व्यापार तथा विशेषज्ञ परामर्श तथा व्यवसायिक सेवा कर तथा शुल्क	११३-१४१
५.५	सवारी साधन कर तथा पूर्वाधार सेवा शुल्क:	१४१
५.५.१	सवारी साधन कर:	१४१-१४२
५.५.२	पूर्वाधार सेवा शुल्क: स्थानीय सडक पूर्वाधार तथा भवन समेत	१४२-१४४
५.६	विज्ञापन कर	१४४-१४५
५.७	मनोरञ्जन कर:	१४६
५.८	बहाल विटौरी कर तथा शुल्क	१४६-१४८
५.९	प्राकृतिक स्रोत तथा कवाडिका सामान साथै गौण उत्पादनको बिक्रि तथा उपयोग कर	१४८-१५२
५.१०	हाटबजार कर	१५३-१५६
५.११	पार्किङ शुल्क:	१५६
५.१२	पर्यटन शुल्क:	१५७
५.१३	सिफारिस, सेवा शुल्क तथा दस्तुर	१५७-१७०
५.१४	दण्ड सजाय तथा जरिमाना	१७०-१७३
भाग ६	कर तथा राजश्वको प्रक्षेपण	१७४

६.१	आ.व. २०७८/७९ का लागि बिषयगत क्षेत्रको राजश्व प्रक्षेपणको बिस्त्रित बिबरण	१७४
६.१.१	सम्पति करको प्रस्तावित प्रक्षेपण	१७४-१७५
६.१.२	भूमिकर/मालपोतको प्रस्तावित प्रक्षेपण	१७५-१७७
६.१.३	घर तथा जग्गा जमिन साथै मेसिन तथा उपकरण वहाल करको प्रस्तावित प्रक्षेपण	१७७-१७८
६.१.४	उद्योग, व्यापार तथा सेवा व्यवसाय करको प्रस्तावित प्रक्षेपण	१७८
६.१.४.१	उद्योग कलकारखाना	१७८-१८०
६.१.४.२	व्यापारीक बस्तुहरू	१८१-१८३
६.१.४.३	व्यवसायिक बिशेषज्ञ	१८४-१८८
६.१.५	सवारी साधन कर तथा पूर्वाधार शेवा शुल्कको प्रस्तावित प्रक्षेपण	१८८
६.१.६	विज्ञापन करको प्रस्तावित प्रक्षेपण:	१८९
६.१.७	मनोरञ्जन करको प्रस्तावित प्रक्षेपण:	१८९
६.१.८	बहाल बिटौरी कर तथा शुल्कको प्रस्तावित प्रक्षेपण	१९०-१९१
६.१.९	प्राकृतिक श्रोत उपयोग कर तथा शुल्कको प्रस्तावित प्रक्षेपण	१९१-१९३
६.१.१०	साप्ताहिक हाटबाजार कर तथा शुल्कको प्रस्तावित प्रक्षेपण	१९३
६.१.११	पार्किङ शुल्कको प्रस्तावित प्रक्षेपण	१९३
६.१.१२	पर्यटन शुल्कको प्रस्तावित प्रक्षेपण:	१९३-१९४
६.१.१३	दस्तुर, सिफारिस, दर्ता तथा सेवा शुल्कको प्रस्तावित प्रक्षेपण	१९४-१९६
६.१.१४	दण्ड सजाय, जरिमाना तथा कर छुटको प्रस्तावित प्रक्षेपण	१९६-१९७
६.२.	जम्मा आय प्रक्षेपणको संक्षिप्त विवरण	१९७-२०१
भाग ७	शुभ्काव तथा निष्कर्ष	२०२-२०४
	अनुसूचि	

फुङ्लिङ नगरपालिका
राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन, २०७७/७८

भाग १ (एक)
पृष्ठभूमी

१. पृष्ठभूमिः

१.१ फुङ्लिङ नगरपालिकाको बस्तुस्थितिः

संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन पद्धतिको स्थापनाका साथ नेपालको संविधानले प्रदत्त गरेका स्थानीय तहका अधिकार क्षेत्र र स्थनीय विकासका आधारभुत क्षेत्रहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको माध्यम बाट मुलुकको समृद्धिको मार्ग प्रसस्त गर्नु आजको प्रमुख अभिभारा भएकोछ । यस अभिभारालाई परिणाममुखि बनाउन फुङ्लिङ नगरपालिकाले संपादन गर्ने आर्थिक, भौतिक, सामाजिक तथा सास्कृतिक विकास र विस्तारका कार्यहरूलाई स्थानीयबासिहरूकै सहभागिता र साझेदारीमा व्यवस्थित, प्रभावकारी र समयबद्ध सञ्चालन व्यवस्थापनकालागि आधार तयार पर्नु आजको प्रमुख आवश्यकता हो र यो अनिवार्य पनि छ । स्थानीय तहलाई स्थानीय सरकारको रुपमा प्राप्त अधिकारको माध्यम बाट आर्थिक समृद्धिको बाटो निर्धारण गरी समग्र नगरपालिकाको समृद्धिलाई प्रारम्भिक आधार निर्माण गर्ने उद्देश्यका साथ फुङ्लिङ नगरपालिकाले एकीकृत आवधिक नगरपालिका विकास योजना समेत तयार गरी सोहि बमोजिम नगरपालिकाको दिगो विकासका तमाम योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने अठोट र प्रतिवद्धता जाहेर गरिसकेको अवस्था छ ।

नगरपालिकाको समृद्धि संग सम्बन्धित तमाम योजनाहरूको सफल कार्यान्वयन संग जोडिएको आन्तरिक आयलाई बलियो बनाउनु अहिलेको प्रथम कर्तब्य भित्र पर्दछ । छिमेकमा गाउँपालिकाको रुपमा कृयाशिल स्थनीय तहको तुलनमा यस नगरपालिकाको आन्तरिक आय केहि मजबुत र गणनायोग्य अङ्कमा रहेको भएता पनि नगरपालिकाले संबैधानिक तथा कानूनी रुपमा निर्वाहा गर्नु पर्ने जिम्मेवारिका बर्तमान अवस्थामा उक्त आयले बिकास निर्माण र सेवा प्रवाहकालागि दैनिक प्रशासनिक खर्च धान्न सक्ने अवस्था नरहेको, उपभोक्ता लागत सहभागिता तथा संस्थागत लागत सहभागिता र साझेदारी न्यून रहेको मात्र नभई सार्थक सहभागिताको सुनिस्चितता हुन नसकेको, आन्तरिक श्रोतको पहिचान र नक्साङ्कन (Resource mapping) को अभाव रहेको, नगरको सम्पूर्ण सम्पत्तिको अभिलेख राख्न नसकिएको, उद्योग, व्यापार तथा व्यवशायिक प्रतिष्ठान र सर्वसाधारण नगरपालिकाबासिहरू समग्रमा करको दायराभित्र आई नसकेको साथै कर तथा राजश्वको क्षेत्राधिकार सहितका कर तथा राजश्वका क्षेत्र र तीनको पहिचान तथा परिचालनको पर्याप्तता हुन नसेकेको कारण यस नगरपालिकाले बर्तमान ऐन कानून बमोजिम लगाउन तथा उठाउन पाउने कर तथा गैरकर राजश्व संकलन र व्यवस्थापनमा समेत समस्या भोगिरहेको अवस्था छ । उपरोक्त तथ्यहरूका आधारमा बर्तमान समस्याहरूको सहज समाधान गर्दै आन्तरिक आयको हिसावले एक सक्षम नगरपालिकाको रुपमा स्थापित गर्न कर तथा गैरकर राजश्वका सम्भाव्य सबै दायराको खोजी र विस्तार गर्न तथा सबै सरोकारवालालाई आन्तरिक आय आर्जनमा कहिंनकहिं बाट न्यूनतम रुपमानै भए पनि सहभागि गराएर नगरपालिका प्रतिको अपनत्व र जनविश्वासमा बढोत्तरी ल्याउन साथै कर तथा गैरकर राजश्वका दर तथा स्ल्याव सबै सरोकारवालाको क्षमता र विभिदताका आधारमा व्यवहारिक र पारदर्शी बनाएर संबिधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ र फुङ्लिङ नगरपालिकको आर्थिक ऐन २०७६ ले स्वीकारेका क्षेत्राधिकार भित्र रहि कर तथा राजश्वका दायरा र दरको पहिचान गर्न अनिवार्य भएको छ ।

१.२ राजश्व संकलन र परिचालनमा नेपालको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

क. राणाकालिन अवस्था (२००७ साल अगाडि)

नेपाल आर्थिक र विकास पूर्वाधारका हिसावले विश्व मान चित्रमा एक विकासोन्मुख, कम सहरिकरण र भुपरिवेष्टित मुलुकको रुपमा परिचित छ । नेपाल क्षेत्रफलको हिसावले ९३ औं तथा जनसङ्ख्याको हिसावले ४१ औ नम्बरमा रहेको तथा कुल क्षेत्रफल १४७५१६ स्क्वायर किलो मिटर रहेर यसको २.८ % मात्र भाग पानीले ओगटेको भएता पनि जलसक्ति र प्राकृतिक मनोरम र सम्पदाको हिसावले धेरै महत्वपूर्ण राष्ट्रको रुपमा विश्व मान चित्रमा परिचित छ । वर्तमान अवस्थामा सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको रुपमा स्थापित भई सकेको यस देसको एकीकरणको पूर्वको ईतिहास करीव २५०० बर्ष पुरानो छ । नेपालको एकिकरण पछिका विभिन्न कालखण्डमा फरक फरक राजनैतिक आस्था र अबस्था सँग नेपालको ईतिहास सिर्जना भएको भएता पनि वित्तीय व्यवस्थापन र परिचालनको अवस्थाको अध्ययन गर्दा पद्म समशेरको पालामा तयार भएको पहिलो संवैधानिक दस्तावेज नेपाल सरकार बैधानीक कानून, २००४ मा पञ्चायती सभा अन्तर्गत ग्राम, नगर र जिल्ला पञ्चायतको संवैधानिक व्यवस्था रहेको पाईन्छ । नेपाल सरकार बैधानिक कानून २००४ कार्यान्वयनमा नआएको भएतापनि संबैधानिक रुपमै ग्राम, नगर र जिल्ला पञ्चायतको व्यवस्था हुनु तथा तीनले गर्ने काम कारवाहिको क्षेत्र समेतको परिकल्पना गर्नु विकेन्दीकरणको मर्म र भावनालाई तात्कालिन राणा शासकले समेत स्वीकार्न खोजेको अनुभूत गर्न सकिन्छ । नेपाल विकासको ऐतिहासिक क्रमसंगै सरकारले जिल्ला पञ्चायतलाई दिएको अनुदानको आधा हिस्सा ग्राम र नगर पञ्चायतलाई दामासाहीले बाँड्नु पर्ने र खर्च गर्नु पर्ने तथा नगर पञ्चायत ऐन २००६ जारी हुँदा नगरपालिकाहरू लाई घर जग्गामा बार्षिक कर लिने, घरजग्गा बहाल कर, व्यवसाय कर, सवारी दस्तुर, पानी कर, सार्वजनिक सम्पती (बाटो, पुल, अस्पताल आदि कर) साथै नक्सा पासका बारेमा समेत उल्लेख गर्नुले स्थानीय स्तरमा आय आर्जनका खुट्टिकालाहरूको ब्यवस्थापन गर्न समेत राणाकाल बाटै थालनि भएको पाईन्छ ।

ख. राणाकालको अन्त्य र पञ्चायत कालको उदाय बिचको अवधि (२००७ - २०१७)

नेपालमा राणाशासनको अन्त्य सँगै नेपाल सरकार अन्तरिम शासन विधान, २००७ ले राज्यले ग्राम पञ्चायतहरू खडा गरी तिनलाई स्वयत्त शासित संस्थाको रुपमा काम गर्न आवश्यक अधिकार दिनु पर्ने कुराको सिफारीस गरे सँगै बिधिवत रुपमा नेपालमा स्थानीय तहहरूलाई अधिकारको प्रत्यायोजन हुन थालेको पाईन्छ । बि.सं. २००९ सालमा गठीत बुच आयोगले अधिकार प्रत्यायोजन र विकेन्द्रीकरणको आवश्यकता औल्याउनु, २०१३ सालमा गठित टंक प्रसाद आचार्य संयोजकत्वको प्रशासन पुनरगठन योजना आयोगले प्रशासनिक विकेन्द्रीकरणका लागि जिल्ला, नगर र ब्लकको सिफारीस गर्नु बिकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा स्थानीय तहको अपरिहार्यताको महशुस गर्नु यसका केहि महत्वपूर्ण सुरुवातको रुपमा लिन सकिनछ ।

ग. पञ्चायत काल (बि.सं. २०१७ -२०४६)

जननिर्वाचित सरकारलाई अपदस्त गरी पञ्चायतकालको सुरुवात पछि स्थानीय तहलाई कर तथा गैरकर राजश्व सङ्लन तथा व्यवस्थजापन गर्ने कार्यमा क्रमस केहि महत्वपूर्ण अधिकारहरू प्रक्षेपण गर्ने कार्यको थालनी भएको पाईन्छ । वि.सं. २०१९ सालमा तत्कालिन नगर/गाउँपञ्चायतलाई घरधुरी कर र बहाल कर लगाउने अधिकार दिईनु, २०२२/०२३ सालमा स्थानीय कर पुनरावलोकन गरिनु, आ.व. २०३३/०३४ मा व्यापार कर ०.५ प्रतिशत लिन पाउने व्यवस्था गरिनु साथै उक्त व्यापार करलाई २०४५ सालमा चुंगीकरको रुपमा स्थापित गरी १ % पुऱ्याईएर स्थानीय तहलाई आर्थिक सवलिकरण तर्फ उन्मुख गराउनु नेपालको ईतिहासमा स्थानीय राजश्व परिचालनका प्रमुख मार्गहरूको रुपमा बिकास भएको ब्यहोरा चित्रित गर्न सकिन्छ । वि.स. २०३२ सालमा गठीत प्रशासन सुधार आयोग समेतको सिफारीसका आधारमा विकेन्द्रीकरण ऐन, २०३९ जारी जारी गरि स्थानीय निकायहरूलाई जिल्ला स्तरीय विकास कार्यको संचालन गर्ने उत्तरदायित्व तत्कालिन स्थानीय पञ्चायतको हुने र विकाससँग सम्बन्धित कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य वन आदि मन्त्रालयका जिल्ला स्तरीय कार्यालयहरू

जिल्ला पञ्चायत सचिवालयका शाखाको रुपमा स्थापित हुने व्यवस्था गरेको थियो । उक्त काम सम्पादन गर्न स्थानीय निकायहरूलाई कर, दस्तुर, शुल्क लगाउने अधिकार यस ऐनले प्रदान गरेको थियो भने नगर तथा नगर स्तरमा पञ्चायत विकास तथा जग्गा कर सर्वसंचित कोषमा ५ %, जिल्ला पञ्चायतमा % प्रतिशत र बाँकी सम्बन्धित नगर तथा नगरलाई दिने व्यवस्था गरेको पाईन्छ ।

घ. प्रजातान्त्रिक काल (बि.सं. २०४६ -२०६२)

वि.सं. २०४६ सालमा प्रजातन्त्रको पुनःस्थापना पश्चात स्थानीय निकायलाई थप सुदृढ बनाउन साविकका नगर, नगर तथा जिल्ला पञ्चायत ऐनलाई खारेज गरी नगर विकास समिति, नगरपालिका र जिल्ला विकास समिति ऐन २०४८ जारी गरीयो । यी ऐनहरूमा स्थानीय निकायहरूलाई विभिन्न करहरू लगाउने क्षेत्राधिकारको व्यवस्था गरिएको थियो । तात्कालिन प्रधानमन्त्री गिरीजाप्रसाद कोईरालाको अध्यक्षतामा गठित उच्च स्तरीय प्रशासन सुधार आयोग, २०४८ ले केन्द्रीय सरकारले स्थानीय निकायलाई अधिकार, कार्य जिम्मेवारी र श्रोत साधन निक्षेपण गर्न सिफारीस गरेको, आ.ब. २०५३/०५४ देखि मालपोत उठाउने अधिकार नगर विकास समिति र नगरपालिकाहरूलाई दिईएको, वि.सं. २०५३ सालमा शेरबहादर देउवाको अध्यक्षतामा गठित उच्चस्तरीय विकेन्द्रीकरण समन्वय समितिको प्रतिवेदन अनुसार स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र नियमावलीको २०५६ व्यवस्था गरिनुले नेपालको संबैधानीक विकास क्रम संगै प्रजातन्त्रको पुनरस्थापना सम्म आईपुग्दा स्थानीय सरकार संचालन र व्यवस्थापनका लागि आवश्यक आन्तरिक राजश्वको व्यवस्थापनकालागि समयानुकूल करका दर अनी दायराहरूलाई फराकिलो पार्दै स्थानीय तहलाई आत्मनिर्भर बनाउने तर्फ बिशेष प्रयासहरू भएको पाईन्छ ।

साविकका स्थानीय निकायहरूलाई स्वायत्तताको हिसावले क्षमतावान बनाउन अधिकार निक्षेपणको सिद्धान्तका आधारमा राजश्वका श्रोत तथा राजश्व बाँडफाँडका बिषयलाई थप गरी एकीकृत रुपमा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ र नियमावली २०५६ को व्यवस्था गरियो । तर उक्त ऐन तथा नियमावली मार्फत साविक स्थानीय निकायलाई अधिकार सम्पन्न गरिनु पर्ने आवश्यकतालाई केहि हद सम्म संकुचन गर्दै केन्द्रबाट राजश्व बाँडफाँड घरजग्गा रजिष्ट्रेशन, विद्युत रोयल्टी आदि तल्लो तह नगर विकास समिति तथा नगरपालिकामा बाँडफाँड गर्नु पर्ने व्यवस्था नगरे पनि जिल्लाले सम्बन्धित नगरपालिकाका क्षेत्र बाट उठाएको ऊन, खोटो, जडिबुटी, कवाडी माल, ढुंगा, स्लेट, बालुवा तथा प्रचलित कानूनले निषेध नगरिएका मृत जिवजन्तुको हाड सिंग, खुर आदि बाट संकलित रकमको ३५ देखी ५० % सम्बन्धित नगर विकास समिति र नगरपालिकालाई दिनुपर्ने व्यवस्था गरेको पाईन्छ । यतिमात्र हैन स्थानीय निकायलाई ऐनले तोकिदिएका जिम्मेवारीहरू पुरा गर्न हरेक बर्ष नेपाल सरकारबाट शसर्त र निशर्त अनुदान उपलब्ध गराउने समेतको व्यवस्था गरिएको पाईन्छ । यस्तो अनुदान बाहेक खानी, बन, विद्युत, पर्यटन, रजिष्ट्रेशन जस्ता क्षेत्रबाट संकलित राजश्वको निश्चित % स्थानीय नियकायलाई दिने समेतको व्यवस्था भएको देखिन्छ ।

ङ. लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक काल (बि.सं. २०६२ पछी बिद्यमान अवस्था सम्म)

नेपालको ऐतिहासिक जनआन्दोल बाट प्राप्त लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापना भए पस्चात सम्बिधान सभाको निर्वाचन भई जनताको तह बाट सर्वप्रथम नेपालको संबिधान निर्माणको प्रकृया सुरुभयो । जनताको तहबाट संबिधान निर्माण गर्ने र तदअनुरुपका ऐन कानून निर्माणमा समय लागेका कारण बि.सं. २०६२ देखि २०७२ साल मात्र हैन उक्त अवधि पस्चात स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन निर्माण तथा कार्यान्वयन नहुँदाका बखत सम्म स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ र नियमावली २०५६ मा भएको व्यवस्था बमोजिमनै स्थानीय तहहरूले आन्तरिक कर तथा गैर कर राजश्व सङ्कलन तथा व्यवस्थापनको कार्य गर्दै आउनु पर्ने बाध्यात्मक अवस्था रहन गयो । जव वर्तमान संबिधान २०७२ को कार्यान्वनयले संघीय संरचनालाई स्थापित गरी संघ, प्रदेश र स्थानीय गरी ३ तहको सरकारको व्यवस्था गर्न नेपाली जनता सफल भए तव स्थानीय तहलाई स्थानीय सरकारको भुमिका निर्वाह गर्न पाउने गरी संबिधानमानै संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारका अधिकारका क्षेत्रहरूको स्पष्ट व्यवस्था हुन पुग्यो । यो नै नेपालको इतिहसमा स्थानीय तहमा अधिकारको स्पष्ट प्रक्षेपणको पहिलो आधार निर्माण हुन सकेको पाईन्छ । संबिधानत स्थानीय तह अधिकार सम्पन्न भएता पनि समयमानै ऐन को

व्यवस्था हुन नसकेका कारण स्थानीय राजश्व परिचालनमा केहि अलमल र कठिनईहरू उत्पन्न भईरहेको देखिन्छ । बर्तमान अबस्थामा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन समेतका अङ्गहरूमा रहेका बिगतका स्थानीय निकायका अधिकारहरूलाई बर्तमान संबिधान बमोजिम थप परिमार्जन गरी स्थानीय बिकास र सेवा प्रवाहका महत्वपूर्ण अधिकार समेत स्थानीय तहमा नै हस्तान्तरण गरिनु मात्र हैन नेपालमा पहिलो पटक स्थानीय तहलाई स्थानीय सकारको रुपमा स्थापित गर्ने गरी स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ कार्यान्वयनमा आएको अवस्था छ । बर्तमान स्थनीय सरकार सञ्चालन ऐनले स्थानीय तहले कर तथा गैरकर राजश्वका क्षेत्रमा गर्न सक्ने र पाउने स्पष्ट ब्यवस्था गरेको पाईन्छ । तसर्थ बर्तमान अवस्थामा संबिधान प्रदत्त अधिकारको यथार्थपरक प्रयोग र ब्यवस्थापनका लागि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को माध्यम बाट स्थानीय तहले स्थानीय ऐन र नियमको समेत ब्यवस्था गरी कर तथा गैरकर राजश्वका क्षेत्रको पहिचान र दर रेट समेत जनताको सहभागितामा तर्जुमा गरी आफैले संकलन तथा ब्यवस्थापन गर्न पाउने कर तथा राजश्वका क्षेत्रलाई थप फराकिलो, बैज्ञानीक र ब्यवहारिक तथा प्रगतिशिल बनाउदै जनबिश्वासमा आधारित क्षमतावान स्थानीय सरकारको रुपमा स्थापित र विकासित गर्न अझ प्रयास गर्नु पर्ने आबश्यकता देखिन्छ । यति मात्र हैन वर्तमान अवस्थामा देखिएका नीतिगत एवं व्यवहारिक कठिनाई तथा समस्याहरूको क्रमिक रुपमा निराकरण गर्दै स्थानीय तहको आन्तरिक श्रोत परिचालनको अवस्थालाई अझ बढी व्यवहारिक, न्यायोचित र पूर्वानूमानयोग्य बनाउन यसका प्रमुख आधारहरूलाई सहभागितामुलक प्रकृया बाट अध्ययन तथा विश्लेषण गरी नतिजाको आधारमा आवश्यक कार्यान्वयन योग्य नीति तर्जुमा र संस्थागत गर्न थप प्रयसको आवश्यकता छ ।

नेपालको संबिधान २०७२ कार्यान्वयन संगै भएको राज्यको पुन संरचनाका आधारमा बदलिएको बर्तमान परिवेशमा स्थानीय तहले पालना गर्नु पर्ने न्युनतम शर्तहरू तथा उनीहरूको कार्य सम्पादन क्षमताको आधारमा उपलब्ध गराउने अनुदान समेतलाई नियमित गर्न संघीय सरकारले अन्तरसरकारी वित्त ब्यवस्थापन ऐन २०७४ समेत तयार गरी पहिलो पटक राजश्व बॉडफॉड र वित्तीय समानिकारण अनुदानको स्पष्ट मार्ग चित्र सहितको बजेट निक्षेपणको दिगो वातावरणको थप विकास गरेको छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को कार्यान्वयन संगै स्थानीय तहले आन्तरिक आय आर्जनका स्रोतहरूको पहिचान, क्षेत्र विस्तार र सवै करदाताहरूको सार्थक र सहज सहभागिताको सुनिस्चिततावाट बार्षिक रुपमा आय बृद्धि र बाह्य अनुदान तथा कानून बमोजिम ऋण तथा सापटी समेतको माध्यम बाट स्थनीय तहको समृद्धिको मार्ग ब्यवस्थित गर्ने बाटो प्रशस्त भएको छ । यस नगरपालिकाका जनप्रतिनिधि, समय समयमा समाजिक संघ संगठनका प्रतिनिधि, राजश्व परामर्श समिति लगायतका सरोकारवाला सँग ब्यक्तिगत तथा सामुहिक रुपमा गरिएका परामर्श तथा छलफल बाट प्राप्त सुझावका आधारमा यस प्रतिवेदनमा प्रस्ताव गरीए बमोजिमका कर तथा गैरकर राजश्वका दर रेटहरू कायम गर्न एवम् सुझावहरू कार्यान्वयन गर्न सके फुङ्लिङ नगरपालिकालाई एउटा व्यवस्थित र समृद्ध नगरपालिकाको रुपमा स्थापित गर्न सकिने कुरामा दुई मत हुन सक्दैन ।

१.३ फुङ्लिङ नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति, र भू-उपयोगको अवस्था

नेपालको संबिधान २०७२ ले स्थानीय तहलाई अधिकार सम्पन्न बनाईसकेपछि स्थानीय तहको पुनसंरचना बाट स्थापित भएको फुङ्लिङ नगरपालिका प्रदेश नं. १ को ताप्लेजुङ जिल्लामा अवस्थित छ । तप्लेजुङ जिल्लाका साविकमा स्थापित रहेका ताप्लेजुङ नगरपालिका र हाँडदेवा, फूरुम्बु र फावाखोला गरी ३ वटा गाविसलाई एकै ठाउमा मिलाएर २०७३ सालमा स्थानीय तह (स्थानीय सरकार) को रुपमा स्थापित यो नगरपालिका पूर्वमा सिरीजङ्गा र याङबरक गाउँपालिका, पस्चिममा मिक्वाखोला र मेरिङदेन गाउँपालिका, उत्तरमा फक्ताङलुङ गाउँपालिका तथा दक्षिणमा आठराई त्रीवेणी र याङ्बरक गाउँपालिका सँग सिमाना जोडिएको साथै बिश्वको तेश्रो अग्लो हिमाल कञ्चनङ्घा र कुम्भकर्ण हिमालको काखमा रहेर ऐतिहासिक पाथीभरा देवी मन्दिरको अवसर र आशिर्वाद प्राप्त नगरपालिका हो । यस नगरको नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७ का आधारमा ५१४० घरपरिवारमा २५९५८ जनसङ्ख्याको बसोबास रहेको र भौगोलिक अवस्थितिको हिसावले कुल १२५.५७ बर्ग किलो मिटरमा फैलिएको यस नगरपालिकालाई बर्तमान संबिधानले परिकल्पना गरेको संघीय

शासन पद्धतिका सबै खाले अवसरहरूलाई स्थानीयबासीका घरदैलो सम्म सहज रुपले प्रवाह गर्नकालागि तथा आन्तरिक प्रशासनिक कार्य र सेवा प्रवाहलाई सुगम र सहज बनाउन ११ वटा वडामा बिभाजन गरिएको छ । वर्तमान वडा विभाजनको विवरणा तालिका नं. १.१ मा दिईएको छ ।

तालिका नं. १.१: पुनसंरचना बमोजिमको फुङ्लिङ नगरपालिकाको वडा विभाजन

बर्तमान वडा नं	समावेश भएका साविकका नगरपालिका/गाविसहरू	साविक वडा नं.	कैफियत
१	ताप्लेजुङ नगरपालिका	३	
२	ताप्लेजुङ नगरपालिका	१	
३	ताप्लेजुङ नगरपालिका	२	
४	ताप्लेजुङ नगरपालिका	४	
५	ताप्लेजुङ नगरपालिका	५	
६	ताप्लेजुङ नगरपालिका	६	
७	ताप्लेजुङ नगरपालिका	७	
८	ताप्लेजुङ नगरपालिका	८, ९	
९	हाँडदेवा गा.बि.स.	१-९	
१०	फूरुम्बु गा.बि.स	१-९	
११	फावाखोला गा.बि.स.	१-९	

श्रोत: स्थानीय तह पुनसंरचना आयोगको प्रतिवेदन २०७४ तथा नगर प्रोफाइल्/बस्तुगत बिबरण २०७७

चित्र नं. १.१: नेपालको नक्सामा फुङ्लिङ नगरपालिकाको अवस्थिति र वडा बिभाजन

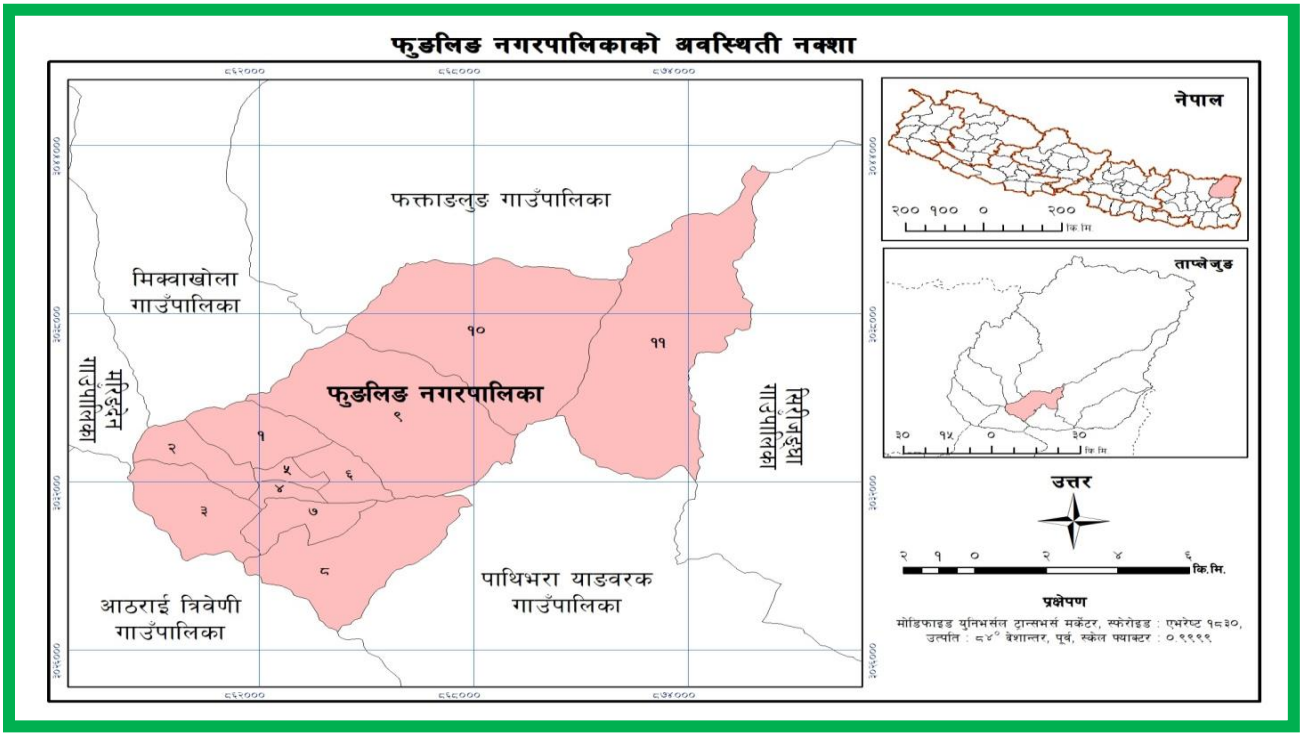

भौगोलिक अवस्थितिको हिसावले फुङ्लिङ नगरपालिका समग्र रुपमा पहाडी भू-भागमा पर्दछ । समुद्रि सतह बाट ४७३० फिटको उचाईमा अवस्थित रहेको छ । फुङ्लिङ नगरपालिकाले तयार गरेको नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७ का आधारमा यस नगरपालिकाको समग्र भू-भाग मध्ये २५.९४ % भू-भाग कृषि उत्पादनमा प्रयोग भएको देखिन्छ भने ६३.६१% भू-भाग वनजङ्गल ले ओगटेको छ । यसै गरी कुल क्षेत्रफलको ४.६७% बुट्यान तथा घाँसे क्षेत्र, ०.०९% झाडी क्षेत्र पर्दछ भने पानीले (खोला, तलाउ र पोखरी) ओगटेको १.५२% ओगटेको छ । यस नगरपालिकाको कुल भूभाग मध्ये हवाई मैदान, व्यापारिक क्षेत्र, उत्पादन मुलक क्षेत्र, धार्मीक तथा सास्कृतिक क्षेत्र, शैक्षिक क्षेत्र, वित्तीय क्षेत्र, सरकारी क्षेत्र, स्वास्थ्य, उद्योग, बिद्यालय क्षेत्र, बसोवास क्षेत्र लगायत मिश्रीत क्षेत्र समेत भौतिक संरचना निर्माण भएको २.३८ %, रहेको छ भने १.१४% सडक पूर्वाधारले ओगटेको अवस्था छ । भौतिक पूर्वाधार निर्माण भएको क्षेत्र मध्ये सवै भन्दा बढी ८०.२०% आवास क्षेत्रले ओगटेको छ । यस नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणका आधारमा औद्योगिक क्षेत्रको रुपमा रहेको जग्गा समेत न्यून रहेको छ भने खाली क्षेत्र, बँगैचा तथा पार्क, स्पष्ट रुपले प्रयोगको अवस्था नछुटिएको वा नखुलेको क्षेत्र न्यून रहेको अवस्था छ । भु-उपयोग सम्बन्धी संक्षिप्त तथा विस्त्रित विवरण क्रमस तालिका नं. १.२ र १.३ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं.१.२: फुङ्लिङ नगरपालिकाको भू-उपयोगको बर्तमान अवस्था

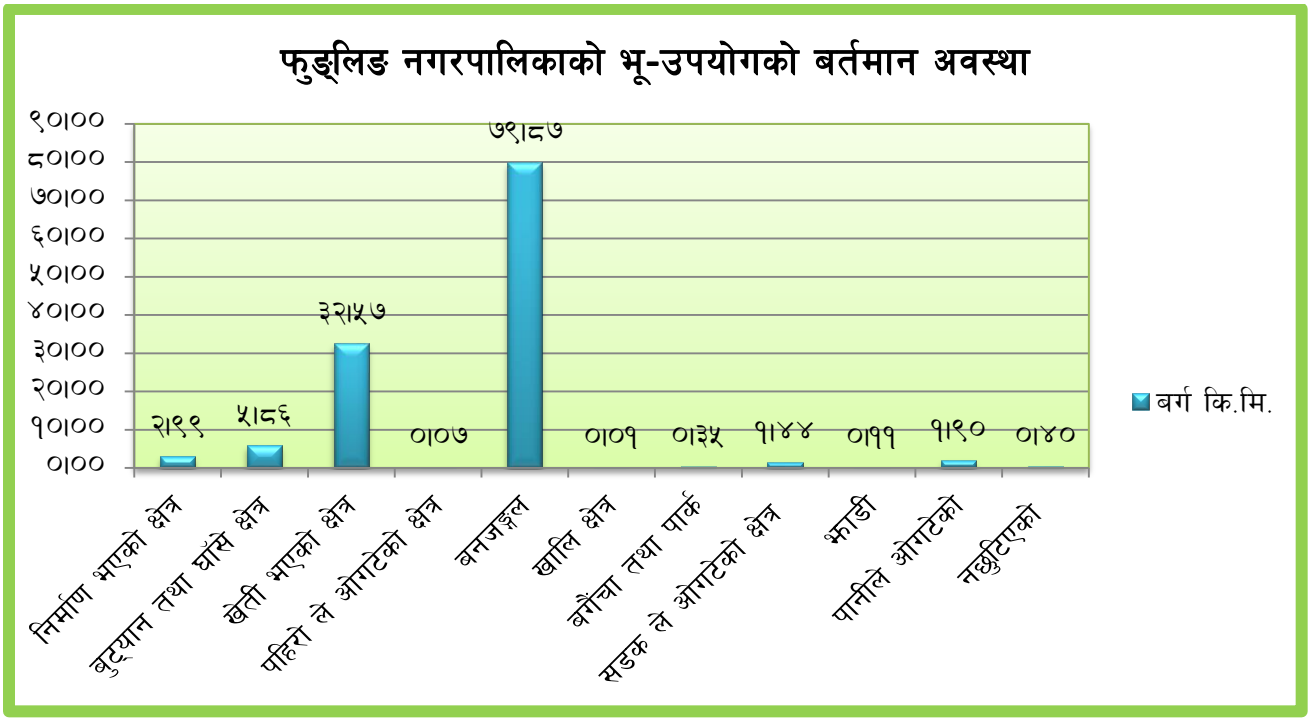

तालिका नं १.२: भू-उपयोग सम्बन्धी संक्षिप्त विवरण

क.सं.	भू-उपयोगको क्षेत्र	बर्ग मिटर	बर्ग कि.मि.	%
१	निर्माण भएको क्षेत्र	२९८५२४८.८३	२.९९	२.३८
२	बुट्यान तथा घाँसे क्षेत्र	५८५९०६८.४०	५.८६	४.६७
३	खेतीपाती भएको क्षेत्र	३२५६७८२५.३५	३२.५७	२५.९४

४	पहिरो ले ओगटेको क्षेत्र	६६५७२.०३	०.०७	०.०५
५	वनजङ्गल	७९८६६७०२.४८	७९.८७	६३.६१
६	खाली क्षेत्र	१०७९०.७७	०.०१	०.०१
७	बगैंचा तथा पार्क	३५४९२८.३३	०.३५	०.२८
८	सडकले ओगटेको क्षेत्र	१४३५५०९.३५	१.४४	१.१४
९	झाडी	११२९७३.६७	०.११	०.०९
१०	पानीले (खोला, तलाउ र पोखरी) ओगटेको	१९०३६८२.६२	१.९०	१.५२
११	नछुटिएको	३९६७००.००	०.४०	०.३२
जम्मा		**१२५५६०००१.८३**	**१२५.५६**	१००.०

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

तालिका नं १.३: भू-उपयोग सम्बन्धी विस्त्रित विवरण

क.सं.	भू-उपयोगको बर्ग	भू-उपयोगको उप बर्ग	बर्ग.मि.	%	जम्मा%
१	निर्माण भएको क्षेत्र	हवाई मैदान	१११०२३.००	३.७२	
		व्यापारिक क्षेत्र	९३४५.६८	०.३१	
		उत्पादन मुलक क्षेत्र	१२०२.४२	०.०४	
		धार्मीक तथा सास्कृतिक क्षेत्र	४११७७.०९	१.३८	
		शैक्षिक क्षेत्र	६४०८१.७४	२.१५	
		वित्तीय क्षेत्र	७६९.१८	०.०३	
		सरकारी क्षेत्र	३०४४५.२७	१.०२	
		स्वास्थ्य	५९९६.१४	०.२०	
		उद्योग	२३२१.७७	०.०८	
		मिश्रीत	३२१२४९.३३	१०.७६	
		बसोवास क्षेत्र	२३९४०६०.१३	८०.२०	
		बिद्यालय क्षेत्र	३५७७.०७	०.१२	
जम्मा			**२९८५२४८.८३**	**१००.०**	२.३८
२	खेती भएको क्षेत्र	खेती भएको क्षेत्र	३२५६७८२५.३५	१००.०	२५.९४
३	वनजङ्गल	वनजङ्गल	७९८६६७०२.४८	१००.०	६३.६१
४	पहिरोले ओगटेको	पहिरोले ओगटेको क्षेत्र	६६५७२.०३	१००.०	०.०५
५	सडकले ओगटेको क्षेत्र	कालो पत्रे	१६६३९२.९०	११.५९	
		माटो	१२२८२०७.३५	८५.५६	
		ग्राभेल	४०४७८.७१	२.८२	
		पुल पुलेसा	४३०.३९	०.०३	
जम्मा			**१४३५५०९.३५**	१००.०	१.१४
६	खाली क्षेत्र	खाली ठाउँ	२१२.१२	१.९७	
		खेल मैदान	१०५७८.६५	९८.०३	

जम्मा			**१०७९०.७७**	१०.१००	०.०१
७	झाडी	झाडी	५८५९०६८.४०	१००.०	४.६७
८	बगैंचा तथा पार्क	बगैंचा तथा पार्क	**३५४९२८.३३**	१००.०	०.२८
९	Shrubs	Shrubs	११२९७३.६७	१००.०	०.०९
१०	पानीले ओगटेको	पोखरी	२३५३.३२	०.१२	
		नदी तथा खोला	१७४२४५९.९१	९१.५३	
		बालुवा	१५८८६९.३९	८.३५	
जम्मा			**१९०३६८२.६२**	१००.०	१.५२
११	नछुटिएको	नछुटिएको	**३९६७००.००**		०.३२
कुल जम्मा			**१२५५६०००१.८३**		**१००.०**

श्रोत:फुङ्लिङ नगर प्रोफाइल् निर्माण सर्वेक्षण, २०७७

१.४ जनसाङ्ख्यिंक तथा घरपरिवार बितरणः

आन्तरिक आयका बिषयमा सम्बन्धित स्थानमा बसोबास गर्ने जनसङ्ख्या र तीनको जीवन स्तर एक महत्वपूर्ण आधार सूचक मानिन्छ । फुङ्लिङ नगरपालिकाले आगामि दिनमा अवलम्बन गर्ने नीतिगत निर्णय, कार्यक्रमिक योजना र विकास तथा सेवा प्रवाहको लक्ष तथा आन्तरिक आयको आकार निर्धारण गर्न जनसङ्ख्याको उपस्थितिको अवस्था एक महत्वपूर्ण पक्ष रहेको छ । नगरपालिकाले घरपरिवार सर्वेक्षण मार्फत तयार गरेको नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७ अनुसार यस नगरका कुल ५१४० घरपरिवारमा पुरुष १३३४५ (५१.४० %) र महिला १२६१२ (४८.५८ %) तथा तस्रो लिङ्गी १ (०.००३८%) समेत गरी कुल २५९५८ जना मानिसहरूको बसोबास रहेको देखिन्छ । यो सङ्ख्या राष्ट्रिय नजगणना २०६८ लाई आधार मानि राष्ट्रिय पुनसंरचना आयोगले तयार पारेको विवरणका आधारमा ४४८ जना (१.६९ %) ले कमि रहेको छ । वडागत विवरणका आधारमा हेर्दा सबै भन्दा वडा नं. ९ मा ४१९० (कुल जनसङ्ख्याको १६.१४ %) रहेको छ भने सबै भन्दा कम वडा नं. ७ मा १२१२ (कुल जनसङ्ख्याको ४.५७ %) रहेको छ । घरपरिवारको उपस्थिति लाई हेर्दा सबै भन्दा बढी र घटी पनि क्रमस वडा नं. ९ र ७ मा नै रहेको छ । औषत घरपरिवार सङ्ख्या ५.०५ रहेको यस नगरपालिकामा महिला र पुरुषको उपस्थिति वा लैङ्गिक अनुपात ०.९४५ रहेको पाईएको छ भने जनघनत्व २०६.७३ प्रति वर्ग कि.मि. रहेको अवस्था छ । लैङ्गिकताको आधारमा समेत उपरोक्त उल्लेखित तथ्याङ्कको विस्त्रित विवरण तालिका नं. १.४ र १.५ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १.४: नगरपालिकाको घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या सम्बन्धी विवरण

घरपरिवार र जनसङ्ख्या सम्बन्धी विवरण, २०७७						फुङ्लिङ नगरपालिकाको जनसङ्ख्या, २०६८ को आधारमा	
वडा नं	**घरपरिवार**	**पुरुष**	**महिला**	**तेस्रो लिङ्गी**	**जम्मा जनसङ्ख्या**	**घर परिवार**	**जनसङ्ख्या**
१	२८३	७६१	७४६		१५०७		
२	४८१	१२१४	१०९७		२३११		
३	६४१	१६४८	१६२६		३२७४		
४	४८८	१२१३	११८६		२३९९		

५	४१९	१००६	९९३		१९९९		
६	४००	९८२	९५४		१९३६		
७	२३५	६२७	५८५		१२१२		
८	५०५	१३८१	१२९१		२६७२		
९	८०२	२१९९	१९९१		४१९०		
१०	५७७	१४१८	१२८२	१	२७०१		
११	३०९	८९६	८६१		१७५७		
जम्मा	५१४०	१३३४५	१२६१२	१	२५९५८	५६४०	२६४०६
%		५१.४०	४८.५८	०.००३८	१००.०	२०६८ को आधारमा घटेको सङ्ख्या	
जनघनत्व (प्रति बर्ग कि.मि.)					२०६.७३	५००	४४८
लैङ्गिक अनुपात (महिला/पुरुष)					०.९४५		१.६९
औषत परिवार सङ्ख्या					५.०५		

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

तालिका नं. १.५: लैङ्गिक अनुपात तथा औषत घरपरिवार सङ्ख्या सम्बन्धी वडागत विवरण

वडागत लैङ्गिक अनुपात तथा औषत घरपरिवार सङ्ख्या सम्बन्धी विवरण							
वडा नं	**कुल जनसङ्ख्या**	**पुरुष**	**महिला**	**तेस्रो लिङ्गी**	**घरपरिवार सङ्ख्या**	**लैङ्गिक अनुपात**	**औषत घरपरिवार**
१	१५०७	७६१	७४६		२८३	०.९८	५.३३
२	२३११	१२१४	१०९७		४८१	०.९०	४.८०
३	३२७४	१६४८	१६२६		६४१	०.९९	५.११
४	२३९९	१२१३	११८६		४८८	०.९८	४.९२
५	१९९९	१००६	९९३		४१९	०.९९	४.७७
६	१९३६	९८२	९५४		४००	०.९७	४.८४
७	१२१२	६२७	५८५		२३५	०.९३	५.१६
८	२६७२	१३८१	१२९१		५०५	०.९३	५.२९
९	४१९०	२१९९	१९९१		८०२	०.९१	५.२२
१०	२७०१	१४१८	१२८२	१	५७७	०.९०	४.६८
११	१७५७	८९६	८६१		३०९	०.९६	५.६९
जम्मा	**२५९५८**	**१३३४५**	**१२६१२**	**१**	**५१४०**	०.९४५	५.०५

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.५ उमेर समुह तथा लैङ्गिकताका आधारमा जनसङ्ख्या बितरणः

कुनै पनि क्षेत्र, स्थान र परिवारको आर्थिक उपार्जनकालागि सकृय उमेर समुहको उपस्थिति महत्वपूर्ण पक्ष हो । फुङ्लिङ नगरपालिकाको समग्र जनसङ्ख्यालाई अध्ययन गर्दा १९ वर्ष देखि ५९ वर्ष सम्मको सकृय उमेर समुह भित्र पुरुष ७६१८ तथा महिला ७०४१ गरी कुल १४६५९ (कुल जनसङ्ख्याको ५६.४७ %) रहेको पाईएको छ भने अर्ध सकृया उमेर भन्नाले ६० देखि ७४ वर्ष सम्मका पुरुष ९७५ र महिला ९५७ गरी १९३२ (कुल जनसङ्ख्याको ७.४४%) रहेको छ । घरपरिवार सर्वेक्षण बाट प्राप्त नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७ का आधारमा यस नगर भित्र सकृय उमेर समुहको उपस्थिति उल्लेख्य रहनु साथै अर्ध सकृय उमेर समुह संग उपलब्ध ज्ञान र सिपलाई यस संग ऐक्यवद्धता गर्न सकेमा विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा यस नगरपालिकाले छोटो समयमानै गणनायोग्य साथै दिगो विकास लक्ष बमोजिमको प्रतिफल प्राप्त गर्न सक्ने अवस्था रहेको कारण आन्तरिक आयमा राम्रो योगदान पुग्न सक्ने देखिन्छ । उल्लेखित तथ्याङ्कहरूको विस्त्रित विवरण तालिका नं. १.६ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १.६: उमेर समूह तथा लिङ्ग अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

उमेर समूह तथा लिङ्ग अनुसार जनसङ्ख्या विवरण				
उमेर	**पुरुष**	**महिला**	**तेस्रो लिङ्गी**	**जम्मा**
० देखि ४	९२५	८२७		१७५२
५ देखि ९	११९०	११५८		२३४८
१० देखि१४	११८१	१२१४		२३९५
१५ देखि १९	१३४५	१२७७	१	२६२३
२० देखि २४	१३०६	१२९३		२५९९
२५ देखि २९	१३५०	११६२		२५१२
३० देखि ३४	१११०	१००३		२११३
३५ देखि ३९	९४६	९१३		१८५९
४० देखि ४४	७८८	७०५		१४९३
४५ देखि ४९	६७६	६१९		१२९५
५० देखि ५४	६१९	५८७		१२०६
५५ देखि ५९	५५४	५०४		१०५८
६० देखि ६४	४४१	४०३		८४४
६५ देखि ६९	३२९	३१९		६४८
७० देखि ७४	२०५	२३५		४४०
७५ देखि माथि	३१९	३१८		६३७
नखुलेको	६१	७५		१३६
जम्मा	१३३४५	१२६१२	१	२५९५८

श्रोतः नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

चित्र नं. १.३: उमेर समूह तथा लिङ्ग अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

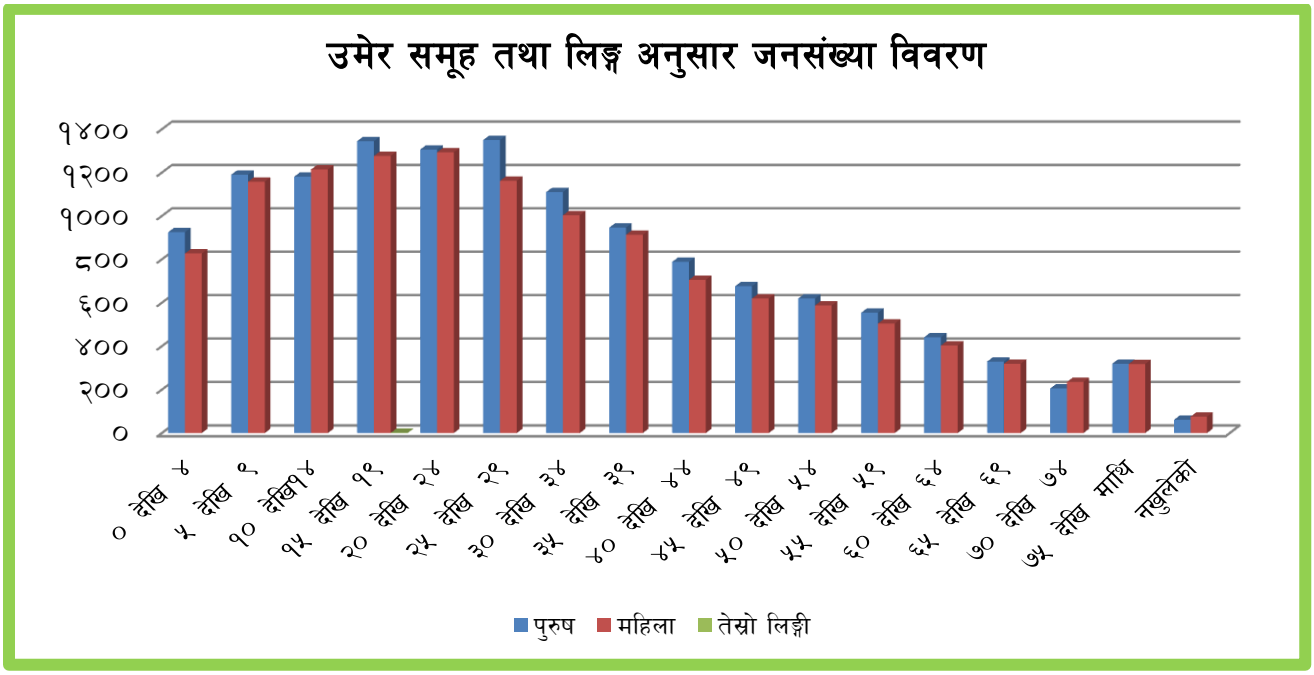

१.६ जातजातीका आधारमा घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या बितरण:

आर्थिक समृद्धिको प्रमुख मार्ग जातीय एकता र सद्भाव सहितका कर्ममा निर्भर रहन्छ। यस नगरपालिका भित्र २८ भन्दा बढी जातजातीको बसोबास रहेको पाईएको छ। यस नगर भित्र बसोबास गर्ने जातजाती मध्ये सबै भन्दा बढी १६४४ घरपरिवारमा ८०४९ (कुल जनसङ्ख्याको ३१.०१ %) लिम्बु, ६१० घरपरिवारका ३४१४ (कुल जनसङ्ख्याको १३.१५ %) ब्राम्हण, ६३२ घरपरिवारका ३४०४ (कुल जनसङ्ख्याको १३.११ %) क्षेत्री तथा ५२० घरपरिवारका २७५४ (कुल जनसङ्ख्याको १०.६१ %) गुरुङ जातीहरूको बसोबास रहेको पाईएको छ। यसरी यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र मुख्य गरी लिम्बु, क्षेत्री, ब्राम्हण तथा गुरुङ जातीको बाहुल्यता देखिएको छ भने ठकुरी, थारु, कुर्मी, टोप्केगोला, तेली, यक्खा, यादव, राजबंसी, बलुङ, हिमाली ब्राम्हण गरी १० जाती लोपोन्मुख अवस्थामा रहेको पाईएको छ। जातजातीका आधारमा नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवार र जनसङ्ख्याको विस्त्रित विवरण तालिका नं. १.७ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. १.७: जातजाती अनुसार घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या सम्बन्धी विवरण

जातजाती अनुसार जनसङ्ख्या सम्बन्धी विवरण				
क्र.सं.	**जात/जाति**	**घरपरिवार**	**जनसङ्ख्या**	**%**
१	तामाङ्ग	२३६	११७१	४.५१
२	क्षेत्री	६३२	३४०४	१३.११
३	ब्राम्हण	६१०	३४१४	१३.१५
४	नेवार	९२	४९४	१.९०
५	दमाई/ढोली	८९	४६१	१.७८
६	कामी	२९२	१४५१	५.५९
७	सुनवार	११६	६२९	२.४२

८	घर्ती/भुजेल	२४	१२६	०.४९
९	सार्की	६६	३१२	१.२०
१०	ठकुरी	१	३	०.०१
११	मगर	७४	३६५	१.४१
१२	लिम्बु	१६४४	८०४९	३१.०१
१३	गुरुङ्ग	५२०	२७५४	१०.६१
१४	थारु	४	२०	०.०८
१५	शेर्पा	३०९	१५९५	६.१४
१६	राई	१६०	७८८	३.०४
१७	कुर्मि	१	१	०.००
१८	खवास	७	४१	०.१६
१९	टोप्केगोला	२	१५	०.०६
२०	तेली	१	६	०.०२
२१	भोटे	९	३४	०.१३
२२	मारवाडी	१०	५०	०.१९
२३	याक्खा	१	५	०.०२
२४	यादव	३	१६	०.०६
२५	राजबंसी	१	३	०.०१
२६	बलुङ्	१	३	०.०१
२७	सन्यासी/दस्नामी	८५	४०७	१.५७
२८	ब्राम्हण (हिमाली)	३	१२	०.०५
२९	अन्य (योगी/गिरी/सन्यासी/भारती/बन)	१४	१५५	०.६०
३०	दलित	९	४४	०.१७
३१	नखुलेको	१२४	१३०	०.५०
जम्मा		५१४०	२५९५८	१००.०

श्रोतः नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.७ धर्मका आधारमा घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या बितरणः

बर्तमान विश्वमा धार्मिक पर्यटन आर्थिक समृद्धि निर्माणको एक महत्वपूर्ण अङ्गको रुपमा स्थापित हुँदै गएको छ । यसै नगरको सिरमा अवस्थित पाथीभरा मन्दिर लगायतका बिभिन्न मठ मन्दिर, गुम्वा समेतका कारणले यो नगरपालिका समेत धार्मिक आस्थाका केन्द्रहरूको प्रमुख गन्तब्यको रुपमा परापूर्वकालदेखिनै स्थापित भई प्रख्यातिको रुपमा स्थापित भएको छ । यीनै केन्द्रहरूको आधारमा धार्मिक आस्था रहनु स्वभाविक हुन आउछ । यस नगरपालिकाको नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७ बमोजिम २१०१ घरपरिवारमा ११२११ (कुल जनसङ्ख्याको ४३.१९ %) हिन्दु, १६६८ घरपरिवारमा ८२१६ (कुल जनसङ्ख्याको ३२.६५ %) किराती, १०९८ घरपरिवारमा ५७११ (कुल जनसङ्ख्याको २२.० %) बौद्ध, १२८ घरपरिवारमा ६१७ (कुल जनसङ्ख्याको २.३८%) कृष्चियन र ३ घरपरिवारमा १४ (कुल जनसङ्ख्याको ०.०५ %) मुस्लिम धर्मका अनुयायीहरूको बसोबास रहेको पाईएको छ । यस विवरणलाई अध्ययन गर्दा यस नगर क्षेत्र भित्र हिन्दु,

किरात र बौद्ध धर्म मान्ने धर्मावलम्बिहरू (कुल जनसङ्ख्याको ९६.८४ %) को बाहुल्यता रहेको पाईएको छ । धार्मिक आस्थाका आधारमा यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र बसोबास गर्ने नगरबासिहरूको घरपरिवार र जनसङ्ख्याको विस्त्रित विवरण तालिका नं. १.८ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. १.४: धार्मिक आस्थाका आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

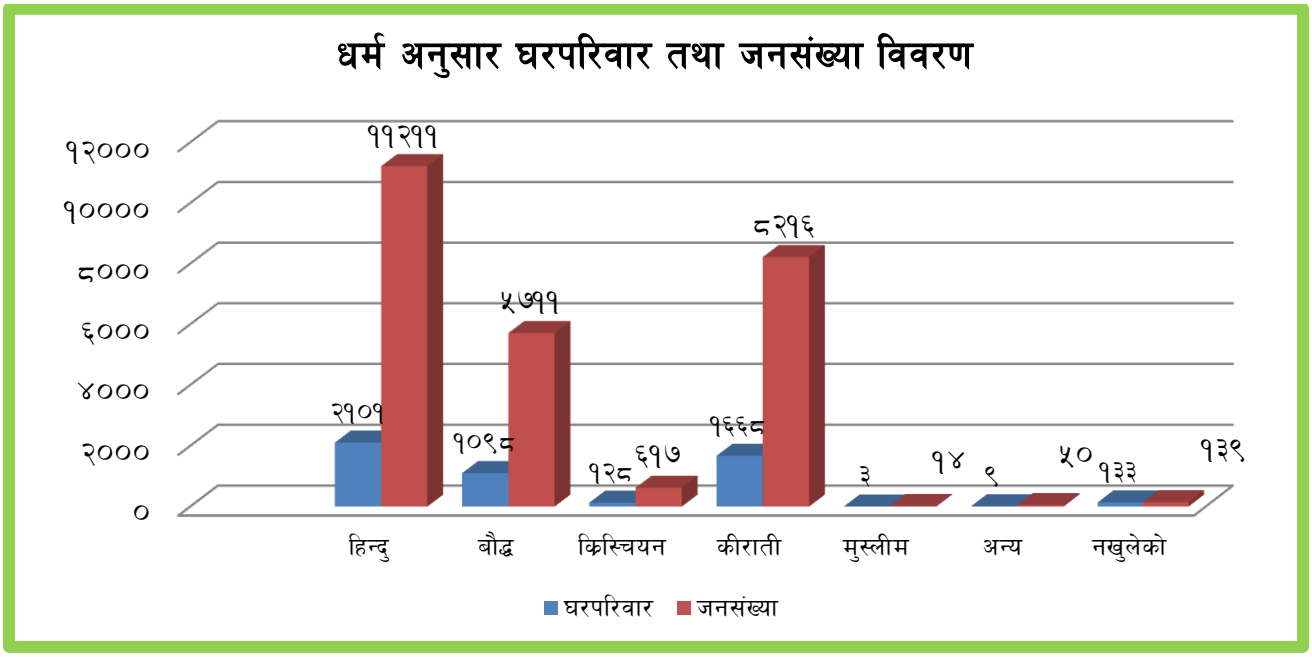

तालिका नं १.८: धार्मिक आस्थाका आधारमा घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या विवरण

धर्म अनुसार घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या विवरण					
क्र.सं.	धर्म	घरपरिवार	जनसङ्ख्या	प्रतिशत	
				घरपरिवार	जनसङ्ख्या
१	हिन्दु	२१०१	११२११	४०.८८	४३.१९
२	बौद्ध	१०९८	५७११	२१.३६	२२.००
३	किस्चियन	१२८	६१७	२.४९	२.३८
४	कीराती	१६६८	८२१६	३२.४५	३१.६५
५	मुस्लीम	३	१४	०.०६	०.०५
६	अन्य	९	५०	०.१८	०.१९
७	नखुलेको	१३३	१३९	२.५९	०.५४
जम्मा		**५१४०**	**२५९५८**	**१००**	**१००**

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.८ परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन घरको स्वामित्व तथा घरको बनोट र प्रकृति साथै सेवा सुविधा उपभोगका आधारमा घरपरिवार बिबरण

१.८.१ जग्गाको स्वामित्व (लालपुर्जा) र जम्मा जग्गा को आधारमा घरपरिवार

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन तथा बर्तमान संबिधानले प्रक्षेपण गरेका एकल तथा साझा अधिकारका सूचीका आधारमा स्थानीय तहले सर्वसाधारण नागरिक बाट सम्पति कर तथा भूमिकर लिन सक्ने व्यवस्था गरेको छ । यस बिषयलाई केन्द्रबिन्दुमा राखेर अध्ययन गर्दा यस नगरपालिकाको नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७ का आधारमा कुल ५१४० घरपरिवार मध्ये ४०९० (कुल घरपरिवारको ७९.५७ %) घरपरिवारको आफ्नै परिवारका सदस्यको नाममा स्वामित्व (लालपुर्जा) रहेको पाईएको छ भने १०५० (कुल घरपरिवारको २०.४३ %) परिवारको नाममा स्वामित्व (लालपुर्जा) नरहेको अवस्था देखिएको छ । वडागत रुपमा हेर्ने हो भने जग्गा जमिनको स्वामित्व नभएका घरपरिवार सबै भन्दा बढी वडा नं. ९ मा रहेको र सबै भन्दा कम वडा नं. ७ मा रहेको पाईएको छ । यस नगर भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवार मध्ये ५ रोपनी भन्दा कम जग्गा जमिन हुने घरपरिवार सङ्ख्या ३०.०६ % रहेको पाईएको छ भने ५ देखि १० रोपनी सम्म हुने १६.८३ %, ११ देखि २० रोपनी हुने १३.७७ % तथा २० रोपनी भन्दा माथि हुनेको सङ्ख्या १६.१३ % रहेको देखिन्छ भने २३.२१ % को केहि पनि खुलेको छैन । जग्गा जमिनको मात्रा नखुलेका ११९३ घरपरिवार मध्ये १०५० घरपरिवारको जग्गाको लालपुर्जा नभएको पाईएको छ भने ४३ घरपरिवारको कुनै पनि विवरण प्राप्त हुन सकेको छैन । जग्गा जमिनमा परिवारको स्वामित्व रहे नरहेको तथा जग्गा जमिनको मात्रा सम्बन्धी विवरण तालिका नं. १.९, १.१० र १.११ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. १.५: जग्गाको स्वामित्व (लालपुर्जा) भए र नभएको आधारमा घरपरिवार

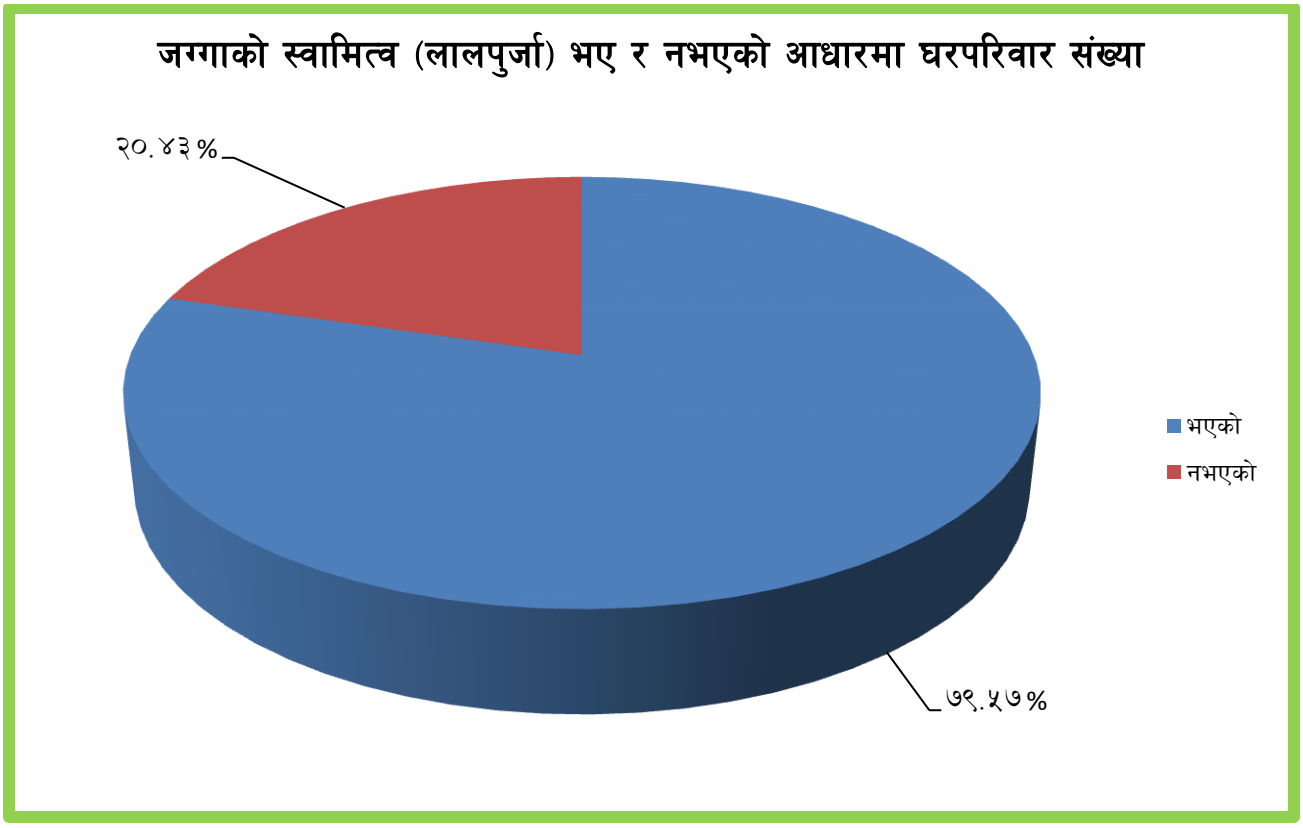

तालिका नं. १.९: जग्गा जमिनको पारिवारिक स्वामित्व (लालपुर्जा) सम्बन्धी घरपरिवार विवरण

क.सं.	जग्गाको लालपुर्जा	जम्मा सङ्ख्या	%
१	भएको	४०९०	७९.५७
२	नभएको	१०५०	२०.४३
जम्मा सङ्ख्या		५१४०	१००.०

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

तालिका नं. १.१०: जग्गा जमिनको पारिवारिक स्वामित्व (लालपुर्जा) सम्बन्धी वडागत घरपरिवार विवरण

क.सं.	जग्गाको लालपुर्जा	वडा											जम्मा सङ्ख्या
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	भएको	२०८	३८६	५२१	४१६	२६३	३६६	२२६	३७३	५९५	४४३	२९३	४०९०
२	नभएको	७५	९५	१२०	७२	१५६	३४	९	१३२	२०७	१३४	१६	१०५०
जम्मा सङ्ख्या		२८३	४८१	६४१	४८८	४१९	४००	२३५	५०५	८०२	५७७	३०९	५१४०

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

तालिका नं १.११: घरपरिवारका नाममा रहेको जग्गा जमिनको क्षेत्रफलका आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा नं	५ रोपनी भन्दा कम	५ देखि १० रोपनी	११ देखि २० रोपनी	२० रोपनी भन्दा बढी	नखुलेको	जम्मा परिवार सङ्ख्या
१	६२	५२	४६	४०	८३	२८३
२	१४६	९३	८१	५०	१११	४८१
३	२१२	१३४	८०	७३	१४२	६४१
४	२६३	५२	४०	५८	७५	४८८
५	१९९	१७	२५	२०	१५८	४१९
६	२३१	४९	२८	२७	६५	४००
७	११९	५१	३१	३३	१	२३५
८	५३	१०६	९७	११३	१३६	५०५
९	१२९	१४३	१२८	१४६	२५६	८०२
१०	८१	९९	९१	१६५	१४१	५७७
११	५०	६९	६१	१०४	२५	३०९
जम्मा	**१५४५**	**८६५**	**७०८**	**८२९**	**११९३**	**५१४०**
%	**३०.०६**	**१६.८३**	**१३.७७**	**१६.१३**	**२३.२१**	**१००.०**

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.८.२ आफु बसेको घरको स्वमित्को साथै परिवार सँग रहेको घर सङ्ख्याका आधारमा घरपरिवार:

फुङ्लिङ नगरपालिका भित्र बसोबास गर्नेहरूको आफु बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको अध्ययन गर्दा घरपरिवार सर्वेक्षण बाट प्राप्त विवरणका आधारमा कुल ५१४० घर परिवार मध्ये ४२७४ (८३.१५ %) परिवारको आफ्नै निजी घर रहेको अवस्था रहेको छ भने ५७६ (११.२१ %) अरुको घरमा भाडामा बसिरहेको पाईएको छ । यस नगर भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवार मध्ये ५९ घरपरिवार सुकुम्बासी रहेको पाईएको छ भने १४४ घरपरिवार अरुको घरमा मिलेर बसेको अवस्था देखिन्छ । यती मात्र हैन अरुको जग्गा कुतमा, बन्दगी तथा अधियामा कमाएर उनिहरूकै घरमा बस्ने हरूको सङ्ख्या समेत कमस १, २१ र २३ रहेको छ । उपरोक्त विवरणका आधारमा यस नगर भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवारहरू मध्ये ८६६ परिवारको आफ्नो घर नभएको पाईएको छ । आफु बसिरहेको घरको स्वामित्व तथा घर सङ्ख्या सम्बन्धी विवरण तालिका नं. १.१२ र १.१३ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. १.६: घरको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवार सङ्ख्या

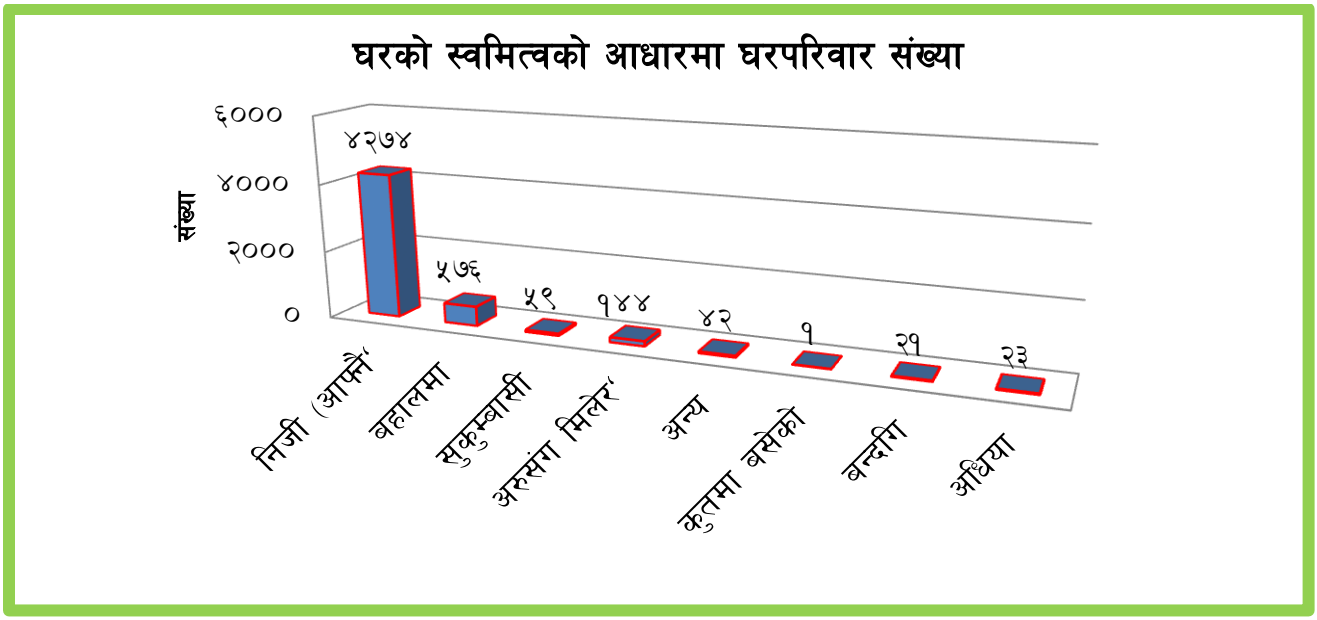

तालिका नं. १.१२: घरको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवार सङ्ख्या

वडा	घर तथा भवनको स्वामित्व								जम्मा घरपरिवार सङ्ख्या
	निजी (आफ्नै घर)	बहालमा	सुकुम्बासी	अरुसंग मिलेर बसेको	अन्य	कुतमा बसेको	बन्दगी	अधिया	
१	२०९	४२	२९	१	२	०	०	०	२८३
२	४२३	४७	४	७	०	०	०	०	४८१
३	५२९	५८	८	६	१५	१	१३	११	६४१
४	३७८	९२	०	१८	०	०	०	०	४८८
५	२५१	१४०	०	२६	२	०	०	०	४१९

६	३६९	२	०	९	१	०	८	११	४००
७	२३०	०	०	०	५	०	०	०	२३५
८	४०४	७४	१	२४	१	०	०	१	५०५
९	६८८	९४	४	९	७	०	०	०	८०२
१०	५०३	२७	६	३२	९	०	०	०	५७७
११	२९०	०	७	१२	०	०	०	०	३०९
जम्मा	**४२७४**	**५७६**	**५९**	**१४४**	**४२**	**१**	**२१**	**२३**	**५१४०**
%	८३.१५	११.२१	१.१५	२.८०	०.८२	०.०२	०.४१	०.४५	१००.०

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

तालिका नं. १.१३: पारिवार सँग रहेको घर सङ्ख्याका आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा नं	घर भएको सङ्ख्या	घर नभएको सङ्ख्या	जम्मा घर परिवार सङ्ख्या
१	२०९	७४	२८३
२	४२३	५८	४८१
३	५३३	१०८	६४१
४	३७६	११२	४८८
५	२५१	१६८	४१९
६	३६९	३१	४००
७	२२८	७	२३५
८	४०४	१०१	५०५
९	६९७	१०५	८०२
१०	५०३	७४	५७७
११	२९१	१८	३०९
जम्मा	**४२८४**	**८५६**	**५१४०**
%	**८३.३**	**१६.७**	**१००.०**

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.८.३ नगरपालिका क्षेत्र भित्र निर्माण भएका घरको बनोटको आधारमा घरपरिवार:

कुनै पनि घरको मूल्याङ्कन उक्त घर निर्माणमा उपयोग भएका निर्माण सामाग्रि र निर्माण प्रकृतिका आधारमा हुने गर्दछ । सुरक्षित आवासको प्रत्याभुति यसको बनोटमा निर्भर रहने गर्दछ । तसर्थ फुङ्लिङ नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने नगरबासीहरूले निर्माण गरेका घरको बनोट र त्यसको अवस्थस्थाका बारेमा नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७ का आधारमा अध्ययन गर्दा कुल ५१४० घरपरिवार मध्ये ४५० (कुल घरपरिवारको ८.७५ %) घरपरिवारको घर कच्ची र झूप्रो (खरको, परालको वा बांसको टाटी र खर वा टिनाको छाना) ले बनेको, ४३१ (कुल घरपरिवारको ८.३९ %) घरपरिवारको ढुंगा र माटोको जोडाई र खरको छाना भएको, ३४६१ (कुल घरपरिवारको ६७.३३ %) ढुंगा र माटोको जोडाई र टिनाको वा ढुंगाको छाना भएको, २९९ (कुल घरपरिवारको ५.८२ %) ईटा वा ढुंगा र माटोको जोडाई सिमेण्टको प्लष्टर गरिएको र टिनाको छाना भएको, ३२४ (कुल घरपरिवारको ६.३० %) ईटा वा ढुंगा र सिमेण्टको जोडाई आर.सि.सि.ढलानको छाना

भएको पाईएको छ भने ४४ (कुल घरपरिवारको ०.८६ %) फ्रेम स्ट्सक्चर, ईटा वा ढुंगा र सिमेण्टको जोडाई आर.सि.सि.ढलानको छाना भएको देखिन्छ । समग्र घरको बनोटको अवस्था अध्ययन गर्दा यस नगर भित्र भुकम्प प्रतिरोधी क्षमता भएका मानिएका फ्रेम स्ट्रक्चरका घरहरू निर्माण गर्ने कार्यले पछिल्लो समयमा आएर गति लिन थालेको पाईन्छ भने वडागत अवस्था हेर्दा कुल ७२ वटा फ्रेम स्ट्रक्चरका घरहरू मध्ये वडा नं. ५ मा मात्र ६२ वटा (कुल फ्रेम स्ट्रक्चरका घर मध्ये ९०.२७%) रहेका छन भने १, ६, ७, ८ र ११ मा गरी जम्मा ५ वटा वडामा फ्रेम स्ट्रक्चरका कुनै पनि घर नबनेको तथा नरहेको अवस्था देखिएको छ । घरको प्रकार र बनोटको अवस्थाको विस्त्रित विवरण तालिका नं. १.१४ देखि १.१५ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१.१४: घरको प्रकार तथा किसिमका आधारमा घरपरिवार विवरण

क.सं.	घरको प्रकार तथा किसिम	जम्मा घर	%
१	कच्ची र झूप्रो (खरको, परालको वा बांसको टाटी र खर वा टिनाको छाना)	४५०	८।७५
२	ढुंगा र माटोको जोडाई र खरको छाना	४३१	८।३९
३	ढुंगा र माटोको जोडाई र टिनाको वा ढुंगाको छाना	३४६१	६७।३३
४	ईटा वा ढुंगा र माटोको जोडाई सिमेण्टको प्लष्टर गरिएको र टिनाको छाना	२९९	५।८२
५	ईटा वा ढुंगा र सिमेण्टको जोडाई आर.सि.सि.ढलानको छाना	३२४	६।३०
६	फ्रेम स्ट्सक्चर, ईटा वा ढुंगा र सिमेण्टको जोडाई आर.सि.सि.ढलानको छाना	४४	०।८६
७	अन्य	१३१	२।५५
जम्मा सङ्ख्या		५१४०	१००.०

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

चित्र नं. १.७: घरको बनोटको आधारमा घरपरिवार विवरण

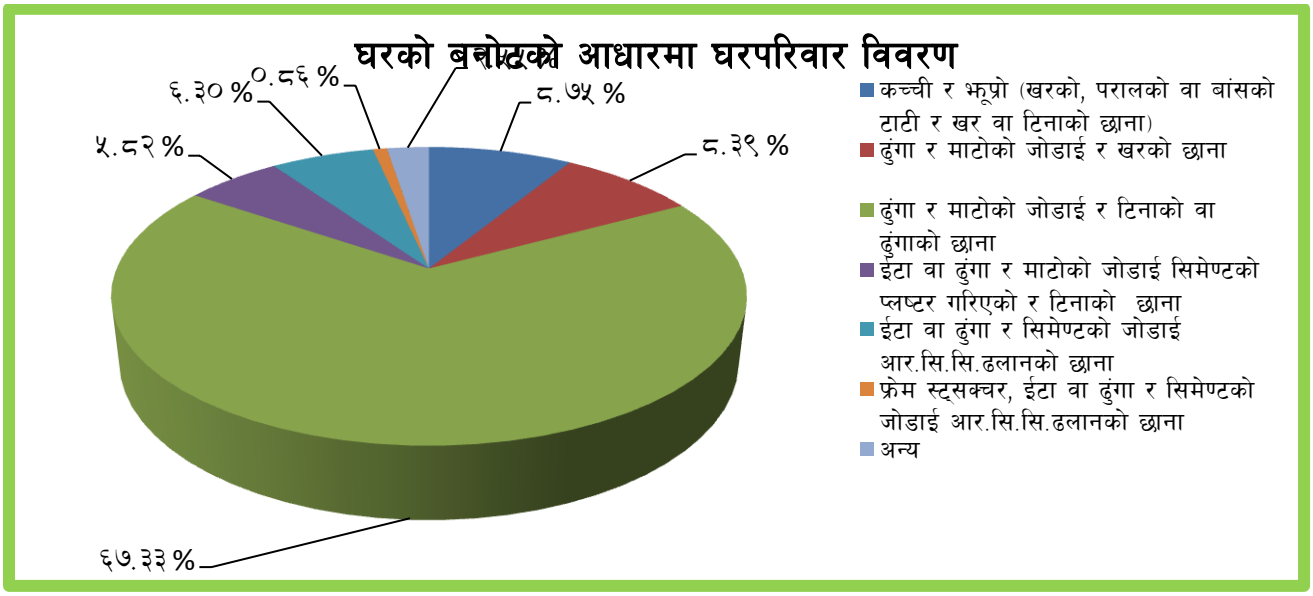

तालिका नं. १.१५: आफु बसेको घरको बनोटको आधारमा वडागत घरपरिवार विवरण

क.सं.	घरको प्रकार तथा किसिम	वडा १	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	जम्मा घर
१	कच्ची र झूप्रो (खरको, परालको वा बांसको टाटी र खर वा टिनाको छाना)	४२	२३	९४	२५	१३	९	६	१०६	७३	४८	११	४५०
२	ढुंगा र माटोको जोडाई र खरको छाना	३१	६८	९४	१	३	७	१२	१००	१०२	८	५	४३१
३	ढुंगा र माटोको जोडाई र टिनाको वा ढुंगाको छाना	१७७	३४१	३७८	२२४	१९२	३१५	१८५	२७०	६१५	४९३	२७१	३४६१
४	ईटा वा ढुंगा र माटोको जोडाई सिमेण्टको प्लष्टर गरिएको र टिनाको छाना	३	१७	६७	९४	३६	३९	३	२८	५	७	०	२९९
५	ईटा वा ढुंगा र सिमेण्टको जोडाई आर.सि.सि.ढलानको छाना	०	२२	६	१३७	९५	३०	२५	०	३	६	०	३२४
६	फ्रेम स्ट्सक्चर, ईटा वा ढुंगा र सिमेण्टको जोडाई आर.सि.सि.ढलानको छाना	०	२	१	५	३२	०	१	०	३	०		४४
७	अन्य	३०	८	१	२	४८	०	३	१	१	१५	२२	१३१
जम्मा सङ्ख्या		२८३	४८१	६४१	४८८	४१९	४००	२३५	५०५	८०२	५७७	३०९	५१४०

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.९ आफ्नो जग्गा जमिन तथा तथा घर भाडामा दिए नदिएको आधारमा घरपरिवार:

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले गरेको व्यवस्था बमोजिम कुनै पनि व्यक्ति वा संघ संस्थाले आफ्नो जग्गा तथा घर अन्य कुनै व्यक्ति वा संघ संस्था वा कार्यालयलाई बहालमा लगाएको अवस्था स्थानीय तहले निर्धारण गरे बमोजिमको प्रतिसतले जग्गा तथा घर बहाल कर तिर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । आफ्नो स्वामित्वमा रहेको जग्ग जमिन तथा घर आफ्नो प्रयोगकालागि आवश्यक नरहेको अवस्थामा भाडामा लगाउने वा दिने प्रचलन परम्परा देखिनै चल्दै आएको छ । अझ भन्ने हो भने यस प्रकारको प्रचलन शहर बजारमा अत्याधिक हुन्छ । बिशेष गरी शहर बजारको जग्गा जमिन महँगो हुने र सवैको जग्गा किन्ने र घर बनाउने क्षमताको कमि हुने वा केहिलाई अस्थाई रुपमा केहि कार्य गर्नकालागि आवश्यक रहने भए बाट उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय सञ्चालनकालागि होस वा सरकारी साथै विभिन्न संघ संस्थाको कार्यालय सञ्चालन तथा अध्ययन अध्यापनकालागि टाढा बाट आउनेहरूकालागि यो प्रचलन र प्रथाले ठूलो राहत

पुऱ्याएको छ । नगरबासी जनसमुदायले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन तथा घर बहालमा लगाएको छ या छैन भन्ने बिषयमा यसै नगरको नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७ का आधारमा अध्ययन गर्दा कुल ५१४० मध्ये ७७ (कुल घरपरिवारको १.५०%) घरपरिवारले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन भाडामा दिएको अवस्था रहेको पाईएको छ भने ६५७ (कुल घरपरिवारको १२.७८ %) घरपरिवारले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको घर तथा गोदामा भाडामा लगाएको वा दिएको देखिन्छ । यस विवरणले के संकेत गरेको छ भने जग्गा भाडामा लिने भन्दा घर तथा गोदाम भाडामा लिने तथा दिनेको सङ्ख्या बढी रहेको पाईएको छ । घर तथा जग्ग भाडामा दिने घरपरिवारको विस्त्रित विवरण तालिका नं. १.१६ देखि १.१९ सम्ममा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १.१६: आफ्नो स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन भाडामा दिए नदिएको आधारमा घरपरिवार विवरण

क.सं.	भाडामा दिएको	घर सङ्ख्या	प्रतिसत
१	भाडामा दिएको छ	७७	१.५०
२	भाडामा दिएको छैन	५०६३	९८.५०
जम्मा		५१४०	१००.०

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

चित्र नं. १.८: जग्गा जमिन भाडामा दिए नदिएको आधारमा घरपरिवार

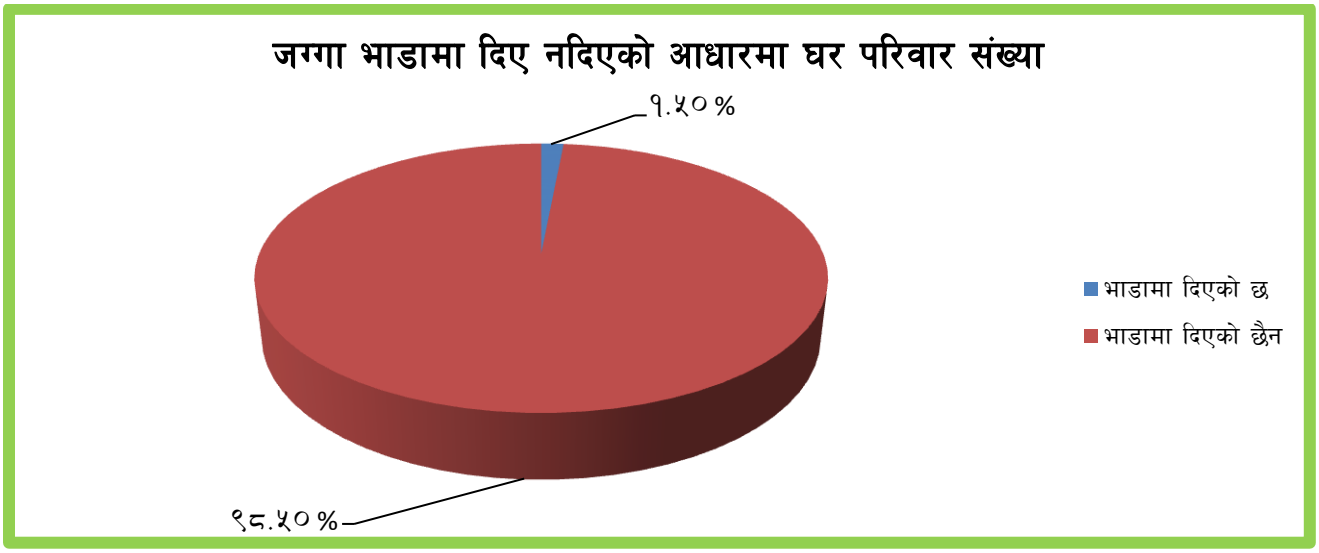

तालिका नं. १.१७: आफ्नो स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन भाडामा दिए नदिएको आधारमा वडागत घरपरिवार विवरण

क.सं.	**वाड नं.**	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	**जम्मा**
१	भाडामा दिएको छ	१०	६	१	१६	६	०	८	१८	७	५	०	**७७**
२	भाडामा दिएको छैन	२७३	४७५	६४०	४७२	४१३	४००	२२७	४८७	७९५	५७२	३०९	**५०६३**
जम्मा		**२८३**	**४८१**	**६४१**	**४८८**	**४१९**	**४००**	**२३५**	**५०५**	**८०२**	**५७७**	**३०९**	**५१४०**

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

तलिका नं. १.१८: आफ्नो स्वामित्वको घर भाडामा दिए नदिएको आधारमा घरपरिवार विवरण

क.सं.	भाडामा दिएको	घर सङ्ख्या	प्रतिसत
१	भाडामा दिएको छ	६५७	१२।७८
२	भाडामा दिएको छैन	४४८३	८७।२२
जम्मा		५१४०	१००।०

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

चित्र नं.१.९: घर भाडामा दिए नदिएको आधारमा घरपरिवार

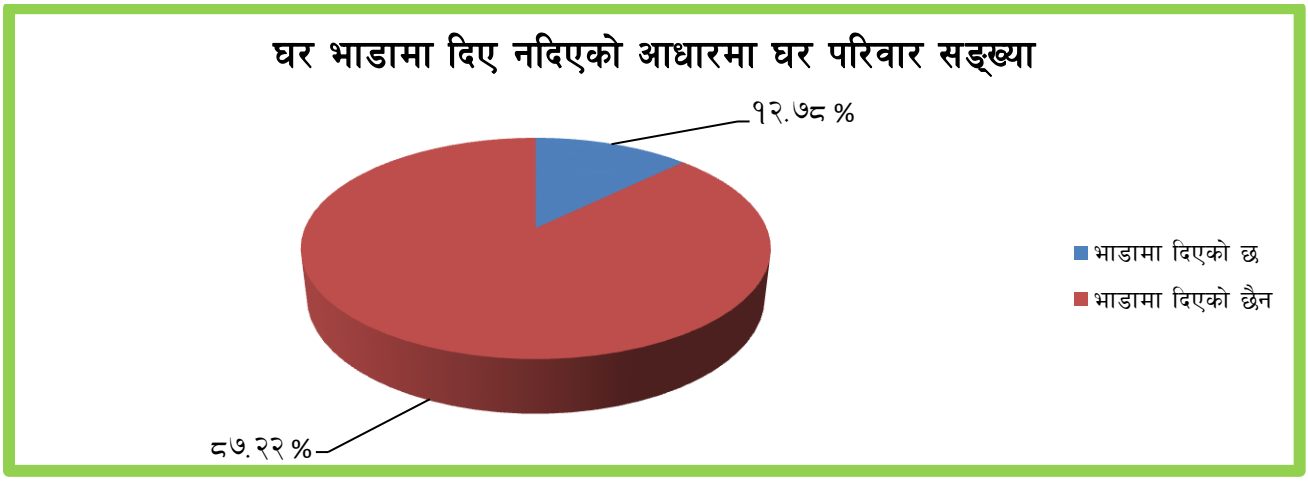

तलिका नं.१.१९ आफ्नो स्वामित्वको घर भाडामा दिए नदिएको आधारमा वडागत घरपरिवार विवरण

घर भाडामा दिए नदिएको आधारमा घर परिवार सङ्ख्या													
क.सं.	**वाड नं.**	**१**	**२**	**३**	**४**	**५**	**६**	**७**	**८**	**९**	**१०**	**११**	**जम्मा**
१	भाडामा दिएको छ	४	३२	१५	१७७	१०८	२५३	३१	७	१६	१०	४	**६५७**
२	भाडामा दिएको छैन	२७९	४४९	६२६	३११	३११	१४७	२०४	४९८	७८६	५६७	३०५	**४४८३**
जम्मा		**२८३**	**४८१**	**६४१**	**४८८**	**४१९**	**४००**	**२३५**	**५०५**	**८०२**	**५७७**	**३०९**	**५१४०**

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.१० साधन र सुविधाको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार बिबरण

आधुनिक युगमा यातायात र संचारको द्रुत गतिमा विकास हुँदै गएको कारण मानिसहरूले दिनहुँजसो नयाँनयाँ प्रकारका साधनको प्रयोग गर्ने कम बढ्दा् कममा छ । मानिसहरूले ज्यादा उपयोग गर्ने साधन र सुविधामा संचार, यातायात र मनोरन्जनका साधन प्रमुख रहेको पाईन थालेको छ । सेवा सुबिधाको उपभोग मानिसको आर्थिक अवस्थाको एक मापक पनि हो । यस नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवारले आफ्नै स्वामित्वमा आफ्नो सुविधाकालागि वा आर्थि उपार्जनकालागि प्रयोग गरिरहेका यातायात तथा ढुवानी र निर्माण व्यवसाय साथै कृषि व्यवसाय सँग सम्बन्धित साधनको प्रयोगको अवस्था अध्ययन गर्दा यसै नगरको नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७ का आधारमा ४६२ घरपरिवार सँग मोटरसाईकल र ३५ घरपरिवार सँग ट्याक्सी, ६ घरपरिवार सँग कार रहेको पाईएको छ भने कृषि बाली तथा ढुवानीमा प्रयोग गर्ने गरी ४६ घरपरिवार सँग ट्र्याक्टर साथै ढुवानीकालागि मात्र प्रयोग गर्ने गरी २ घरपरिवार सँग ट्रक रहेको अवस्था देखिएको छ । समग्रमा हेर्दा यस नगरपालिका भित्रका कुल ५१४० घर परिवार मध्ये ५७० (११.०८ %)

घरपरिवार कुनै न कुनै प्रकारका सवारी वा कृषि र ढुवानीमा प्रयोग हुने साधनको प्रयोग वा उपयोग गरिरहेको अवस्था पाईएको छ ।

यसका अतिरिक्त यस नगर भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवारले प्रयोग गरिरहेका अन्य सेवा सुविधाको हकमा ६१.९२ % ले रेडियोको सुविधा उपभोग गरिरहेको देखिन्छ भने ५३.६२ % को घरमा टि.भि., १०.२१ % को घरमा कम्प्यूटर तथा १०.७२ % ले नेट इन्टरनेट र ७३.५५ % ले मोवाई टेलिफोनको उपभोग गरिरहेको पाईएको छ । उल्लेखित विवरणका आधारमा यस नगर भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवारमा प्रत्येक दिन नयाँ नयाँ सेवा सुविधा उपभोग गर्ने क्रम क्रमस बृद्धि हुँदै गईरहेको पाईएको छ । उल्लेखित सेव सुविधा उपभोग समेतका विस्त्रित विवरण तालिका नं. १.२० र १.२१ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १.२०: यातायात तथा ढुवानीका साधन भए नभएको आधारमा घरपरिवार विवरण

यातायात तथा ढुवानी का साधन भए नभएको आधारमा घरपरिवार विवरण											
वार्ड नं.	**साईकल**	**मोटरसाईकल**	**ट्याक्सी**	**बस**	**ट्र्याक्टर**	**अन्य**	**कार**	**माइको बस**	**ट्रक**	**ट्रिपर**	**जम्मा**
१	०	२०	१	०	४	०	०	०	०	०	**२५**
२	०	३०	१	०	५	०	०	०	०	०	**३६**
३	०	७८	३	०	५	०	१	०	०	०	**८७**
४	०	९०	६	०	११	१२	४	०	१	०	**१२४**
५	०	७२	१२	०	११	०	१	०	०	०	**९६**
६	०	४	१	०	०	०	०	०	०	०	**५**
७	०	४४	२	०	३	३	०	०	०	०	**५२**
८	०	५५	०	०	१	२	०	१	१	०	**६०**
९	१	४०	१	०	०	०	०	०	०	०	**४२**
१०	०	२३	७	०	२	०	०	०	०	०	**३२**
११	०	६	१	०	४	०	०	०	०	०	**११**
जम्मा	**१**	**४६२**	**३५**	**०**	**४६**	**१७**	**६**	**१**	**२**	**०**	**५७०**

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

तालिका नं. १.२१: घर परिवारले प्रयोग गरिरहेको सञ्चार सेवा सुविधाको प्रकार

घर परिवारले प्रयोग गरिरहेको सेवा सुविधाको प्रकार					
वडा नं	**रेडियो**	**टि.भि**	**कम्पयुटर**	**ईन्टरनेट**	**मोवाईल-टेलिफोन**
१	११८	१११	१४	४	२६१
२	३९३	३२९	२३	९	४७७
३	३५३	२८०	६५	१८	४९०
४	२७७	३७०	१४८	१८०	४६६
५	१८२	३०५	१२८	१३४	४१२
६	४१	१२३	११	२१	१७७
७	२३८	१८२	४८	८९	२३८
८	३५३	२४१	२६	४	३६७

९	६६६	३९६	५०	३	३७३
१०	३९१	२५४	८	८९	५२१
११	१७२	१६६	४	०	०
जम्मा	**३१८४**	**२७५७**	**५२५**	**५५१**	**३७८२**
%	**६१.९२**	**५३.६२**	**१०.२१**	**१०.७२**	**७३.५५**

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.११ खाना पकाउने इन्धनको स्रोतको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

स्थानीय नगरबासीको जीवनस्तरको मापनको अर्को एक पक्ष भनेको उनीहरू खाना पकाउन प्रयोग गरिरहेको इन्धनको प्रकृति र त्यसमा आधारित चुल्होको प्रयोग हो । खाना पकाउने इन्धनको प्रभाव मानव स्वास्थ्य (बिशेष गरी भान्सामा खाना पकाउन सम्लग्न रहने) मा समेत पर्ने गर्दछ । परम्परागत रुपमा प्रयोगमा रहेका चुलो तथा खाना पकाउन प्रयोग हुने दाउरा बाट निस्कने धुँवा बाट मानव फोक्सोमा गम्भिर असर पर्नगई कालान्तरमा दमको रोग लगायतका अन्य बिबिध रोग ब्याधिको असर समेत देखा पर्न भए बाट सम्बन्धित परिवार तथा सरकारले सम्बन्धित व्यक्तिको स्वास्थ्य रक्षाकालागि ठूलो धनरासीको प्रयोग गर्नु पर्ने हुन्छ । यस नगरपालिका भित्रका कुल घरपरिवार मध्ये खाना पकाउने इन्धनको रुपमा परम्परागत रुपमा दाउराको प्रयोग गर्ने घरपरिवार को सङ्ख्या सबै भन्दा बढी ४५२१ (८८.० %) रहेका पाईएको छ भने त्यसपछी एलपि ग्याँसको प्रयोग गर्ने २४८१ (४८.३ %) देखिन्छ । यस विवरणका आधारमा उल्लेखित घरपरिवार मध्ये खाना पकाउनकालागि दुई वा दुई भन्दा बढी प्रकारको ईन्धन (बिशेषत दाउरा र एल.पि.ग्याँस, एल.पि.ग्याँस र विद्युत, दाउरा र गोवर ग्याँस एस्तै एस्तै) को प्रयोग गर्ने घरपरिवार को सङ्ख्या २५७४ (५०.०६ %) रहेको देखिन्छ । खाना पकाउन प्रयोग भई रहेका चल्होको प्रकारका अध्ययन गर्दा ४८.६६ % ले ग्याँस चुल्हो, ३३.५८ % ले धुँवा रहित चल्हो, ५८.४८ % ले अगेनो वा माटोको चुल्हो, ०.८० % ले स्टोभ र ०.१२ % ले भुसे चुल्होको प्रयोग गरिरहेको पाईन्छ । यस विवरणका आधारमा एक वा एक भन्दा बढी प्रकारको चुल्हो प्रयोग गर्नेको सङ्ख्या समेत पर्याप्त रहेको देखिन्छ । जे होस हामिले परम्परागत रुपमा प्रयोग गर्दै आईरहेको दाउराको प्रयोग क्रमस घट्दो अवस्थामा रहेको अनुमान गर्न सकिन्छ भने एल.पि.ग्याँस, गोवर ग्याँस वा विद्युत को प्रयोग गर्ने घरपरिवारको सङ्ख्या क्रमस बृद्धि हुँदै गईरहेको पाईनु भने सुखद पक्ष रहेको अवस्था देख्न सकिन्छ । इन्धनको प्रयोगको अवस्था बारेमा नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७ मा उल्लेखित विस्त्रित विवरण तालिका नं. १.२२ र १.२३ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १.२२: खाना पकाउने ईन्धनको श्रोतको प्रयोगको प्रकारका आधारमा घरपरिवार विवरण

क्र.सं.	इन्धनको श्रोत	घरपरिवार सङ्ख्या	%
१	एल.पि.ग्याँस	२४८१	४८.३
२	दाउरा	४५२१	८८.०
३	मट्टीतेल	७	०.१४
४	बिद्युत्	१६३	३.१७
५	गोवरग्याँस	३८	०.७४
६	गुईठा	०	०.०
७	अन्य	१	०.०२
जम्मा		७२११	१४०

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

चित्र नं. १.१०: खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

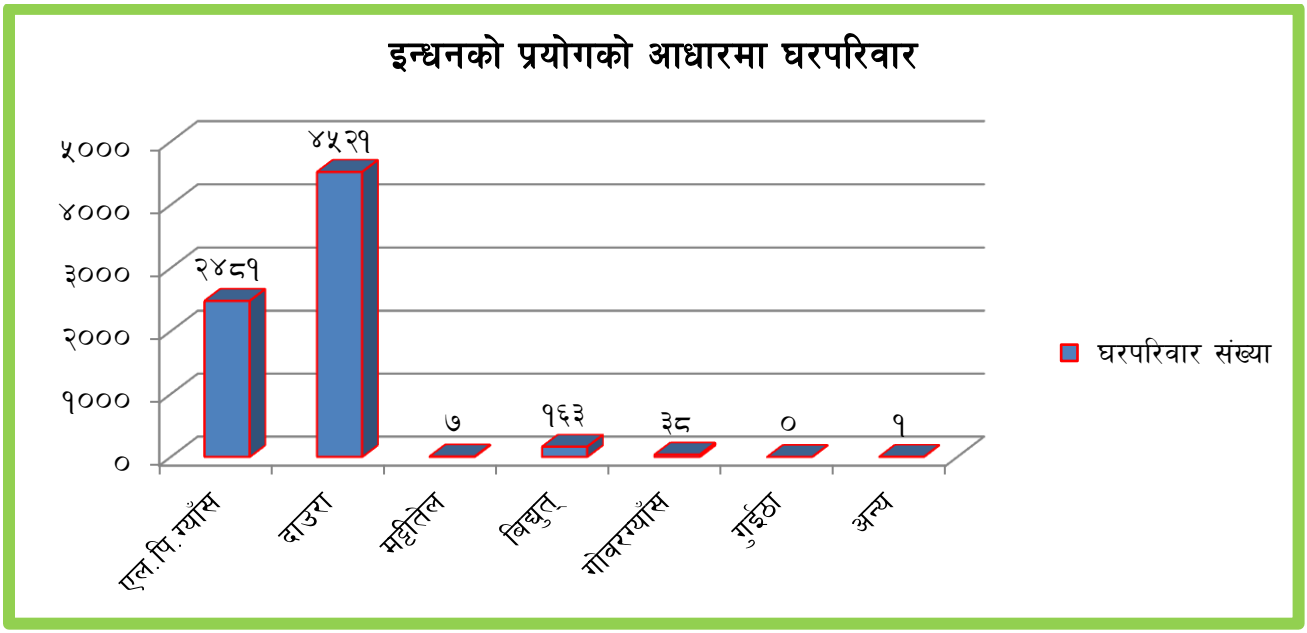

तालिका नं. १.२३ : खाना पकाउने ईन्धनको श्रोतको प्रयोगको प्रकारका आधारमा घरपरिवार विवरण

वाड	इन्धनको श्रोतको प्रयोगको आधारमा घरपरिवारको विवरण							जम्मा	दुइ वा सो भन्दा बढी इन्धन प्रयोग गर्ने
	एल.पि.ग्याँस	दाउरा	मट्टीतेल	बिद्युत्	गोबरग्याँस	गुईठा	अन्य		
१	६४	२७९	०	०	६	०	०	३४९	६६
२	१७७	४०९	०	१	४	०	०	५९१	११०
३	२८०	५८२	०	६	१४	०	०	८८२	२४१
४	४४४	२७४	०	२	१	०	०	७२१	२३३
५	४००	२६२	०	१	०	०	०	६६३	२४४
६	३०७	३७०	२	३	२	०	०	६८४	२८४
७	२००	२३४	०	०	०	०	०	४३४	१९९
८	२६७	४९७	०	७	६	०	०	७७७	२७२
९	२६५	७३८	०	१४३	५	०	०	११५१	३४९
१०	७६	५७०	४	०	०	०	१	६५१	५७७
११	१	३०६	१	०	०	०	०	३०८	(१
जम्मा	**२४८१**	**४५२१**	**७**	**१६३**	**३८**	**०**	**१**	७२११	२५७४
%	४८.२७	८७.९६	०.१४	३.१७	०.७४	०.००	०.०२	१४०.२९	५०.०६

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.१२ विद्युत सेवामा पहुँचको आधारमा घरपरिवार

वर्तमान आधुनिक दुनियामा उर्जाको प्रमुख श्रोतको रुपमा रहेको विद्युत मानव जीवनको एक प्रमुख र अभिन्न अङ्गको रुपमा स्थापित भएको छ । उज्यालो व्यवस्थापनकालागि होस वा उद्योग कलकारखाना सञ्चालनका लागि होस, सवारी साधन सञ्चालन व्यवस्थापनका लागि होस वा सञ्चार वा सन्देश प्रवाहकालागि होस प्रत्येक पल पलमा मानव जीवनकालागि विद्युत अपरिहार्य सुविधाको रुपमा देखा परेको छ । फुङ्लिङ नगरपालिकाको नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७ का आधारमा यस नगरका कुल ५१४० घरपरिवार मध्ये ४६२१ (८९.९० %) घरपरिवारले विद्युत सेवा उपभोग गरिरहेको अवस्था देखिएको छ भने अहिले पनि यस नगरपालिकाका ३८९ (कुल घरपरिवार सङ्ख्याको ७.५७ %) विद्युत सेवको पहुँच पुग्न नसकेको तथा १३० घरपरिवारको बिबरण खुल्न नसकेको अवस्था छ । वडागत विवरण अध्ययन गर्दा विद्युत सेवा नपुगेका सबै भन्दा बढी घरपरिवार सङ्ख्या वडा नं. ३ मा १०६ रहेको छ भने सबै भन्दा कम वडा नं. ११ मा २ मात्र रहेको पाईएको छ । विद्युत सेवाको पहुँच पुगे नपुगेको विस्त्रित विवरण तालिका नं. १.२४ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. १.११: विद्युत सेवा उपलब्धताको आधारमा घरपरिवार

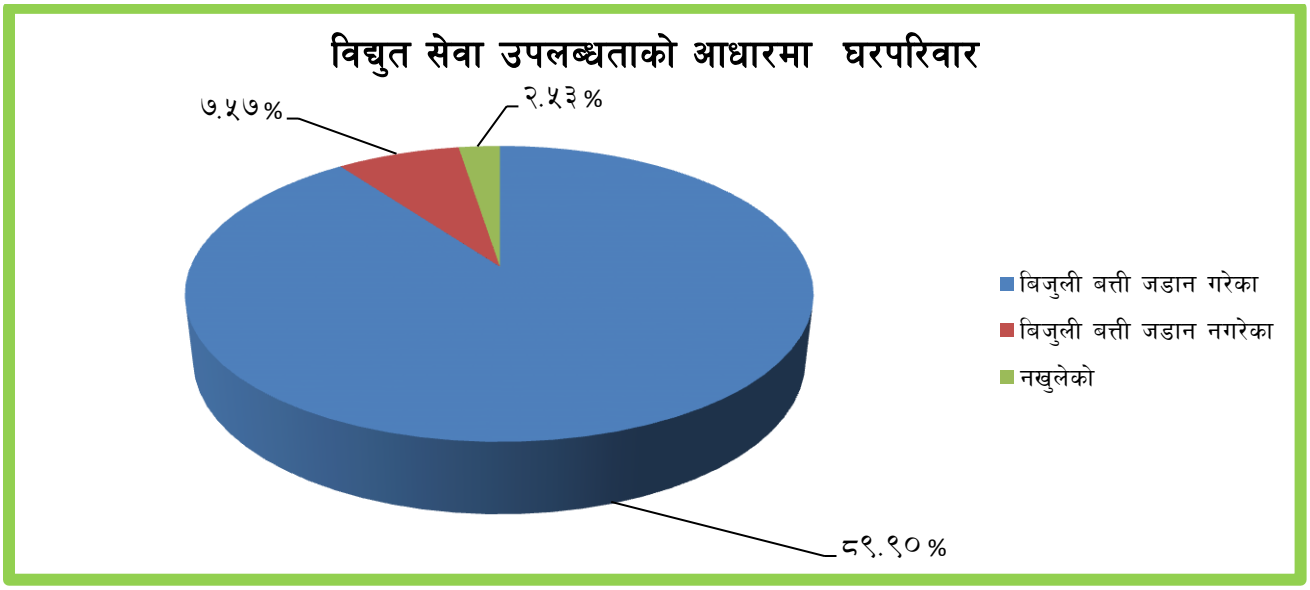

तालिका नं. १.२४: विद्युत सेवा उपलब्धताको आधारमा वडागत घरपरिवार विवरण

वडा नं	बिजुली बत्ती जडान गरेका	बिजुली बत्ती जडान नगरेका	नखुलेको	जम्मा घरपरिवार सङ्ख्या	जडान गर्नेको प्रतिसत
१	२४९	३१	३	२८३	८८
२	३८७	१८	७६	४८१	८०।५
३	५३३	१०६	२	६४१	८३।२
४	४८०	७	१	४८८	९८।४
५	४०२	१६	१	४१९	९५।९
६	३७७	२२	१	४००	९४।३

७	२१८	१०	७	२३५	९२।८
८	४३८	६७	०	५०५	८६।७
९	७१८	८४	०	८०२	८९।५
१०	५४८	२६	३	५७७	९५
११	२७१	२	३६	३०९	८७।७
जम्मा	**४६२१**	**३८९**	**१३०**	**५१४०**	**८९।९**
%	८९.९०	७.५७	२.५३	१००.०	९०.२

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत विबरण, २०७७

१.१३ मूख्य पेशा अवलम्बन गरेका आधारमा घरपरिवार तथा उद्योग तथा व्यापार सम्बन्धी विवरण

पेशा व्यवसाय आर्थिक समृद्धि निर्माणको एक प्रमुख मार्ग हो । यस नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने कुल जनसङ्ख्या मध्ये बालबालिका र विद्यार्थीलाई छाडेर सवै भन्दा बढी ८३२४ (कुल जनसङ्ख्याको ३२.०७ %) कृषि तथा पशुपालनमा सम्लग्न रहेको पाईएको छ भने नोकरीमा ११३१ (कुल जनसङ्ख्याको ४.३६ %) सम्लग्न रहेको अवस्था छ । यस नगरका १०८६ जना (कुल जनसङ्ख्याको ४.१८ %) वैदेशिक रोजगारीमा गएको पाईएको छ भने १०८० (कुल जनसङ्ख्याको ४.१६ %) व्यापार व्यवसाय (सिलाई बुनाई समेत) मा रहेका छन् । समग्रमा ज्यामी, सिकर्मी, डकर्मी, आरन चलाउने तथा ज्याला मजदुरी गर्नेको सङ्ख्या ८२८ (कुल जनसङ्ख्याको ३.१९ %) रहेको छ भने बिशुद्ध गृहिणीहरूको सङ्ख्या १९९५ (कुल जनसङ्ख्याको ७.६९ %) रहेको पाईएको छ । जे होस यस नगरका सकृय उमेर समुहका नगरबासीहरू कुनै न कुनै रुपमा काममा सम्लग्न रहेको पाउनु आफैमा सकारात्मक पक्ष रहेको छ । विभिन्न पेशा व्यवसायमा सम्लग्न नगरबासीहरूको जनसांखिक विवरण तालिका नं. १.२५ र १.२६ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१.२५: पेश व्यवसायमा सम्लग्नताका आधारमा जनसङ्ख्या बितरण

क..सं.	पेसा व्यवसाय	जनसङ्ख्या	%
१	आरन चलाउने	२९	०.११
२	आश्रित	१२७९	४.९३
३	कृषि तथा पशुपालन दुवै	८३२४	३२.०७
४	गृहिणी	१९९५	७.६९
५	ज्याला मजदुरी	५४९	२.११
६	डकर्मी	९१	०.३५
७	नोकरी	११३१	४.३६
८	बैदेशिक रोजगार	१०८६	४.१८
९	बिद्यार्थी	८०५८	३१.०४
१०	ब्यापार	९६८	३.७३
११	सिलाई बुनाई	११२	०.४३
१२	ज्यामी	९९	०.३८
१३	सिकर्मी	६०	०.२३
१४	अन्य	२१७७	८.३९
जम्मा		२५९५८	१००.०

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत विबरण, २०७७

चित्र नं. १.१२: पेशा व्यवसायमा सम्लग्न जनसङ्ख्या बितरण

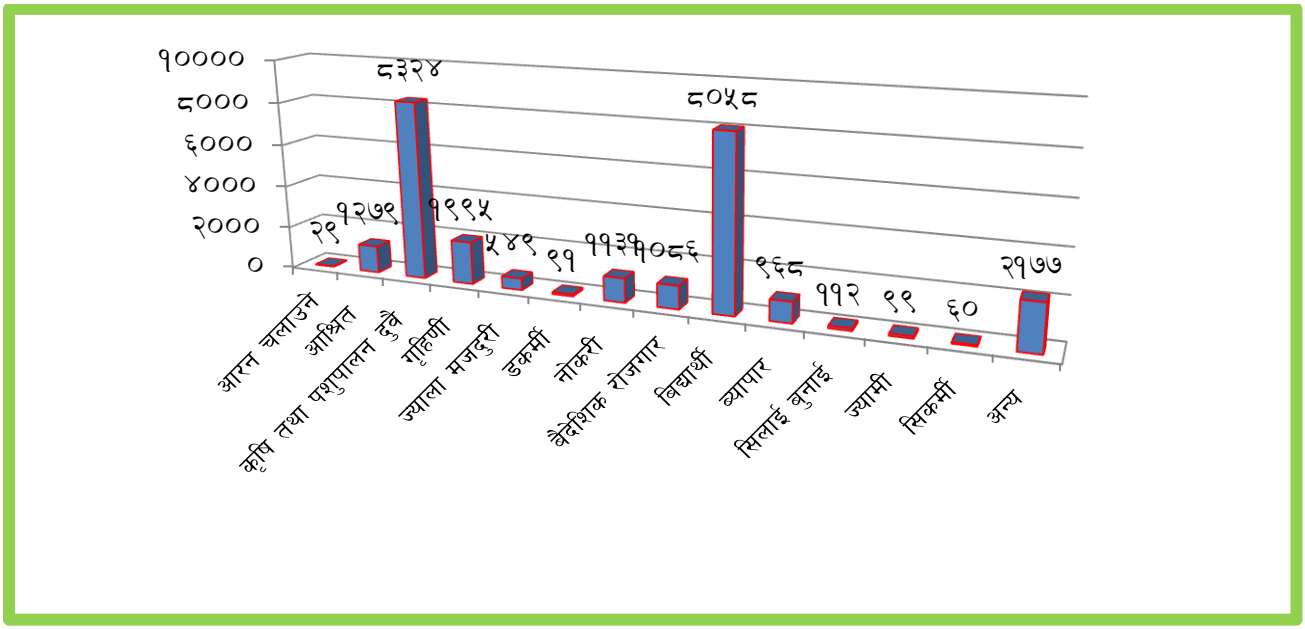

तालिका नं. १.२६: पेशामा सम्लग्नताको आधारमा जनसङ्ख्याको वितरण

क.सं.	पेशामा सम्लग्नता	वडा											जम्मा जनसङ्ख्या
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	आरन चलाउने	३	३	६	०	०	३	०	१	७	४	२	**२९**
२	आश्रित	८०	५८	२००	१९८	१२	११९	२९	१३२	१९७	१४८	१०६	**१२७९**
३	कृषि तथा पशुपालन दुवै	४३४	१४५२	९०५	१३७	७४	२४६	३६७	८३३	१९८५	१०२३	८६८	**८३२४**
४	गृहिणी	२४२	६२	२७८	३९०	२२५	३१८	९४	२६४	९८	२४	०	**१९९५**
५	ज्याला मजदुरी	३९	४२	३९	३०	५	१२८	१८	५८	४९	१३८	३	**५४९**
६	डकर्मी	६	८	६	२३	१२	१२	२	५	७	१०	०	**९१**
७	नोकरी	४७	१४२	१७७	१७१	१२७	८५	१२२	९०	८९	२८	५३	**११३१**
८	बैदेशिक रोजगार	९०	८३	१४९	११९	११०	६४	६७	१५३	९६	९१	६४	**१०८६**
९	बिद्यार्थी	४६०	३५९	११४५	८९०	७३८	६२६	३६१	८५४	१२५५	८१६	५५४	**८०५८**
१०	ब्यापार	२४	६४	९४	२५६	२०८	८६	६६	२४	३१	८२	३३	**९६८**
११	सिलाई बुनाई	२	५	२५	२९	११	७	९	०	१३	९	२	**११२**
१२	ज्यामी	०	७	४०	०	३	१	१६	१५	१	९	७	**९९**
१३	सिकर्मी	०	१	४	१३	१	२४	४	५	२	६	०	**६०**
१४	अन्य	८०	२५	२०६	१४३	४७३	२१७	५७	२३८	३६०	३१३	६५	**२१७७**
जम्मा		**१५०७**	**२३११**	**३२७४**	**२३९९**	**१९९९**	**१९३६**	**१२१२**	**२६७२**	**४१९०**	**२७०१**	**१७५७**	**२५९५८**

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.१३.१ व्यापार व्यवसायको प्रकारका आधारमा सम्लग्न घरपरिवार

फुङ्लिङ नगरपालिका क्षेत्र भित्र व्यापार व्यवसाय गर्नेहरूको सङ्ख्या दिन प्रतिदिन बढ्दै गई रहेको अवस्था देखिन्छ । यस नगरका नगरबासीको मुख्या रोजाई पर्यटन क्षेत्र सँग सम्बन्धित होटल व्यवसाय रहेको देखिएको छ । यस नगर भित्र होटल व्यवसाय गर्ने घरपरिवारको सङ्ख्या सवै भन्दा बढी ३५९ रहेको पाईएको छ भने दाश्रो रोजाईमा किराना पसल व्यवसाय २८७ तथा तरकारी फलफूल तथा दुग्ध व्यवसाय व्यवसाय गर्ने घरपरिवारको सङ्ख्या क्रमस १६७ र १४१ रहेको अवस्था छ । अन्य पेशा, ब्यपार ब्यवसायको हकमा ठेक्का पट्टा, माछामासु पसल, फेन्सि पसल, सुनचाँदी पसल, मलबिउ समेतका पसल व्यवसाय समेत गणनायोग्य रहेको अवस्था छ । प्राप्त विवरणलाई केलाएर अध्ययन गर्दा वर्तमानमा कृषि तथा पशुपालन साथै पर्यटन व्यवसायले यस नगरपालिकाको आर्थिक आधार निर्माण गर्न सहायेग पुगिरहेको देखिन्छ भने ४१ वटा सुनचाँदी पसल रहनुले गहना प्रतिको स्थानीयबासीको मोह उल्लेख्य रहेको प्रमाणित गरेको छ । बिशेष गरी फुङ्लिङ बजार यस नगरपालिकाको मात्र नभएर जिल्लाकै मुख्य बजारको रुपमा स्थापित रहेका कारण समेत यसको महत्व र प्रभाव बढी रहेको साथै ऐतिहासिक पाथिभरा देवीको मन्दिर समेतका कारणले पर्यटन व्यवसायले सार्थकाता लिन सकेको अवस्था पाईएको छ । यस सम्बन्धी विस्त्रित विवरण तालिका नं १.१७ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १.२७: व्यापार व्यवसायको प्रकारमा सम्लग्नताका आधारमा घरपरिवारको विवरण

व्यापार व्यवसायको प्रकारमा सम्लग्नताका आधारमा घरपरिवार सङ्ख्या													
क्र.सं.	व्यवसाय का प्रकार	वडा											जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	सुनचांदी पसल	०	१	४	४	२१	०	१	२	५	२	१	**४१**
२	फेन्सी पसल तथा व्यवसाय	०	०	१	२३	१९	३	४	१	३	८	०	**६२**
३	क्लिनिक तथा औषधी पसल तथा व्यवसाय	१	०	०	२	२	२	०	०	०	०	०	**७**
४	होटल व्यवसाय	३	६	६	४४	२९	१६	९	१	१६५	७३	७	**३५९**
५	भांडा पसल तथा व्यवसाय	०	०	०	५	३	०	०	१	१	१	०	**११**
६	हार्डवयर पसल तथा व्यवसाय	०	०	१	२	४	१	१	०	०	२	०	**११**
७	किराना पसल तथा व्यवसाय	८	०	१२	५३	३५	२३	२३	७	७	११७	२	**२८७**
८	टेलर्स	०	०	०	९	४	०	१	०	४	५	१	**२४**
९	दुग्ध व्यवसाय	०	०	०	०	१	३	०	५२	३९	४६	०	**१४१**
१०	तरकारी तथा फलफूल व्यवसाय	१	०	२	१३	३	४	१३	३९	५१	४१	०	**१६७**
११	ईलेक्ट्रोनिक पसल तथा व्यवसाय	१	०	१	७	१०	२	०	१	२	१	०	**२५**
१२	माछा मासु	२	०	०	६	२	४	२	६	७	२६	०	**५५**

	पसल तथा व्यवसाय												
१३	हेयर कटिङ सैलुन तथा सौन्दर्यकला व्यवसाय	०	०	१	२	१	०	१	०	१	१	०	७
१४	उद्योग व्यवसाय	२	०	०	४	१	१	०	०	२	१	०	११
१५	आर्ट व्यवसाय	०	१	०	२	१	०	०	०	०	१	०	५
१६	बेकरी तथा मिष्ठान्न व्यवसाय	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२	०	३
१७	ठेक्का पट्टा	१	१	०	२२	३	३	३	४	१३	३१	०	८१
१८	मोवाईल पसल व्यवसाय	०	०	०	०	०	०	०	२	०	०	०	२
१९	घडि, रेडियो, टि.भि. मर्मत सम्भार व्यवसाय	०	१	०	४	०	०	०	०	१	१	०	७
२०	फोटो स्टुडियो	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२
२१	फर्निचर पसल तथा व्यवसाय	०	३	१	३	४	०	२	०	०	७	०	२०
२२	जुत्ता पसल	०	०	०	८	०	१	१	०	०	०	०	१०
२३	चस्मा पसल	०	०	०	४	०	०	०	०	१	०	०	५
२४	खाजाघर तथा चिया पसल	०	४	०	९	५	६	९	०	२८	७	०	६८
२५	पुल हाउस	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१	०	२
२६	अटो वर्कसप	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१
२७	पेट्रोल पम्प	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
२८	ग्याँस पसल तथा डिलर	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१
२९	पुष्तक पसल तथा फोटोकपी	०	०	०	१	७	१	०	०	०	१	०	१०
३०	कम्प्यूटर ट्रेनिङ सेन्टर तथा साइबर व्यवसाय	०	०	०	०	०	०	१	०	१	०	०	२
३१	हाउजिंग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१
३२	ढुवानी सेवा	०	०	०	१	०	०	०	१	०	९	०	११
३३	नर्सरी फूल व्यवसाय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	९	०	९
३४	कानुन व्यवसायी	०	०	०	०	०	१	०	०	०	२	०	३

	र परामर्श सेवा												
३५	निर्माण व्यवसायी तथा सप्लायर्स	०	०	३	०	०	०	०	०	०	०	०	**३**
३६	मल बिउ उत्पादन	०	०	०	०	०	०	०	०	१	३२	०	**३३**
३७	बोर्डिङ स्कुल सञ्चालन	०	०	०	२	०	०	०	१	०	१	०	**४**
३८	सरसफाई तथा फोहोरमैला संकलन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	**१**
३९	मनी ट्रान्सफर	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	**१**
४०	सहकारी	०	०	०	१	०	१	०	०	०	३	०	**५**
४१	बैंक	०	०	०	१	०	०	०	०	१	०	०	**२**
४२	पानी फिल्टर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	**१**
४३	भेटनरी पसल तथा सेवा प्रदान	०	०	०	१	०	०	१	०	०	१	०	**३**
४४	फूल खेती	०	०	०	०	०	०	१	०	१	२	०	**४**
४५	आयात निर्यात	०	०	०	०	०	०	१	०	०	११	०	**१२**
४६	अन्य	१८९	४६१	१	२७०	१२६	२६१	१७३	१६३	७	२७४	३३२	**२२५७**
जम्मा		**२०८**	**४७९**	**३६**	**५०५**	**२८३**	**३३३**	**२४७**	**२८१**	**३४२**	**७२२**	**३४३**	**३७७९**

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.१३.२ सीपयुक्त जनशक्तिका आधारमा जनसङ्ख्या विवरण:

सीप मानव जीवनको क्रियात्मक आधार हो । सवै प्रकारका पेशा व्यवसायलाई सफल कार्यान्वयन लैजना सीपको आवश्यकता पहिलो सर्त हो र रहन्छ पनि । यस नगर भित्र बसोबास गर्ने कुल जनसङ्ख्या मध्ये कुनै न कुनै प्रकारको शिप भएका जनशक्तिको सङ्ख्या १६३७४ (कुल जनसङ्ख्याको ६२.७३%) रहेको पाईएता पनि तालिम प्राप्त जनशक्ति भने १५४५ (कुल जनसङ्ख्याको ५.९२%) मात्र रहेको अवस्था देखिएको छ । यसको अर्थ यस नगरमा आफ्ना परिवारका जेष्ठ वा अग्रज सदस्यले विगत देखिनै अपनाउदै आएका परम्परागत पेशा सँग सम्बन्धित शिप भएका मानिसहरूको बाहुल्यता रहेको छ । यसरी कृयाशिल रहेका जनशक्तिलाई आधुनिक प्रविधि सहितको शिप दिएर आर्थिक समृद्धिको मार्गमा अघि बढाउन सके यस नगरको आन्तरिक आयमा समेत गणनायोग्य बढोत्तरी हुने प्रसस्त सम्भावना रहेको देखिएको छ ।

एकातर्फ उपयुक्त प्रविधि सहितको सीप मुलक तालिम प्रदान गरी नगरबासीलाई पेशा व्यवसायमा दक्ष बनाउने सकिने सम्भावना रहेको भएता पनि वर्तमान अवस्थामा विभिन्न शिप भएका २९७१ पुरुष र २२४७ महिला गरी कुल ५२१८ (कुल जनसङ्ख्याको १९.९७%) जना मानिसहरू बेरोजगार रहेको देखिएको छ । यस विवरणका आधारमा बिश्लेषण गर्दा अन्यत्र कतै नगएका उल्लेखित ५२१८ जना जनशक्तिलाई रोजगार उपलब्ध गराउन वा स्वारोजगार बनाउन अनिवार्य छ भने अत्यन्त उर्वर उमेरका वैदेशिक रोजगारीमा गएका कृयाशिल उमेरका युवा युवतीलाई नगरपालिका भित्रै रोजगारीको श्रृजना गरी काममा सम्लग्न गराउनु पर्नेछ । यसका निम्ति नगरपालिकाले पर्याप्त रोजगारी श्रृजना गर्ने वा स्वरोजगरा बनाउने प्रविधियुक्त क्षेत्र वा परियोजनाहरूको खोजी गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन अनिवार्य रहेको पाईएको छ । शिपयुक्त

जनशक्ति र बेरोजगारीको अवस्थाका बिषयमा घरपरिवार सर्वेक्षण बाट प्रप्त विवरण तालिका नं. १.२८, १.२९ र १.३० मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १.२८: सीपयुक्त जनशक्तिका आधारमा जनसाङ्खिक विवरण

सीपयुक्त जनशक्तिका आधारमा जनसाङ्खिक विवरण													
क..सं.	सीपयुक्त जनशक्ति	वडा											जम्मा जनसङ्ख्या
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	आरन चलाउने	५	६	१०	१	२	४	०	४	७	६	०	४५
२	ईन्जिनियर	१	२	२	६	२	६	२	०	६	२	१	३०
३	इलेक्ट्रिसियन	२	२	२	९	६	५	७	१	२८	६	०	६८
४	टेक्निसियन	१	१	२	५	१४	३	८	१	१०	१६	०	६१
५	ब्युटिसियन	२	०	३	१८	६	२	८	१	२	३	०	४५
६	मेकानिक्स	०	२	६	८	०	१५	१	०	०	०	०	३२
७	कम्प्यूटर ईन्जिनियर	३	०	१	१	३	१	२	०	१२	४	०	२७
८	डाक्टर	२	२	२	१८	९	१५	०	२	५	६	१	६२
९	वकिल	०	०	०	२	४	०	०	०	१	५	१	१३
१०	ड्राईभर	२२	६	३८	२०	२०	१५	१२	४२	३०	४२	७	२५४
११	डकर्मी	३२	२१	२३	५०	९	८२	२	१५	११३	७४	०	४२१
१२	सिलाई बुनाई	१९	७	२६	५५	१७	१२	१६	६	४३	२८	३	२३२
१३	सिकर्मी	७	०	१९	२०	१	३४	१	१६	४५	११२	०	२५५
१४	अन्य	५७३	२३१६	२१५०	७५७	१०१५	६७०	१०८४	१५७७	१८९९	१३९१	१३९७	१४८२९
जम्मा		६६९	२३६५	२२८४	९७०	११०८	८६४	११४३	१६६५	२२०१	१६९५	१४१०	१६३७४

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं.१.२९: व्यापार व्यवसायको प्रकारमा सम्लग्नताका आधारमा वडागत घरपरिवार विवरण

क.सं.	व्यवसाय का प्रकार	वडा											जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	सुनचांदी पसल	०	१	४	४	२१	०	१	२	५	२	१	४१
२	फेन्सी पसल तथा व्यवसाय	०	०	१	२३	१९	३	४	१	३	८	०	६२
३	क्लिनिक तथा औषधी पसल तथा व्यवसाय	१	०	०	२	२	२	०	०	०	०	०	७
४	होटल व्यवसाय	३	६	६	४४	२९	१६	९	१	१६५	७३	७	३५९
५	भांडा पसल तथा व्यवसाय	०	०	०	५	३	०	०	१	१	१	०	११
६	हार्डवयर पसल	०	०	१	२	४	१	१	०	०	२	०	११

	तथा व्यवसाय												
७	किराना पसल तथा व्यवसाय	८	०	१२	५३	३५	२३	२३	७	७	११७	२	**२८७**
८	टेलर्स	०	०	०	९	४	०	१	०	४	५	१	**२४**
९	दुग्ध व्यवसाय	०	०	०	०	१	३	०	५२	३९	४६	०	**१४१**
१०	तरकारी तथा फलफूल व्यवसाय	१	०	२	१३	३	४	१३	३९	५१	४१	०	**१६७**
११	ईलेक्ट्रोनिक पसल तथा व्यवसाय	१	०	१	७	१०	२	०	१	२	१	०	**२५**
१२	माछा मासु पसल तथा व्यवसाय	२	०	०	६	२	४	२	६	७	२६	०	**५५**
१३	हेयर कटिङ सैलुन तथा सौन्दर्यकला व्यवसाय	०	०	१	२	१	०	१	०	१	१	०	**७**
१४	उद्योग व्यवसाय	२	०	०	४	१	१	०	०	२	१	०	**११**
१५	आर्ट व्यवसाय	०	१	०	२	१	०	०	०	०	१	०	**५**
१६	बेकरी तथा मिष्ठान्न व्यवसाय	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२	०	**३**
१७	ठेक्का पट्टा	१	१	०	२२	३	३	३	४	१३	३१	०	**८१**
१८	मोवाईल पसल व्यवसाय	०	०	०	०	०	०	०	२	०	०	०	**२**
१९	घडि, रेडियो, टि.भि. मर्मत सम्भार व्यवसाय	०	१	०	४	०	०	०	०	१	१	०	**७**
२०	फोटो स्टुडियो	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	**२**
२१	फर्निचर पसल तथा व्यवसाय	०	३	१	३	४	०	२	०	०	७	०	**२०**
२२	जुत्ता पसल	०	०	०	८	०	१	१	०	०	०	०	**१०**
२३	चस्मा पसल	०	०	०	४	०	०	०	०	१	०	०	**५**
२४	खाजाघर तथा चिया पसल	०	४	०	९	५	६	९	०	२८	७	०	**६८**
२५	पुल हाउस	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१	०	**२**

२६	अटो वर्कसप	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१
२७	पेट्रोल पम्प	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
२८	ग्याँस पसल तथा डिलर	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१
२९	पुष्तक पसल तथा फोटोकपी	०	०	०	१	७	१	०	०	०	१	०	१०
३०	कम्प्यूटर ट्रेनिङ सेन्टर तथा साइबर व्यवसाय	०	०	०	०	०	०	१	०	१	०	०	२
३१	हाउजिंग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१
३२	ढुवानी सेवा	०	०	०	१	०	०	०	१	०	९	०	११
३३	नर्सरी फूल व्यवसाय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	९	०	९
३४	कानुन व्यवसायी र परामर्श सेवा	०	०	०	०	०	१	०	०	०	२	०	३
३५	निर्माण व्यवसायी तथा सप्लायर्स	०	०	३	०	०	०	०	०	०	०	०	३
३६	मल बिउ उत्पादन	०	०	०	०	०	०	०	०	१	३२	०	३३
३७	बोर्डिङ स्कुल सञ्चालन	०	०	०	२	०	०	०	१	०	१	०	४
३८	सरसफाई तथा फोहोरमैला संकलन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१
३९	मनी ट्रान्सफर	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१
४०	सहकारी	०	०	०	१	०	१	०	०	०	३	०	५
४१	बैंक	०	०	०	१	०	०	०	०	१	०	०	२
४२	पानी फिल्टर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१
४३	भेटनरी पसल तथा सेवा प्रदान	०	०	०	१	०	०	१	०	०	१	०	३
४४	फूल खेती	०	०	०	०	०	०	१	०	१	२	०	४
४५	आयात निर्यात	०	०	०	०	०	०	१	०	०	११	०	१२
४६	अन्य	१८९	४६१	१	२७०	१२६	२६१	१७३	१६३	७	२७४	३३२	२२५७
जम्मा		२०८	४७९	३६	५०५	२८३	३३३	२४७	२८१	३४२	७२२	३४३	३७७९

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

तालिका नं.१.३०: सिपयुक्त जनशक्ति बेरोजगार रहेको संख्या

सिपयुक्त जनशक्ति बेरोजगार रहेको संख्या			
वाड नं.	**पुरुष**	**महिला**	**जम्मा**
१	५२	१३	**६५**
२	५०५	३५४	**८५९**
३	४०	१४	**५४**
४	१४२	१०२	**२४४**
५	२७९	३५५	**६३४**
६	१५८	६२	**२२०**
७	१०८	९८	**२०६**
८	३७२	२६०	**६३२**
९	८७४	७२५	**१५९९**
१०	४४१	२६४	**७०५**
११	०	०	**०**
जम्मा	**२९७१**	**२२४७**	**५२१८**

नगर प्रोफाइल/वस्तुगत बिवरण, २०७७

१.१४ कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय संग सम्बन्धितन संघ संस्था साथै लैङ्गिक आवद्धता

फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक विकासको एक प्रमुख आधार कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसायनै देखिएको कारण यसको व्यवसायिकता र बिस्तार अनिवार्य देखिन्छ । व्यवसायिक कृषि प्रणाली र पशुपन्छी पालनकालागि सामुहिक पहल र सामुहिकतामा सहभागिता एक मात्र बिकल्प हो । नेपाल सरकारको समृद्ध नेपाल सुखि नेपालीको आकाङ्क्षा समेतलाई आधार मान्ने हो भने पनि कृषि तथा पशुपालनलाई यसको प्रमुख कडिको रुपमा स्वीकारिएको अवस्था छ । यस नगरपालिका भित्र उल्लेखित अवस्था कुन धरातलीय अवस्था बाट अघि बढीरहेको छ भनि अध्ययन गर्दा बिद्यमान अवस्थामा कृषक समुह ७७ वटा, पशुपन्छी पालन समुह ५५ वटा, व्यवसायिक कृषि फर्म ३९ वटा र कृषि सहकारी २३ वटा समेत गरी कुल १९४ वटा संघ संस्था यसमा कृयाशिल रहेको अवस्था रहेको पाईएको छ जुन आफैमा एक सकारात्मक पक्ष रहेको छ । उल्लेखित संघ संस्थामा जनशक्ति तथा लैङ्गिक आवद्धताको संख्यात्मक अवस्थाको अध्ययन गर्दा महिला ११८३ र पुरुष ६९७ गरी १८८० जना कृषि समुहमा, महिला ८५४ र पुरुष ५०७ गरी १३६१ ज्ना पशुपन्छी पालन समुहमा, ३९ जना पुरुष व्यवसायिक कृषि फर्ममा र महिला २९३ र पुरुष गरी जम्मा ४७२ जना कृषि सहकारीमा गरी कुल ३७५२ जना कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसायमा आवद्ध भई यसको विकास र बिस्तारमा सहभागि भएको अवस्था छ । यस विवरणले वर्तमान नगरपालिकाको कृषि तथा पशुपन्छी पालनको माध्यम बाट आर्थिक समृद्धि निर्माण गर्ने प्रमुख गन्तब्य सुनिस्चित देखिएको कारण आगामि दिनमा यस बिषयमा दिगो विकास लक्षमा आधारित आर्थिक विकासको मुल आधार बन्ने बनाउने गरी नगरपालिकाका योजना समेट्नु पर्ने मात्र हैन कार्यान्वयनमा बिशेष प्राथमिकता दिन अनिवार्य छ । यस सम्बन्धी विवरण तालिका नं. १.३१ र १.३२ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १.३१: कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय संग सम्बन्धित संघ संस्थाको विवरण

वडा नं.	कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय संग सम्बन्धित संघ संस्था				
	कृषक समुह	पशुपन्छी पालन समुह	व्यवसायिक कृषि फर्म	कृषि सहकारी	जम्मा
१	५	५	६	१	१७
२	११	१०	११	२	३४
३	४	३	३	२	१२
४	२	३	३	४	१२
५	४	४	२	३	१३
६	७	६	२	१	१६
७	४	४	२	३	१३
८	४	५	४	१	१४
९	२४	९	२	३	३८
१०	४	२	१	१	८
११	८	४	३	२	१७
जम्मा	७७	५५	३९	२३	१९४

नगर प्रोफाइल/वस्तुगत बिबरण, २०७७

चित्र नं.१.१३: कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय संग सम्बन्धित संघ संस्थाको संख्या

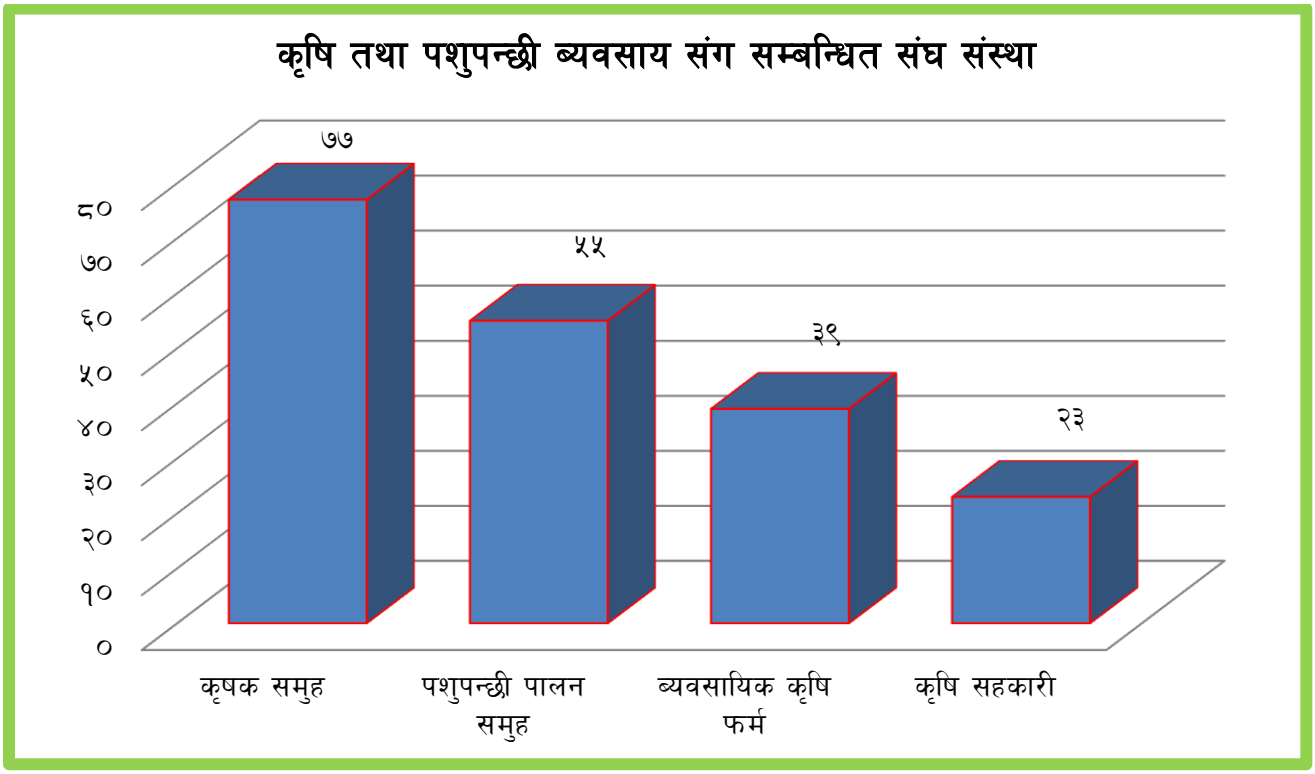

तालिका नं.१.३२: कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय संग सम्बन्धित संघ संस्थामा लैंगिक अवद्धता सहितको जनसङ्ख्या

कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय संग सम्बन्धित संघ संस्था तथा तीनमा लैंगिक अवद्धता													
वडा नं.	कृषक समुह			पशुपन्छी पालन समुह			व्यवसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			जम्मा
	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	
१	७५	५६	१३१	६०	४५	१०५	०	६	६	१५	११	२६	२६८
२	१६५	७७	२४२	१५०	९०	२४०	०	११	११	१७	७	२४	५१७
३	६०	४४	१०४	५१	२१	७२	०	३	३	३४	२२	५६	२३५
४	३४	२२	५६	४५	२७	७२	०	३	३	३०	२४	५४	१८५
५	६८	४४	११२	६८	४४	११२	०	२	२	०	०	०	२२६
६	१०५	४९	१५४	९०	४२	१३२	०	२	२	१७	११	२८	३१६
७	६०	४५	१०५	६८	३६	१०४	०	२	२	१५	९	२४	२३५
८	६८	४४	११२	७५	५५	१३०	०	४	४	५०	२२	७२	३१८
९	३६०	२१६	५७६	१५३	८१	२३४	०	२	२	५१	३३	८४	८९६
१०	६८	४४	११२	३४	२२	५६	०	१	१	३०	१८	४८	२१७
११	१२०	५६	१७६	६०	४४	१०४	०	३	३	३४	२२	५६	३३९
जम्मा	११८३	६९७	१८८०	८५४	५०७	१३६१	०	३९	३९	२९३	१७९	४७२	३७५२

श्रोत: नगर प्रोफाइल्/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.१५ बजार केन्द्र तथा नगरबाट बाहिर निकासी हुने वस्तुहरू

फुङ्लिङ नगरपालिका बिगत देखिनै एक प्रमुख बजार केन्द्रको रुपमा समेत परिचित छ । यस क्षेत्रमा उत्पादिन बस्तुहरूको बिक्रि बितरणकालागि होस वा बाहिर बाट आयात गरिएका बस्तुहरूको बिक्रिबितरणकालागि होस नगर भित्र रहेको जिल्लाकै महत्वपूर्ण बजार केन्द्रको रुपमा स्थापित बजार बाहेक बिभिन्न वडामा अवस्थित र सञ्चालित ग्रामिण बजार केन्द्रहरूको भूमिका महत्वपूर्ण रहि आएको छ । मा बर्तमान अवस्थामा नगर भित्रको मूख्य बजार क्षेत्र छाडेर १४ वटा हाट बजार केन्द्रहरू सञ्चालनमा रहेको पाईएको छ । यी बजार केन्द्रहरू मध्ये वडा नं. ११ मा सञ्चालित काफ्लेपाटि पाथीभरा बजार केन्द्रको मात्र आफ्नै ७ रोपनी जग्गा रहेका पाईएको छ भने अन्य १३ वटा हाटबजार केन्द्रहरूको आफ्नै जग्गा भए नभएको बिबरण खुल्न सकेको छैन तथापी यी बजारहरू सार्वजनिक जग्गा जमिनको प्रयोग गरेर भए पनि सञ्चालन भई रहेको अवस्था छ । बर्तमान बजार व्यवस्थापनकालागि जग्गाको उचित प्रबन्ध, बजार सेडहरूको निर्माण, फोहोरमैलाको उचित प्रवन्ध, खानेपानी तथा शौचालयको पूर्ण व्यवस्थापन, घराबारा, सूचना केन्द्र लगायतका भौतिक पूर्वाधारको दिगो प्रवन्ध गर्न सके यहाँबाट खरिद वा निकासी भईजाने बस्तुहरूको समेत बढोत्तरी भई आर्थिक बृद्धि र रोजगारी श्रृजनामा यथेष्ठ योगदान पुग्न जाने साथै नगरपालिकाले समेत राम्रै आय आर्जन गर्न सक्ने सम्भावना प्रसस्त रहेको छ ।

यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र निकासी योग्य बस्तुहरूको बर्तमान अवस्था अन्ययन गर्दा बार्षिक रुपमा दुध तथा दुग्ध पदार्थको हकमा ६९०००.० लिटर दुध, ३१२०० लिटर दही, २६४० के.जी. घ्यू बिक्रि बितरण हुने गरेको देखिन्छ भने अन्न तथा अन्न बालीको हकमा ८६८ मे.टन. धान, ६४८ मे.टन मकै, करिव ६१ मे.टन गहुँ तथा अलैची १४ मे.टन बिक्रि बितरण हुने गरेको स्थानीयबासीको अनुमान रहेको छ । यसै गरी यस नगर क्षेत्र बाट दालहन, तेलहन, फलफूल, मसला जन्य वस्तु, जडिबुटी (तितेपाती, तुलसी, निम, टिम्वुर, सतुवा, हर्रो, गुर्जो, चिराइतो, वुद्धि वुढो ओखती, हडचुड, पाखनवेद, खोकीम, सुनथाङने), मौरीको मह साथै ढाका, अल्लो, खॉडी का कपडा र राडिपाखी समेत बिक्रि बितरण हुने गरेको भएता पनि यस्को यकिन बिबरण प्राप्त हुन भने सकेको छैन । तसर्थ अन्न, तेलहन बालि समेत बिक्रि बितरण हुने गरेको भनिएता

पनि यस बिषयमा थप अध्ययनको आवश्यकता रहेको छ भने मसला तथा जडिबुटी, कपडा, राडिपाखीको बिक्रि बितरणको यथार्थ बिबरण सङ्कलन गरी सोहि बमोजिम आन्तरिक आयको सुनिस्चित गर्न सकिने अवस्था रहेको छ । बर्तमान अवस्थामा यस नगर भित्र रहेको बजार केन्द्रहरूको यथार्थ अवस्था सम्बन्धी बिबरण र निकासी योग्य बस्तुहरूको अनुमानित बिबरण तालिका नं.१.३३ र १.३४ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १.३३: बजार कन्द्रहरूको वडागत बिबरण

क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	बर्तमान अवस्था
१	देउलिङ्गे लहरेगाउँ हान्द्रुङ बजार	वडा नं. २, देउलिङ्गे	सामान्य रुपमा सञ्चालनमा रहेको
२	पालुङ्वा चौक सिम्ले	वडा नं. ३, सिम्ले	हप्तामा एक पटक हाट लाग्ने
३	तोक्मेडाँडा (वडा नं. ४ र ७ को सिमाना)	वडा नं. ४, तोक्मेडाँडा	हप्तामा २ पटक
४	सुकेटार बजार केन्द्र	वड नं. ६, सुकेटार	सञ्चालनमा रहेको
५	शेर्पाटोल बजार केन्द्र	वडा नं. ६, शेर्पाटोल	सञ्चालनमा रहेको
६	किरात चौक बजार	वडा नं. ८, नाम्लेपाटी	सामान्य
७	आसाङ्पाटी बजार	वडा नं. ९, आसाङ्पाटी	सामान्य पूर्वाधार अवस्था
८	चण्डेश्वर सिछिङ बजार	वडा नं. ९, चण्डेश्वर	सामान्य पूर्वाधारको अवस्था
९	गुप्ते सुकेटार बजार	वडा नं. ९, सुकेटार	सामान्य पूर्वाधार अवस्था
१०	गडीडाडा गोल्फे मयाम मित्लुङ काफले पाटी	वडा नं. १०, काफ्लेपाटी	सामान्य वजार भएको
११	गडीडाँडा	वडा नं. १०, गडीडाँडा	सामान्य वजार भएको
१२	मित्लुङ/सिस्ने बजार	वडा नं. १०, मित्लुङ/सिस्ने	सामानय पूर्वाधार
१३	तेम्वेवा/सिम्वु बजार	वडा नं. ११, तेम्वेवा/सिम्वु	सामान्य
१४	काफ्लेपाटि पाथीभरा बजार	वडा नं. ११, काफ्लेपाटी	७ रोपनी जग्गा सहित सामान्य पूर्वाधार

श्रोतः नगरपालिकाको अभिलेख, २०७७

तालिका नं. १.३४: निर्यातयोग्य वस्तुको बर्तमान अवस्था

क.सं.	बस्तुको नाम	बार्षिक निकासीको मात्रा	मापन इकाई
१	**दुध तथा दुग्ध पदार्थ**		
१.१	दुध तथा दुग्ध पदार्थ	६९०००.०	लिटर
१.१	दही	३१२००.०	लिटर
१.१	घ्यू	२६४०.०	के.जी
२	अन्न बाली		
२.१	धान	८६८	मे.टन.
२.२	मकै	६४८	मे.टन.
२.३	गहु	६१.१	मे.टन.
३	दालहन, तेलहन, फलफूल, मसला जन्य वस्तु	०.०	बिबरण प्राप्त नभएको

४	जडिबुटी (तितेपाती, तुलसी, निम, टिम्वुर, सतुवा, हर्रो, गुर्जो, चिराइतो, वुद्धि वुढो ओखती, हडचुड, पाखनवेद, खोकीम, सुनथाङने,	०.०	बिवरण प्राप्त नभएको
५	मौरीको मह	०.०	बिवरण प्राप्त नभएको
६	अलैची	१४.०	मे.टन.
७	ढाका, अल्लो, खॉडी, राडिपाखी	०.०	बिवरण प्राप्त नभएको

श्रोत: नगरपालिकाकोम वडागत सर्वेक्षण, २०७७

१.१६ औसत माशिक पारिवारिक आम्दानी र बचत

आर्थिक अवस्था र गरिवी मापनको अर्को एक महत्वपूर्ण पक्ष भनेको नगरबासी जनसमुदायको मासिक वा बार्षिक आय र उक्त आयका आधारमा दैनिक, मासिक वा बार्षिक खर्च व्यवस्थापन हुन सकिरहेको छ या छैन भन्नेनैहो । स्थानीय सरकारको हैसियतमा फुङ्लिङ नगरपालिकाले आन्तरिक राजश्वको प्रक्षेपण गरिरहँदा नगरबासीको आर्थिक जीवनस्तरको समेत अध्ययन गर्न आवश्यक छ । यस नगर भित्र बसोबास गर्ने ५१४० घरपरिवारले आफ्ना दैनिक पारिवारिक आवश्यकता पुरा गर्नकालागि कुनै न कुनै पेशा व्यवसायमा सम्लग्न रहेको कुरा माथिनै उल्लेख गरिएको छ । उल्लेखित ५१४० घरपरिवारहरू मध्ये २०९५ (कुल घरपरिवारको ४०.७४ %) घरपरिवारको मासिक आम्दानी रु ५ हजार वा सो भन्दा कम रहेको पाईएको छ भने ८०३ (कुल घरपरिवारको १५.६२ %) घरपरिवारको रु ५ हजार देखि १० हजार सम्म रहेको देखिएको छ । यसै गरी १० हजार भन्दा माथि १५ हजार सम्म मासिक आम्दानी हुने परिवार ४४१ (कुल घरपरिवारको ८.५८ %) मात्र रहेको तथा सो भन्दा माथि रु १ लाख सम्म मासिक आम्दानी गर्ने घरपरिवार १५८८ (कुल घरपरिवारको ३०.८८ %) रहेको देखिन्छ । यस नगर भित्र मासिक १ लाख भन्दा बढी आम्दानी भएका घरपरिवार मात्र ७८ (कुल घरपरिवारको १.५२ %) रहेको अवस्था छ भने १३५ घरपरिवारको मासिक आम्दानी खुल्न सकेके छैन । प्रायस मानिसहरूले आफ्नो वास्तविक आम्दानी अरूलाई नबताउने प्रचलन रहि आएको कारण यसो हुन गएको अनुमान गरिएको छ । यस नगरपालिका भित्र उपलब्ध श्रोत र साधनको प्रयोगको अवस्था, कृषि व्यवसायमा देखिएको प्रचुरताका आधारमा प्राप्त विवरण अझै पनि यथार्थ भन्दा कहि कतै भिन्नपो छ की भन्ने लाग्दछ तथापि यस विवरणलाई एक महत्वपूर्ण आधारको रुपमा मानेर आन्तरिक आयको प्रक्षेपण गर्न अनिवार्य देखिन्छ ।

यसै गरी पारिवारिक बचतको अवस्थाको अध्ययन गर्दा यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र बसोबास गर्ने कुल घरपरिवार मध्ये कुल २१९४ (कुल घरपरिवारको ४२.७० %) को मासिक बचत सुन्य रहेको देखिएको छ भने २०८६ (कुल घरपरिवारको ४०.५८ %) घरपरिवारले अधिकतम मासिक रु ५ हजार सम्म बचत गर्न सकेको अवस्था देखिएको तथा सो भन्दा माथि मासिक रुपमा बचत गर्ने घरपरिवार ७३९ (कुल घरपरिवारको १४.३८ %) मात्र रहेको अवस्था छ भने १२१ घरपरिवारको बिबरण प्राप्त हुन सकेन । स्थानीय स्तरमा गरिएको प्रस्नावलीका आधारमा मासिक ५ हजार सम्म बचत गर्ने परिवरहरूले आफ्नै खेतबारीमा उत्पादन गरेको अन्न, तरकारी तथा दालहन बालीको उपभोग गर्ने भएका कारण केहि मात्रमा बचाउन सकिएको कुरा उल्लेख गरेका छन् । समग्रमा यस नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने सम्पूर्ण घरपरिवारको पारिवारिक मासिक आम्दानी र बचतको विस्त्रित विवरण तालिका नं. १.३५ देखि १.३८ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१.३५: औसत मासिक पारिवारिक आम्दानीका आधारमा घरपरिवार विवरण

क्र.सं.	औषत मासिक पारिवारिक आम्दानी	घरपरिवार सङ्ख्या	छ
१	१००० देखि २००० सम्म	९६०	१८.६७
२	२००१ देखि ३००० सम्म	२७६	५.३७

३	३००१ देखि ५००० सम्म	८५९	१६.७१
४	५००१ देखि १०००० सम्म	८०३	१५.६२
५	१००००१ देखि १५००० सम्म	४४१	८.५८
६	१५००१ देखि २५००० सम्म	६९३	१३.४८
७	२५००१ देखि ५०००० सम्म	७०८	१३.७७
८	५००००१ देखि १००००० सम्म	१८७	३.६४
९	१००००० देखि माथि	७८	१.५२
१०	नखुलेको	१३५	२.६३
	जम्मा	**५१४०**	**१००.०**

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

चित्र नं.१.१४: औषत मासिक पारिवारिक आम्दानीका आधारमा घरपरिवार सङ्ख्या

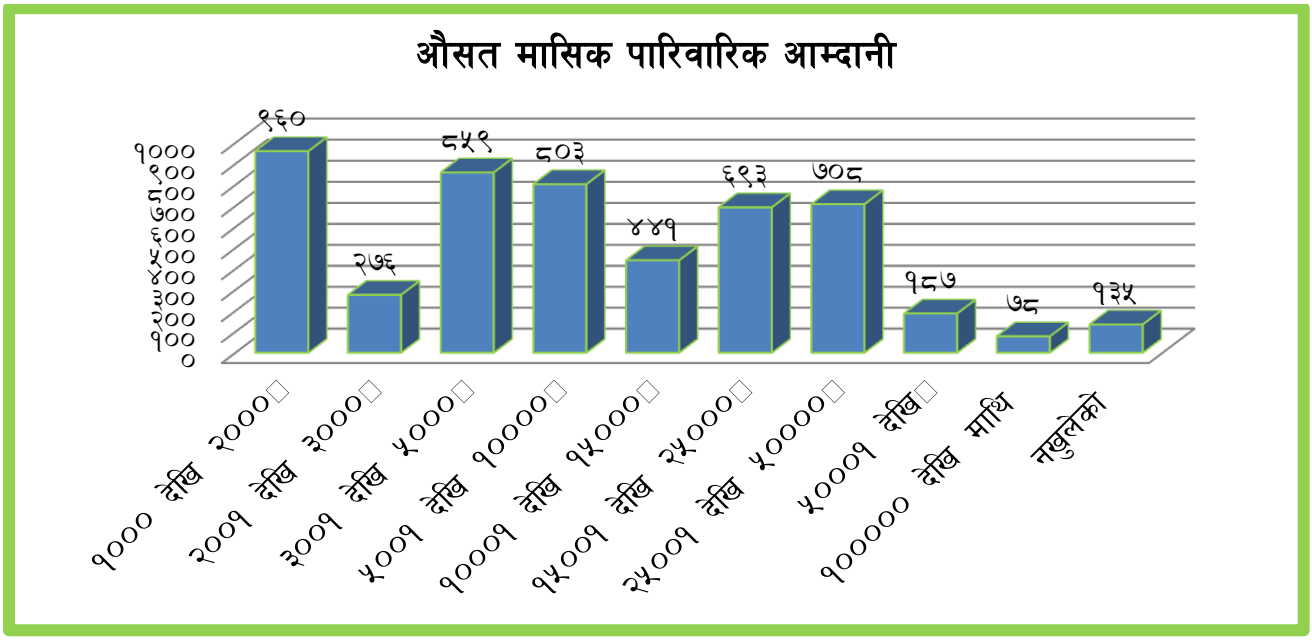

तालिका नं.१.३६: औसत मासिक पारिवारिक आम्दानीका आधारमा वडागत घरपरिवार विवरण

क्र.सं.	औषत मासिक पारिवारिक आम्दानी	वडा नं.										
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	१००० देखि २००० सम्म	११६	६६	९४	११	३	१४१	३	५६	२६६	१२४	५७
२	२००१ देखि ३००० सम्म	४१	२४	१३	५	६	१९	५	२०	७९	३७	२५
३	३००१ देखि ५००० सम्म	२१	१३१	१८९	२७	५३	३८	१६	१२२	१२४	८९	५१

४	५००२ देखि १०००० सम्म	३८	५८	८९	६७	७५	१०१	१४	१३२	१५६	७६	४०
५	१०००१ देखि १५००० सम्म	१८	२७	८१	५४	४६	५९	१५	५०	३४	४६	१०
६	१५००१ देखि २५००० सम्म	३०	५२	६८	११८	११६	३१	३८	६९	६६	७१	२७
७	२५००१ देखि ५०००० सम्म	१४	४२	७७	१५७	८१	१०	८०	५१	६९	८०	४१
८	५०००१ देखि १००००० सम्म	२	५	२३	३५	२७	०	२६	५	७	४०	११
९	१००००० देखि माथि	०	२	५	१३	१०	०	२२	०	१	१४	११
१०	नखुलेको	३	७४	२	१	२	१	१६	०	०	०	३६
घरपरिवार सङ्ख्या		**२८३**	**४८१**	**६४१**	**४८८**	**४१९**	**४००**	**२३५**	**५०५**	**८०२**	**५७७**	**३०९**

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं.१.१५: औसत मासिक पारिवारिक बचतका आधारमा घरपरिवार

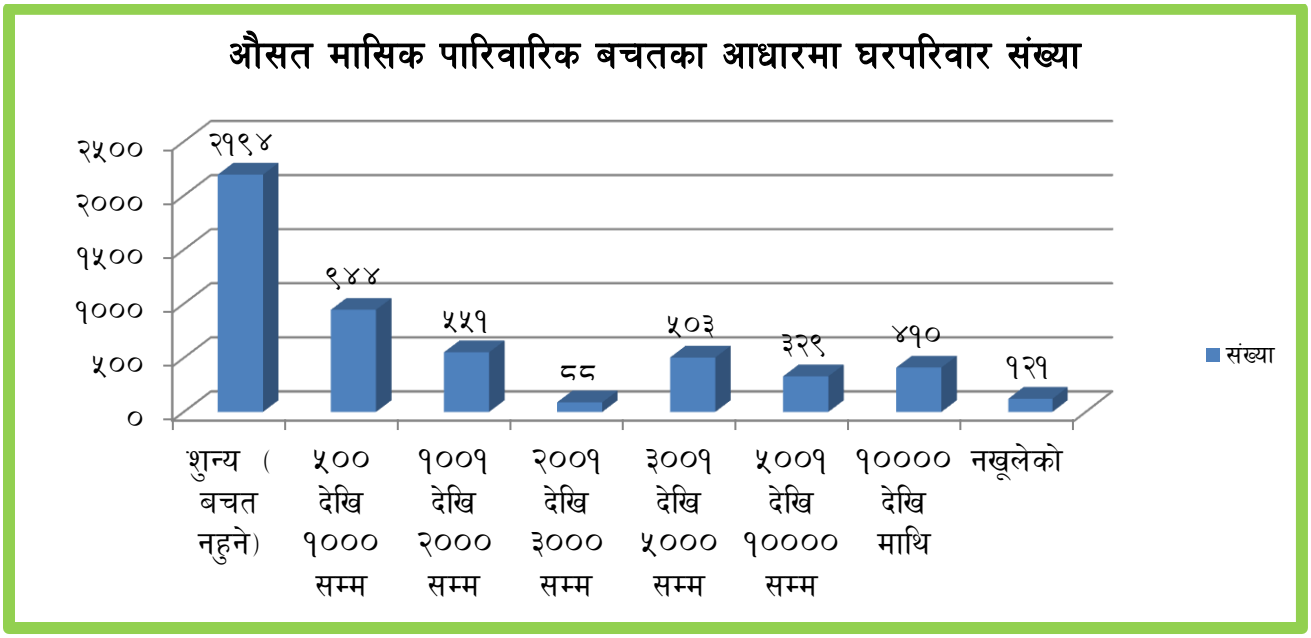

तालिका नं.१.३७: औसत मासिक पारिवारिक बचतका आधारमा घरपरिवार विवरण

क्र.सं.	औषत मासिक बचत	सङ्ख्या	%
१	शुन्य (बचत नहुने)	२१९४	४२.७
२	५०० देखि १००० सम्म	९४४	१८.४
३	१००१ देखि २००० सम्म	५५१	१०.७

४	२००१ देखि ३००० सम्म	८८	१.७१
५	३००१ देखि ५००० सम्म	५०३	९.७९
६	५००१ देखि १०००० सम्म	३२९	६.४
७	१०००० देखि माथि	४१०	७.९८
८	नखूलेको	१२१	२.३५
	जम्मा	**५१४०**	**१००.०**

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

तालिका नं.१.३८: औसत मासिक पारिवारिक बचतका आधारमा वडागत घरपरिवार विवरण

क्र.सं.	औषत मासिक पारिवारिक बचत	वडा नं.										
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	शुन्य (बचत नहुने)	२२५	७६	४२३	१९५	१४२	१	२	३८०	२९१	३७७	९३
२	५०० देखि १००० सम्म	१३	१४६	५२	३५	८७	१३१	१४	१	३६९	२७	७७
३	१००१ देखि २००० सम्म	५	७१	३१	४४	५०	१४६	४१	५२	४२	३२	३६
४	२००१ देखि ३००० सम्म	४	६	७	२६	१३	१५	१	३	७	५	२
५	३००१ देखि ५००० सम्म	१६	८५	५३	५५	५१	७६	४२	१९	२८	४०	२८
६	५००१ देखि १०००० सम्म	१६	१२	३१	५२	३५	२८	४३	१८	२७	३९	५४
७	१००० देखि माथि	४	२०	४२	८०	३९	२	७८	३२	३८	५७	१३
८	नखूलेको	०	६५	२	१	२	१	१४	०	०	०	६
घरपरिवार सङ्ख्या		**२८३**	**४८१**	**६४१**	**४८८**	**४१९**	**४००**	**२३५**	**५०५**	**८०२**	**५७७**	**३०९**

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.१७ सामुदायिक भवन, सार्वजनिक पाटीपौवा र चौताराः

स्थानीय स्तरमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गरिनु पर्ने आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा सामुदायिक कृयाकलापहरूको व्यवस्थित सञ्चालन व्यवस्थापनकालागि सामुदायिक भवनको सहज उपलब्धता एक अनिवर्या सर्त भित्र पर्न गएको पाईन्छ छ । यति मात्र हैन दिनभर काम गरेर घर फर्कदा होस वा भारी बोकेर जाँदा आउदा थकाई मार्ने र सितल ताप्ने स्थानको रुपमा परम्परादेखिनै परिचित तथा स्थापित पाटी पौवा वा चौताराहरूको महत्व समेत बिशेष गरी पहाडी क्षेत्रमा अहिले पनि उत्तिकै रहेको छ । उल्लेखित बिषय बस्तुको बारेमा अध्ययन गर्दा नगरपालिका क्षेत्र भित्रवर्तमानमा विभिन्न वडामा सामान्य स्वरुप र पूर्वाधार सहितका २० वटा सामुदायिक भवन र २१ वटा पाटी पौवा तथा चौतारा रहेको अवस्था देखिन्छ । यस नगरपालिका भित्र मानिसहरूको मृत्यू पछि दाहसंस्कार सम्पन्न गरी चौतार वा पाटी पौवामा मलामिहरूलाई खाजा खुवाउने र आराम गर्ने प्रवन्धकालागि सञ्चालनमा रहेका केहि पाटी, पौवा र मलामि टहराहरू र चौतारा मर्मत सम्भार र जिर्णोद्धारका पखाईमा रहेको समेत देखिन्छ । नगर भित्र रहेका सामुदायिक भवन साथै पाटी पौवा तथा चौतारा सम्बन्धी विवरण तालिका नं.१.३९ र १.४० मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१.३९: सामुदायिक भवनहरूको विवरण

वडा नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	कैफियत
३	३.१	नवोदित युवा परिवार समुदायिक भवन माथिल्लो डाडाँगाउ	ढाडाँगाउँ	१ रोपनी जग्गा मध्ये २ कोठे ढुङ्गा, माटो, काठ र टिनको छाना भएको
	३.२	पृथीवेलास सामुदायिक पार्टी भवन मेदिवुङ पाटी डाडाँ	फुङलिङ-३ मेदिवुङ लामोघर	१ रोपनी जग्गाको केही भागमा सामुदायिक भवन पाटी जिर्ण रहेको
४	४.१	संस्कार भवन	गणेश थान	निर्माणधिन
	४.२	तमोर महिला भवन	हुलाक टोल	निर्माणाधिन
५	५.१	पाथिभरा सामुदायिक भवन (सिटी हल)		जिर्ण अवस्थामा रहेको
६	६.१	पाथिभरा क्षेत्र विकासको भवन	सानो पाथिभरा छेउ	ठिकै
	६.२	हिमाली ग्रामिण विकासको भवन	सानो पाथिभरा छेउ	ठिकै
७	७.१	किरातचौक सामुदायिक भवन		निर्माणाधिन अवस्थामा
	७.२	केलाङ भवन		निर्माधिन अवस्थामा
	७.३	नमुना महिलाको भवन	बुढौलीगाउं	
८	८.१	देउराली सास्कृतिक यूवा क्लव भवन	वेजम्बु	दर्ता,भवन, जग्गा
	८.२	देउराली आमा समुह	नाम्ले	राम्रो
	८.३	लालिगुरास जनसाँस्कृतिक परिवार	रमिते	दर्ता,भवन, जग्गा
९	९.१	रामेटार सामुदायिक भवन	रामेटार	जग्गा, कच्चि भवन, शौचालय
	९.२	हिले आमा समुह सा. भ.	सुकेटार	जग्गा, शौचालय
	९.३	भण्डारी सामुदायिक भवन	भण्डारी गाँउ	जग्गा, कच्चि भवन
	९.४	सिस्ने सामुदायिक भवन	कुङकुलुङ टोल	जग्गा, भवन
	९.५	ओखे चौर सा. भ.	ओखे चौर	जग्गा, कच्चि भवन
	९.६	जनजाती सा. भ.	लाम्पोखरी	जग्गा, कच्चि भवन
१०	१०.१	याफे सामुदायिक भवन	याफे	दर्ता, भवन, जग्गा
जम्मा		**२०**		

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

तालिका नं.१.४०: पाटी पौवा तथा चौतराहरूको विवरण

वार्ड नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	कैफियत
१	१.१	मलामी पाटी	हाङद्रुङ	भएको
	१.२	मलामी पाटी	सेगुवा	जग्ग भएको
२	२.१	सार्की चौतारा	सार्की टोल	भएको
	२.२	बिरबले चौतारा	तारीबुङ	भएको
	२.३	लहरे गाउँ चौतार	लहरे	भएको
३	३.१	भाटेघाट बिश्राम स्थल पाटी	गुहेंलि	२ रोपनी जग्गा भएको मलामी बिश्राम गर्ने र

		भवन भाटे		फर्कदा खाजा खाने ब्लक पार्टी भवन रहेको ।
	३.२	बराल गाँउ पाटीडाडाँ पार्टी	मेदिवुङ	पुरानो पार्टी जिर्ण भै सकेको ३ रोपानी जग्गा रहेको वराल वंश प्रतिस्थानले धार्मीक कार्य गर्ने स्थान
	३.३	मसाने घाट पाटी	सिकारी डाँडा मुनी	दोभान वारी समाने घाट विभिन्न जात जातिको समाधि स्थल भएको खोला हिउडमा समुदायले चन्दाबाट वनाएको पार्टी जिर्ण साथै खोलाले लानआटेको
	३.४	वृद्धचौतारी तथा वृद्ध पुस्तकालय	घिमीरे गाँउ	मेदिवुङघिमीरृ गाँउ गिरी गाँउ समिप १ रोपनी जग्गा रहेको
	३.५	मदन स्मृती पार्क तथा प्रतिक्षालय	मेदिवुङ	वा.सु.स.मा.वि. मेदिवुङ जननेता मदन भण्डारी ले आधारभुत तह देखि कक्षा ९ सम्म अध्ययन गरेको अभिलेख गरेको हुदाँ उक्त बिद्यालयको ४२ रोपनी जग्गा मध्ये २ रोपनी जग्गा भित्र मदान सुवोधिनी प्रतिक्षालय निमार्ण गर्ने ।
	३.६	भीमसेन थान चौतारी तथा प्रतिक्षालय	सिम्ले	फुङलिङ -३ को पालुवा चोक को भिमसेन थान मन्दिर समिप वृद्ध चौतारी रहेको
	३.७	मसाने घाट मलामी विश्राम पार्टी भवन	सिकारी डाडाँ मुनी	२ रोपनी जग्गा मध्ये पहिरो गई ढुङगा माटो काठ, टिनको छाना भएको भवन पार्टी धराप अवस्थाममा छ ।
	५.१	सरस्वती कुण्डमा प्रतिक्षालय	बिरेन्द्र चोक	हाल भएको
५	५.२	नाम्दु खोला चौतारा	ठुलो गाउँ	हाल भएको
	६.१	मलामी खाजा घर	झयाल खानडाँडा	करीब ५०० घरधुरी हालमा प्रयोगमा
६	६.२	रमिते चौतारा	बाँझोगरा	हाल २०० घरधुरि
७	७.१	बृद्ध चौतारी	तोक्मेडाँडा	निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको
८	८.१	सेति चौतारा	चारपाटे	करीब ५०० घरधुरिले प्रयोग गरिरहेको
	९.१	बृद्ध चौतारी	आसाङपाटी	जग्गा नभएको
९	९.२	मलामी पाटी	मसाने घाट,भुटाने चौक	२ वटा रहेको
जम्मा		२१		

श्रोत: नगर प्रोफाइल्/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.१८ यातायात तथा ढुवानीका साधन पार्क तथा स्टेसनहरू:

यातायात तथा ढुवानीका साधन पार्क तथा स्टेसनहरूका बारेमा अध्ययन गर्दा यस नगरपालिकाको वडा नं. ४ मा निर्माणधिन बसपार्क बाहेक अन्य कुनै स्थानमा व्यवस्थित यातायात (बस, मिनिबस, ट्याक्सि, टेम्पो, कार, जिप लगायत) का साधनकालागि व्यवस्थित र सुरक्षित पार्किङ स्थलको व्यवस्था हुन सकेको देखिदैन । वर्तमान विकास क्रम सँगै दिन प्रतिदिन बिस्तार हुँदै गरेका सडक सञ्जाल तथा व्यक्तिगत साथै सार्वजनिक सवारी तथा ढुवानीका साधनको बढ्दो प्रयोग र कृषि उपकरणको माग समेतलाई केन्द्रविन्दुमा राखेर वडागत हिसावले वर्तमान अवस्थामानै नगरपालिका क्षेत्र भित्र ढुवानीका

साधन सहितका अन्य साधनको समेत पार्किङ स्थाल क्रमिक रुपले निर्माण व्यवस्थापन गर्न एका तर्फ अनिवार्य देखिएको छ भने यसरी निर्माण गरेका पार्किङ स्थालहरूबाट नगरपालिकाले आन्तरिक आय समेत गर्न सक्ने भएकाले यस बिषयमा नगरपालिकाले तत्काल कार्ययोजनाका साथ अघि बढ्न अनिवार्य रहेको पाईएको छ । वर्तमानमा नगर क्षेत्र भित्र रहेका यातायात तथा ढुवानीका साधनको पार्किङकालागि निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको फुङलिङ वसपार्क बाहेक साउने पानी हेलिप्याड र सुकेटार समेत गरी जम्मा ३ स्थानलाई यातायात (बसपार्कको) तथा ढुवानीका साधनको पार्किङ स्थलनको रुपमा प्रयोग हुँदै आएको पाईएको छ जसको विवरण तालिका नं.१.४१ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१.४१: वर्तमान यातायात र ढुवानीका साधनकालागि पार्किङ स्थलको अवस्थाको विवरण

क.सं.	वार्ड नं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	कैफियत
१	४	फुङलिङ बसपार्क		नगर स्तरीय बस पार्क हाल निमार्णाधिन
२	६	बसपार्क तथा स्टेसन	सुकेटार	जग्गा भएको
३		साउनेपानी	हेलिप्याड	
जम्मा		**३**		

श्रोत: नगर प्रोफाइल्/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.१९ सडक, ढल, नाला तथा पुल पुलेसाहरू

यस नगरपालिकाको आर्थिक समृद्धिको प्रमुख आधार कृषि तथा पर्यटनको विकास भएकाले सडक सञ्जाल नपुगेका टोल तथा बस्तिमा यातायात पूर्वाधारको रुपमा सडक विस्तार गर्ने साथै ग्रामिण स्तरमा रहेका कृषि सडकहरूको स्तरउन्नती गर्दै सवै खाले मौषममा यातायात तथा ढुवानीका साधन सञ्चालन हुन सक्ने बनाउने र वर्तमान माटोका सतह भएका कच्ची सडकलाई न्यूनतम रुपमा ग्रभेल गर्ने साथै ग्राभेल गरिएका सडकलाई क्रमस प्राथमिकताका आधारमा कालो पत्रे गर्ने गरी अघि बढ्न सके एक तर्फ आर्थिक उपार्जनका अवसरहरूको श्रृजना गरी स्थानीय नगरबासीको जीनवस्तर माथि उठाउन सकिन्छ भने नगरपालिका आफैले निर्माण गरेको सडकरूमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन लगायतका बिद्यमान ऐन कानूनमा भएको व्यवस्था बमोजिम स्थानीय पूर्वाधार सेवा शुल्कको व्यवस्था गरी नगरपालिकाको आन्तरिक आम्दानी समेत बढोत्तरी गर्न सकिने अवस्था रहन्छ । यस नगरपालिकाले तयार पारेको नगर प्रोफाइल्/बस्तुगत बिबरण, २०७७ का आधारमा यस नगर भित्र सवै वडामा गरी मेची राजमार्ग अन्तरतग पर्ने कालोपत्रे सडक १९.९ कि.मि., ढलान भएको सडक ३.१ कि.मि., ग्रावेल सडक १८.१ कि.मि., सोलिङ गरिएको सडक ०.७ कि.मि., माटोको सतह भएको कच्ची सडक ४५५.६ कि.मि. तथा पदमार्ग २८.२ कि.मि. गरी आ.व. २०७६/७७ को अन्त सम्ममा (चालु आ.व.मा निर्माण गर्न प्रस्ताव गरिए बाहेक) कुल ५२५.५ कि.मि.सडक सञ्जाल रहेको अवस्था देखिएको छ । यस नगर भित्र कुल सडक मध्ये पदमार्ग बाहेक ८६.६९ % कच्ची वा माटोको सतह भएका कारण बर्सातको समयमा आवागमनमा अत्यन्त कठिनई उत्पन्न हुने गरेको अवस्था देखिन्छ । नगर क्षेत्र भित्र वर्तमानमा रहेको सडक सञ्जालको स्तरगत लम्बाई तालिका नं. १.४२ र १.४३ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१.४२: सतह बनोटका आधारमा सडकको लम्बाई

क.सं.	सडक सतह	आ.व. २०७६/७७ सम्म	चालु आ.व. २०७७/७८ (निर्माणका लागि प्रस्ताव गरिएका)	जम्मा	कैफियत
१	कालो पत्रे	**१९.९**	०.०	१९.९	कालोपत्रे सडकको अधिकांस भाग मेची राजमार्ग अन्तरगत बनेको सडकमा पर्दछ
२	ढलान	**३.१**	०.८	३.९	
३	ग्रावेल	**१८.१**	३.१	२१.२	
४	सोलिङ	**०.७**	०.०	०.७	
५	माटो	**४५५.६**	२८.२	४८३.८	
६	पदमार्ग	**२८.२**	४.७	३२.९	
जम्मा		५२५.५	३६.८	५६२.३	

श्रोत: नगर प्रोफाइल्/बस्तुगत बिबरण, २०७७

चित्र नं.१.१६: सडकको सतह बनोटको आधारमा लम्बाई बिबरण (कि.मि.)

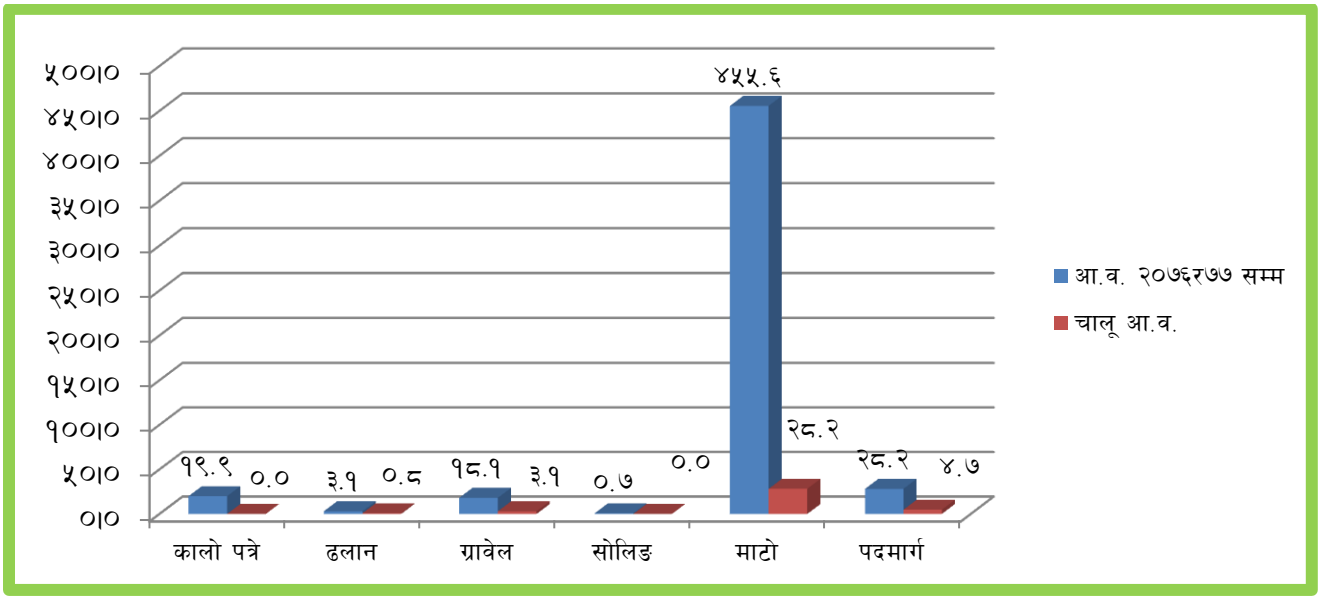

तालिका नं.१.४३: सडक सतहका आधारमा लम्बाई (कि.मि.) आ.व. २०७६/७७ सम्म

वडा नं.	सडक सतहका आधारमा लम्बाई (कि.मि.) आ.व. २०७६/७७ सम्म						
	कालो पत्रे	ढलान	ग्रावेल	सोलिङ	माटो	पदमार्ग	जम्मा
१	०.०	०.०	०.७	०.०	२८.७	०.०	२९.४
२	०.९	०.१	०.६	०.०	६.२	१.२	८.९
३	०.५	०.०	७.०	०.०	८३.०	०.०	९०.५
४	१.५	०.६	०.८	०.२	५.०	२५.०	३३.१
५	२.०	१.२	१.५	०.०	०.५	०.५	५.७
६	५.०	०.९	०.०	०.३	३८.०	०.९	४५.१
७	०.०	०.३	०.०	०.०	२१.२	०.०	२१.५
८	१०.०	०.०	०.०	०.०	४०.०	०.०	५०.०
९	०.०	०.०	७.५	०.०	१४३.०	०.६	१५१.१
१०	०.०	०.०	०.०	०.२	३०.०	०.०	३०.२
११	०.०	०.०	०.०	०.०	६०.०	०.०	६०.०
जम्मा	१९.९	३.१	१८.१	०.७	४५५.६	२८.२	५२५.५

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.२० खेल मैदानहरूको विवरण

आज विश्वमा खेलको माध्यम बाट विभिन्न मुलुकहरूले आफ्नो पहिचानमा ब्यापकता ल्याउन र विश्वा सामु आर्थिक गतिविधिको बाटो निर्माण गर्न सकेका कयौं उद्धारण हाम्रो सामु छन् । बिद्यालय स्तरीय खेलमैदानको विकास र व्यवस्थापन बाट बालबालिकाको क्षमताको खाजी गर्न होस वा बिद्यालय उमेरबाट बाहिरिए पछि खेलक्षेत्र बाट मुलुकको छवी उच्च राख्न र आर्थिक समृद्धिमा योगदान गर्न खेलकुदको महत्वपूर्ण योगदान रहन्छ । वर्तमान अवस्थामा यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका केहि सामुदायिक र अधिकाङ्स संस्थागत बिद्यालयमा पर्याप्त खेल मैदानको व्यवस्था हुन सकेको देखिदैन भने नगरपालिका तथा जिल्ला स्तरको निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको फुङ्लिङ रङ्गशाला साथै वडा स्तरमा सामान्य रुपमा रहेका समेत गरी जम्मा ११ वट खेलमैदानहरू र ३ वटा कभर्डहल रहेको अवस्था देखिएको छ । यस नगरको दिगो विकास योजना अन्तरगत खेलमैदानहरूको स्तरोन्नती र विकास बाट ब्यवसायिक खेलाडिको उत्पादनका साथमा खेलकुद कार्यक्रमको दिगो र प्रतिस्पर्धि ब्यवस्थापन बाट नगरपालिकाको आन्तरिक आयमा समेत मात्रात्मक र गुणात्मक बृद्धि गर्न सकिने भए बाट यस नगरपालिकाले खेलमैदानको स्तरोन्नतीकालागि कृयाशिल हुनु पर्ने अवस्था रहेको छ । नगर भित्र रहेका खेलमैदान तथा कभर्डहलको वर्तमान अवस्था सहितको विवरण तालिका नं.१.४४ मा उल्लेख गरिएको

तालिका नं.१.४४: नगर क्षेत्र भित्र रहेका खेलमैदान र तीनको अवस्था सम्बन्धी विवरण

वार्ड नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	वर्तमान अवस्था
२	२.१	फुङ्लिङ रङ्गशाला	तारीबुङ	हाल निर्माणाधिन
३	३.१	वडा स्तरीय खेल मैदान	सिम्ले, ढाँडागाउँ	१६ रोपनी जग्गा फुङ्लिङ न.पा-३ का नाममा जग्गा धनी प्रमाण पुर्जा भएको र हाल ७० मी. लम्बाई ३० मी. चौडाई मात्र सम्याई सामान्य काम चलाउ
	३.२	सिंटेनी , सिकारीडाडाँ, भलिवल खेलमैदान सिटेनी	सिटेनी	२ रोपनी जग्गा गो भलिवल कोट वनाई खेल खेल्दै गरेको
	३.३	सुवर्ण भुमी आँगेदिम साजेवारी खेल मैदान	आँगेदिम	३ रोपनी जग्गा
	३.४	फुङ्लिङ खेलमैदान पिपलडाडाँ गैरी गाँउ	गैरीगाँउ	२ रोपनी जग्गा क्लवका नाममा रहेको
	३.५	माथिल्लो मेदिवुङ खेल मैदान	मेदिवुङ	३ रोपनी जग्गा भएको
४	४.१	कभर्ड हल	माछा पोखरी	भएको
	४.२	कभर्ड हल	थेवे टोल	भएको
	४.३	कभर्ड हल	वाल मन्दिर टोल	भएको
९	९.१	लाम्पोखरी खेल मैदान	लाम्पोखरी	९ साइज प्याराफिट
	९.२	नन्दमाया खेल मैदान	सैसेल	७ साइज प्याराफिट
१०	१०.१	मिनी स्पोर्टीङ खेलमैदान	गडीडाँडा	हाल सञ्चालनमा
११	११.१	फावाखोलाखेल मैदान	तेम्बेवा	निर्माणधिन
	११.२	सरस्वति आ.वि.खेल मैदान	कात्तिके	हाल सँचालनमा रहेको
जम्मा		खेलमैदान ११, कभर्डहल ३ गरी १४		

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.२१ पर्यटन पूर्वाधारः

पर्यटन बिकास आर्थिक समृद्धि निर्माणको एक महत्वपूर्ण पक्ष रहन गएको छ। पर्यटन पूर्वाधार र सेवाहरूको निर्माण बिकास गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरूको आवागमनलाई प्रभावकारी सम्योजन यस नगरपालिकाको आर्थिक समृद्धि निर्माणको एक बलियो आधार बन्ने सम्भावना प्रसस्त देखिएको कारण यस नगर भित्र वा आसपासमा रहेका ऐतिहासिक महत्वका पर्यटक क्षेत्रहरूको एकल वा सम्युक्त साझेदारीमा बिकास गर्ने तर्फ बिशेष पहल गर्नु पर्ने आवश्यकता रहेको देखिन्छ।

१.२१.१ सांस्कृतिक तथा धार्मीक स्थलहरूः

फुङ्लिङनगरपालिकामा परापूर्वकालदेखिनै विभिन्न जातजाती तथा धार्मीक समुदायको बसोवास रहेको नगरपालिका हो। यस नगरपालिका भित्र बसोवास गर्ने विभिन्न समुदायले परम्परादेखिने मानाउँदै आएका चाडबर्प लगायत विभिन्न जातजाती सँग सम्बन्धित मठ मन्दिर, गुम्बा लगायतका धार्मीक स्थलहरूले समेत यस क्षेत्रको पहिचानलाई जोगाईराख्न सफल भएको अवस्था छ। फुङ्लिङ नगरपालिका क्षेत्र भित्र वडा नं. १ देखि ११ सम्मको अध्ययन गर्दा मन्दिर ४० वटा देविथान १२ वटा, गुम्बा ४, किरात महिम ३, स्तुपा १ र मण्डली १ गरी कुल ६१ वटा रहेको अवस्था देखिएको छ। उल्लेखित विवरणमा विगत देखिनै ख्याति प्राप्त चण्डेश्वर धाम, मुक्तेश्वर मन्दिर लगायत पर्यटकीय स्थलनको रुपमा प्राचिन कालदेखिनै परिचित पाथीभरा देबीको मन्दिर समेत रहेका कारण एकीकृत गुरुयोजना तर्जुमा र आवश्यक पर्यटन पूर्वाधारहरू निर्माण गरी आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटककालागि राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरको पर्यटन क्षेत्रको रुपमा निर्माण विकासका साथ रोजगारी श्रृजना र आर्थिक समृघि निर्माणको बलियो आधार निर्माण गर्न सके यस नगरपालिकाको आन्तरिक आयमा उल्लेख्य बृद्धि हुन सक्ने सम्भावना बलियो रहेको अवस्था छ। यस नगर भित्र र आसपासमा रहेको पर्यटन बिकास र प्रवर्द्धनमा बलियो आधारको रुपमा बिकास गर्न सकिने मन्दिर, देवीथान, गुम्बा लगायतको विस्त्रित विवरण तालिका नं १.४५ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.१.४५: नगर क्षेत्र भित्र रहेका धार्मीक स्थलहरूको विवरण

वार्ड नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	वर्तमान अवस्था (उपलब्ध जग्गा, भवन लगायत आवश्यक उपकरण समेत)
१	१.१	शिवालय मन्दिर	सेगुम्बा	मन्दिर हाल निजि
	१.२	शिहँदेवी मन्दिर	लप्सी बोटे टोल	मन्दिर
	१.३	धानपुराहाङ मन्दिर	नाङगे	मन्दिर जग्गा
२	२.१	गुम्बा	देउलिङगे	भवन जग्गा
३	३.१	मुक्तेश्वर नाँग मन्दिर	मेदिवुङ, सिटौला गाउँ	६ रापनी जग्गा भएको मुहानमा पानी ट्याङ्की वनाएको फलाम च्यादरको १ वटा ट्रस्ट व्लक भएको नाँग को पुजा स्तम्भ रुवरुप निमार्ण गरिएको
	३.२	पृथीवेलास पाटी डाँडा शिव शंकर मन्दिर	फुङलिङ-३ मेदिवुङ, पाटी डाँडा	१ रोपनी जग्गा भित्र १८३६ मा स्थापना भएका ईटा ढुङ्गाको मन्दिर भित्र शिव शंकर भोलेबाबाको मुर्ति रहेको र पुरानो पार्टी समेत भएको
	३.३	गेहेश्वर शिव मन्दिर मेदिवुङ	वा.सु.सं मा.वि छेउ	१९१६ मा गेहनाथ वराल ले स्थापना गरेको शिव परिवारका मुर्तिहरू भएको पुरानो त्यही स्थानमा इटा वनाई निमार्ण भएको मन्दिर छ पुरानो र जिर्ण
	३.४	शिव मन्दिर	ससस्त्र क्याम्प छेउ	१ रापनी जग्गा दाता वाट निःशुल्क प्राप्त छ (दशनामी समाज बाट निर्मित)
	३.५	विश्व ब्रम्ह रुपी शिला महादेव मन्दिर	भाटे घाट	भाटेघाट जाने मोटर बाटो खुल्ने काममा फेला परका शिला हो। उक्त शिला भेटिएको स्थानमा महादेव शिव मन्दिर निमार्ण तथा भौतिक पुर्वाधार तथा आवश्यक ५ रोपनी जग्गा छ
	३.६	राम वशिस्ट मन्दिर	फुङलिङ -३ क्यानिम्र	श्री राम भगवानको मन्दिर भएको १ वटा ट्रसको व्लक रहेको सार्वजनिक ट्वाईलेट सामान्य रहेको अस्थाई खानेपानी छ

				कम्पाउन्ड सामान्य रहेको
	४.१	हर्कजङ्ग गुठी मन्दिर	जिमिपोखरी कोप्चे	मन्दिर, जग्गा, घेराबारा, पोखरी
	४.२	शिवालय मन्दिर	शिवालय चोक	मन्दिर, जग्गा
	४.३	भिन्तुना मन्दिर	भिन्तुना जौबारी	मन्दिर, जग्गा
	४.४	जलकन्या मन्दिर	कोप्चे सानो धारा	खानेपानी जग्गा मन्दिर, जग्गा नभएको
	४.५	गणेशथान मन्दिर	कोप्चे ठूलो धारा	हर्कजघ गुठीको मन्दिर, जग्गा नभएको
	४.६	शिव मन्दिर	कोप्चे ठूलो धारा	हर्कजघ गुठीको जग्गामा मन्दिर, जग्गा नभएको
	४.७	सरस्वती मन्दिर	भानु जन स्कूल	भानु जन माविको जग्गामा
	४.८	सिंहदेवी मन्दिर	कोठेबारी	सामुदायिक वनको जग्गामा
	४.९	कोठेवारी देवीथान	कोठेबारी	जग्गा भएको
	४.१०	फुङ्लिङ देबीथान	थेवे टोल	जग्गा भएको
	४.११	थेवे चौकी देवीथान	थेवे टोल	जग्गा भएको
	४.१२	बरबोटे देवीथान	एङ्देन टोल	जग्गा भएको
	४.१३	माछा पोखरी देवीथान	माछापोखरी टोल	जग्गा भएको
४	४.१४	ओजाहाङ देवीथान	थेवे टोल	जग्गा भएको
	५.१	हनुमान शिव कृष्ण रामजानकी मन्दिर	बिरेन्द्र चोक	जग्गा, मन्दिर सामान्य
	५.२	सिहँ देबि मन्दिर	उकाली पानी	जग्गा, मन्दिर सामान्य
	५.३	दुर्गा मन्दिर	सिर्जना टोल	जग्गा, मन्दिर सामान्य
	५.४	शिवालय मन्दिर	उकाली पानी	जग्गा, मन्दिर सामान्य
	५.५	भिम्सेन मन्दिर	बिरेन्द्र चोक	जग्गा, मन्दिर सामान्य
	५.६	कृष्टीथ बत्तिस मण्डली	सिर्जना टोल	भवन
५	५.७	किरात मांहिम		
	६.१	पाथिभरा मन्दिर	पैयाँबोटे	मन्दिर, जग्गा
	६.२	शिवालय मन्दिर गुरुङ गुम्बा भोटे गुम्बा	एयरपोर्ट	मन्दिर, जग्गा, गुम्बा
	६.३	डिमाछोलिङ गुम्बा	गुम्बा डाँडा	भवन निर्माण जग्गा, गुम्बा
	६.४	भोटे गुम्बा	डाँडाबारी	गुम्बा, जग्गा
	६.५	माङहिम किरात	बिहीबारे	जग्गा, भवन
	६.६	महादेब थान	ओखरे	जग्गा
६	६.७	पाथिभरा मन्दिर	बाँझोगरा	जग्गा तथा मन्दिर
	७.१	किरातेश्वर महादेब बौद्ध स्तुपा	तोक्मेडाँडा	मन्दिर, जग्गा, घेराबारा, खानेपानी
	७.२	मुर्ति ढुङ्गा मन्दिर	मुर्ति ढुङ्गा	जग्गा
७	७.३	मुधिम कोक्मा माङ्हिम	सामुदायिक वन	जग्गा उपलब्ध रहेको
	८.१	शिवालय मन्दिर	मानेढुङ्गा	जग्गा, मन्दिर
८	८.२	चारपाटे ढुङ्गा मुर्ती	चारपाटे	मन्दिर, जग्गा

		निर्माण मन्दिर		
	८.३	सानो पाथिभरा मन्दिर	पैंयुबोटे	जग्गा
	८.४	किरात कोइच सुनुवार मन्दिर	ल्याङवा	जग्गा
	८.५	सनसरी माई मन्दिर	सल्लेरी	सामान्य अवस्था
	८.६	महाँदेवस्थान	पैंयुबोटे सुकेटार	जग्गा उपलब्ध रहेको
	९.१	सिद्धि डाँडा मन्दिर	सिद्धि डाँडा	जग्गा, मन्दिर
	९.२	जगदम्वा कालिका मन्दिर	काकौगाऊँ	मन्दिर, जग्गा
९	९.३	पाथिभरा मन्दिर	पाथिभरा डाँडा	मन्दिर, जग्गा
	१०.१	पाथिभरा मन्दिर	पाथिभरा डाँडा	जग्गा मन्दिर
	१०.२	महादेव थान	महादेव थान	हाल भएको
१०	१०.३	सानो पाथिभरा मन्दिर	भ्याकुरे	जग्गा सानो कुटी
	११.१	महादेव थान	सिस्ने	जग्गा मन्दिर
	११.२	पाथिभरा मन्दिर (ठूलो)	फुङ्लिङ नगरपालिका, फक्ताङलुङ र सिरजिंगा गाउँपालिकाको संगम स्थल मा अवस्थित	ऐतिहासिक देवीको मन्दिर (संघीय तथा प्रादेशिक महत्वको धार्मीक स्थलको रुपमा परिचित र स्थापित)
	११.३	थामडाँडा सानो पाथिभरा मन्दिर	थामडाँडा	जग्गा नभएको
	११.४	गुप्तेश्वरी मन्दिर	निकास	जग्गा नभएको
	११.५	भन्ज्याङ पाथिभरा मन्दिर		जग्गा नभएको
	११.६	सिंहदेवी मन्दिर		जग्गा नभएको
	११.७	गुरासे डाँडा सानो पाथिभरा मन्दिर		जग्गा नभएको
११	११.८	चिचिनतेम्बेवा देविथान		जग्गा नभएको
जम्मा		६१		

श्रोत: नगर प्रोफाइल्/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.२१.२ पार्क, पोखरी, तालतलैया तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण

फुङ्लिङ नगरपालिका भित्र नगरको नगर प्रोफाइल्/बस्तुगत बिबरण, २०७७, का आधारमा यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका धार्मीक स्थल बाहेक विभिन्न पार्क तथा मनोरञ्जन स्थलहरू रहेको पाईएको छ । यस नगर भित्र रहेका यस्ता पार्कहरूमा शहीद स्मृति पार्क, रविन्द्र स्मृति पार्क, चारपाटे ढुँगा पर्यटन स्थल, ओखेचौर पार्क, शिवालय र देउराली भित्री सामुदायिक वनको गुप्ते क्षेत्रमा बिश्व शान्ति पार्क लगायतका पार्कहरू रहेको पाईएको छ भने ऐतिहासिक महत्वका पोखरी, सिमसार, गुफा, थुम्का, ढुङ्गा, वनभोज स्थल लगायतका विभिन्न पर्यटकीय स्थलहरू समेत रहेका छन् । नगरपालिकाले दिगो विकासमा आधारित योजना तर्जुमा गरी एकीकृत पर्यटन विकास गुरुयोजना तयार पारी नीतिगत, योजनागत र बजेट व्यवस्थापन सहितका पर्यटकीय स्थलका रुपमा व्यवस्थित गर्न सके नगरपालिकाको आर्थिक समृद्धि निर्माणमा यथेष्ठ योगदान पुग्ने सम्भावना रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरणहरू तालिका नं. १.४६ देखि १.४९ सम्ममा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१.४६: नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेको मूख्य पार्कहरूको विवरण

क.सं.	पार्कको नाम	ठेगाना	कैफियत
१	शहीद स्मृति पार्क		
२	रविन्द्र स्मृति पार्क		
३	चारपाटे ढुँगा पर्यटन पार्क		
४	ओखेचौर पार्क		
५	विश्व शान्ति पार्क	शिवालय र देउराली भित्री सामुदायिक वनको गुप्ते क्षेत्रमा	

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

तालिका नं.१.४७: पोखरी तथा ताल तलैया

वार्ड नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	वर्तमान अवस्था (उपलब्ध जग्गा, भवन लगायत आवश्यक उपकरण समेत)
३	३.१	वोभ्कोघारी नागथान पोखरी	फुङलिङ-३, पोखरी गौरी गाँउ	४ रोपनी जग्गामा १४० मीटर वरीपरी ५ फूट गहिरो पोखरी रहेको, ढुङ्गा को पर्खाल लगाएको नागथान पुरानो वाल को मन्दिर स्थापना गरेको
५	५.१	सरस्वती पोखरी	बिरेन्द्र चोक	फुङलिङ न.पा.को मुख्य बाजर भित्र अवस्थित पोखरी, सामान्य रुपमाा रहेको
७	७.१	किरात चोक पोखरी	मेलडाँडा	पोखरी
८	८.१	बेजम्बु पोखरी	बेजम्बु	जग्गा उपलब्ध रहेको तथा पोखरी जिर्ण रहेको
९	९.१	ओखे चौर ताल	ओखे	निर्माणाधिन
	९.२	सिद्धि डाँडा पोखरी	सिद्धि डाँडा	पोखरी छ
१०	१०.१	छायाँ पोखरी	मयाम	ताल, जग्गा छ
११	११.१	सिस्ने पोखरी	सिस्ने युमाखाम,	ताल, हाल सञ्चालनमा
जम्मा		**८**		

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

तालिका नं.१.४८: झर्ना, थुम्का, डाँडा

वार्ड नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	वर्तमान अवस्था (उपलब्ध जग्गा, भवन लगायत आवश्यक उपकरण समेत)
१	१.१	चुलि ढुङ्गा	निकिजुङ टोल	हाल नभएको
२	२.१	गैरीडाँडा	देउलिङ्गे	हाल नभएको
	२.२	पाथिभरा डाँडा	पाथिभरा डाँडा	डाँडा मात्र हाल
३	३.१	च्यानीपाखा छेउको थुम्का डाँडा	च्यानीपाखा छेउ	हाल हावासाल पार्टी भएको र उक्त ठाँउबाट वडा नं. ३ को ७० % भाग देख्न सकिने
४	४.१	भिन्तुना डाँडा		रमणीय स्थलको रुपमा रहेको
५	५.१	नाँग झर्ना	फुनपा ५	व्यवस्थित नभएको
	५.२	थुम्का तथा डाँडा	फुनपा ५	पहिचान गर्न बाँकी रहेको

६	६.१	छरछरे झर्ना	योवाजोङ	हाल सामान्य
	६.२	छाङखोला झर्ना	बतासे	हाल सामान्य
७	७.१	चिलढुङ्गा भ्यू टावर		जग्गा उपलब्ध रहेको
	७.२	लभडाँडा भ्यू टावर		जग्गा उपलब्ध रहेको
८	८.१	कालिडाँडा	कालिडाँडा	जग्गा उपलब्ध रहेको
	८.२	संसारी डाँडा	सालिम्बे	सार्वजनिक जग्गा उपलब्ध रहेको
९	९.१	चारपाटे भ्यूटावर	चारपाटे	निर्माणाधिन
	९.२	गुप्ते डाँडा, थुम्का	गुप्ते	निर्माणाधिन
	९.३	संखर्ने बुङकुलुङ गुरुङ सबदाहा गृह	बुङकुलुङ	पैदल यात्री मार्ग
	९.४	कटहरे कामी डाडा	साबिक ४,५	पैदल यात्री मार्ग
	९.५	थुम्मा आसाङपाटी लामपोखरि	साबिक ६,३	पैदल यात्री मार्ग
	९.६	बैदारे गाईगाडे,लामपोखरी सैसले देउराली	साबिक७,८,३,२,१	पैदल यात्री मार्ग
१०	१०.१	चुच्चे ढुङगा	लामाथान चोक	ढुङगा
	१०.२	थवाङ झरना		छालुङ छाँगा
	१०.३	सिस्ने झरना	मयाम	सिस्ने
११	११.१	सोली डाँडा	सोली डाँडा	हाल डाँडामात्र
	११.२	सिकारीस डाँडा	साविक वडा नं. ४	हाल डाँडामात्र रहेको
जम्मा		२४		

श्रोत: नगर प्रोफाइल्/बस्तुगत बिबरण, २०७७

तालिका नं.१.४९: पार्क, पिक्निक स्पट, मनोरञ्जन स्थल

वार्ड नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	वर्तमान अवस्था (उपलब्ध जग्गा, भवन लगायत आवश्यक उपकरण समेत)
३	३.१	पाटीघर संङग्रालय		१९१८ मा निर्मित भएको साथै जिर्ण अवस्थामा
	३.२	वा.सु.मा.वि मुनी च्याने पाखा रमिते डाँडा भ्यु टावर		२ रापनी जग्गा सरकारी रहेको र सार्वजनीक रुपमा प्रयोग भईरहेको
४	४.१	सहिद पार्क		सामान्य अवस्थामा रहेको
६	६.१	गुरुङ सँङग्रहालय	गैरी गाउँ	भवन जग्गा
	६.२	किरात याक्थुङ कलाकार मँञ्च	फुलपाती डाँडा	हाल भाडाँमा
७	७.१	शहीद स्मृति पार्क	तोक्मेडाँडा	निमार्णाधिन अवस्थामा रहेको
८	८.१	चारपाटे काली डाँडा पिकनिक स्पट,	काली डाँडा	जग्गा खानेपानी
	८.२	पैयुबोटे थुम्की सादु डाँडा	पैयुबोटे	सार्वजनिक जग्ग उपलब्ध रहेको

	८.३	हिटी केदार टोल होमस्टे	हिटी	जग्गा जमिन उपलब्ध रहेको
१०	१०.१	सात मुले	डढेले टोल	पानी उम्लिने
जम्मा		**३१**		

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.२२ बैंक, वित्तीय संस्था, लघुवित्त साथै सहकारीहरूको बिबरण

आर्थिक समृद्धि निर्माणमा उत्पादनमुलक उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय साथै मानवको दैनिकी सँग प्रत्यक्ष जोडिएको तथा सरोकार राख्ने बैंक वित्तीय संस्था साथै सहकारीहरूको उपस्थिति एक अनिवार्य सर्त हो । यस नगरपालिका भित्र स्थापित भई सञ्चालनमा रहेका यस प्रकारका सस्थाको उपस्थितिका बारेमा अध्ययन गर्दा बाणिज्य बैंक १० वटा विकास बैंक १ वटा, लघुवित्त संस्था ३ वटा, इन्स्योरेन्स कम्पनी ३ वटा, बचत तथा ऋण सहकारी संस्था १२ वटा, कृषि सहकारी संस्था २३ वटा, बहुद्देशीय सहकारी संस्था २ वटा, दुध उत्पादक सहकारी संस्था २ वटा, महिला सहकारी संस्था १ वटा, पयर्टन सहकारी संस्था १ वटा, सामुदायिक बहुमुखि सहकारी संस्था १ वटा, जलविद्युत सहकारी संस्था ३ वटा गरी कुल सहकारी संख्या ४५ सहेत बैंक वित्तीय संस्था र सहकारीहरूको उपस्थिति ६२ रहेको छ भने सहकारी सस्था सँग आवद्ध रहेको २ वटा जिल्ला सहकारी संघ समेत यसै नगरपालिका भित्र अवस्थित रहि कृयाशिल रहेका छन् । उल्लेखित विवरणका आधारमा भन्ने हो भने बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको उपस्थिति सन्तोस जनक रहेको भएता पनि अधिक संख्यामा यी संस्थाहरू वडा नं. ३, ४, ५ र ७ मा रहेको पाईएको छ भने वडा नं. १ मा एक वटा पनि नरहेको अवस्था रहेको छ । नेपाल सरकारका घोसित नीति तथा आर्थिक विकास र समृद्धिको मुल कडिको रुपमा सवै व्यक्ति र घरपरिवारले बैंकिङ पहुँचमा आवद्ध हुन अनिवार्य छ । यस बिषयका आधारमा अध्ययन गर्दा यस नगरका कुल घरपरिवार मध्ये १७६८ (३४.३८ %) को कुनै पनि बैंक वित्तीय संस्था (सहकारी संस्था बाहेक) मा खाता नभएको अवस्था देखिएको छ । यस अध्ययनका आधारमा नगरपालिकाले सवै नगरबासीलाई बैंकिङ पहुँच भित्र ल्याउन उपस्थित बैंक वित्तीय संस्था समेतको साझेदारीमा न्यूनतम एक परिवार एक बैंक खाता हुनै पर्ने व्यवस्थापनकालागि रणनीतिक रुपमा अभियान गर्त कार्य गर्न आवश्यक देखिएको छ । उपरोक्त तथ्याङ्कको विस्त्रित विवरण तालिका नं.१.५० मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१.५०: नगरभित्र सञ्चालनमा रहेको बैंक तथा बत्तीय संस्था साथै सहकारीहरूको विवरण

क.सं.	बैंक तथा बित्तीय संस्था र सहकारीहरुको नाम	वडा नं.	बार्षिक कारोवार रु (हजारमा)	लगानी रु (हजारमा)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क. बैंक तथा बित्तीय संस्था					
१	एन.आई.सि.एसिया बैंक लिमिटेड	४			
२	सेन्चुरी बैंक लिमिटेड	४			
३	एस.वि.आइ बैंक लिमिटेड	४			
४	एन.एम.वि. बैंक लिमिटेट	५			
५	ग्लोवल आइ.एम.ई. बैंक लिमिटेट	५			
६	गण्डकी विकास बैंक लिमिटेट	५			
७	सिद्धार्थ बैंक लिमिटेट	५			
८	माछापुच्छे बैंक लिमिटेट	५			
९	लक्ष्मी बैंक लिमिटेड	५			

१०	नेपाल बैंक लिमिटेड	५			
११	सानिमा बैंक लिमिटेड	५			
ख. लघू बित्त संस्था					
१	स्वदेशी लघुबित्त बित्तीय संस्था				
२	नेरुडे लघुबित्त बित्तीय संस्था	५			
३	निर्धन उत्थान लघुबित्त बित्तीय संस्था	५			
ग. इन्स्योरेन्स कम्पनी					
१	आइ एम इ लाईफ इन्स्योरेन्स				
२	शिखर इन्स्योरेन्स	४			१७
घ. सहकारी संस्था					
घ.१ बचत तथा ऋण सहकारी संस्था					
१.१	राष्ट्रसेवक बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	४	४४१५४५१.०		
१.२	नागरिक बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	४			
१.३	चेलिमाईती बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	४			
१.४	पञ्चकन्या बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	४			
१.५	शुभलाभ बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	५			
१.६	शिक्षक हित बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	५	५५११७३५.०		
१.७	लक्ष्मी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	५			
१.८	सल्लेरी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	५			
१.९	सहयात्री बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	५			
१.१०	शिलाजित बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	७			
१.११	आसाङपाटी महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	९			
१.१२	चुच्चे ढुङ्गा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	१०			१२
घ.२: कृषि सहकारी संस्था					
२.१	सूर्योदय कृषि सहकारी संस्था लि.	२			
२.२	याङलिजुङ कृषि सहकारी संस्था लि.	२	१०६५४८५.०		
२.३	कञ्चनजङ्घा कृषि सहकारी संस्था लि.	३	३८२१४८२.०		
२.४	फुङ्लिङ कृषि सहकारी संस्था लि.	३			
२.५	मेदिबुङ उन्नत पशुपालन र कृषि सहकारी संस्था लि.	३			
२.६	जनमुखि सरोकार कृषि सहकारी संस्था लि.	४			

२.७	तमोर महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	४			
२.८	युवा कल्याणकारी कृषि सहकारी संस्था लि.	४			
२.९	पहाडी अलैची कृषि सहकारी संस्था लि.	४	२८२६०००.०		
२.१०	न्यू कञ्चनजङ्घा कृषि सहकारी संस्था लि.	५	२५५४७२.०		
२.११	फक्ताङलुङ कृषि सहकारी संस्थ लि.	५			
२.१२	श्रमिक कृषि सहकारी संस्था लि.	५			
२.१३	हिमाली ग्रामिण कृषि सहकारी संस्था लि.	६			
२.१४	नमुना महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	७			
२.१५	मेवा ल्याङ्वा कृषि सहकारी संस्था लि.	७	१३७४८७२.०		
२.१६	उज्यालो सामुदायिक कृषि सहकारी संस्था लि.	७			
२.१७	पाथिभरा कृषि सहकारी संस्था लि.	८	५१५०००.०		
२.१८	पाथिभरा चिया उत्पादन सहकारी संस्था लि.	९			
२.१९	हाङ्देवा कृषि सहकारी संस्था लि.	९			
२.२०	मध्य पहाडी अलैची कृषि सहकारी संस्था लि.	९			
२.२१	पाथिभरा महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	१०			
२.२२	फावाखोला महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	११			
२.२३	नोवेल कृषि सहकारी संस्था लि.	११			२३
घ.३ बहूद्देशीय सहित अन्य सहकारी संस्था					
३.१	आधारशिला बहुद्देशीय सहकारी संस्था लि.	४	६७६०००.०		
३.२	सदाबहार दुध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	४			
३.३	कञ्चनजङ्घा सामुदायिक बहुमुखी सहकारी संस्था लि.	४	११४३७२२७४.०		
३.४	पूर्वेली पर्यटन सहकारी संस्था लि.	५			
३.५	कामुधेनु दुध उत्पादन सहकारी संस्था लि.	५	९१११९००.०		
३.६	ताप्लेजुङ बहुद्देशीय सहकारी संस्था लि.	५	१६८७४९९२०.०		
३.७	हिमाली महिला सहकारी संस्था लि.	९			७
घ.४ जलविद्युत सहकारी संस्था					
४.१	चिमाल जलविद्युत सहकारी संस्था लि.	४			
४.२	मध्य फावाखोला जलविद्युत सहकारी संस्था लि.	५	१७०००००		
४.३	याफ्ले मैवाखोला विद्युत सहकारी संस्था लि.	९			३
घ.५ जिल्ला सहकारी संघ					

५.१	बचत तथा ऋण जिल्ला सहकारी संघ लि.	५			
५.२	जिल्ला सहकारी संघ लि.	५	२७०६८४३.०		२
कुल जम्मा			**३१७१०२४३४.०**		

श्रोत: नगर प्रोफाइल्/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.२३ विभिन्न समिति तथा, टोल विकास संस्थासमेतका सामाजिक संघसंस्थाहरू र तीनमा आवद्ध जनसङ्ख्या

नगरपालिकाको समग्र विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा स्थानीय स्तरमा रहेका सामाजिक संघ संस्थाको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । यस नगर भित्र स्थापित भई नगरपालिकाका विभिन्न विकास निर्माण र सेवा प्रवाह सँग सम्बन्धित कार्यमा सहयोग गरिरहेको संघ संस्था मध्ये ५१ वटा सामुदायिक संस्था, ३४ वटा वन समुह, ३३ वटा परंपरागत समुह, ५२ वटा आमा समुह, ५ वटा नागरिक सचेतना केन्द्र साथै ४६ वटा टोल विकास संस्थाहरू कुल २२१ वटा सामाजिक संघ संस्था र साथै जिल्ला स्तरमा जिल्ला खेलकुद विकास समति समेत गरी जम्मा २२२ वटा संघ संस्थाहरू प्रत्यक्ष रुपमा कृयाशिल रहेको अवस्था देखिएको छ । वर्तमान नगरपालिकाहरू स्थानीय सरकारको रुपमा कृयासिल रहिरहेको यस अवस्थामा स्थानीय विकास निर्माण तथा स्थानीय सामाजिक सचेतना, सशक्तिकरण र क्षमता विकासका क्षेत्रमा स्थानीय टोल तथा बस्तीको साथी वा साझेदार र सहयोगिको रुपमा टोल विकास संस्थाहरू लगायत सामाजिक रुपमा कृयाशिल सवै प्रकारका संघ संस्थाको भुमिका लाई आर्थिक समृद्धि निर्माण र आन्तरिक राजश्व व्यवस्थापनमा थप प्रभावकारी बनाउन सके यस नगरपालिकाको आन्तरिक आयमा गणनायोग्य बृद्धि गर्न सकिने सम्भावना देखिएको छ । यस नगर भित्र रहेका विभिन्न संघ संस्था सहित टोल विकास संस्थाहरू र खेल क्षेत्रमा आवद्ध खेलाडिहरूको नामावली सहितको विवरण तालिका नं.१.५१ र १.५२ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१.५१: सामुदायमा आधारित सामुदायिक संघ संस्था सम्बन्धी संख्यात्मक विवरण

नगरपालिका क्षेत्र भित्र वडागत रुपमा रहेका सामुदायमा आधारित सामुदायिक संघ संस्था सम्बन्धी संख्यात्मक विवरण							
वडा नं.	सामुदायिक संस्था	वन समुह	परम्परागत समुह	आमा समुह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल विकास संस्था	जम्मा
१	६	२	३	५	१	५	**२२**
२	५	३	२	५		४	**१९**
३	३	२	५	६		४	**२०**
४	४	४	३	५		३	**१९**
५	६	३	२	५		५	**२१**
६	७	४	३	४		३	**२१**
७	५	३	२	४	१	४	**१९**
८	४	३	३	५		५	**२०**
९	३	४	४	४	१	४	**२०**
१०	४	२	२	५	१	५	**१९**
११	४	४	४	४	१	४	**२१**

जम्मा	**५१**	**३४**	**३३**	**५२**	**५**	**४६**	**२२१**

श्रोतः नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरकार्यपालिका अभिलेख, २०७७

तालिका नं. १.५२: नागरिक सचेतना केन्द्रमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य संख्या र लगानिको अवस्था

नागरिक सचेतना केन्द्रमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य संख्या र लगानिको अवस्था										
क.सं.	नागरिक सचेतना केन्द्र	समुहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य संख्या							लगानी रु	लगानीको उद्देश्य
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाती	अन्य	जम्मा		
१	दोखु	१७	८	२५	५	२०	०	२५	४०००००००	आय आर्जन
२	फुङ्लिङ	१४	१३	२७	१०	१७	०	२७	४०००००००	आय आर्जन
३	हाङ्देवा	२२	५	२७	१०	१७	०	२७	४०००००००	आय आर्जन
४	फुरुम्बो	१६	११	२७	११	१६	०	२७	४०००००००	आय आर्जन
५	फावाखोला	१५	१०	२५	७	१८	०	२५	४०००००००	आय आर्जन
जम्मा		**८४**	**४७**	**१३१**	**४३**	**८८**	**०**	**१३१**	**२०००००.०**	

श्रोतः नगर प्रोफाइल्/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.२४ शिक्षालयहरूको नाम र बर्तमान अवस्था

फुङ्लिङ नगरपालिकाको नगर प्रोफाइल्रबस्तुगत बिबरण, २०७७ का आधारमा यस नगर भित्र सञ्चालनमा रहेका शैक्षिक संस्था र तीनिहरूले अवलम्वन गरेको शैक्षिक स्तरका विषयमा अध्ययन गर्दा १ वटा उच्च शिक्षा प्रदान गर्ने क्याम्पस, १ वटा संस्कृत माध्यमिक बिद्यालय सहित ८ वटा माध्यमकि तह सम्म अध्ययन हुने र ४१ वटा आधारभुत तहको अध्ययन हुने गरी कुल ४९ वटा सामुदायिक बिद्यालय, २ वटा धार्मीक बिद्यालय तथा १४ वटा संस्थागत बिद्यालय सञ्चालनमा रहेको अवस्था देखिन्छ। यस नगरपालिकामा सञ्चालित सामुदायिक बिद्यालयहरू मध्ये अधिकांसमा पूर्व प्राथमिक बिद्यालय र अधिक सङ्ख्यामा आधारभुत तहको (कक्षा १ देखि ५ सम्म) रहेको अवस्था छ भने न्यून मात्रामा आधारभुत तहको (कक्षा ६ देखि ८ सम्म) र माध्यमिक तहको कक्षा ९ र १० तथा कक्षा ११ र १२ को अध्ययन हुने बिद्यालय धेरै कम मात्रमा रहेको देखिन्छ। नगर क्षेत्र भित्र सञ्चालित बिद्यालयहरूको उपरोक्त उल्लेखित विवरणहरू तालिका नं.१.५३ र १.५४ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.१.५३: सामुदायिक तथा धार्मिक बिद्यालयको बिबरण

क.सं.	**बिद्यालयको नाम**		**सञ्चालित कक्षा**
क. सामुदायिक बिद्यालय		**वडा नं.**	
१	दुर्गम क्षेत्र आधारभुत वि.	१	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
२	महेन्द्र आधारभुत बिद्यालय	१	पूर्व प्राथमिक देखि ८ सम्म
३	नाङ्गे आधारभुत वि.	१	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
४	नरकन्य आधारभुत वि.	१	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
५	बिरेन्द्र मा.वि.	२	पूर्व प्राथमिक देखि १२ सम्म
६	शान्ति आधारभुत बिद्यालय	२	पूर्व प्राथमिक देखि ८ सम्म
७	याङलिजुङ आधारभुत बिद्यालय	२	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म

८	बरडाँडा आधारभुत वि.	३	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
९	मेदिबुङ आधारभुत वि.	३	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
१०	बालसुबोधनी संस्कृत मा.वि.	३	पूर्व प्राथमिक देखि १२ सम्म
११	मुढे आधारभुत बिद्यालय	३	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
१२	सिम्ले आधारभुत बिद्यालय	३	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
१३	फुङलिङ आधारभुत बिद्यालय	३	पूर्व प्राथमिक देखि ३ सम्म
१४	बालमन्दिर आधारभुत बिद्यालय	४	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
१५	भानुजन मा.वि.	४	पूर्व प्राथमिक देखि १२ सम्म
१६	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	५	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
१७	बगरबारी प्रा.वि.	६	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
१८	बाँझोगरा आधारभुत बिद्यालय	६	पूर्व प्राथमिक देखि ८ सम्म
१९	अमर स्मृति आधारभुत बिद्यालय	६	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
२०	युवाबर्ष मा.वि.	७	पूर्व प्राथमिक देखि १० सम्म
२१	दिपज्योती आधारभुत बिद्यालय	७	पूर्व प्राथमिक देखि ३ सम्म
२२	सिद्धकाली मा.वि	८	पूर्व प्राथमिक देखि १२ सम्म
२३	मेवाराज आधारभुत बिद्यालय	८	पूर्व प्राथमिक देखि ८ सम्म
२४	जलकन्या आधारभुत बिद्यालय	८	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
२५	काब्रे आधारभुत विद्यालय	८	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
२६	शिवालय आधारभुत बिद्यालय	८	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
२७	बिद्याज्याती आधारभुत बिद्यालय	८	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
२८	यलम्बर आधारभुत बिद्यालय	८	पूर्व प्राथमिक देखि ३ सम्म
२९	भगवती आधारभुत बिद्यालय	९	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
३०	डाँडा आधारभुत बिद्यालय	९	पूर्व प्राथमिक देखि ८ सम्म
३१	तमोर नदी आधारभुत बिद्यालय	९	पूर्व प्राथमिक देखि ८ सम्म
३२	दुर्गा आधारभुत बिद्यालय	९	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
३३	गौरीगाउँ आधारभुत बिद्यालय	९	पूर्व प्राथमिक देखि ३ सम्म
३४	जनता मा.वि.	९	पूर्व प्राथमिक देखि १० सम्म
३५	लक्ष्मी आधारभुत बिद्यालय	९	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
३६	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	९	पूर्व प्राथमिक देखि ४ सम्म
३७	शिव आधारभुत बिद्यालय	९	पूर्व प्राथमिक देखि ८ सम्म
३८	गौरीशंकर आधारभुत बिद्यालय	१०	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
३९	जनकल्याण आधारभुत बिद्यालय	१०	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
४०	मयाम मा.वि.	१०	पूर्व प्राथमिक देखि १० सम्म
४१	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	१०	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
४२	जनता आधारभुत बिद्यालय	१०	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म

४३	नाम्जे चौतारा आधारभुत वि.	१०	पूर्व प्राथमिक देखि ३ सम्म
४४	पाथिभरा माता आधारभुत बिद्यालय	१०	पूर्व प्राथमिक देखि ४ सम्म
४५	महाकाली आधारभुत बिद्यालय	१०	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
४६	दिपेन्द्र आधारभुत बिद्यालय	११	पूर्व प्राथमिक देखि ५ सम्म
४७	सरस्वती आधारभुत बिद्यालय	११	पूर्व प्राथमिक देखि ८ सम्म
४८	सिम्बु मा.वि.	११	पूर्व प्राथमिक देखि १० सम्म
४९	पवित्र आदर्श आधारभुत बिद्यालय	११	पूर्व प्राथमिक देखि ३ सम्म
जम्मा			
ख. धार्मिक बिद्यालय			
५०	कञ्चनजङ्घा बोधसदन तमु	६	पूर्व प्राथमिक देखि ३ सम्म
५१	साङ्बु दिक्क्षेलीङ गुम्बा	९	पूर्व प्राथमिक देखि ६ सम्म

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

तालिका नं.१.५४: संस्थागत बिद्यालयको सङ्ख्या र तीनको अवस्था

क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	सञ्चालित कक्षा	बर्तमान अवस्था (उपलब्ध जग्गा, भवन लगायत आवश्यक उपकरण समेत)
१	डिलाइट इङ्लिस बोर्डीङ स्कुल	वडा नं. २ वयाङ्लेजुङ		जग्गा भाडामा सामान्य भवन
२	समाता इङ्लिस बोर्डीङ स्कुल	वडा नं. २ बोझे		भाडामा
३	कञ्चनजङ्गा इङ्लिस बोर्डीङ स्कुल	वडा नं. २ रिजाल लाइन		भवन, जग्गा
४	पाथीभरा ब्राइट फ्युचर एकेडेमी,	वडा नं. ३, सिम्ले पालुवा चोक,	बाल कक्षा देखि ५	भाडामा संचालन, ढुङ्गा माटोको १ वटा भवन र ४ कोठा भएको भुइघर ट्रस्ट अस्थाई खानेपानी, सामान्य खानेपानी, सामान्य खेलमैदान
५	तमोर इङ्लिस स्कूल	वडा नं. ३, हेलिप्याड,	बाल कक्षा देखि ६	भाडामा घर लिएकाृ सामान्य खेलमैदान मिटरको खानेपानी ६ कोठे भाडाको घर भाटा बाँसको घेरा वारा
७	वैदिक, गुरुकुल संस्कृत कर्मकाण्ड सुवोधिनी सामुदायिक सिकाई केन्द्र	वडा नं. ३, मेदिवुङ	कर्मकाण्ड	भाडाको भवनमा पुस्तकालय पत्रिका र १ सेट कम्प्युटर प्रिन्टर रहेको
८	लिटल बुद इङ्लिस बोर्डीङ विधालय	वडा नं. ४, जिमि पोखरी	१ देखि १०	जग्गा, भवन, शौचालय, घेराबारा
९	मेचि सेन्टमेरीज इङ्लिस बोर्डीङ बिधालय	वडा नं. ४, कोठेबारी	१ देखि १०	जग्गा, भवन, शौचालय, घेराबारा
१०	अक्सबोड इङ्लिस बोर्डीङ विधालय	वडा नं. ४, कोठेबारी	१ देखि १०	भाडामा हाल
११	नबज्योति इङ्लिस बोर्डीङ स्कुल	वडा नं. ५, सिर्जना टोल	१ देखि १०	जग्गा भाडामा
१२	पिपुल्स इङ्लिस बोर्डीङ स्कुल	वडा नं. ५, हुलाक टोल	१ देखि ७	भाडामा
१३	सिदार्थ इङ्लिस बोर्डीङ स्कुल	वडा नं. ५, उकाली पानी	१ देखि ८	भाडामा
१४	सुरठि मन्टेश्वरी	वडा नं. ५, विरेन्द्र चोक		भाडामा
१५	बुद्ध इङ्लिस बोर्डीङ बिध्यालय	वडा नं. ७, काउले		जग्गा, भवन
१६	गुरुकुल नेपाल एकेडेमी	वडा नं. ५, तोक्मेडाँडा	१ देखि ५	हाल भाडाँमा

१७	सनलाईट इङ्लिस बोर्डिङ स्कुल	वडा नं. १०, यारसा टोल		जग्गा, भवन, शौचालय

श्रोत: नगर प्रोफाइल्/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.२५ स्वास्थ्य सेवा र यसको अवस्था

१.२५.१ स्वास्थ्य तथा सरसफाई र वातावरणः

स्वस्थ नागरिकको बसोबास नगरपालिका समृद्धिको एक प्रमुख आधार हो । प्रत्येक मानिसको सभ्यताको कसी उस्ले दैनिक रुपमा स्वास्थ्य सरसफाई र वातावरण संरक्षणमा राखेको चासो, उठाएको कृयाशिलता तथा लगाएको लगानीले सूचित गर्ने गर्दछ । यसको आयाम मानिसको व्यक्तिगत सरसफाई देखि उस्ले दैनिक रुपमा गर्ने कृयाकलापमा निर्भर रहने गर्दछ । तसर्थ एकातर्फ स्वास्थ्य तथा सरसफाई र बातावरण संरक्षण र सम्बर्द्धन दिगो बिकासको एक प्रमुख आधार मानिएको छ भने अर्को तर्फ स्वास्थ्यको क्षेत्रमा प्रत्येक व्यक्ति वा परिवारले धेरै ठूलो धनरासी खर्च गरिरहेको अवस्था छ । तसर्थ नगरपालिकाले नगरपालिकाको आन्तरिक आयलाई स्थानीयबासीको स्वास्थ्य रक्षा लगायतका सामाजिक सुरक्षाको सुनिस्चिततामा लगानी लगाउने वातावरणको श्रृजना गर्न सके उनीहरू स्वतह करको दायरामा आउने मात्र हैन बिकास निर्माणका तमाम योजनामा सार्थक सहभागिता जुटाउने कार्यमा स्वयम् सम्लग्न हुने प्रतिवद्धता स्थानीय स्तरमा प्राप्त हुनुले आन्तरिक आयमा दरिलो आधार निर्माण गर्न सकिने बलियो सम्भावना देखिएको छ ।

१.२५.२ नगर क्षेत्र भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

वर्तमान अवस्थामा फुङ्लिङ नगरपालिका क्षेत्र भित्र टुकेमा रहेको जिल्ला अस्पताल १, सहरी आभारभुत स्वास्थ्य केन्द्र १० र स्वास्थ्य इकाई २ गरी जम्मा १३ वटा सरकारी स्वामित्वका अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्था र २ वटा निजी क्षेत्रका स्वास्थ्य संस्थाहरू गरी कुल १५ स्वास्थ्य संस्था बाट नगर तथा जिल्ला भरी स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गरिरहेको अवस्था छ । यसै नगर भित्र विभिन्न वडामा रहेका खोपकेन्द्र तथा गाउँघर क्लिनिकहरू मार्फत महिला, बालबालिका लगायतलाई आधारभुत खोप सेवा प्रवाह गरिरहेको अवस्था देखिएको छ । स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा सम्लग्न रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्थलगत सर्वेक्षण गर्दा जिल्ला अस्पताल बाहेकका अधिकाङ्सम आवश्यकता बमोजिमको भवन, बिमारी उपचार कक्ष, प्रशुति सेवा, परिक्षण प्रयोगशाला (ल्याव) तथा दक्ष जनशक्ति लगायतका आधारभुत आवश्यकताका सुविधाहरू पर्याप्त उपलब्ध हुन सकेको अवस्थामा यसले स्वास्थ्य सेवामा प्रभाव अभिबृद्धि गर्ने साथै नगरपालिकाले समेत यस बाट आय बृद्धि गर्न सक्ने अवस्था देखिएको छ । नगरपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरू साथै जनशक्ति र उपलब्ध सेवा को विवरण तालिका नं. १.५५ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१.५५: नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण

अस्पताल, आधारभुत शहरी स्वास्थ्य केन्द्र स्वास्थ्य चौकी लगायत				
१ सरकारी स्तरबाट सञ्चालित				कैफियत
वडा नं.	क्र.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	ठेगाना	
१	१.१	शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र		
२	२.१	सहरी आभारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	देउलिङ्गे	
३	३.१	शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	पालुङचौक	
४	४.१	स्वास्थ्य चौकी (शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र)		
५	५.१	उकाली पानी स्वास्थ्य चौकी (शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र)	उकाली पानी	
६	६.१	जिल्ला अस्पताल ताप्लेजुङ	टुके	
७	७.१	शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	काँशघारी खोल्सापारी	

८	८.१	दोखु स्वास्थ्य चौकी (शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र)	नाम्लेपाटी	
९	९.१	हाडदेवा स्वास्थ्य चौकी (शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र)	आसाङपार	
	९.२	सुकेटार सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ	सुकेटार	
१०	१०.१	फुरुम्बु स्वास्थ्य चौकी (शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र)	जोगीडाँडा	
	१०.२	शहरी स्वास्थ्य ईकाई	मयाम	
११	११.१	फावाखोला स्वास्थ्य चौकी (आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र)	वनपाला टोल	
अन्य		खोप केन्द्र (विभिन्न वडामा खोपकेन्द्र) तथा गाउँघर क्लिनिक		
निजी स्तर बाट सञ्चालित				
४.१		तम्मोर हस्पिटल	माथिलो रोड	
६.१		डिचेन आखाँ अस्पताल	टुके	

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.२६ सफा र सुरक्षित खानेपानीको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार तथा श्रोतको अवस्था

पानी प्राणी जगतको जीवन हो । शुद्ध र सुरक्षित पानीको उपभोग गर्न पाउनु प्रत्येक नागरिकको नैसर्गिक अधिकार हो । यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र बासोबास गर्ने नगरपालिकाबासिको पानीको प्रयोगको अवस्था र स्रोतका बारेमा घरपरिवार साथै संस्थागत सर्वेक्षणबाट वास्तविकता प्राप्त गर्ने प्रयत्न गरिएको छ । यस नगरको घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७ बमोजिम २६२३ (कुल घरपरिवारको ५१.०३ %) घरपरिवारको व्यक्तिगत धारा रहेको पाईएको छ भने ७९० (कुल घरपरिवारको १५.३७ %), १०२७ (कुल घरपरिवारको १९.९८%) घरपरिवारले क्रमस सार्वजनिक र सामुदायिक धाराको प्रयोग गरिरहेको अवस्था छ । यस नगरका कुल घर परिवार मध्ये ३७९ ले छिमेकिको धारामा निर्भर रहेका छन भने २७९ (५.४३%) घरपरिवार नदी, खोला वा मुहनमा निर्भर रहेका तथा ४२ घरपरिवारले कुवाको पानी उपभोग गरिरहेका छन् । मानव सभ्यताले तिब्र गति लिईरहेको यस आधुनिक दुनियाँ तथा परिवेश र अवस्थामा समेत यस नगरपालिकाका ३२१ (६.२३ %) घरपरिवार कुवा, नदी तथा खोला, मुलधारको जरुवा पानीको उपभोग गर्न बाध्य रहेको अवस्था छ ।

संस्थागत सर्वेक्षणका माध्यम बाट यस नगरपालिका भित्र खानेपानीको श्रोतको वडागत अवस्था अध्ययन गर्दा प्रायस सवै वडामा कुनै न कुनै प्रकृतिको गरी ६४ वटा खानेपानी योजना केही सञ्चालनमा तथा केहि निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको तथा उल्लेखित आयोजनाहरू बाट कुल ५१४० घरपरिवार मध्ये ५१०६ (९९.३४ %) घरपरिवारले सेवा उपयोग गरिरहेको देखिएको भएता पनि नगर भित्र निर्माणधिन बाहेक अधिकांस योजनाहरू जिर्ण र असुरक्षित रहेको कारण नगरपालिकाले तीनको व्यवस्थापनमा बिशेष ध्यान दिन आवश्यक देखिएको छ । नगरपालिका क्षेत्र भित्र नगरबासीले प्रयोग गरिरहेका खानेपानीका श्रोत तथा पारिवारिक प्रयोगको वर्तमान अवस्थाका बारेमा तालिका नं.१.५६, १.५७ र १.५८ साथै मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१.५६: खानेपानी स्रोतको अवस्थाका आधारमा घरपरिवार विवरण

क.सं.	खानेपानी स्रोतको अवस्था	जम्मा	%
१	व्यक्तिगत धारा	२६२३	५१.०३
२	सार्वजनिक धारा	७९०	१५.३७
३	सामुदायिक धारा	१०२७	१९.९८
४	छिमेकीको धारा	३७९	७.३७

५	कुवा	४२	०.८२
६	नदी तथा खोला वा मुहान	२७९	५.४३
जम्मा सङ्ख्या		५१४०	१००.०

श्रोत:फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. १.१७: खानेपानीको श्रोतको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

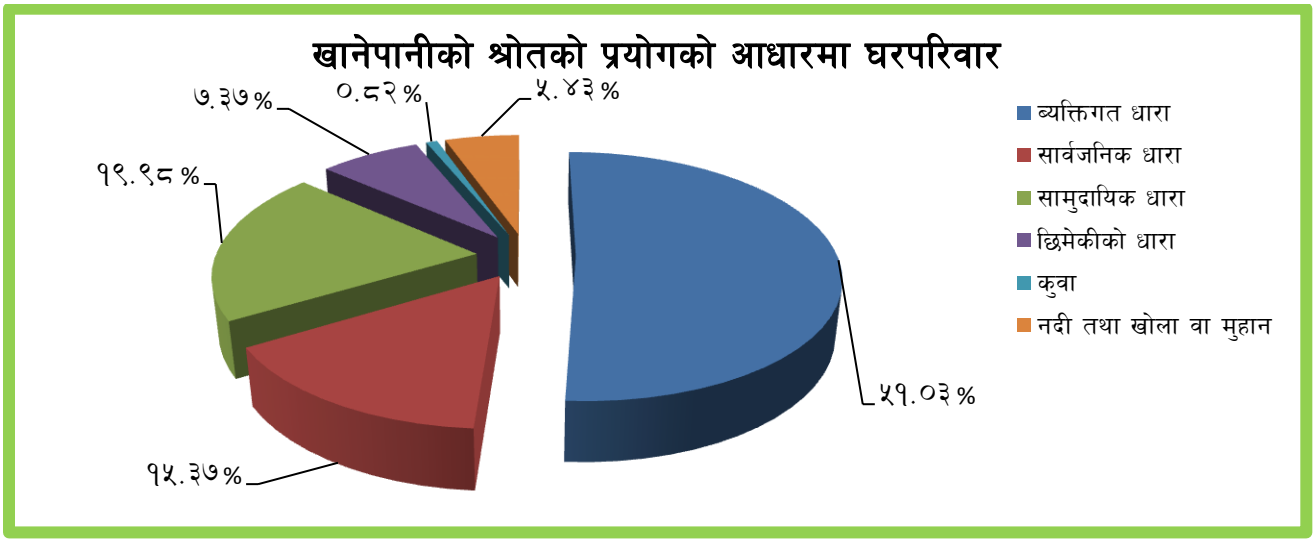

तालिका नं.१.५७: सफा र सुरक्षित खानेपानीको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

क. सं.	खानेपानी स्रोतको अवस्था	वडागत											जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	व्यक्तिगत धारा	२३२	१७	२६२	४४६	२६७	२८०	१६	३९०	३९२	२९०	३१	२६२३
२	सार्वजनिक धारा	८	८	१०६	२७	१०२	९९	१८	१४	१३५	११	२६२	७९०
३	सामुदायिक धारा	०	४४८	१९६	६	३	१६	१२८	९	६१	१५९	१	१०२७
४	छिमेकीको धारा	२४	४	६५	९	४७	५	०	५२	११३	५५	५	३७९
५	कुवा	१७	४	७	०	०	०	०	१०	०	२	२	४२
६	नदी तथा खोला वा मुहान	२	०	५	०	०	०	७३	३०	१०१	६०	८	२७९
जम्मा सङ्ख्या		२८३	४८१	६४१	४८८	४१९	४००	२३५	५०५	८०२	५७७	३०९	५१४०

श्रोत:फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं.१.५८: नगर क्षेत्र भित्र खानेपानीको श्रोत र पारिवारिक प्रयोगको अवस्थाको विवरण

वा.नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	वर्तमान अवस्थामा उपलब्ध सेवा
१	१.१	रमिते खानेपानी आयोजना	अम्बोरे	३३ घरधुरी हालमा
	१.२	तिनधारे धारा खानेपानी आयोजना	तिनधारे	३० घरधुरी हालमा
	१.३	चिसापानी खानेपानी आयोजना	सेलडाँडा	३० घरधुरी हालमा
	१.४	भुकुबुङ खानेपानी आयोजना	भुकुबुङ	हाल ६ घरधुरी

	२.१	बोझे खानेपानी आयोजना	बोझे	५० घरधुरी
	२.२	कटकुवा खानेपानी आयोजना	तारीबुङ	१०० घरधुरी
	२.३	बरधारा खानेपानी आयोजना	बोझे	६० घरधुरी
	२.४	गुरुङडाँडा खानेपानी आयोजना	देउलिङ्गे	८० घरधुरी
	२.५	रिजाल लाईन खानेपानी आयोजना	रिजाल लाईन	५० घरधुरी
	२.६	लहरेगाउँ खा.पा.आयोजना	लहरेगाउँ	६० घरधुरी
२	२.७	खहरे नागेश्वरी खा.पा.आयोजना	नागेश्वरी	१६ घरधुरी
	३.१	ताप्लेजुङ वृहत खानेपानी आयोजना	फुङलिङ -१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८ वडाहरू	देवी खोला मुहान भई हाल फुङलिङ नगरपालिका ६,७,२,३,४,५ का केही उपभोक्ता लाई मिटर वाला खाने पानि विस्तार अव्यवस्थित, पानी खान स्वच्छ र योग्य नभएको करिव २५०० धारा संञ्चालित पुर्ण सन्तुस्टी नभएको
	३.२	कटुवाल धारा मुहान बाट मेदिवुङ्ग, च्यानेपाखा, ढाँडा गाँउ सिम्ले खानेपानी आयोजना र च्यानेपाखा ढाँडागाँउ	फुङलिङ -३ ढाँडागाउँ	मुहान बाट नाला गाडी वा.सु.मा.वि. मेदिवुङ छेउमा ८० हजार लिटर को ट्याङ्की मात्र वनाएको पाइप लाइन व्यवस्थापन गर्न बाँकी रहेको
	३.३	साउने जुकेपानी मुहान संरक्षण तथा पाईप विस्तार एक घर एकधारा व्यवस्थापन, मेदिवुङ	बराल गाउँ, वैदारगाँउ, स्याल डाँडा	मुहान बाट सामान्य ट्याङ्की वनाई दुःख ले खानेपानी प्रयोग भएको हिउँदमा मुहान सुकी अती अभाव देखिएको
	३.४	व्यापारे मुहान बाट गल्फने, नेवारडाडाँ कोल्वोटे खानेपानी आयोजना	नेवार डाडाँ	प्रति मिनेट ५ लिटर पानीको श्रोत भएको मुहान संरक्षण र पाइप लाइन विस्तार नभएको
	३.५	जुकेपानी मुहान भई आँगेदिम, तल्लो टारी सखुवाटार खानेपानी योजना	आँगेदिम	वहानन्दे, दोमान मोटर बाटो निमार्ण कार्यले मुहान पुरै विग्रीएको, छोपेको छ, प्रति सेकेण्ड ३ लिटर पानीको स्रोत भएको तर पाइप लाइनको व्यवस्थापन नभएको ।
	३.६	वेतेनी मुहान भई पौडेलगाउ सिम्ले, पालुङ्गा चोक खानेपानी योजना	सिम्ले	पुरानो २०४४ साल मा वृटिस वेल्फर वाट टोल २ मा ९ वटा धारा वनाई प्रयोग भएको, वर्तमान अवस्थामा जिर्ण भएको र पाइप टुका टुका भएको
३	३.७	आलेधारा मुहानगरी टारघर, खाल्टे, सिकारीडाडाँ, भगेनी खानेपानी योजना	सिकारीडाडाँ	मुहान संरक्षण भएको छ । पाइप लाइन विस्तार गरी टारघर मा र सिकारी डाडाँ सम्म पुऱ्याएको

				अवस्था ।
	३.८	सिमरौटा मुहान गरी क्यानिम मुढे खानेपानी योजना	क्यानिम्	प्रति मिनेट ३ लीटर पानीको स्रोत रहेको अस्थाई, रुपमा ४७घरधुरीले प्रयोग गर्दै गरेको ।
	३.९	झाक्रीडाडाँ मुहान भई कातिके हर्ला गुहेली खानेपानी		सामान्य रुपमा मुहान संरक्षण भई खानेपानी उपलब्ध रहेको
	३.१०	ढाँडधारा मुहान भई सिटौला गाउँ बतासे खानेपानी		रिजर्भ ट्याङ्कि जिर्ण रहेको, पाईप टुका टुका भएको
	३.११	गुरागाई धारा मुहान भई कौसिघर, बाटोघर, पाँचगाउँ खानेपानी		सामान्य ट्याङ्कि बाट खानेपानी उपलब्ध हुने गरेको
	४.१	ठुलो धारा	जिमि पोखरी कोप्चे	१०० घरधुरी
	४.२	सानो धारा	कोप्चे	१०० घरधुरी
	४.३	कारबारी धारा	हिलिहाङ चोक	५० घरधुरी
	४.४	शिवालय धारा	शिवालय चोक	५० घरधुरी
	४.५	कुवापानी धारा	हिलिहाङ चोक	१० घरधुरी
४	४.६	पधेरे धारा	माछा पोखरी टोल	१५ घरधुरी
	५.१	नाँग धारा खानेपानी आयोजना	बुद्द चोक	५० घरधुरी
	५.२	जानकी मन्दिर खानेपानी आयोजना	बिरेन्द्र चोक	१५० घरधुरी
	५.३	कोकले खानेपानी आयोजना	बिरेन्द्र चोक	२० घरधुरी
	५.४	लालचन खानेपानी आयोजना	उकाली पानी	१० घरधुरी
५	५.५	हल्दार खानेपानी आयोजना	उकाली पानी	१० घरधुरी
	६.१	बतासे ग्रामिण खानेपानी आयोजना	बतासे	१५० घरधुरी
	६.२	डाँडाबारी खानेपानी आयोजना	डाँडाबारी	५६ घरधुरी
	६.३	बिहेबारे खानेपानी आयोजना	बिहेबारे	१०० घरधुरी
	६.४	फुलपाती डाँडा खानेपानी आयोजना	फुलपाती	३० घरधुरी
	६.५	खरीबटे खानेपानी आयोजना	मेल खरीबोटे	२० घरधुरी
	६.६	सतल डाँडा खानेपानी आयोजना	सतल डाँडा	७० घरधुरी
६	६.७	बाझोघरा ओखरे खानेपानी आयोजना	बाझोघरा	१५० घरधुरी
	७.१	देबिखोला बृहत खानेपानी आयोजना	देबिखोला	१०० घरधुरी
	७.२	कमाने धारा खानेपानी आयोजना	घोडेचौर	२० घरधुरी
	७.३	बुडयौली खानेपानी आयोजना	बुडयौली	२० घरधुरी
७	७.४	गोपाल घर खानेपानी आयोजना	गोपाल घर	२० घरधुरी
	८.१	ढाडबारी बेजुम्बु खानेपानी आयोजना	ढाडबारी	२५ घरधुरी
	८.२	चारपाटे खानेपानी आयोजना	चारपाटे	६० घरधुरी हालमा
	८.३	साप्तेल भेदाबारी घुमाउने खानेपानी आयोजना	अधेरी	२० घरधुरी हालमा
८	८.४	चिसा पानी मुहान खानेपानी	लेङवातल्लो टोल	४० घरधुरी हालमा

		आयोजना		
	८.५	अधेरी मेवा लेङवा खानेपानी आयोजना	अधेरी	९० घरधुरी
	८.६	किंरात चोक खानेपानी आयोजना	किंरात चोक (ठाउँ नभएको)	५० घरधुरी
	८.७	रमिते खानेपानी आयोजना	रमिते	३२ घरधुरी, ट्याङकी
	८.८	घयाङ्ग खानेपानी आयोजना	घयाङ्ग	३५ घरधुरी
	८.९	कोदार हिटी,सल्लेरी, बहानन्दे खानेपानी योजना	हिटी बहानन्दे	५५ घरधुरी
	९.१	साबिक ४,५,६,७ लाई वृहत खानेपानी आयोजना	एक ठाउँमा मुहान नभएको	अस्थाई
९	९.२	बृहत खानेपानी आयोजना	साविक १, २, ३, ९ र ८	सामाान्य
	१०.१	गल्लाते खानेपानी आयोजना	नयाँ वन	२०० घरधुरी
	१०.२	सिस्ने खोला खानेपानी आयोजना	सिस्ने खोला	हुदै गरेको
	१०.३	फुरुम्बु खानेपानी आयोजना	फुरुम्बु खोला	३०० घरधुरी
१०	१०.४	टारघर मित्लुङ पावागाउँ	वागेनी	९० घरधुरी
	११.१	सिस्ने खानेपानी आयोजना	कातिके, वनपाला, सिम्बु सिस्ने	जिर्ण अवस्थामा सञ्चालनमा
	११.२	काढेखोला खानेपानी आयोजना	निकास	१६ घरधुरी
	११.३	धाप्र खोला खानेपानी आयोजना	युमाखाम	३० घरधुरी
	११.४	वडारे गैरी गाँउ खानेपानी आयोजना	गैरीगाँउ	जिर्ण अवस्थामा सञ्चालन
११	११.५	फावाखोला खानेपानी आयोजना	निकास-युमाखाम-सिम्बु-दुम्ले	निर्माणाधिन
जम्मा		६४		५१०६ घरधूरी

श्रोत:फुङ्लिङ नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण, २०७७

१.२७ सार्वजनिक शौचालय, शौचालयको प्रयोग र त्यसको सरसफाईको विवरण

खुला स्थलमा हुने दिसा पिसावका कारण एक तर्फ दुर्घन्ध फैलन्छ भने अर्को तर्फ रोगको प्रकोपमा बढोत्तरी भई हैजा समेत फैलन सक्ने सम्भावना प्रवल रहन्छ मात्र हैन यसैका कारण नगरबासीले आफ्नो स्वास्थ्य रक्षाकालागि ठूलो धनरासी खर्च गर्नु पर्ने स्थितिको सृजना हुन सक्छ । यती मात्र हैन खुला दिसा मुक्त क्षेत्र बिकास र घोषणाकालागि समेत उपयुक्त स्थानमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन एक अनिवार्य सर्त समेत हो । एका तर्फ यसै नगरपालिकाको नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७ का आधारमा बर्तमान अवस्थामा वडा नं. ४ र ७ को सिमानामा पर्ने तोक्मेडाँडामा १ वटा, वडा नं. ५ को फाल्गुनन्द चौकमा १ वटा, वडा नं. ९ को लामपोखरी खेल मैदानमा १ वटा र वडा नं. १० को काफ्लेपाटीमा १ वटा गरी सामान्य प्रकारका जम्म ४ वटा सार्वजनिक शौचालय रहेको अवस्था छ । यस नगरपालिकाले तयार गर्न लागेको आवधिक नगरपालिका विकास योजनामा उपयुक्त र आवश्यक स्थान लगायत सर्वजनिक आवतजावत हुने कार्यालयहरूमा समेत सार्वजनिक शौचालय निर्माण, सञ्चालन तथा व्यवस्थापनको विषयलाई प्रमुख प्राथमिकतामा राखि यसको कार्यान्वयनमा जोड दिन सके नगरबासी जनसमुदायको स्वास्थ्य रक्षा भई नगरपालिकाको

आन्तरिक आयमा समेत थप सहयोग पुग्न जाने सम्भावना रहेको देखिन्छ । सार्वजनिक शौचालयको बर्तमान अवस्थाका बारेमा तालिका नं.१.५९ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१.५९: नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका सार्वजनिक शौचालय

वार्ड नं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	वर्तमान अवस्था (उपलब्ध जग्गा, भवन लगायत आवश्यक उपकरण समेत)	गर्नु पर्ने कार्य
४ र ७	तोक्मेडाँडा सार्वजनिक शौचालय	तोक्मेडाँडा	हाल सञ्चालनमा रहेको	संरक्षण, सम्बर्द्धन र स्तरोन्नती
५	सार्वजनिक शौचालय	फाल्गुनन्द चौक	सामान्य रुपमा सञ्चालनमा रहेको	स्तरोन्नती गरी सुविधा सम्पन्न बनाउने
९	सार्वजनिक शौचालय	लामपोखरी खेल मैदान	सञ्चालनमा रहेको	मर्मत सम्भार र स्तरोन्नती
१०	सार्वजनिक शौचालय	काप्लेपाटी	भएको	स्तरोन्नती साथै थप नयाँ निर्माण

श्रोत: नगर प्रोफाइल्/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.२८ सामुदायिक भवन:

स्थानीय तह स्थानीय सरकारको रुपमा क्रियाशिल भए पछि स्थानीय स्तरमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गरिनु पर्ने आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा सामुदायिक कृयाकलापहरूको व्यवस्थित सञ्चालन व्यवस्थापनकालागि सामुदायिक भवनको महत्व अधिक हुन गएको छ । फुङ्लिङ नगरपालिकाको नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७ का आधारमा अध्ययन गर्दा नगरपालिका क्षेत्र भित्र वर्तमानमा विभिन्न वडामा सामान्य स्वरुप र पूर्वाधार सहितका २० वटा सामुदायिक भवन रहेको अवस्था देखिन्छ । यस नगरपालिकालाई स्थानीयबासीको प्रत्यक्ष सहभागितामा दिगो विकास योजना मार्फत नगर क्षेत्र भित्र आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा सामुदायिक कृयाकलापहरूको सहज सञ्चालन व्यवस्थापनमा सहजता ल्याउने गरी कम्तिमा एक वाड एक सुविधायुक्त सामुदायिक भवन निर्माण व्यवस्थापन गर्ने लक्ष्यका साथ योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु सके यसले स्थानीय स्तरमा क्षमता बिकासमा आधारित आर्थिक बिकास सँग सम्बन्धित स्थानीय स्तरका क्रियाकलापमा प्रत्यक्ष योगदान पुगि आन्तरिक आयमा समेत सहयोग पुग्ने अवस्था देखिएको छ । नगर भित्र रहेका सामुदायिक भवन सम्बन्धी विवरण तालिका नं.१.६० मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१.६०: सामुदायिक भवनहरूको विवरण

वडा नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	कैफियत
३	३.१	नवोदित युवा परिवार समुदायिक भवन माथिल्लो डाडाँगाउ	ढाडाँगाउँ	१ रोपनी जग्गा मध्ये २ कोठे ढुङ्गा, माटो, काठ र टिनको छाना भएको
	३.२	पृथीवेलास सामुदायिक पार्टी भवन मेदिवुङ पाटी डाडाँ	फुङलिङ-३ मेदिवुङ लामोघर	१ रोपनी जग्गाको केही भागमा सामुदायिक भवन पाटी जिर्ण रहेको
४	४.१	संस्कार भवन	गणेश थान	निर्माणधिन
	४.२	तमोर महिला भवन	हुलाक टोल	निर्माणाधिन
५	५.१	पाथिभरा सामुदायिक भवन (सिटी हल)		जिर्ण अवस्थामा रहेको
६	६.१	पाथिभरा क्षेत्र विकासको भवन	सानो पाथिभरा छेउ	ठिकै

	६.२	हिमाली ग्रामिण विकासको भवन	सानो पाथिभरा छेउ	ठिकै
७	७.१	किरातचौक सामुदायिक भवन		निर्माणाधिन अवस्थामा
	७.२	केलाङ भवन		निर्माधिन अवस्थामा
	७.३	नमुना महिलाको भवन	बुढौलीगाउं	
८	८.१	देउराली सास्कृतिक यूवा क्लव भवन	वेजम्वु	दर्ता,भवन, जग्गा
	८.२	देउराली आमा समुह	नाम्ले	राम्रो
	८.३	लालिगुरास जनसाँस्कृतिक परिवार	रमिते	दर्ता,भवन, जग्गा
९	९.१	रामेटार सामुदायिक भवन	रामेटार	जग्गा, कच्चि भवन, शौचालय
	९.२	हिले आमा समुह सा. भ.	सुकेटार	जग्गा, शौचालय
	९.३	भण्डारी सामुदायिक भवन	भण्डारी गाँउ	जग्गा, कच्चि भवन
	९.४	सिस्ने सामुदायिक भवन	कुङकुलुङ टोल	जग्गा, भवन
	९.५	ओखे चौर सा. भ.	ओखे चौर	जग्गा, कच्चि भवन
	९.६	जनजाती सा. भ.	लाम्पोखरी	जग्गा, कच्चि भवन
१०	१०.१	याफ्ले सामुदायिक भवन	याफ्ले	दर्ता, भवन, जग्गा
जम्मा		२०		

श्रोत: नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण, २०७७

१.२९ प्राकृतिक श्रोतको विवरण:

१.२९.१ बनजङ्गलको विवरण:

वातावरणीय सन्तुलन कायम राख्न बनजङ्गलको महत्वपूर्ण भुमिका रहन्छ । वनजङ्गलको उपस्थिति पानीको स्रोतको आधार, वातावरणीय शुद्धता र पर्यावरणीय संरक्षणका हिसावले एक अनिवार्य सर्त मात्र नभएर मानव जीवनकालागि आवश्यक घर तथा फर्निचर निर्माणका साथै सर्व साधारणले ईन्धनको आवश्यकताको परिपूर्ति समेत यसै बाट हुने गरेका पाईन्छ । बोट विरुवा वा वनजङ्गलको संरक्षण र सम्बर्द्धन मानव सभ्यताको एक सूचक मात्र नभई मानव जीवनको निम्ति नभई नहुने अक्सिजनको प्रमुख स्रोत समेत हो । बनजङ्गलकै उपस्थिति र मात्राका कारण पर्यावरणीय सन्तुलन समेत कायम रहन जाने भए बाट अन्तराष्ट्रिय रुपमा वातावरण संरक्षमा बोट बिरुवाले पुऱ्याएको योगदानको हिसाव वापत हाम्रो देशले आय आर्जन गर्न सकेको छ भने स्थानीय स्तरमा यसको प्रयोगले आम्दानी अभिबृद्धि आर्थि समृद्धि महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाहा गरिरहेको छ । फुङ्लिङ नगरपालिकाको हकमा पछिल्लो अध्ययनका आधारमा ६३.६१ % जमिन वन जङ्गले ढाकेको तथा २३ वटा सूचिकृत बज क्षेत्र रहेको अवस्था रहेको देखिएका कारण यसको समयोचित सदुपयोग गरी नगरपालिकाले दिगो आय आर्जनको आधार निर्माण गर्न सक्ने बलियो सम्भावना रहेकोछ । बनजङ्गल सम्बन्धी बिबरण तालिका नं. १.६१ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १.६१: वन जङ्गलको नाम तथा स्तर (सामुदायिक, कवुलियत, सरकारी, निजी)

वा नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	बर्तमान अवस्था
१	१.१	निजि वन	वडा भरीनै दर्ता नभएका	सल्ला चिलाउने उत्तिस ३००० रोपनीमा
२	२.१	सरकारी वन	सल्लाह बारे गैरीधारा	सल्ला २०० रोपनीमा
३	३.१	सरकारी वन	सल्लाह बारे गरीधारा	

	३.२	मालवाँसे, भिरकुना गहुले वन जङ्गल (सरकारी)	गुहेले	सरकारी, नापी नभएको वन उक्त स्थानमा सखुवा, साझ, दयारो र अन्य प्रजाती का विरुवा रुख भएको
	३.३	सोते वन तथा रैके जंगल	गुहेले, आगेदिभ	सरकारी वन हो । लाम्पाते, साज, सखुवा, दयारो आदि बोट विरुवा रहेको वन
	३.४	खोलाखेत, गुहेली भटेटार वन	गुहेले	नापीमा तर्दा व्यक्तिका नाममा जग्गा धनी प्रमाण रहेको
४	४.१	तोक्मे सामुदायिक वन		बिभिन्न जातका बोट बिरुवा
५	५.१			बिबरण उल्लेख नभएको
६	६.१	वन जङ्गल	वडा भित्र	बिबरण प्राप्त नभएको र दार्त समेत नरहेका
	७.१	तोक्मेडाँडा सामुदायीक वन	तोक्मेडाँडा	२४० रोपनिमा सल्ला, कटुस, चिलाउने
७	७.२	तारेभिर सामुदायीक वन	डाँडागाउँ	१२० रोपनिमा सल्ला कटुस, चिलाउने
	८.१	बानथुम्की तथा सिउरेनी सामुदायिक वन	बानथुम्की	२७ हेक्टर कटुस, उत्तिस, चिलाउने, सल्ला
	८.२	कस्तुरी निजी वन	सुकेटार	९० रापनी उत्तिस, टिमुर, सल्ला
८	८.३	ओम पाथिभारा निजी वन	सुकेटार	४३ रापनी उत्तिस, टिमुर, सल्ला
	९.१	देउराली सामुदायिक वन		९०० रोपनी , चाँप, गुराँस, गोब्रे सल्ला, कटुस
९	९.२	सरकारी वन		४०० रोपनी गुराँस, सल्लो, कटुस
	१०.१	इसेरा सामुदायिक वन	इसेरा टोल	४ हेक्टरमा उत्तिस चिलाउने मौवा
	१०.२	फुरुम्बु खर्क सामुदायिक वन	फुरुम्बु	२५ हेक्टरमा काउलो रेडपान्डा
	१०.३	मयाम पातल सामुदायिक वन	पाथिभरा क्षेत्र	६० हेक्टरमा लालिगुरास रानि चाप तीते चाप काउलो
१०	१०.४	वनपाला सामुदायिक वन	मुस्कान चोक	मौवा ९० रोपनी उत्तिस, चिलाउने सिमल
	११.१	पाथिभारा सिम्बु सामुदायिक वन	सिम्बु निकास	५५ हेक्टर लोडसल्लो, गोब्रेसल्लो, लालिगुँरास
	११.२	लालिगुँरास सामुदायिक वन	फु.न.पा. ११ सिम्बु यायाखा	३० हेक्टरमा लोड सल्लो गोब्रेसल्लो लालिगुरास
११	११.३	सरकारी वन	फु.न.पा. ११	चाँप, लोड सल्लो गाब्रेसल्लो र लालिगुरास

१.२९.२ ढुङ्गा, गिट्टी तथा बालुवाको विवरणः

फुङ्लिङ नगरपालिका ढुङ्गा, गिट्टी तथा बालुवा जस्ता प्राकृतिक स्रोतको संभावना भएको नगरपालिकामा पर्दछ । यस नगरपालिका भित्र रहेका बिभिन्न खोला तथा खोल्साहरू ढुङ्गा, गिट्टी तथा बालुवाको प्रमुख श्रोतको रुपमा रहेका छन् तमोर नदी समेत यसको प्रमुख श्रोतको रुपमा रहँदै आएका छन् । बाढी तथा किनारा कटानको सम्भावना लाई दृष्टिगत गरी यीनको सहि सदुपयोग गर्न सके आन्तरिक आयमा प्रकृतिक श्रोतको उपयोग उल्लेख हुने सम्भावना समेत रहेको छ तर यसकालागि प्रदेश संघीय सरकारको नीति नियमलाई पालना गरी कार्यानवयनमा ल्याउन अनिवार्य छ ।

भाग २ (दुई)
अध्ययनको उद्देश्य र सिमा

२.१ अध्ययनको उद्देश्यः

समृद्धि निर्माणको प्रमुख आधार आर्थिक सवलिकरणनै हो । आर्थिक सवलिकरणको प्रमुख र दिगो आधार आन्तरिकरुपमा आय आर्जनको भरपर्दो व्यवस्थापननै हो । नेपालको संविधान २०७२ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले स्थानीय तहलाई स्थानीय सरकारको रुपमा स्थापित गरेको छ । स्थानीय सरकारले स्थानीयबासीलाई स्थानीय तहमा आवश्यक सेवा सुविधा प्रवाह गर्नु प्रमुख कर्तव्य र जिम्मेवारी भित्र पर्दछ । सवै प्रकारका सेवा प्रवाह र बिकास निर्माणकालागि आवश्यक अर्थव्यवस्थाको दरिलो आधार निर्माण गर्नु अहिलेको प्रमुख जिम्मेवारी भित्रको अनिवार्य सर्त हो ।

नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहको राजश्व अधिकार, राजश्व बॉडफॉट, अनुदान, ऋण, बजेट व्यवस्थापन, सार्वजनिक खर्च तथा वित्तीय अनुशासन सम्बन्धमा नेपालको संबिधान तथा संबिधानको धारा २९६ को उपधारा १ बमेजिम बनेको **अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४** बमोजिम स्थानीय तह सञ्चालन व्यवस्थापनकालागि आवश्यक खर्चको व्यवस्थापन गर्न बिभिन्न अनुदान प्रदान गर्ने कानूनी व्यवस्था गरिएको छ । नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र **राजश्वको क्षमताको** आधारमा प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त व्यवस्थापन आयोगको सिफारिसमा प्रदेश र स्थानीय तहलाई वित्तीय समानिकारण अनुदान बितरण गर्ने छ भने प्रदेश सरकारले समेत नेपाल सरकार बाट प्राप्त अनुदान र आफ्नो श्रोत बाट उठेको राजश्वलाई सम्बन्धित प्रदेश भित्रका स्थानीय तहको **खर्चको आवश्यकता र राजश्वको क्षमताको** आधारमा प्रदेश कानून बमोजिम आयोगको सिफारिसमा वित्तीय समानिकारण अनुदान बितरण गर्नेछ भन्ने स्पष्ट व्यवस्था गरेका अवस्था छ । यसको अर्थ अवका स्थानीय तह स्थानीय सरकारको रुपमा समेत क्रियाशिल रहेका कारण संबिधान तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन साथै अन्य प्रचलित कानूनको अधिनमा रहि आफ्नो आन्तरिक आयलाई बलियो र भरपर्दो बनाउन आवश्यक छ । तसर्थ साविकमा अलग अलग अस्तित्वमा रहेका नगरपालिका र गाविसहरूलाई एकै ठाउमा ल्याएर वर्तमान फुङ्लिङ नगरपालिका निर्माण गरिएको यस परिप्रेक्षमा यसको दिगो आय आर्जनको मार्ग पहिचान गरी विगतमा फरक फरक ढंगले कर तथा राजश्वका क्षेत्रहरू सञ्चालन गरिरहेका नगरपालिका र गाविसहरूको विगतको अवस्था र बर्तमान नगरपालिकाको स्थापना पछि अवलम्बन गरिएका कर तथा राजशव सम्बन्धी नीति र तीनको कार्यान्वयन समेतको अध्ययन गरी एकै स्थानमा ल्याएर त्यसको सहि व्यवस्थापनको पक्ष तयार गर्न थालिएको दुई बर्ष पुरा गरी तश्रो बर्षमा प्रवेश गरि सकेको अवस्थ छ । नगरपालिकाले कर तथा राजश्वका दायरा लाई फराकिलो पार्दै सम्भावित राजश्वको प्रक्षेपण गरी सोही आधारमा प्रचलित कानून बमोजिम बजेट, नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तावित गर्नु पर्ने कानूनी प्रावधानलाई समेत पुरा गर्न गरिएको यस अध्ययनको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- नगरपालिकाको आन्तरीक आय आर्जनकालागि कर तथा गैर कर राजश्वका श्रोतहरूको पहिचान गर्नु ।
- श्रोतको दोहन, परीचालन र व्यवस्थापनमा देखा परेका समस्याहरूको व्यवस्थापनकालागि मार्ग खोजि गर्नु ।
- आन्तरीक श्रोतलाई पूर्वानुमानयोग्य बनाउनु ।
- कर तथा गैर कर राजश्वको दर र दायरालाई फराकिलो र भरपर्दो पार्नु ।
- वर्तमान संविधान तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले स्थानीय तहलाई दिएका अधिकारहरूको पूर्ण कार्यान्वनयको वातावरण सृजना गर्न संविधान र ऐनको मुल मर्म र भावना बमोजिम राजश्वका श्रोतहरूको व्यवस्थापनलाई स्थानीयकरण तथा कार्यान्वयन गर्नु ।
- राजश्व अभिबृद्धिका लागि गर्न अवलम्बन गर्नुपर्ने नीतिहरूको पहिचान गर्नु ।
- राजश्वको सहि प्रक्षेपणबाट विकास आयोजनाहरूको समयमा कार्यान्वयन गर्न सक्ने वातावरण तयार पार्नु ।
- राजश्व असुलीको कार्य योजना तयार गर्नु ।

- ठेक्काद्वारा बन्दोबस्त गर्ने राजश्वका श्रोतहरूको न्यूनतम ठेक्का अंक निर्धारण गर्न सहज बनाउनु ।
- वैज्ञानिक र प्रगतिसिल कर प्रणालीलाई स्थापित गर्नु ।

२.२. अध्ययन विधि र प्रकृया

यो अध्ययन फुङ्लिङ नगरपालिकाले यसभन्दा अगाडी कर, गैरकर तथा राजश्वका सवालमा अवलम्बन गरेका नीति, योजना तथा कार्यक्रमको प्रभावकारीता अध्ययन गरी तथा चालु आर्थिक बर्ष लगायत भविश्यमा यसको बृद्धिका अवसर समेत प्रयोगमा ल्याउन सक्ने कर तथा राजश्वका क्षेत्रहरूको पहिचान गरी यासको दायरालाई फराकिलो बनाउने प्रयासमा केन्द्रित रहेको छ । राजश्वको सम्भाव्यवता अध्ययन गर्दा अध्ययनलाई प्रथम तथा दित्तिय स्तरका तथ्याङ्कहरूलाई प्राथमिकता दिदै अध्ययनकालागि सम्भाव्य सवै उपाय र विधिहरू प्रयोगमा ल्याईएको छ । अध्ययन अनुसन्धानमा प्रयोग हुने विधिहरू धेरै भए पनि यस अध्ययनमा आवश्यकता, सरलता र समय सिमा समेतका हिसावले देहाय अनुसारका विधिहरूको प्रयोग गरी यस नगरपालिकाको कर तथा गैरकर राजश्वका क्षेत्रहरूको विश्लेषण गरी प्राथमिकताका क्षेत्रहरूको समेत पहिचान गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

क. सरोकारवालाहरू सँगको अन्तरक्रिया:

परिवर्तित सन्दर्भ संगै बर्तमान संविधान बामोजिम स्थापित संघात्मक शासन पद्धती लाई दिगो ब्यवस्थापन गर्न तीनै तहका सरकार क्रियाशिल रहिरहेको बर्तमान अवस्थामा स्थानीय सरकारको रुपमा रहेको स्थानीय तहले आय आर्जनका दिगो मार्ग पहिचान गर्नु आजको प्रमुख आवश्यकता रहेकोछ । स्थानीय तहमा विद्यमान बस्तुस्थितिको विश्लेषण र मूल्याङ्कन समेत गरी स्थानीय तहको कर तथा राजश्वका क्षेत्राधिकारहरूका आधारमा कर तथा राजश्वका दर हरू निरोपण गर्न सम्बन्धित सरोकारवालाको महत्वपूर्ण भुमिका रहने गर्दछ । विभिन्न स्थानीय तहमा भईरहेका अभ्यास समेतका आधारमा यस अध्ययनको क्रममा फुङ्लिङ नगरपालिकाले आगामी दिनमा सङ्कलन गर्न सक्ने कर, गैरकर तथा राजश्वका क्षेत्रहरू पहिचान गर्नका लागि विभिन्न चरणमा जनप्रतिनिधि, राजश्व परामर्श समितका पदाधिकारी, लक्षित समुह र सरोकारवालाहरूसँग छलफल गरी प्रत्यक्ष रुपमा सुझाव सङ्कलन गरिएको छ ।

ख. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४

वर्तमान संविधानको कार्यान्वयन वर्तमान संरचना बमोजिमको तल्लो तह बाटै थालनि भएको कारण स्थानीय सरकारको रुपमा आफ्ना जिम्मेवारीहरू अघि बढाउन सहज बनाउने हैसियतमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ कार्यान्वयनमा आई सकेको छ । यस परिवेशमा संविधान प्रदत्त स्थानीय तहका अधिकारलाई आधार मानेर स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले दिएका एकल तथा साझा क्षेत्राधिकार भित्र रहि स्थानीय तहले लगाउन तथा उठाउन पाउने करका दर अनी दायराहरूलाई पूर्ण विश्लेषण गर्न सक्ने अबस्था खुलेको छ । जनप्रतिनिधिको प्रतिनिधित्व भए पछि स्थानीय तहको व्यवस्थित सञ्चालनकालागि बजेट सहितको बार्षिक आय व्ययको अनुमानित बजेट निर्धारित समय सिमा भित्रै जारी गर्नु पर्ने साथै नगरपालिकाको यथार्थ बस्तुगत विवरण घरदैलो अभियान अन्तरगत अध्ययन गरी राजश्वको सम्भाव्यतालाई पूर्णता दिन लामो प्रकृया रहने भएका कारण वर्तमान अवस्थामा कर तथा राजश्व निर्धारण गर्न तथा संकलन गर्नकालागि स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने संविधान प्रदत्त अनूसूची ८ र ९ मा भएका एकल र साझा अधिकारहरू साथै राजश्व परिचालनमा प्रदेश सरकारले अवलम्बन गरेका नीति, योजना तथा कार्यक्रम र प्रादेशिक ऐन नियम समेत लाई प्रमुख आधारको रुपमा मानेर साथै स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले निर्धारण गरेका क्षेत्राधिकार भित्र रहि स्थानीय तहको दिगो आय ब्यवस्थापनको बाटोलाई प्रसस्त पार्ने कार्य यस अध्ययनले अवलम्बन गरेको छ ।

ग. सहायक तथ्याङ्को (Secondary Data) अध्ययन :

फुङ्लिङ नगरपालिका स्थानीय तहको पुन संरचना बाट स्थापित भएको नयां नगरपालिका भएता पनि आफ्नो कार्यकालको तेश्रो बर्षमा आएर घरपरिवार सर्वेक्षणका माध्यम बाट यस नगरपालिकाको वास्तविक तथ्याङ्क तयार पार्ने

कार्यलाई पूर्णता दिएको छ । यस नगरपालिकाले तयार पारेको नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण २०७७ तथा आवधिक नगरपालिका विकास योजना तयारीका क्रममा समेत आवश्यक विवरण सङ्कलन गर्ने कार्य भएका कारण राजश्व सम्भाव्यता अध्ययनको कार्य थप सहयोग पुगेको छ । यस नगरपालिकामा गाभिएर आएका साविकका नगरपालिका र गाविसहरूले लिदै आएका कर तथा राजश्वका दरवन्दिहरू साथै त्यसमा आधारित दररेट तथा यस नगरपालिकाले चालु आ.व. मा अवलम्बन गरेका दायरा र स्ल्याव साथै यस नगरपालिकाको नगर प्रोफाइल/बस्तुगत बिबरण २०७७ र नगरपालिका तथा सरोकारवाला संघ संस्थाले उपलब्ध गराएका तथ्याङ्गगत विवरणहरू र अध्ययनको सिलसिलामा स्थानीयबासी बाट प्राप्त सुझाव र विवरणहरूलाई समेत सहायक तथ्याङ्को रुपमा यस अध्ययनको क्रममा स्वीकारिएकोछ ।

घ. अन्य नगरपालिका तथा नगरपालिकाहरूको अध्ययन

यस अध्ययनको सिलसिलामा तेह्रथुम, इलाम, झापा र मोरङ जिल्लाका विभिन्न नगरपालिका र गाउँपालिकाले तय गरेका कर, गैर कर तथा राजश्वका दर रेट साथै त्यसकालागि सम्बन्धित नगर तथा गाउँपालिकाले अवलम्बन गरेका नीति समेतलाई सन्दर्भ सामाग्रिको रुपमा स्वीकारिएको छ ।

ङ. अवलोकन

अध्ययनधको क्रममा सम्पूर्ण रुपले सवै क्षेत्र र तहमा स्थालगत अध्ययन गर्न नसकिएता पनि यस नगरपालिकाका मूख्य तथा सहायक बजार केन्द्र साथै ग्रामिण बजार लगायतका केहि महत्वपूर्ण स्थान र क्षेत्रहरूको अवलोकन गरी बस्तुगत स्थितिको जानकारी लिने काम गरिएको छ

च) नगरपालिकाका राजश्वका दर दायराहरूको निर्धारणः

वर्तमान संविधान, संघीय तथा प्रादेश कानून र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले गरेका व्यवस्था अन्तर्गत कर, शुल्क, सेवा शुल्क, दस्तुर सम्बन्धी व्यवस्था भए बमोजिमका दायराहरू समेतलाई प्राथमिक आधार मानेर राजश्वका दायराहरू निर्धारण गरिएको छ भने केहि दरहरू सोहि व्यवस्था बमोजिम तथा केहि दरहरू स्थनीय अवस्था र क्षमताका आधारमा नगरपालिकाकाले स्थानीय ऐन र नियमको समेत व्यवस्था गरी प्रदेश सरकार बाट प्रतिपादन गरिएका कानून बमोजिम निर्धारण तथा प्रक्षेपण गर्ने प्रयास गरिएकोछ । मुख्य गरी स्थानीय तहको आन्तरिक आयको दरिलो श्रोतको रुपमा स्वीकारिएको सम्पति कर लाई मूख्य आय श्रोतको रुपमा स्वीकारिएको छ । नगरबासीको जीवनस्तर माथि उठाउँदै करको दायरा र नगरबासीको जिम्मेवारीको बोधका साथ नगरपालिकाको बिकास निर्माणमा सहभागित गराउनु अनिवार्य छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले गरेका स्थानीय तहको क्षेत्राधिकारलाई अझै फराकिलो बनाएर क्रमकि रुपले स्थानीय तहलाई आन्तरिक आयको हिसावले बलियो बनाउने प्रयास भएको खण्डमा यसले स्थानीय तहको आर्थिक सुद्रिढिकरणको कार्यमा ठूलो योगदान पुग्न जाने अवस्था देखिन्छ । तसर्थ यस विषयमा स्थानीय सरकार सञ्चालनका सारथीको रुपमा स्थानीय जनप्रतिनिधि आफैमा सचेत र चनाखो बन्नु पर्ने अवस्था रहेको छ ।

भाग ३ (तीन)
कानूनी संरचनात्मक अवस्थाको विश्लेषण

बर्तमान संबिधानले प्रत्यायोजन गरेको अधिकार क्षेत्रका आधारमा स्थानीय सरकारको हैसियतमा स्थानीय तहले स्थानीयबासिहरूका आवश्यकता पुरा गर्न तथा सेवा र सुविधा प्रवाह गर्न आर्थिक रुपले सक्षम र सुदृढ हुन अनिवार्य छ । स्थानीय तहको आम्दानी मूख्यत बाह्य श्रोतमा निर्भर रहेको पाईन्छ भने सामान्य रुपले आन्तरिक आय आर्जन भएको पाईन्छ । नेपाल विकास क्रमको अवस्थाको विश्लेषण गर्दा आजको अवस्था सम्म आईपुग्दा समेत सवै जसो स्थानीय तह बाह्य स्रोतमानै बढि निर्भर रहने गरेको पाईन्छ । जबसम्म स्थानीय स्रोत र साधनको सहि परिचालन बाट आन्तरिक आय बलियो र दिगो हुदैन स्थानीय स्तरमा हुनु पर्ने विकास निर्माणहरू अधुरा, अस्थायी र असम्भव हुन्छन् । तसर्थ अवका स्थनीय तहले आधारभुत तहको सरकारको रुपमा क्रियाशिल रहि स्थानीय अधिकार क्षेत्रको पूर्ण सदुपयोग गरेर आवश्यकता बमोजिम स्थानीय कानून समेत निर्माण गर्दै जनताको चाहान बमोजिम जनताकै सहयोग र सहभागितामा कर तथा गैरकर राजश्वको बलियो र दिगो आधार निर्माण गर्न अनिवार्य भएको छ । यसरी स्थानीय आर्थिक आयस्रोतको बलियो आधार निर्माण गर्न कनूनी व्यवस्था समेतको आवश्यकता पर्ने भएको वर्तमान परिवेशमा स्थानीय तहलाई प्राप्त अधिकारहरू देहाय बमोजिम रहेको अवस्था छ ।

३.१ संबैधानिक व्यवस्था

क) नेपालको संबिधान २०७२ को भाग १७ को धारा २१४ ले स्थानीय तहको कार्यकारिणी अधिकार देहाय बमोजिम किटान गरेको छ ।

(१) संविधान र संघीय कानूनको अधीनमा रही गाउँ तथा नगरपालिकाको कार्यकारिणी अधिकार गाउँ ता नगर कार्यपालिकामा निहित रहनेछ ।

(२) स्थानीय कार्यकारिणी अधिकार अनुसूची-८ र अनुसूची-९ बमोजिमको सूचीमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

(३) यो संविधान र अन्य कानूनको अधीनमा रही गाउँ तथा नगरपालिकाको शासन व्यवस्थाको सामान्य निर्देशन, नियन्त्रण र सञ्चालन गर्ने अभिभारा गाउँ तथा नगर कार्यपालिकाको हुनेछ ।

(४) गाउँ तथा नगरपालिकाका कार्यकारिणी कार्य गाउँ तथा नगरकार्यपालिकाको नाममा हुनेछ ।

(५) उपधारा (४) बमोजिम गाउँ तथा नगर कार्यपालिकाको नाममा हुने निर्णय वा आदेश र तत्सम्बन्धी अधिकारपत्रको प्रमाणीकरण स्थानीय कानून बमोजिम हुनेछ ।

ख) संविधानको भाग-१८ को धारा २२१. ले स्थानीय तहको व्यवस्थापिकीय अधिकार देहाय बमेजिम स्पष्ट गरेको छ ।

(१) यस संविधानको अधीनमा रही गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको व्यवस्थापिकीय अधिकार गाउँ तथा नगर सभामा निहित रहनेछ ।

(२) गाउँ सभा र नगर सभाको व्यवस्थापिकीय अधिकार अनुसूची-८ र अनुसूची-९ बमोजिमको सूचीमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

वर्तमान स्थानीय तहहरूलाई स्थानीय सरकारको रुपमा आफ्ना कृयाकलाप सञ्चालन गर्न सक्ने गरी आर्थिक रुपले सम्पन्न, प्रशासनिक हिसावले चुस्त दुरुष्त र कानूनी हिसावले अधिकार सम्पन्न बनउने हिसावमा वर्तमान संविधानको अनुसूची ८ र ९ मा स्थानीय तहका एकल तथा साझा अधिकारका क्षेत्रहरूलाई समावेश गरिएकोछ । यीनै अनुसूचीमा उल्लेखित क्षेत्राधिकार भित्र रहेर स्थानीय तहले कार्य जिम्मेवारी निर्वाह गर्नुपर्ने भएकाले यसरी संबिधानले किटान गरेका विषयहरूमा सवैको जानकारी रहनु पर्ने भएकाले तीनिहरूलाई यहा उल्लेख गरिएको छ । यसको विवरण तालिका नं. ३.१ र ३.२ मा उल्लेख गरिएको छ ।

संविधानको अनुसूची ८

(संबिधानको धारा ५७ को उपधारा (४), धारा २१४ को उपधारा (२), धारा २२१ को उपधारा (२) र धारा २२६ को उपधारा (१) सँग सम्बन्धित)

तालिका नं. ३.१:स्थानीय तहको एकल अधिकारको सूची

क्रम संख्या	विषय
१	नगर प्रहरी
२	सहकारी संस्था
३	एफ एम संचालन
४	स्थानीय कर (सम्पत्ति कर, घर बहाल कर, घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, शेवा सुल्क दस्तुर, पर्यटन शुल्क, विज्ञापन कर , भूमी कर मालापेत , दण्ड जरीवाना, मनोरन्जन कर मालपोत संकलन
५	स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन
६	स्थानीय तथ्यांक र अभिलेख संकलन
७	स्थानीय स्तरका विकास आयोजना तथा परियोजनाहरू
८	आधारभूत र माध्यमिक शिक्षा
९	आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाई
१०	स्थानीय बजार व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण र जैविक विविधता
११	थानीय सडक, ग्रामीण सडक, कृषि सडक, सिंचाई
१२	गाउँ सभा, नगर सभा, जिल्ला सभा, स्थानीय अदालत, मेलमिलाप र मध्यस्थताको व्यवस्थापन
१३	स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन
१४	घरजग्गा धनीपूर्जा वितरण
१५	कृषि तथा पशुपालन, कृषि उत्पादन व्यवस्थापन, पशु स्वास्थ्य, सहकारी
१६	ज्येष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति र अशक्तहरूको व्यवस्थापन
१७	बेरोजगारको तथ्यांक संकलन
१८	कृषि प्रसारको व्यवस्थापन, संचालन र नियन्त्रण
१९	खानेपानी, साना जलविद्युत आयोजना, वैकल्पिक ऊर्जा
२०	विपद व्यवस्थापन
२१	जलाधार, वन्यजन्तु, खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण
२२	भाषा, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास

संविधानको अनुसूची-९

((संबिधानको धारा धारा ५७ को उपधारा (५), धारा १०९, धारा १६२ को उपधारा (४), धारा १९७, धारा २१४ को उपधारा (२), धारा २२१ को उपधारा (२) र धारा २२६ को उपधारा (१) सँग सम्बन्धित)

तालिका नं. ३.२: संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका साझा अधिकारका सूची

क.सं.	विषयहरू
१	सहकारी
२	शिक्षा, खेलकूद र पत्रपत्रिका

३	स्वास्थ्य
४	कृषि
५	विद्युत, खानेपानी, सिंचाइ जस्ता सेवाहरू
६	सेवा शुल्क, दस्तुर, दण्ड जरिवाना तथा प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी, पर्यटन शुल्क
७	वन, जंगल, वन्यजन्तु, चराचुरुंगी, जल उपयोग, वातावरण, पर्यावरण तथा जैविक विविधता
८	खानी तथा खनिज
९	विपद व्यवस्थापन
१०	सामाजिक सुरक्षा र गरीबी निवारण
११	व्यक्तिगत घटना, जन्म, मृत्यु, विवाह र तथ्यांक
१२	पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालय
१३	सुकुम्बासी व्यवस्थापन
१४	प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी
१५	सवारी साधन अनुमति

ग) संविधानको भाग-१९ स्थानीय आर्थिक कार्यप्रणाली

संविधानको धारा २२८ मा स्थानीय तहको आर्थिक कार्यप्रणलीलाई व्यवस्थित पार्न देहाय बमोजिमको व्यवस्था गरेको छ ।

(१) कानून बमोजिम बाहेक स्थानीय तहमा कुनै कर लगाउन, उठाउन र ऋण लिन पाइने छैन ।

(२) स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयमा राष्ट्रिय आर्थिक नीति, वस्तु तथा सेवाको ओसार पसार, पूँजी तथा श्रम बजार, छिमेकी प्रदेश वा स्थानीय तहलाई प्रतिकूल नहुने गरी कानून बनाई कर लगाउन सक्नेछ ।

घ) संविधानको भाग-१९ को धारा २२९. स्थानीय तहमा एक स्थानीय सञ्चित कोष रहने गरी देहाय बमोजिमको व्यवस्था गरेको छ ।

(१) स्थानीय तह अन्तर्गतका प्रत्येक गाउँपालिकामा एक स्थानीय सञ्चित कोष रहनेछ । त्यस्तो कोषमा गाउँपालिकालाई प्राप्त हुने सबै प्रकारको राजस्व, नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान तथा गाउँपालिकाले लिएको ऋण रकम र अन्य स्रोतबाट प्राप्त हुने रकम जम्मा हुनेछ ।

(२) उपधारा (१) बमोजिमको स्थानीय सञ्चित कोषबाट गर्न सकिने खर्च सम्बन्धी व्यवस्था स्थानीय कानून बमोजिम हुनेछ ।

ङ) संविधानको भाग-१९ को धारा २३० मा गाउँ तथा नगरपालिकाको राजस्व र व्ययको अनुमान सहितको बार्षिक रुपमा नीति कार्यक्रम सहितको बजेट पारित गर्न देहाय बमोजिमको व्यवस्था गरेकोछ ।

(१) यस संविधानको अधीनमा रही गाउँ तथा नगर कार्यपालिकाले प्रत्येक आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान स्थानीय कानून बमोजिम गाउँ सभामा पेश गरी पारित गराउनु पर्नेछ ।

(२) उपधारा (१) बमोजिम गाउँ तथा नगर कार्यपालिकाले राजस्व र व्ययको अनुमान पेश गर्दा घाटा बजेट निर्माण गर्नु पर्ने भएमा संघीय कानून र प्रदेश कानून बमोजिम घाटा पूर्ति गर्ने स्रोत समेतको प्रस्ताव गर्नु पर्नेछ ।

३.२ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनमा भएको व्यवस्था

वर्तमान संविधान ले स्थानीय तहलाई दिएका क्षेत्राधिकारभित्र रहि आन्तरिक आय व्यवस्थापनकालागि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले देहायका क्षेत्रहरू समेटीएका छन्

३.२.१ कर तथा गैरकर राजश्वका क्षेत्र: संविधान तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ बमोजिम गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र देहाय बमोजिमका कर लागाउन तथा राजश्व संकलन गर्न पाउने व्यवस्था गरेको छ ।

(क) संघीय तथा प्रदेश कानून समेतका आधारमा सम्पत्ति कर, भुमिकर/मालपोत, घर बहाल कर, विज्ञापन कर, मनोरञ्जन कर, व्यवशाय कर, सवारी साधन कर, घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, घर नक्सा पास दस्तुर, सेवाशुल्क तथा दस्तुर, पर्यटन शुल्क,

(ख) स्थानीय पूर्वाधार तथा शेवाको शुल्क

(ग) ट्रेकिङ, कायाकिङ्ग, प्याराग्लाईडिङ्ग, क्यानोनिङ्ग, बन्जि जम्प, जिपफ्लायर, च्याफ्टिङ, मोटरबाटो, केबुलकार सेवा लगायत अन्य जल तथा स्थलमा सञ्चालन हुने नविन पर्यटकीय सेवा तथा साहसिक खेलको शुल्क

(घ) जडीबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर

(ङ) ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, माटो, काठ दाउरा, जराजुरी, स्लेट, खरीढुङ्गा, दहत्तर बहत्तर जस्ता प्राकृतिक एवं खनिज जन्य बस्तुको विक्री तथा निकासी शुल्क तथा दस्तुर को दर र प्रकृया प्रदेश सरकारले निर्धारण गर्ने र गाउँपालिकाले सङ्कलन गर्ने

(च) सिफारिस, दर्ता, अनुमति, नविकारण आदिको शुल्क तथा दस्तुर

(छ) नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेका पोखरी, चरन तथा सार्वजनिक क्षेत्रमा नगरपालिका स्वयम् ले पालेका माछा, हाँस, पशुपन्छि, अन्न तथा नगदे बालि लगायतका नगरपालिकाको स्वामित्वमा पर्ने सवै खाले व्यवसाय बाट उत्पादित तथा संरक्षित चिज बस्तुको विक्रि वितरण

(ज) खाद्य सुरक्षा तथा विपत व्यवस्थापनकालागि लागि नगरपालिकाले भण्डारण गरेका खाद्यान्न लगायतका चिज बस्तु साथै नगरपालिकाको स्वामित्व वा दायित्वमा रहेका सम्पति तथा सार्वजनिक सम्पतिको कानून बमोजिम विक्रि वितरण

(झ) प्रचलित ऐन कानून बमोजिम लाउन र उठाउन पाउने अन्य सवै प्रकारका कर तथा राजश्व

३.२.२ कर नलाग्ने

(१) यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि देहायको सम्पत्तिमा सम्पति कर/एकीकृत सम्पत्ति कर लाग्ने छैन

(क) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय सरकारको स्वामित्वमा रहेको घर र जग्गा

(ख) सरकारी अस्पतालको भवन र जग्गा

(ग) गुठीको स्वामित्वमा रहेको जग्गा

(घ) सरकारी शिक्षण संस्था र अन्य सरकारी निकायको स्वामित्वमा रहेको भवन र जग्गा

(ङ) धार्मिक संस्था (मन्दिर, गुम्बा, चर्च, मस्जिद आदि) को भवन र जग्गा

(च) खानेपानी सङ्कलन पोखरी, हवाई मैदान, विद्युत उत्पादन गृह, मसानघाट, बसपार्क, रंगशाला, उद्यान, पार्क जस्ता सार्वजनिक उपयोगका स्थलहरू

(छ) राजदूतावास, वाणिज्य नियोग, कुटनैतिक नियोगका भवन र जग्गा

(२) यस कार्यविधि बमोजिम सम्पत्ति कर लागेको सम्पत्तिमा भुमिकर / मालपोत लाग्ने छैन

(३) उपदफा (१) बमोजिम सम्पत्ति कर नलाग्ने भनी तोकिएको सम्पत्तिमा प्रचलित कानुन बमोजिम सम्पत्ति कर लाग्ने कुनै व्यक्ति, निजी क्षेत्र, संघ, संस्था वा निकायले निश्चित अवधिसम्म प्रयोग गर्ने गरी कुनै संरचना निर्माण गरेमा यस्तो संरचनामा भने सम्पति कर लाग्नेछ ।

(४) सवारी साधन कर नलाग्नेः नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय सरकार, राजदूतावास, वाणिज्य नियोग, कुटनैतिक नियोगको स्वामित्वमा रहेका सवारीकालागि सवारी साधन कर लाग्ने छैन ।

३.३ बस्तुगत विवरण (Profile) तयार गर्नु पर्ने:

प्रत्येक स्थानीय तहले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा सहभागितामुलक प्रकृया बाट नतिजामुलक ढंगले गर्नुपर्दछ । वार्षिक योजना र बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतको यथार्थ स्थिति देखिने गरी बस्तुगत विवरण (Profile) तयार गर्नु पर्नेछ ।

३.४ बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट:

प्रत्येक स्थानीय तहले आगामी आर्थिक बर्षको लागि बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम कानून मार्फत तोकिएकोमा सोहि मितिमा र अन्य अवस्थामा आर्थिक बर्ष सुरु हुनु भन्दा अगावै तर्जुमा गरी सभा बाट स्वीकृत गर्नुपर्नेछ

३.५ प्रदेश आर्थिक ऐन, २०७५:

प्रदेश नं. १ सरकारको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विधेयक २०७५ ले प्रदेश भित्र केहि कर र शुल्क लगाउन, लगाई राखेकोलाई चालु राख्न, हेरफेर गर्न तथा प्रदेशको राजश्व प्रशासन सम्बन्धी ब्यवस्था तोक्न आवश्यक रहेका कारण देहाय बमोजिमको ब्यवस्था गरेको पाईन्छ ।

३.५.१ घर जग्गा रजिष्ट्रशन शुल्क:

- प्रदेशभित्र घरजग्गा रजिष्ट्रशन गर्दा अनुसूचीमा उल्लेख गरी शुल्क निर्धारण गरेको
- शुल्कको सङ्कलन घर जग्गा रजिष्ट्रेशनका बखत संबन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले गर्ने तर गाउँपालिका वा नगरपालिका मार्फत घरजग्गा रजिष्ट्रेशन उठाउन आवश्यक पर्ने साधन, स्रोत, प्रविधि, जनशक्ति र कार्यालयको ब्यवस्थापन नभए सम्मका नेपाल सरकार बाट तोकिएको कार्यालयले सङ्कलन गर्ने ब्यवस्था गरेको
- यसरी सङ्कलन भएको रकम मध्ये ६० प्रतिसतले हुन आउने रकम सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाको सञ्चित कोषमा र ४० प्रतिसतले हुन आउने रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नु पने ब्यवस्था रहेको

३.५.२ सवारी साधन कर:

- प्रदेशभित्र सवारी साधन कर अनुसूचीमा उल्लेख गरी निर्धारण गरेको साथै असुल गर्ने ब्यवस्था गरेको
- अन्य कुरा जेसुकै उल्लेख गरेको भएता पनि टाँगा, रिक्सा, अटो रिक्सा, विद्युतीय रिक्सा (ई-रिक्सा) र पावर ट्रेलरमा सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले सवारी साधन कर लगाई असुल उपर गर्न सक्ने ब्यवस्था गरेको
- गाउँपालिका वा नगरपालिका मार्फत सवारी साधन कर उठाउन आवश्यक पर्ने साधन, स्रोत, प्रविधि, जनशक्ति र कार्यालयको ब्यवस्थापन नभए सम्मका नेपाल सरकार बाट तोकिएको कार्यालयले सङ्कलन गर्ने ब्यवस्था गरेको
- तोकिएको कार्यालय मार्फत सङ्कलन भएको रकम मध्ये ६० प्रतिसतले हुन आउने रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा र ४० प्रतिसतले हुन आउने रकम प्रदेश विभाज्य कोषमा दाखिला गर्नु पने ब्यवस्था रहेको

३.५.३ मनोरञ्जन कर

- प्रदेशभित्र सञ्चालित चलचित्रघर, हाटबजार, मेला, साँस्कृतिक प्रदर्शनी हल, थिएटर र कन्सर्टमा देखाईने मनोरञ्जन जन्य कृया कलापमा अनुसूचीमा उल्लेख गरी शुल्क निर्धारण गरेको साथै एक मुष्ठ तोकिएको हकम सोहि बमोजिम र अन्यको हकमा टिकटको मूल्यमा लिने ब्यवस्था गरेको
- यसरी उठेको रकम सम्बन्धित धनीले गाउँपालिका वा नगरपालिकामा जग्गा गर्नु पर्ने ब्यवस्था गरेको
- यसरी सङ्कलन भएको रकम मध्ये ६० प्रतिसतले हुन आउने रकम सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाको सञ्चित कोषमा र ४० प्रतिसतले हुन आउने रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नु पने ब्यवस्था रहेको
- मनोरञ्जन करको नियमन र प्रशासन गाउँपालिका वा नगरपालिकाले गर्ने ब्यवस्था गरेको

३.५.४ विज्ञापन कर

- प्रदेशमा विज्ञापन तथा प्रचर सामाग्रि राखे बापतको कार सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले लगाई असुल उपर गर्ने व्यवस्था गरेको
- यसरी सङ्कलन भएको रकम मध्ये ६० प्रतिसतले हुन आउने रकम सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाको सञ्चित कोषमा र ४० प्रतिसतले हुन आउने रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नु पने व्यवस्था रहेको

३.५.५ दहत्तर बहत्तर शुल्कः

- प्रदेशभित्र दहत्तर बहत्तर शुल्क अनुसूचीमा उल्लेख गरी शुल्क निर्धारण गरेको
- यस प्रकारको शुल्कको नियमन र प्रशासन गाउँपालिका वा नगरपालिकाले गर्ने व्यवस्था गरेको
- आफ्नो गाउँपालिका वा नगरपालिका क्षेत्र भित्र बाट ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, चुनढुङ्ग, दहत्तर बहत्तर शुल्क सङ्कल अगावै वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्न अनिवार्य गरिएको
- यसरी सङ्कलन भएको रकम मध्ये ६० प्रतिसतले हुन आउने रकम सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाको सञ्चित कोषमा र ४० प्रतिसतले हुन आउने रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नु पने व्यवस्था रहेको

३.५.६ जिल्ला निकासी शुल्कः

- प्रदेशभित्र उत्पादन भई जिल्ला निकासी हुने कृषिजन्य, पशुजन्य र बनजन्य उत्पादनमा अनुसूचीमा उल्लेख गरी शुल्क निर्धारण गरेको
- यस प्रकारको शुल्क प्रदेश कानूनले अन्यथा व्यवस्था नगरे सम्मकालागि जिल्ला समन्वय समितिले असुल गरी ५ प्रतिसतले हुन आउने प्रशानिक खर्च कट्टा गरी बाँकि रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको

३.५.७ पर्यटन शुल्कः

- प्रदेशभित्रका पर्यटकीय स्थल, पर्यटन व्यवसाय र पर्यटकीय कृयाकलापमा पर्यटन शुल्क लगाई असुल उपर गर्ने व्यवस्था गरेको
- यस प्रकारको शुल्कको दर प्रदेश कानूनले तोके बमोजिम हुने व्यवस्था गरेको

३.५.८ बन पैदावर विकि शुल्कः

- नेपाल सरकारले सामुदायीक बनको रुपमा हस्तान्तरण गरिएका राष्ट्रिय बन मध्ये उपभोक्ता समुहले कानून बमोजिम कार्ययोजना बनाई निकालिएको काठ उपभोक्ता समुह बाहिर व्यापारिक प्रयोजनकालागि विकि गरी प्राप्त भएको रकम मध्ये १० प्रतिसत रकम बनपैदावर विकि शुल्क बापत प्रदेश सञ्चित कोषमा जम्मा गर्ने व्यवस्था गरेको
- यस प्रकारको शुल्कको कार्यविधि आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयको सहमतिमा सम्बन्धित मन्त्रालयले निर्धारण गरे बमोजिम हुने व्यवस्था गरेको
- यस प्रकारको शुल्कको नियमन र प्रशासन गाउँपालिका वा नगरपालिकाले गर्ने व्यवस्था गरेको

३.५.९ छुट तथा दण्ड जरिवानाः

प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि प्रदेश सरकारले प्रदेश आर्थिक ऐन र प्रचलित कानून बमोजिम लगाईएका करको दर, दस्तुर, शुल्क घटाउन, बढाउन वा आंसिक वा पूर्ण रुपले छुट दिन सक्ने व्यवस्था गरेको साथै जुन प्रयोजन र बस्तुमा छुट पाएको हो उक्त बस्तुको प्रयोग अन्य काममा प्रयोग गरेमा जरिमाना समेत गर्न सक्ने व्यवस्था गरेको छ ।

भाग ४ (चार)
कार्यान्वयनमा रहेका कर तथा गैरकर राजश्वका
क्षेत्र तथा दररेटहरू तथा नगरपालिकाको बर्तमान आय ब्ययको अवस्था

४.१ साविकका आन्तरिक आयका स्रोत तथा दरहरू:

फुङ्लिङ नगरपालिकाले संघीय प्रणाली अवलम्बन भए पछिको प्रथम बर्षमा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन र त्यस पछीका बर्षहरूमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले निर्धारण गरेका क्षेत्राधिकार भित्र रहि कर तथा राजश्वका दरहरू केहि हदसम्म निर्धारण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउदै आएको छ । यस नगरपालिकाले चालु आ.व. २०७७/७८ का लागि अवलम्बन गरेको कर तथा गैरकर राजश्व सङ्कलनकालागि लिएको नीति तथा सिद्धान्तका आधारमा देहाय बमोजिमका कर तथा गैर कर राजश्वका क्षेत्रहरू सामान्य रुपले स्वीकार गरेको देखिन्छ । वर्तमान अवस्थामा संघीय तथा प्रदश ऐन कानून साथै स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ कार्यान्वयनमा आईसके पस्चात उक्त ऐनमा भएको ब्यवस्था बमोजिम विभिन्न कर, दस्तुर, सेवा शुल्क आदि लाई सोहि बमोजिम ब्यवस्थापन गर्नु अवको स्थानीय तहको दायीत्व भएको छ । साविक देखिनै कर तथा गैरकर राजश्वका विभिन्न क्षेत्रहरूबाट आन्तरिक आयश्रोतलाई परिचालन गरिदै आएको भएता पनि तालुक मन्त्रालयको निर्देशन र संघीय आर्थिक ऐनमा भएको तत्कालाको दुविधाका कारण यो नगरपालिका समेत एकीकृत सम्पती कर निर्धारण गर्न बाध्य भएको देखिन्छ । एकातिर एकीकृत सम्पति कर नेपालको संबिधान र संघीय आर्थिक ऐन बिपरित छ भने अर्कोतिर प्रगतिशिल कर प्रणालिलाई बास्तविक रुपमा अवलम्बन गर्न नसकिएकै कारण ज्यादै न्यून आय आर्जनमा सिमिति हुनु परेको बर्तमान अवस्था देखिन्छ । आन्तरिक आयलई यसै अवस्थामा राखिरहे नगरपालिकाको आर्थिक समृद्धि र विकासको गति अन्यन्तै सुस्त हुने मात्र हैन परनिर्भर्ता बाट कमिक रुपमा आत्मनिर्भरता तर्फ अघि बढ्न कठिन हुने भए बाट यस अध्ययनले थप गति प्रदान गर्ने कुरामा विश्वास लिन सकिन्छ ।

नगरपालिकाले आ.व.२०७७/७८ मा निर्धारण गरेका कर तथा गैरकर राजश्वका क्षेत्रहरू देहाय बमोजिम रहेको पाईन्छ । जसको विवरण ४.१ सँग सम्बन्धित तालिकाहरूमा उल्लेख गरिएको छ ।

४.१.१ एकीकृत सम्पति कर तथा भूमिकरको दर रेट बिबरण

यस नगरपालिकाबाट आ.व. २०७७/७८ मा एकीकृत सम्पति कर तथा भूमिकर लगाउने निर्णय गरेको छ जुन यस प्रकार छ

४.१.१ (क) एकीकृत सम्पति कर

क.सं.	कुल मूल्याङ्कन रकम रु		नेपाल सरकारले तोकको रेन्ज	नगरपालिकाको स्वीकृत दर रेट रु
	देखि	सम्म		
१	०	५००००	२५ - २००	५०.०
२	५०००१	१०००००	२५ - २००	७५.०
३	१००००१	२५००००	२५ - २००	१००.०
४	२५०००१	४०००००	२५ - २००	१२५.०
५	४००००१	६०००००	२५ - २००	१५०.०
६	६००००१	९०००००	२५ - २००	१५०.०
७	९००००१	१००००००	२५ - २००	१७५.०
८	१०००००१	१२०००००	२५० - ४००	२७५.०
९	१२००००१	१५०००००	२५० – ४००	३००.०

१०	१५०००० १	१७५००००	२५० – ४००	३२५.०
११	१७५०००१	१९०००००	२५० – ४००	३७५.०
१२	१९०००० १	२००००००	२५० – ४००	४००.०
१३	२०००००१	२२५००००	५०० – १०००	६००.०
१४	२२५०००१	२५०००००	५०० – १०००	७००.०
१५	२५०००० १	२७५००००	५०० – १०००	७७५.०
१६	२७५०००१	२९०००००	५०० – १०००	८७५.०
१७	२९०००० १	३००००००	५०० – १०००	९००.०
१८	३०००००१	३२५००००	१२०० – ३०००	१५००.०
१९	३२५०००१	३५०००००	१२०० – ३०००	१७००.०
२०	३५०००० १	३७५००००	१२०० – ३०००	१८००.०
२१	३७५०००१	४००००००	१२०० – ३०००	२१००.०
२२	४०००००१	४२५००००	१२०० – ३०००	२३००.०
२३	४२५०००१	४७५००००	१२०० – ३०००	२६००.०
२४	४७५०००१	५००००००	१२०० – ३०००	२८००.०
२५	५०००००१	६००००००	३५०० – १००००	५०००.०
२६	६०००००१	७००००००	३५०० – १००००	५५००.०
२७	७०००००१	८००००००	३५०० – १००००	६५००.०
२८	८०००००१	९००००००	३५०० – १००००	७०००.०
२९	९०००००१	१०००००००	३५०० – १००००	८०००.०
३०	१००००००१	१२००००००	१२००० – २००००	१४०००.०
३१	१२०००००१	१४००००००	१२००० – २००००	१५०००.०
३२	१४०००००१	१६००००००	१२००० – २००००	१६०००.०
३३	१६०००००१	१८००००००	१२००० – २००००	१७०००.०
३४	१८०००००१	२०००००००	१२००० – २००००	१८०००.०
३५	२००००००१	२५००००००	२५००० – ६००००	३००००.०
३६	२५०००००१	३०००००००	२५००० – ६००००	३५०००.०
३७	३००००००१	३५००००००	२५००० – ६००००	४००००.०
३८	३५०००००१	४०००००००	२५००० – ६००००	४५०००.०
३९	४००००००१	४५००००००	२५००० – ६००००	५००००.०
४०	४५०००००१	५०००००००	२५००० – ६००००	५५०००.०
४१	५००००००१	माथि सबै		रु २।० प्रति हजार

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

तालिका नं.४.१.१ (ख). घरको मूल्याङ्कन दर तथा ह्रासकट्टी दर रेट

क. सं.	भौतिक संरचनाको वर्गिकरण	आयु वर्ष	भौतिक संरचना	आयु अनुसारको भौतिक संरचनाको ह्रास कट्टी दर															
				१-३	३-६	६-९	९-१२	१२-१५	१५-१८	१८-२१	२१-२४	२४-२७	२७-३०	३०-३३	३३-३६	३६-३९	३९-४२	४२-४५	४५-४८	४८-५१
१	आर.सि.सि. फ्रेम स्ट्रक्चर	५०	६००	१०	१९	२७	३५	४०	४६	५२	५६	६१	६५	६८	७१	७४	७७	७९	८१	८३
२	पिलर बिनाका पक्की घर	५०	५००	१०	१९	२७	३४	४०	४६	५२	५६	६१	६५	६८	७१	७४	७७	७९	८१	८३

३	सिमेण्ट इटाको जोडाई टिना टायलको छाना	५०	३५०	११	२०	३०	३७	४४	५०	५५	६०	६४	६८	७२	७५	७८	८०	८२	८४	८६
४	ढुंगा माटोको गाह्रो टिना वा टायलको छाना	३०	३००	११	२०	३०	३७	४५	५०	५५	६०	६४	६८							
५	सेन्टर बेरा भएको घर टिना वा टायलको छाना	२५	२००	११	२०	३०	३७	४४	५०	५५	६०	६५								
६	ढुंगा माटोको गाह्रो फुसको छाना	३०	१२५	११	२०	३०	३७	४४	५०	५५	६०	६७	६८	७२						
७	काठको घर टिनाको छाना	२०	१५०	१३	२४	३५	४२	५०	५५	६२										
८	काठको घर टिनको छाना	२०	१००	१५	२७	३८	४७	५५	६२	६७										
९	सेड वा टहरा	१५	१५०	१६	३०	४०	५०	५८	६५	७०										
१०	टाटीले बनेको घर टिना वा फुसको छाना	१०	१००	२०	३६	४८	६०													
११	ढुंगा वा इटाको पर्खाल	५०	१५०	११	२०	२९	३७	४४	५०	५५	६०	६४	६८	७२	७५	७८	८०	८२	८४	८६

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

तालिका नं.४.१.१ (ग). भौतिक संरचनाको बर्गिकरण तथा दर रेट बिबरण

क.सं	भौतिक संरचनाको बर्गिकरण	आयु बर्ष	आ.व. २०७६।७७ भौतिक संरचना दर रेट रु	कैफियत
१	आर.सि.सि. फ्रेम स्ट्रक्चर	५०	६००.०	
२	पिलर बिनाका पक्की घर	५०	५००.०	
३	सिमेण्ट इटाको जोडाई टिना टायलको छाना	५०	३५०.०	
४	ढुँगा माटोको गाह्रो टिना वा टायलको छाना	३०	३००.०	
५	सेन्टर बेरा भएको घर टिना वा टायलको छाना	२५	२००.०	
६	ढुँगा माटोको गाह्रो फुसको छाना	३०	१२५.०	
७	काठको घर टिनाको छाना	२०	१५०.०	
८	काठको घर टिनको छाना	२०	१००.०	
९	सेड वा टहरा	१५	१५०.०	
१०	टाटीले बनेको घर टिना वा फुसको छाना	१०	१००.०	
११	ढुँगा वा इटाको पर्खाल	५०	१५०.०	

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

तालिका नं.४.१.१ (घ). क्षेत्र निर्धारण तथा आ.व. २०७७/७८ का लागि प्रस्तावित मूल्याङ्कन दर

क.सं.	क्षेत्र	सिमा तथा क्षेत्र निर्धारण	(प्रति रोपनी) रु
१	मूख्य बजार क्षेत्र (क)	आर्मिगेट देखि पराजुली चौक तथा शान्ति टोल हुँदै कोप्चे बिरेन्द्र चौक रेडक्रस भवन सम्मका सडक आसपासका घडेरीहरू	५०००००.०
२	मूख्य बजार क्षेत्र (ख)	बुद्ध चौक, हेलिप्याड, मेची राजमार्ग दायाँबायाँ नापि रोड कफी हाउस सम्मको रोड तथा नेपाल रेडक्रस भवन देखि शेर्पाटोल सम्मका जग्गाहरू	३०००००.०
३	सहायक बजार क्षेत्र (क)	कोठेबारी हुँदै गुरुङ गुम्बा सम्मको सडकको दायाँबायाँको बाटो हुलाक लाईन, नयाँ बसपार्क देखि हेलिप्याड जोड्ने सडकको दायाँबायाँको जग्गाहरू, बिहिबारे काउले मोटरबाटोका जग्गाहरू, कोठेबारी बाट तोक्मेडाँडा जोड्ने सडक, कोठेबारी बाट ताप्लेजुङ एफ एम जोड्ने सडक	२०००००.०
४	सहायक बजार क्षेत्र (ख)	भानु स्कूल आसपासका जग्गाहरू र खानेपानी हेलीप्याड मुनिका जग्गाहरू, क्याम्पस लाईनका जग्गाहरू	१५००००.०
५	अन्य सहायक बजार क्षेत्रहरू (क)	सुकेटार हवाईमैदान आसपासको जग्गाहरू, सुकेटार जाने कालोपत्रे सडक आसपासको जग्गाहरू	१०००००.०
६	अन्य सहायक बजार क्षेत्रहरू (ख)	१. फुङ्लिङ नगरपालिका भित्रका निम्न बजार क्षेत्रहरू अन्य सहायक बजार क्षेत्र भित्र पर्दछन: फु.न.पा. ११ को तेम्वेवा, फु.न.पा. १० को गडी डाँडा, मयाम बजार र मिल्लुङ, फु.न.पा. ९ को गुप्ते, आसाडपाटी र चण्डेश्वर धाम महादेव, सिद्धिडाँडा, फु.न.पा. ७ को किँरात चौक र खोप्रे, फु.न.पा. ३ को पालुङ्वा चौक र फु.न.पा. २ को हान्द्रुङ बजार र देउलिङ्गेका सडक आसपासका जग्गाहरू	५००००.०
		२. नगरपालिकाले तोकेका बजार क्षेत्रका जग्गाहरू, बजार क्षेत्र भन्दा बाहिर सडकले छोएका जग्गाहरू	३००००.०
		३. धनीपूर्जामा अलैची बारी उल्लेख भएका जग्गाहरू (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)	२००००.०
		फलफुल खेती (वडा कार्यालयको सिफारिस)	२००००.०
		खेतीयोग्य जमिन (वडा कार्यालयको सिफारिस)	७५०००.०
		पाखाबारी (वडा कार्यालयको सिफारिस)	२५०००.०
		जङ्गल (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)	५००००.०
		पखा,पखेरा, भिर, पहरा (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)	१००००.०

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.२ भूमिकर/मालपोत

क्र.स..	वडा नं.	क्षेत्र सिमाना		क्षेत्रफल	दर रु	कैफियत
१	२, ३, ४, ५, ६ र ७ का मुख्य बजार क्षेत्र	पूर्वमा	तोक्मे सामुदयिक बन, भिन्तुना डाँडा, थेचम्बु जाने मोटरबाटो	० देखि ४ आना सम्म	५०.०	सुकेटार क्षेत्र समेत
		पस्चिममा	गुरुङ गुम्बा बिहिबारे हाट, शोर्पाटोल खोल्सी र ठूलो गाउँ	४ आना देखि ८ आना सम्म	७५.०	
		उत्तरमा	इन्डिया वेलफेयर, जिल्ला खानेपानी कार्यालय वरपर	८ आना देखि १ रोपनी सम्म	१००.०	
		दक्षिणमा	कफी हाउस, नयाँ नगरपालिका भवन, सशस्त्र क्याम्प गेट सम्म	१ रोपनी देखि माथि प्रति रोपनी थप	६०.०	
२	२, ३, ४, ५, ६, ७ र ८ सहायक बजार क्षेत्र		मेची राजमार्गले छोएको दायाँ बायाँ कालो पत्रे सडक अन्तरगत	० देखि ४ आना सम्म	३०.०	ल्याङ्वा घुसेनी बाहेक
				४ आना देखि ८ आना सम्म	४०.०	
				८ आना देखि १ रोपनी सम्म	५०.०	
				१ रोपनी देखि माथि	७५.०	
३	वडा नं. १ देखि ११ सम्म अन्य सहायक बजार		जिल्ला सडक, नगर सडक र अन्य ग्राभेल राजमार्गले छोएका दायाँ तर्फका जग्गाहरू	० देखि ४ आना सम्म	२०.०	
				४ आना देखि ८ आना सम्म	३०.०	
				८ आना देखि १ रोपनी सम्म	४०.०	
				१ रोपनी देखि माथि प्रति रोपनी	१२.०	
४	वडा नं. १ देखि ११ सम्म		धनीपूर्जामा अलैची बारी खुलेको जग्गा	प्रति रोपनी	२५.०	
५	वडा नं. १ देखि ८ सम्म		माथि उल्लेख भएका मुख्य बजार तथा सहायक बजार बाहेक अन्य सवै क्षेत्रका जग्गाहरू (प्रति रोपनी)	० देखि ५ रोपनी सम्म /रोपनी	१०.०	ल्याङ्वा, धुसेनी स्थान समेत
				५ देखि २० रोपनी सम्म/रापनी	७.०	
				२० रोपनी भन्दा माथि/रोपनी	५.०	

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.३ घरवहाल कर

यस नगरपालिका भित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले आफ्नो स्वामित्वको भवन, घर, पसल, ग्यारेज, उपकरण, गोदाम, टहरा, छाप्रा, र जग्गा पुरै वा आंशिक तवरले बहालमा दिएमा त्यस्तो बहाल आयमा १० % ले हुने रकम बहाल कर लाग्ने छ ।

४.१.४ व्यवसाय कर (बार्षिक)

क.सं.	व्यवसायको बिबरण	बर्ग	व्यवशाय दर्ता शुल्क	व्यासाय नविकारण शुल्क	कैफियत
१	होटल	क	८०००.०	४०००.०	
		ख	५०००.०	२५००.०	
		ग	३०००.०	१५००.०	
		घ	२०००.०	१०००.०	
		ङ	१०००.०	५००.०	
२	पार्टी प्यालेस		५०००.०	२५००.०	
३	क्याविन रेष्टुरेण्ट		५०००.०	२५००.०	
४	दोहोरी, गजल साँझ, डान्स सेन्टर, मसाज सेन्टर		५०००.०	२५००.०	
५	गेष्ट हाउस		३०००.०	१५००.०	
६	जुस कोल्ड ड्रिङ्क सेन्टर (अल्कोहल रहित)		१५००.०	५००.०	
७	बियर मदिरा खुद्रा पसल		१५००.०	७५०.०	
८	मदिरा र बियर संयुक्त डिलर		४०००.०	२०००.०	
९	सर्तिजन्य बस्तु डिलर्स वा सप्लायर्स वा थोक ब्यापार		२०००.०	१०००.०	
१०	सर्तिजन्य बस्तुको खुद्रा ब्यापार		१०००.०	५००.०	
११	खाद्यान्न तथा किरानाको डिलर, थोक		४०००.०	२०००.०	
१२	खाद्यान्न तथा किरानाको खुद्रा पसल		१५००.०	५००.०	
१३	दुध, दही, घ्यू आदी बिक्रि गर्ने डेरी		१०००.०	५००.	
१४	कपडा तथा रेडिमेड कपडा थोक		४०००.०	२०००.०	
१५	कपडा तथा रेडिमेड कपडा खुद्रा		१०००.०	५००.०	
१६	कपडमा बुट्टा भर्ने वा भरी बिक्रि गर्ने		१०००.०	५००.	
१७	उनी धागो, सुति धागो, धागो टॉक		१०००.०	५००.	
१८	कस्मेटिक थोक बिक्रेता		२०००.०	१०००.०	
१९	कस्मेटिक खुद्रा बिक्रेता		१०००.०	५००.०	
२०	खेलौना वा गिफ्ट पसल		१०००.०	५००.०	
२१	जुत्ता चप्पल खुद्रा पसल		२०००.०	१०००.०	
२२	जुत्ता चप्पल थोक पसल		३०००.०	१५००.०	
२३	छाला जुत्ता बनाउने पसल		१०००.०	५००.०	
२४	हार्डवयर पसल		४०००.०	२०००.०	
२५	मोटर पार्ट्स पसल दुइ चक्के		१०००.०	५००.०	
२६	मोटर पार्ट्स पसल चार चक्के		२०००.०	१०००.०	
२७	रेलिङ, भ्याङ, ग्रिल तथा सटरको सामान बिक्रेता		२०००.०	१०००.०	
२८	आल्मुनियम तथा स्टेनलेस स्टिलको ग्रिल, रेलिङ आदिको थोक बिक्रेता		२०००.०	१०००.०	
२९	बिद्युत सामाग्रि (इलेक्ट्रोनिक्स होलसेल) पसल		२०००.०	१०००.०	
३०	बिद्युत सामाग्रि (इलेक्ट्रोनिक्स खुद्रा) पसल		१०००.०	५००.०	
३१	कवाडी सामानको केता/ बिक्रेता		१०००.०	५००.०	

३२	फ्रेमिङ हाउस, सिसा पोष्टर पसल		१०००.०	५००.०	
३३	पेट्रोल डिजेल पम्प साधारण		५०००.०	२५००.०	
३४	मटितेल, पेट्रोल डिजेल प्याप पम्प		४०००.०	२०००.०	
३५	साईकल बिक्रि पसल		२०००.०	१०००.०	
३६	ल्युव -मविल बिक्रि पसल		२०००.०	१०००.०	
३७	फर्निसिङको सामान तथा फोम, रेस्किन आदी		२०००.०	१०००.०	
३८	मोटरसाईकल बिक्रि पसल (सो रुम)		४०००.०	२०००.०	
३९	मोटरसाईकल बिक्रि पसल (रिकण्डिसन)		२०००.०	१०००.०	
४०	टेम्पो, पावर ट्रेलर वा मोटरसाईकलको सामान बिक्रि पसल		२०००.०	१०००.०	
४१	कार, जिप, ट्रयाक्टर, पावर ट्रेलर बिक्रि पसल		५०००.०	२५००.०	
४२	सिमेण्टको डिलर		३०००.०	१५००.०	
४३	साईकल, मोटरसाईकल, सानो सवारी भाडामा दिने सेवा प्रदायक		१०००.०	५००.०	
४४	रँग रोगन बिक्रि बितरण गर्ने		२०००.०	१०००.०	
४५	सोलार जडान र सोलार सम्बन्धी सामानको सप्लायर्स डिलर		१५००.०	७५०.०	
४६	सोलार जडान र सोलार सम्बन्धी सामानको बिकेता		१०००.०	५००.०	
४७	टिभी, फ्रिज तथा ईलेक्ट्रोनिक्स पसल		२०००.०	१०००.०	
४८	घडी रेडियो बिक्रि पसल		१०००.०	५००.०	
४९	घडी रेडियो मोवाइल मर्मत		१०००.०	५००.०	
५०	मोवाईल बिक्रि पसल		२०००.०	१०००.०	
५१	घरेलु कपडा उद्योग, राडिपाखी		१०००.०	५००.०	
५२	नुडल्स उद्योग		१०००.०	५००.०	
५३	मिट मसला उद्योग		१०००.०	५००.०	
५४	पशु आहार बिक्रि पसल		१०००.०	५००.०	
५५	ह्यूमपाईप, होलो, रेलिङ, रिङ, ब्लक, पोल		२०००.०	१०००.०	
५६	ढुँगा, गिट्टी, रोडा उत्पादन (खानी दर्ता गरी उत्पादन गर्ने)		४०००.०	२०००.०	
५७	कागज, साबुन, चक्लेट उद्योग		१०००.०	५००.०	
५८	बिस्कुट पाउरोटी उद्योग		१०००.०	५००.०	
५९	कुटानी पिसानी पेलानी चिउरा मिल (ठूलो)		१५००.०	७५०.०	
६०	कुटानी पिसानी पेलानी चिउरा मिल (सानो)		१०००.०	५००.०	
६१	प्रेस अन्य		१०००.०	५००.०	
६२	मिनि अफ्सेट प्रेस		४०००.०	२०००.०	
६३	अफ्सेट		८०००.०	४०००.०	
६४	खुकुरी तथा फलाम जन्य सामाग्रि उद्योग		१०००.०	५००.०	
६५	तामा पित्तल फलामका सामानहरू		२०००.०	१०००.०	
६६	तामा पित्तल आलुमुनियमका भाँडा बनाउने तथा बिक्रि गर्ने		२०००.०	१०००.०	

६७	स्टेसनरी सामान तथा पुष्तक बिक्रि पसल (पत्रपत्रीका पसल)		२०००.०	१०००.०	
६८	स्पोर्टस (खेलकुद) सामाग्रि बिक्रि पसल		२०००.०	१०००.०	
६९	औषधि उत्पादन तथा बिक्रि बितरण		२०००.०	१०००.०	
७०	नर्सिङहोम, अल्ट्रासाउण्ड, इण्डोस्कोपी सहितका क्लिनिक, पोलि क्लिनिक ल्याव सहितको		४०००.०	२०००.०	
७१	औषधि थोक तथा डिष्ट्रिब्यूटर वा स्टकिष्ट पसल		४०००.०	२०००.०	
७२	आयुर्वेदिक तथा हामियोपेथिक औषधि पसल		१०००.०	५००.०	
७३	पशु औषधि पसल		१५००.०	७५०.०	
७४	दिशा पिासव, रगत आदी चेक गर्ने (प्याथोलोजी ल्याव)		१०००.०	५००.०	
७५	चस्मा पसल		१०००.०	५००.०	
७६	डेण्टल हस्पिटल		२०००.०	१०००.०	
७७	अस्पताल जन्य उपकरण तथा सामाग्रिहरू बिक्रि बितर		१०००.०	५००.०	
७८	सुनचाँदी तथा गहनाका पसल		२०००.०	१०००.०	
७९	नक्कली गहनाको बिक्रि पसल		१०००.०	५००.०	
८०	टेलरिङ तथा कपडा ब्यवसाय		२०००.०	१०००.०	
८१	टेलरिङ		१०००.०	५००.०	
८२	फोटोकपि सेण्टर, फोटो स्टुडियो		१०००.०	५००.०	
८३	म्यूजिक भिडियो तथा फिल्म उत्पादन		२०००.०	१०००.०	
८४	डेक तथा भिडियो क्यासेट बिक्रि तथा भाडामा (सिडि, भिसिडि)		१०००.०	५००.०	
८५	डिजिटल कलर ल्याव, फ्लेक्स प्रिण्ट		२०००.०	१०००.०	
८६	फलफुल तरकारी तथा सागसब्जी खुद्रा पसल		१०००.०	५००.०	
८७	फलफुल तरकारी तथा सागसब्जी थोक पसल		२०००.०	१०००.०	
८८	मासु पसल (राँगा, सुँगुर)		२०००.०	१०००.०	
८९	माछा, कुखुरा तथा खसि मासु तथा सिद्रा पसल		१०००.०	५००.०	
९०	ग्याँस डिलर		२०००.०	१०००.०	
९१	इन्स्यूरेन्स (बिमा) कम्पनी प्र.का. वा सम्पर्क शाखा		५०००.०	२५००.०	
९२	फाईनान्स कम्पनी प्रधान कार्यालय		५०००.०	२५००.०	
९३	बिमा एजेण्ट		२०००.०	१०००.०	
९४	हवाई सेवा प्रदायक कम्पनी (मुख्य कार्यालय)		३०००.०	१५००.०	
९५	हवाई सेवा प्रदायक कम्पनी (शाखा कार्यालय)		२०००.०	१०००.०	
९६	ट्रभल एजेन्सि, टिकट बुकिङ, फोन फयाक्स, एस.टि.डि, आई एस टिडि, कुरियार		१०००.०	५००.०	
९७	ढुवानी सेवा		२०००.०	१०००.०	
९८	मेनपावर सम्पलायर्स (बिदेशी) प्रधान कार्यालय		८०००.०	४०००.०	
९९	मेनपावर सम्पलायर्स (बिदेशी) शाखा कार्यालय		५०००.०	२५००.०	
१००	मेनपावर सम्पलायर्स (बिदेशी) सम्पर्क कार्यालय		३०००.०	१५००.०	
१०१	मेनपावर सम्पलायर्स (स्वदेशी)		२०००.०	१०००.०	
१०२	मनि एक्सचेन्ज र मनि ट्रान्सफर		३०००.०	१५००.०	

१०३	नोटरी पब्लिक		१०००.०	५००.०	
१०४	प्रि आर्मी तालिम		२०००.०	१०००.०	
१०५	आर्थिक कारोवार गर्ने बैंक तथा बित्तिय संस्था (क बर्गको केन्द्रीय)		१५०००.०	१००००.०	
१०६	आर्थिक कारोवार गर्ने बैंक तथा बित्तिय संस्था (क बर्गको शाखा)		१००००.०	७०००.०	
१०७	आर्थिक कारोवार गर्ने बैंक तथा बित्तिय संस्था (ख बर्गको केन्द्रीय)		१००००.०	७०००.०	
१०८	आर्थिक कारोवार गर्ने बैंक तथा बित्तिय संस्था (ख बर्गको शाखा)		७०००.०	५०००.०	
१०९	आर्थिक कारोवार गर्ने बैंक तथा बित्तिय संस्था (ग बर्गको केन्द्रीय)		७०००.०	५०००.०	
११०	आर्थिक कारोवार गर्ने बैंक तथा बित्तिय संस्था (ग बर्गको शाखा)		५०००.०	३०००.०	
१११	आर्थिक कारोवार गर्ने बैंक तथा बित्तिय संस्था (घ बर्गको केन्द्रीय)		५०००.०	३०००.०	
११२	आर्थिक कारोवार गर्ने बैंक तथा बित्तिय संस्था (घ बर्गको शाखा)		३०००.०	२०००.०	
११३	सहकारी संघ संस्था बित्तिय कारोवार गर्ने		३०००.०	२०००.०	
११४	बहुद्देशिय सहकारी संस्था लि.		४०००.०	३०००.०	
११५	बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.		३५००.०	२५००.०	
११६	कृषि सहकारी, दुग्ध सहकारी संस्था लि.		१०००.०	५००.०	
११७	एन.टि.सि. तथा एन्सेल वा यस्तै प्रकृतिक शाखा कार्यालय		२०००.०	१०००.०	
११८	प्रा.लि. प्रधान कार्यालय		३०००.०	१५००.०	
११९	प्रा.लि. शाखा कार्यालय		२०००.०	१०००.०	
१२०	कन्सलटेन्सि फर्म		४०००.०	२०००.०	
१२१	इन्जिनियर		२०००.०	१०००.०	
१२२	जु. इन्जिनियर		१०००.०	५००.०	
१२३	निर्माण ब्यवसायि श्रेणी (क)		१००००.०	४०००.०	
१२४	निर्माण ब्यवसायि श्रेणी (ख)		८०००.०	३५००.०	
१२५	निर्माण ब्यवसायि श्रेणी (ग)		६०००.०	३०००.०	
१२६	निर्माण ब्यवसायि श्रेणी (घ)		५०००.०	२५००.०	
१२७	निर्माण ब्यवसायि (घ) नामसारी		५०००.०	३०००.०	
१२८	निर्माण ब्यवसायि श्रेणी (घ) ठाउँसारी		५०००.०	५०००.०	
१२९	स्थानीय भवन निर्माण ब्यवसायी		२०००.०	१०००.०	
१३०	ल फर्म		३०००.०	१५००.०	
१३१	लेखा परिक्षण फर्म (क)		७०००.०	३५००.०	
१३२	लेखा परिक्षण फर्म (ख)		५०००.०	२५००.०	
१३३	लेखा परिक्षण फर्म (ग)		३०००.०	१५००.०	
१३४	लेखा परिक्षण फर्म (घ)		२०००.०	१०००.०	

१३५	लेखा परिक्षण व्यक्ति		१५००.०	७५०.०	
१३६	प्लम्बर वा हाउस वायरिङ सेवा प्रदायक		१०००.०	५००.०	
१३७	पशु चिकित्सक		१०००.०	५००.०	
१३८	निजी लगानीमा खोलिएको मा.वि.		६०००.०	३०००.०	
१३९	निजी लगानीमा खोलिएको नि.मा.वि.		४०००.०	२०००.०	
१४०	निजी लगानीमा खोलिएको प्रा.वि.		२०००.०	१०००.०	
१४१	निजी लगानीमा खोलिएको पूर्व प्रा.वि. (१ देखि ३ सम्म)		२०००.०	१०००.०	
१४२	निजी लगानीमा खोलिएका ट्यूसन, ल्याङ्वेज इन्स्टिच्यूट		२०००.०	१०००.०	
१४३	कम्प्यूटर प्रशिक्षण केन्द्र ५ वटा सम्म कम्प्यूटर		२०००.०	१०००.०	
१४४	कम्प्यूटर प्रशिक्षण केन्द्र १० वटा सम्म कम्प्यूटर		३०००.०	१५००.०	
१४५	कम्प्यूटर प्रशिक्षण केन्द्र १५ वटा सम्म कम्प्यूटर		४०००.०	२०००.०	
१४६	कम्प्यूटर प्रशिक्षण केन्द्र १५ वटा भन्दा बढी कम्प्यूटर		५०००.०	२५००.०	
१४७	रेडियो टि.भी. मर्मत प्रशिक्षण केन्द्र		२०००.०	१०००.०	
१४८	ड्राईभिङ प्रशिक्षण		२५००.०	१५००.०	
१४९	इन्टरनेट सेवा प्रदायक (आइ.एस.पि.)		२०००.०	१०००.०	
१५०	सम्फ्टवेयर डेभलोपर, आई.टि.सेवा प्रदायक, सफ्टवेयर बिक्रेता		२५००.०	१५००.०	
१५१	इन्टरनेट तथा साईबर क्याफे		१०००.०	५००.०	
१५२	नृत्य, संगित तथा अभिनय प्रशिक्षण		१५००.०	७५०.०	
१५३	बिज्ञापन व्यवसाय तथा प्रचार प्रसार		१५००.०	७५०.०	
१५४	पेण्टर तथा आर्ट्स कन्सर्न केन्द्र		१०००.०	५००.०	
१५५	वर्कसप सम्बन्धी २ चक्के भन्दा माथि		२०००.०	१०००.०	
१५६	वर्कसप सम्बन्धी ४ चक्के भन्दा माथि		७०००.०	४०००.०	
१५७	ट्रलि बडी मेकर तथा लाईट मेकानिक		२०००.०	१०००.०	
१५८	डेन्टिङ पेण्टिङ गर्ने		२०००.०	१०००.०	
१५९	रिसोलिङ गर्ने वा कलेक्सन गर्ने		२०००.०	१०००.०	
१६०	ईलेक्ट्रिसियन, सिट, स्प्रिङ मिलाउने, सिलाउने वा टायर मर्मत		१५००.०	७५०.०	
१६१	रेडिवाटार बिक्रि र ब्याट्रि मर्मत		१०००.०	५००.०	
१६२	डाईनामा मर्मत पसल		१०००.०	५००.०	
१६३	५ वटा लेथ मेसिन भन्दा बढी भएको वर्कसप		५०००.०	२५००.०	
१६४	३ देखि ५ वटा लेथ मेसिन भएको वर्कसप		३०००.०	१५००.०	
१६५	५ वा सो भन्दा कम लेथ मेसिन भएको वर्कसप		२०००.०	१०००.०	
१६६	अलैंची कारोबार गर्ने		३०००.०	१५००.०	
१६७	जडीबुटी कारोवार गर्ने		२०००.०	१०००.०	
१६८	घरेलु जडीबुटी, सिम्रक, धुप छुर्पि आदि बिक्रि गर्ने		१०००.०	५००.०	
१६९	टेण्ट हाउस		१०००.०	५००.०	
१७०	क्याटरिङ		१५००.०	७५०.०	

१७१	फिट्नेस जीम खाना सहित		१५००.०	७५०.०	
१७२	चिया पत्ति थोक बिक्रेता		१५००.०	७५०.०	
१७३	चिया पत्ति खुद्रा बिक्रेता		१०००.०	५००.०	
१७४	ज्योतिस, रुद्राक्ष, पत्थर मखुन्डा आदि बिबिध पसल		१५००.०	२०००.०	
१७५	क्यूरियो तथा पुरातात्विक महत्वका बस्तुहरू संकलन तथा बिक्रि बितरण गर्ने (कानूनले निषेध गरे बाहेकका)		१५००.०	२०००.०	
१७६	अचार, पाउ, गुद्पाक जस्ता सामाग्रि पसल		१०००.०	५००.०	
१७७	पान पसल		१०००.०	५००.०	
१७८	ड्राई क्लिनर्स		१०००.०	५००.०	
१७९	माटोको भॉडाकुँडा पसल		१०००.०	५००.०	
१८०	डिपार्टमेण्टल स्टोर		४०००.०	२०००.०	
१८१	नर्सरी (फूलको बिरुवा किक्रि गर्ने)		१०००.०	५००.०	
१८२	स्नोकर तथा पुल हाउस		२०००.०	१०००.०	
१८३	रबर स्ट्याम्प पसल		१०००.०	५००.०	
१८४	स्विमिङ पुल		१०००.०	५००.०	
१८५	हस्तकला सम्बन्धी ब्यवसाय		१०००.०	५००.०	
१८६	बहुद्देशीय प्रशिक्षण प्रदायक		१०००.०	५००.०	
१८७	च्याफ्टिङ ब्यवसाय		२०००.०	१०००.०	
१८८	काठ चिरानी मिल (स मिल) दर्ता		५०००.०	२५००.०	
१८९	काठ चिरानी मिल (स मिल) नामसारी		३०००.०		
१९०	काठ चिरानी मिल (स मिल) ठाउँसारी		३०००.०		
१९१	वेन सो फर्निचर तथा काठको सामान बिक्रेता उद्योग		३०००.०	१५००.०	
१९२	काष्ठ सामाग्रि तथा फर्निचर उद्योग		२०००.०	१०००.०	
१९३	काष्ठ सामाग्रि तथा फर्निचर पसल		१०००.०	५००.०	
१९४	बेतको सामाग्रि पसल		१०००.०	५००.०	
१९५	काष्ठ उद्योग भेनियर सञ्चाल (२ भन्दा बढी मेसिन भए)		१००००.०	५०००.०	
१९६	काष्ठ उद्योग भेनियर सञ्चाल (२ भन्दा कम मेसिन भए)		७०००.०	३५००.०	
१९७	सैलुन तथा जेन्स पार्लर		१०००.०	५००.०	
१९८	ब्यूटिपार्लर एवं ब्यूति पार्लर प्रशिक्षण सेण्टर		२०००.०	१०००.०	
१९९	जलश्रोत, बायु, सौर्य शक्ति, कोईला, प्राकृतिक तेल, ग्यॉस, बायोग्यॉस तथा अन्य श्रोतहरू बाट उर्जा पैदा गर्ने उद्योग ब्यवसाय		४०००.०	२०००.०	
२००	मूलत: कृषि वा बनपैदावारमा आधारित उद्योग ब्यवसाय		२०००.०	१०००.०	
२०१	खनिज उत्खनन् तथा प्रशोधन गर्ने उद्योग ब्यवसाय		५०००.०	२५००.०	
२०२	पर्यटक, आवास, मोटल, रिसोर्ट, ट्रभल्स एजेन्सी, स्की, प्याराग्लाईडिङ, वाटर च्याफ्टिङ, पदयात्रा, हटएयर, ब्यालुनीङ, प्यारासेलिङ, गोल्फकोर्ष, पोलो, अस्वारोहण आदि उद्योग ब्यवसाय		४०००.०	२०००.०	

२०३	शित भण्डार (कोल्ड सेण्टर)		२०००.०	१०००.०	
२०४	जेनिङ तथा क्यालिङ व्यवसाय, सार्वजनिक परिवहन व्यवसाय, फोटोग्राफि प्रयोगशाला		१०००.०	५००.०	
२०५	सडक, पुल, रोपवे, ट्रलिबस, टनेल फ्लाई ब्रिज तथा औद्योगिक व्यापारिक एवं आवास, कम्प्लेक्स आदि निर्माण गरी सञ्चालन गर्ने उद्योग व्यवसाय		४०००.०	२०००.०	
२०६	पशुपन्छी पालन व्यवसाय		१०००.०	५००.०	
२०७	कृषि तथा पशुपन्छी पालन व्यवसाय		१०००.०	५००.०	
२०८	कृषि तथा पशुपन्छी पालन समूह		५००.०	३००.०	
२०९	घर जग्गा तथा हाउजिङ कम्पनी		१५०००.०	७५००.०	
२१०	होम स्टे		१०००.०	५००.०	
२११	केमिकल सप्लायर्स		१०००.०	५००.०	
२१२	आन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था		७०००.०	५०००.०	
२१३	अध्ययन, अनुशन्धान तथा परामर्श		१०००.०	५००.०	
२१४	अर्गानिक सिस्नु पाउडर उत्पादन		१०००.०	१०००.०	
२१५	ढाका, खॉडी कपडा निर्माण		१०००.०	१५००.०	
२१६	होमडेकर एण्ड किचन कलेक्सन		१०००.०	१५००.०	
२१७	रुख निकासी तथा कटान प्रति रुख		१५०.०		
२१८	पशु बधशाला		१०००.०	१५००.०	
२१९	होम इक्यूपमेण्ट सूचिकृत दस्तुर		२५००.०		
२२०	सूचिकृत दस्तुर		१०००.०		
२२१	कृषि तथा भेट्नरी फर्म सूचिकृत दस्तुर		५००.०		
२२२	पिकनिक स्पट		१०००.०	५००.०	
२२३	नगरपालिका भन्दा बाहिर बजेटका योजनाको उपभोक्ता समिति दर्ता		१०००.०		
२२४	समूह दर्ता		१०००.०	५००.०	

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.५ जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर

४.१.५.१ जडिबुटी कर

क.सं.	बस्तु वा सामानको नाम	इकाई	दर रु	कैफियत
१	चिराईतो	प्रति के.जी.	५.०	
२	जटमासी	प्रति के.जी	१०.०	
३	कुड्की	प्रति के.जी	६.०	
४	बिख्मा	प्रति के.जी	५.०	
५	बुकी फूल	प्रति के.जी	७.०	
६	सिलाजित	प्रति के.जी	२०.०	
७	ठुङ्गाको भ्याउ र रुखको भ्याउ	प्रति के.जी	५.०	
८	लप्सिको बियाँ	प्रति के.जी	०.५	

९	सिन्कौली	प्रति के.जी	२.०	
१०	राडिपाखी (ठूलो)	प्रति गोटा	२५.०	
११	राडिपाखी (सानो)	प्रति गोटा	१५.०	
१२	चमर	प्रति गोटा	३०.०	
१३	मजिटो	प्रति के.जी	५.०	
१४	बाबियो/लोक्ता	प्रति मन	५.०	
१५	भिर मौरीको मह	प्रति लिटर	१०.०	
१६	दाउरा	प्रति ट्याक्टर	२००.०	
१७	दाउर (प्रति ट्रक)	प्रति ट्रक	४००.०	
१८	खयर (प्रति ट्रक)	प्रति ट्रक	३५००.०	
१९	गलैचा (ठूलो)	प्रति गोटा	२००.०	
२०	गलैचा (सानो)	प्रति गोटा	१२५.०	
२१	गलैचा चकटी	प्रति गोटा	३५.०	
२२	ढाका टोपी	प्रति गोटा	५.०	
२३	डालो, नाङ्लो, मान्द्रो र थुन्से	प्रति गोटा	२.०	
२४	गाई, भैंसी, याक, चौरी र घोडाको बाछो बछेटो	प्रति गोटा	२२५.०	
२५	गाई, भैंसी, याक, चौरी र घोडा	प्रति गोटा	३००.०	
२६	बाखा, भेडा, सुँगुर	प्रति गोटा	५०.०	
२७	बाखा, भेडा, सुँगुरको पाठा पाठी	प्रति गोटा	१५.०	
२८	कुखुरा र हाँस	प्रति गोटा	५.०	
२९	कु-काठ	प्रति ट्रक (२२ फुटे)	१२००.०	
३०	कु-काठ	प्रति ट्रक (१८ फुटे)	१०००.०	
३१	कु-काठ	प्रति ट्रक DCM	५००.०	
३२	कु-काठ	प्रटि ट्याक्टर	२००.०	
३३	भेनियर	प्रति ट्रक (२२ फुटे)	२२००.०	
३४	भेनियर	प्रति ट्रक (१८ फुटे)	२०००.०	
३५	भेनियर	प्रति ट्रक DCM	१०००.०	
३६	काँस, पितल, तामा	प्रति के.जी	११०.०	
३७	अन्य खनिज पदार्थ	प्रति के.जी	२५.०	
३८	खोटा	प्रति के.जी	५.०	
३९	साल, सिसौ, चाँप र काउलो जस्तो राम्रो काठ	प्रति के.जी	१५००.०	
४०	स्लेट (बिछ्याउने ढुङ्गा)	प्रति बर्ग फुट	१.५	
४१	सुर्तिको बण्डल	प्रति के.जी	२.०	
४२	सालको बिँया	प्रति के.जी	१.०	
४३	सल्लाको सिम्टा	प्रति के.जी	१.०	
४४	रुद्राक्ष	प्रति के.जी	५.०	

४५	पत्थर कोइल/ब्रिगेट कोइला	प्रति के.जी	१.०	
४६	गार्नेट बलाडर	प्रति के.जी	२२.०	
४७	नेपाली कागज	प्रति हजार	२५०.०	
४८	लोड सल्लाको पात	प्रति के.जी	१०.०	
४९	बाँस	प्रति गोटा	२.०	
५०	सुन थाङ्ने (नागबेली)	प्रति के.जी	३.०	
५१	सुन थाङ्नेको धुलो	प्रति के.जी	१०.०	
५२	धुपीको पात	प्रति के.जी	५.०	
५३	यार्सा गुम्बा	प्रति के.जी	११००.०	
५४	हाँस, कुखुरा आदी पंछीको प्वाँख	प्रति के.जी	२.०	
५५	पशुको हाड	प्रति के.जी	१.०	
५६	पशुको सिङ	प्रति के.जी	१.०	
५७	पशुको खुर	प्रति के.जी	१.०	
५८	पशुको छाला सानो	प्रति गोटा	१०.०	
५९	पशुको छाला ठूलो	प्रति गोटा	२०.०	
६०	सतुवा	प्रति के.जी	१५०.०	
६१	खोकिम, टिमुर, सेतक चिनी, बिख, हड्चुर, पाखनबेद, रातो च्याउ, इत्यादी	प्रति के.जी	५.०	
६२	लोक्ता	प्रति के.जी	२.०	

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.५.२ कवाडी सामान

क.सं.	बस्तु/सामानको नाम	इकाई	दर रु	कैफियत
१	फलाम	प्रति के.जी	०.५	
२	शिसाको बोतल	प्रति के.जी	०.०	निशुल्क
३	टिना	प्रति के.जी	०.२	
४	कागज	प्रति मन	१.०	
५	कार्टन	प्रति मन	१.०	
६	एलुमिनियम	प्रति के.जी	०.५	
७	प्लाष्टिक	प्रति के.जी	०.०	निशुल्क
८	पोलिथिन पाईप	प्रति के.जी	०.२	
९	रवर	प्रति के.जी	०.१	
१०	कपडा	प्रति के.जी	०.१	

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७६/७७

४.१.५.३ जीवजन्तुको निकासी कर

क.सं.	बस्तु/सामानको नाम	इकाई	दर रु	कैफियत
१	गाई, भैंसी, चौरी, घोडा	प्रति गोटा	२००.०	

२	बाखा, भेडा, सुंगुर	प्रति गोटा	५०.०	
३	पाठा पाठी	प्रति गोटा	२०.०	
४	कुखुरा, हाँस	प्रति गोटा	१०.०	

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७६/७७

४.१.६ सवारी साधन कर

४.१.६.१ सवारी साधन स्वमित्व शुल्क: यस नगरपालिका क्षेत्रमा स्थायी बसोबास भएका सवारी धनीलाई निम्न दरमा सवारी साधन स्वमित्व शुल्क लाग्नेछ

क.सं.	सवारीको किसिम	दर्ता शुल्क दर रु	नविकारण शुल्क रु	कैफियत
१	मोटरसाईकल	५००.०	२५०.०	
२	टेम्पो, अटो रिक्सा, पावर ट्रिलर	१०००.०	५००.०	
३	मिनि ट्याक्टर	१०००.०	५००.०	
४	कार, मारुती भ्यान	१०००.०	५००.०	
५	माइक्रो, (ज) बर्ग ल्याण्डरोभर, बोलेरो र जीप आदि	१५००.०	७५०.०	
६	मिनीबस, माइक्रो (ख) बर्ग	१५००.०	७५०.०	
७	बस, ट्रक, लहरी	२०००.०	१०००.०	
८	ट्याक्टर, मिनी ट्रक	२०००.०	१०००.०	
९	जेसिवी, ब्याक्हो लोडर	३०००.०	१५००.०	
१०	स्काभेटर	५०००.०	२५००.०	

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.६.२ स्थानीय सवारी साधन कर

क.सं.	सवारीको किसिम	स्वीकृत बार्षिक दर रु	कैफियत
१	निवेदन दस्तुर	५००.०	
२	अनुमति शुल्क		
क	एक बाटो अनुमति शुल्क	१३०००.०	
ख	बहु बाटो अनुमति शुलक	६०००.०	
ग	पटके ईजाजत अनुमति शुल्क (स्वदेशी(	१००.०	
घ	पटके ईजाजत अनुमति शुल्क (विदेशी)	२००.०	

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.७ बिज्ञापन कर

क.सं.	बिवरण	कर लाग्ने क्षेत्र र दर रु		अवधि	धरौटी रु	कैफियत
		मुख्य क्षेत्र	अन्य क्षेत्र			
१	व्यवसायिक प्रचार प्रसारका उद्देश्यले राखिने होर्डिङ बोर्ड, ग्लो, साईनबोर्ड तथा वाल पेण्टिङ प्रति बर्ग मिटर	८०.०	६०.०	बार्षिक	७००.०	
२	ब्यानर (७ दिन सम्मको लागि) प्रति बर्ग मिटर	२०.०	२०.०	दैनिक	५००.०	
३	ब्यानर (१५ दिन सम्मको लागि) प्रति बर्ग मिटर	१५.०	१५.०	दैनिक	५००.०	

४	ब्यानर (१ महिना सम्मको लागि) प्रति बर्ग मिटर	१०.०	१०.०	दैनिक	५००.०	
५	गेट (७ दिन सम्म)	५००.०	५००.०	दैनिक	१०००.०	
६	गेट (१५ दिन सम्म)	३००.०	३००.०	दैनिक	१०००.०	
७	गेट (१ महिना सम्म)	२००.०	२००.०	दैनिक	१०००.०	
८	व्यापारिक प्रयोजन बाहेककालगि प्रवेशद्वार निर्माण अनुमति शुल्क प्रति एक	५००.०	५००.०	दैनिक	१०००.०	
९	व्यापारिक प्रयोजन बाहेककालगि तुल ब्यानर राख्न अनुमति शुल्क प्रति एक	१००.०	१००.०	दैनिक	५००.०	
नोटः मुख्य क्षेत्र भन्नाले मेची राजमार्ग र यसको दायाँबायाँ ५० मिटर सम्मको क्षेत्रलाई सम्झनु पर्दछ । तोकिएको भन्दा अवधि पछि ब्यानर र गेट हटाउनकालागि धरौटी ब्यवस्था गरिएको छ । तोकिएको अवधि पछि निर्धारित म्याद भित्र राखिएको ब्यानर नहटाएमा धरौटी जफत गरी नगरपालिका आफैंले हटाउन सक्नेछ ।						

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.८ . हाटबजार कर, घुम्ति ब्यवसाय कर तथा बहाल बिटौरी कर

४.१.८.१ हाट बजरा करः

तोक्मे डाँडा स्थित हाटबजारमा निम्न अनुसार कर लाग्ने छ

क.सं.	बिबरण	स्वीकृत दर रु	कैफियत
१	भुँइमा सामान फिजाई बिक्रि गर्ने	२०.०	
२	निर्मित ब्लक टहरा भित्र सामान तथा तरकारी राखि बिक्रि गर्ने प्रति ब्लक	५०.०	
३	२ चक्के ठेलामा बिस्कुट बिक्रि गर्ने	१५.०	
४	४ चक्के ठेलामा सामान बिक्रि गर्ने	४०.०	
५	हाँस कुखुरा बिक्रि गर्ने प्रति गोटा (ठूलो)	१५.०	
६	हाँस कुखुरा बिक्रि गर्ने प्रति गोटा (सानो)	१५.०	
७	परेवा बिक्रि गर्ने प्रति गोटा	१०.०	
८	खसि, बोका, भेडा, च्यांग्रा प्रति गोटा	१००.०	
९	बाखा, भेडा, च्यांग्रा, सुगुरको पाठा	५०.०	
१०	डोकामा फलफुल, साग सब्जी बेच्ने प्रति डोका	१०.०	
११	जुत्ता मर्मत गर्ने, जुत्ता पालिस गर्ने	१०.०	
१२	चटपटे वा पुच्का वा पकाएर खानेकुरा बेच्ने भेण्ट्रेवल	४०.०	
१३	भुँइमा फिजाएर जुत्ता चप्पल बिक्रि गर्ने	२५.०	
१४	भुँइमा फिजाएर श्रृंगार वा रेडिमेड कपडा बिक्रि गर्ने	२५.०	
१५	माछा मासु बिक्रि गर्ने पसल (न.पा. बाट स्वीकृत प्राप्त भएका)	५०.०	
१६	राँगाको मासु प्रति गोटा	१००.०	
१७	सुँगुर, खसिको मासु प्रति गोटा	७५.०	
१८	टेम्पो, टेक्सी आदिमा माईक लगाएर वा नलगाई सामान (औषधि, साबुन, लुगा आदि) बिक्रि गर्ने पसल	५०.०	
१९	बाँस भाटा र नित्राको टहरामा होटल चलाई सामान बिक्रि गर्ने	४०.०	

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.८.२ घुम्ति ब्यवसाय करः

अस्थायी रुपमा घुम्ति ब्यवसाय गर्नेलाई निम्न दरमा पटके कर लाग्नेछ

क.सं.	बिबरण	स्वीकृत दर रु	कैफियत
१	नगरपालिकाको घर भाडामा लिने सरकारी अथवा गैर सरकारीमा लाग्ने बहार कर	लाग्ने भाडाको २ %	
२	घुम्ति ब्यापार प्रति दिन (पोके ब्यापारी)	५००.०	
	घुम्ति ब्यापार हप्त दिन देखि १ महिना सम्म (पोके ब्यापारी)	३०००.०	
	घुम्ति ब्यापार महिन दिन देखि माथि (पोके ब्यापारी)	४०००.०	
३	गडिमा गरिने घुम्ति ब्यापार (भेन र पिकअप) प्रति ट्रिप बाहिर बाट आउने	२०००.०	
४	गडिमा गरिने घुम्ति ब्यापार (मिनि ट्रक र ट्रक) प्रति ट्रिप	३०००.०	

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.९ बहाल बिटौरी कर

निम्न स्थानका सरकारी जमिनमा घर/ब्यासाय बनाई अस्थायी बसोबास गर्नेहरूबाट निम्न दरमा बहाल बिटौरी कर बार्षिक रुपमा सङ्कलन गरिनेछ । पुनस्चः यस बाट उक्त जमिनको सरकारी स्वमित्वमा कुनै फरक पर्ने छैन र सम्बन्धित निकायले घर ब्यवसाय हटाएमा सोहि बमोजिम मान्य हुनेछ

क.सं.	बिबरण	स्वीकृत दर रु	कैफियत
१	गुप्ते देउराली क्षेत्रमा प्रति घर/ ब्यवसाय रु	३५००.०	
२	सेवारो चौक क्षेत्रमा प्रति घर/ ब्यवसाय रु	१५००.०	
३	तेर्से क्षेत्रमा प्रति घर/ ब्यवसाय रु	५००.०	
४	छाते ढुँगा क्षेत्रमा प्रति घर/ ब्यवसाय रु	२०००.०	
५	भालुगौंडे क्षेत्रमा प्रति घर/ ब्यवसाय रु	१५००.०	
६	काफ्लेपाटी क्षेत्रमा प्रति घर/ ब्यवसाय रु	९०००.०	
७	बलुडॉडा देखि गुरासे क्षेत्रमा प्रति घर/ ब्यवसाय रु	७५००.०	
८	ठूलो फेदी क्षेत्रमा प्रति घर/ ब्यवसाय रु	२५०००.०	

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.१० सेवा शुल्क, दस्तुर

४.१.१०.१ आय/ हेसियत सम्पतिको मूल्याङ्कन प्रमाणित (सामान्य प्रयोजन)

क.सं.	बिबरण	इकाई	दर रु	कैफियत
			३००.०	
२	५० हजार देखि १ लाख सम्म	१	६००.०	
३	१ लाख देखि ५ लाख सम्म	१	९००.०	
४	६ लाख देखि १० लाख सम्म	१	१२५०.०	
५	१० लाख देखि २५ लाख सम्म	१	२५००.०	
६	२५ लाख देखि ५० लाख सम्म	१	३७५०.०	
७	५० लाख देखि १ करोड सम्म	१	६०००.०	
८	१ करोड देखि २ करोड सम्म	१	१२५००.०	

९	२ करोड देखि ३ करोड सम्म	१	१८०००.०	
१०	३ करोड देखि माथि	१	२००००.०	

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.१०.२ आय/ हेसियत सम्पतिको मूल्याङ्कन प्रमाणित (अध्ययन प्रयोजन)

क.सं.	बिवरण	इकाई	दर रु	कैफियत
			२२०.०	मूल्याङ्कन प्रमाणित अङ्ग्रजी भाषामा भए थप रु ५००।० लाग्ने
२	५० हजार देखि १ लाख सम्म	१	५५०.०	
३	१ लाख देखि ५ लाख सम्म	१	८५०.०	
४	६ लाख देखि १० लाख सम्म	१	११००.०	
५	१० लाख देखि २५ लाख सम्म	१	१६५०.०	
६	२५ लाख देखि ५० लाख सम्म	१	३३००.०	
७	५० लाख देखि १ करोड सम्म	१	५५००.०	
८	१ करोड देखि २ करोड सम्म	१	८२५०.०	
९	२ करोड देखि ३ करोड सम्म	१	११०००.०	
१०	३ करोड देखि माथि	१	१३७५०.०	

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.१०.३ बैंककालागि ऋण सिफारिस दस्तुर

क.सं.	सिफारिस गरिने रकम सिमा	स्वीकृत दर रु	कैफियत
१	१० लाख सम्म	११००.०	
२	२५ लाख सम्म	२२००.०	
३	५० लाख सम्म	३३००.०	
४	१ करोड सम्म	५५००.०	
५	२ करोड सम्म	७७००.०	
६	२ करोड भन्दा माथि	११०००.०	

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.१०.४ चार किल्ला र बाटो प्रमाणित दस्तुर

क.सं.	क्षेत्र निर्धारण	जग्गाको क्षेत्रफल	लाग्ने सिफारिस दस्तुर रु		कैफियत
			चार किल्ला प्रमाणित	घर बाटो सिफारिस	
१	मूख्य बजार क्षेत्र	० देखि ४ आना सम्म	१४३०.०	१२१०.०	
		४ आना देखि ८ आना सम्म	१७६०.०	१३२०.०	
		८ आना देखि १ रोपनी सम्म	२०९०.०	१६५०.०	
		१ रोपनी देखि ५ रोपनी सम्म	२३१०.०	१९८०.०	
		५ रोपनी दखि माथि जतिसुकै भए पनि	२७५०.०	२२००.०	
२	सहायक बजार क्षेत्र	० देखि ४ आना सम्म	११००.०	८८०.०	क
		० देखि ४ आना सम्म	११००.०	८८०.०	ख
		० देखि ५ रोपनी सम्म	११००.०	८८०.०	ग
		० देखि ५ रोपनी सम्म	११००.०	८८०.०	घ

		० देखि ५ रोपनी सम्म	११००.०	८८०.०	ङ
३	अन्य सवै क्षेत्र	प्रति कित्ता (क्षेत्रफल जति भए पनि)	७७०.०	७७०.० (१० %)	माथि १ र २ मा उल्लेख नभएका अन्य सवै क्षेत्रहरू

नोट:

१. मूख्य बजार क्षेत्र भन्नाले: पूर्वमा तोक्मे सामुदयिक बन, भिन्तुना डाँडा, थेचम्बु जाने मोटरबाटो, पस्चिममा भानु स्कूलको बाटो हुँदै इन्डिया वेलफेयर र सशस्त्र क्याम्प गेट सम्म, उत्तरमा गुरुङ गुम्बा बिहिबारे हाट, शेर्पा टोल, बृद्धआश्रम हुँदै ठूलो गाउँ सम्म, दक्षिणमा कफी हाउस, नयाँ नगरपालिका भवन, ऐश्वर्य चौक र सशस्त्र क्याम्प गेत सम्मको क्षेत्र पर्ने छ। सुकेटार बजार क्षेत्र समेत

२. सहायक बजार क्षेत्र (वडा नं. १ देखि ११ सम्म)
   क. मेची राजमार्गले छोएको दायाँवायाँ कालोपत्रे सडक अन्तरगत
   ख. सहायक नगर/जिल्ला सडक मार्गले छोएका दायाँवायाँ कालोपत्रे/ग्राभेल सडक अन्तरगत
   ग. धनीपूर्जामा अलैची बारी खुलेको भएमा
   घ. धनीपूर्जामा जो.खा. (अवल, दोयम, सिम चार) खुलेको भएमा
   ङ. धनीपूर्जामा (अवल, दोयम, सिम चार) प्रति खुलेको भएमा

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.१०.५ बिभिन्न सिफारिस तथा प्रमाणित दस्तुर

क.सं.	बिबरण	इकाई	दर रु	कैफियत
१	बंशजको नागरिकता सम्बन्धी सिफारिस	वटा	निशुल्क	
२	अंगिकृत नागरिकता सम्बन्धी सिफारिस	वटा	७५०.०	
३	नागरिकताको प्रतिलिपि सिफारिस	वटा	३००.०	
४	सर्जमिन मुचुल्का सनाखतको सिफारिस	वटा	३००.०	
५	नाता प्रमाणित	वटा	३००.०	
६	नाता प्रमाणित (अंग्रेजीमा)	वटा	५००.०	
७	जन्म, मृत्यू, विवाह, बसाईसराई र सम्बन्ध बिच्छेद सिफरिस	वटा	२००.०	
८	जन्म, मृत्यू, विवाह, बसाईसराई र सम्बन्ध बिच्छेद सिफरिस (अंग्रेजीमा)	वटा	५००.०	
९	बसोबास सम्बन्धी सिफारिस	वटा	२००.०	
१०	व्यक्तिगत घट्ना दर्ता जरिवाना (३५ दिन पछि दर्ता भएमा)	वटा	३००.०	
११	नाम, थर, जन्म मिति, ठेगाना संशोधन सिफारिस	वटा	३००.०	
१२	घर जग्गा नामसारी सम्बन्धी सिफारिस	वटा	३५०.०	
१३	पति पत्नी सम्बन्ध बिच्छेदको सिफारिस	वटा	१०००.०	
१४	पेन्सन कार्ड वा सो सँग सम्बन्धी अन्य सिफारिस	वटा	५००.०	
१५	हकवाला संरक्षण सम्बन्धी सिफारिस	वटा	३५०.०	
१६	संघ संस्था दर्ता सिफारिस	वटा	२०००.०	
१७	संघ संस्था नविकरण सिफारिस	वटा	१०००.०	
१८	तमसुक प्रमाणित दस्तुर ५० हजार देखि १ लाख सम्म	वटा	१००.०	
१९	तमसक प्रमाणित दस्तुर १ लाख देखि माथि प्रति लाख थप	वटा	१००.०	
२०	व्यवसाय बन्दको सिफारिस	वटा	३००.०	
२१	निजी बिद्यालय स्तर बृद्धिको सिफारिस (प्रा.वि.को लागि)	वटा	१५००.०	
२२	निजी बिद्यालय स्तर बृद्धिको सिफारिस (नि.मा.वि.को लागि)	वटा	२०००.०	

२३	निजी बिद्यालय स्तर बृद्धिको सिफारिस (मा.वि.को लागि)	वटा	३०००.०	
२४	निजी बिद्यालय स्तर बृद्धिको सिफारिस (उच्च मा.वि.को लागि)	वटा	३५००.०	
२५	बिबिध सिफारिस	वटा	२५०.०	
२६	उपभोक्ता समिति दर्ता	वटा	निशुल्क	
२७	अन्य निकाय बाट सम्पन्नता योजनाको सिफरिस	वटा	५००.०	
२८	नक्कल/प्रतिलिपि प्रमाणित दस्तुर	वटा	३००.०	
२९	एकीकृत सम्पति करको रसिद र घर नक्साको फायलमा रहेको कागजको प्रतिलिपि	वटा	१००.०	
३०	धरौटी रसिद (रु १०० सम्म) को प्रतिलिपि	वटा	१००.०	
३१	धरौटी रसिद (रु १०० भन्दा माथि) को प्रतिलिपि	वटा	१५०.०	
३२	ब्यक्तिगत घट्ना दर्ता प्रतिलिपि प्रमाणिकरण	वटा	३००.०	
३३	सडक पिच कटान दस्तुर प्रति बर्ग फिट	वटा	७००.०	**
३४	नगरपालिकाको स्वीकृति बिना जग्गा प्लटिङ गरेमा लाग्ने जरिवाना	वटा	१००००.०	
३५	डि.टि.एच सेवा प्रदायकलाई बार्षिक कर	वटा	२२०००.०	
३६	थ्रिफेज बिद्युत लाईन जडान सिफारिस	वटा	१२००.०	
३७	नक्सा पास भएको घरको बिद्युत जडान सिफारिस	वटा	४००.०	
३८	खानेपानी जडान सिफारिस	वटा	४००.०	
३९	साना तथा घरेलु उद्योग सञ्चालन सिफरिस (पूँजीको आधारमा)	वटा	०.२० %	

** १. नगरपालिकाको स्वीकृति लिएर सडक पिच काटेमा सडक पिच गर्दा लाग्ने खर्च बराबरको सतप्रतिसत दस्तुर लाग्ने छ ।

२. नगरपालिकाको स्वीकृति बिना सडक पिच काटेमा सडक पिच गर्दा लाग्ने खर्च बराबरको सतप्रतिसत रकम र थप जरिवाना ५० प्रतिसत रकम समेत गरी १५० प्रतिसत दस्तुर लाग्नेछ ।

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.१०.६ निवेदन दर्ता दस्तुर

क.सं.	बिबरण	इकाई	दर रु	कैफियत
१	साधारण निवेदन दर्ता दस्तुर	वटा	२५.०	
२	मुद्धा सम्बन्धी निवेदन दर्ता दस्तुर	वटा	१२५.०	
३	भवन निर्माण दरखास्त फारम प्रति बुक	वटा	११००.०	
४	सम्बन्ध बिच्छेद सम्बन्धी निवेदन दस्तुर	वटा	१२५.०	
५	सम्बन्ध बिच्छेद सम्बन्धी प्रतिउत्तर दस्तुर	वटा	२५०.०	
६	तारिख पर्चा	वटा	५०.०	
७	साँध सिमाना सम्बन्धी उजरी एवं निवेदन दस्तुर	वटा	१२५.०	
८	मिलापत्र एवं समहति गराई दिए बापत सेवा शुल्क	वटा	६००.०	
९	कोठा खालि गराईदिने सम्बन्धी निवेदन दस्तुरदिए बापत दस्तुर	वटा	१२५.०	
१०	कोठा खालि गराईदिए बापत दस्तुर	वटा	२५०.०	
११	दशैं मेला, उत्सव, वा महोत्सव प्रदर्शनी आदिको लागि निवेदन दर्ता	वटा	२५०.०	
१२	दशैं मेला, उत्सव, वा महोत्सव प्रदर्शनी आदिको लागि अनुमति	वटा	१०००.०	
१३	फुड फेस्टिभल	दिन	५५०.०	
१४	ब्यवसायिक महोत्सव	दिन	१०००.०	

१५	मिनि मेला	७ दिन	११०००.०	
१६	मिनि मेला	१५ दिन	२२०००.०	
१७	मिनि मेला	३० दिन	५०००.०	
१८	चलचित्र प्रदर्शनी (च्यारिटी सो)	दिन	२०००.०	
१९	चलचित्र प्रदर्शनी	दिन	१५००.०	

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.१०.७ नक्सा पास दस्तुर

४.१.१०.७.१ नयाँ घर संरचनाको नक्सा पास दस्तुर देहाय बमोजिम हुनेछ

क.सं.	बिबरण	इकाई प्रति	दर रु	कैफियत
१	कम्पाउण्ड वाला	रनिङ फिट	५.०	
२	लोड बेयरिङ घर	बर्ग फिट	८.०	
३	आर.सि.सि. घर	बर्ग फिट	८.०	
४	बजार क्षेत्रका कच्ची घर	बर्ग फिट	३.०	
५	गाउँको टिनको छानो भएको घर	बर्ग फिट	३.०	
६	फुसको छानो भएको घर	बर्ग फिट	२.५०	
७	नक्सा पास नामसारी	बर्ग फिट	२.५०	
८	प्लटिङको नक्सा पास	रोपनी	८०००.०	
नोटः जरिवानाको ब्यवस्थाः नगरपालिकको मुख्य बजार क्षेत्र भित्रमा मिति २०७२/१०/१ गते नगरपालिकाको भवन मापदण्ड लागू भए पछि नगरपालिका सँग अनुमति नलिई घर निर्माण गरेमा प्रचलित कानून तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन बमोजिम कारबाहि हुनेछ।				

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.१०.७.२ अभिलेखिकरण शुल्क (पुराना घर संरचना)

क.सं.	बिबरण	इकाई प्रति	दर रु	कैफियत
१	**सहरी क्षेत्र**			
१.१	पक्की घर	बर्ग फिट	५.०	
१.२	ढुँगा माटोको टिनको छानो भएको	एक मुष्ठ	३५००.०	
१.३	ढुँगा माटोको फुसको छानो भएको	एक मुष्ठ	२५००.०	
१.४	काठके तले घर	एक मुष्ठ	२०००.०	
१.५	चित्रा वा भाटा वा टिनले बारेको घर	एक मुष्ठ	१०००.०	
२	**सहरी उन्मुख क्षेत्र**			
२.१	पक्की घर	बर्ग फिट	५.०	
२.२	ढुँगा माटोको टिनको छानो भएको	एक मुष्ठ	३०००.०	
२.३	ढुँगा माटोको फुसको छानो भएको	एक मुष्ठ	२०००.०	
२.४	काठके तले घर	एक मुष्ठ	१५००.०	
२.५	चित्रा वा भाटा वा टिनले बारेको घर	एक मुष्ठ	७००.०	
३	**ग्रामिण क्षेत्र**			
३.१	पक्की घर	बर्ग फिट	५.०	
३.२	ढुँगा माटोको टिनको छानो भएको	एक मुष्ठ	१७००.०	
३.३	ढुँगा माटोको फुसको छानो भएको	एक मुष्ठ	१२००.०	
३.४	काठके तले घर	एक मुष्ठ	७००.०	
३.५	चित्रा वा भाटा वा टिनले बारेको घर	एक मुष्ठ	३००.०	

नोट: माथि उल्लेख भएका घरहरूका अलावा एकै व्यक्तिको घर र मतान भएमा तला छापिएको, मानिस बसोबास गर्ने गरेको वा अन्न भण्डारण गर्ने गरेको भएमा त्यस्तो मतान पनि अभिलेखिकरण गर्नु पर्नेछ ।

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.१०.७.३ अमीन सम्बन्धी व्यवस्था

क.सं.	बिबरण	रु	कैफियत
१	घर नक्सा पास (मुचुल्का) प्रयोजनकालागि नगरपालिकाको अमिन खटाउँदा लाग्ने दस्तुर	७००.०	
२	घरबाटो तथा चारकिल्ला सिफारिस प्रयोजनकालागि	११००.०	
३	जग्गा नापी दस्तुर अमिन (५ रोपनी सम्म)	११००.०	
४	जग्गा नापी दस्तुर अमिन (५ रोपनी भन्दा माथि)	१७००.०	

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.१०.८ फुङ्लिङ नगरपालिकाको बिरेन्द्र चौक स्थित मिटिङ हल भाडा शुल्क

क.सं.	बिबरण	रु	कैफियत
१	हल भाडा	११००.०	प्रतिदिन

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.१०.९ मेसिनरी उपकरणको भाडा शुल्क

क.सं.	मेसिन उपकरणको नाम	कार्य क्षेत्र र मापदण्ड	दर रु	कैफियत
१	टिपर	नगर क्षेत्र भित्र दैनिक ईन्धन र ड्राइभर भत्ता बाहेक	४५००.०	
		नगर क्षेत्र बाहिर दैनिक ईन्धन र ड्राइभर भत्ता बाहेक	५०००.०	
२	ब्याकहु लोडर	नगर क्षेत्र भित्र प्रति घण्टा	२२००.०	
		नगर क्षेत्र बाहिर प्रति घण्टा	२५००.०	
३	ट्याक्टर	नगर क्षेत्र भित्र प्रति ट्रिप	१५००.०	
		नगर क्षेत्र बाहिर प्रति घण्टा	१०००.०	
४	प्रोजेक्टर	प्रति दिन	१०००.०	
५	स्पिकर (woofer)	प्रति दिन	५००.०	
६	सेफ्टि टैंकी सफाई मेसिन	प्रति सेफ्टि टैंकी	४०००.०	

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.१०.१० फोहोर मैला ब्यवस्थापन शुल्क (प्रति महिना)

क.सं.	बिबरण	इकाई	दर रु	कैफियत
१	ठूलो पसल	वटा	३००.०	
२	मझौला पसल	वटा	२००.०	
३	साना पसल	वटा	१००.०	
४	सरकारी कार्यालय	वटा	३००.०	
५	गैर सरकारी कार्यालय	वटा	२००.०	
६	होटल			
६.१	क श्रेणी	वटा	८००.०	
६.२	ख श्रेणी	वटा	७००.०	
६.३	ग श्रेणी	वटा	५००.०	

६.४	घ श्रेणी	वटा	३००.०	
६.५	ङ श्रेणी	वटा	२००.०	
७	पार्टी प्यालेस	वटा	७००.०	
८	रेष्टुरेण्ट	वटा	५००.०	
९	अस्पताल	वटा	२५००.०	
१०	फार्मेसी ठूलो मेडिकल	वटा	५००.०	
११	फार्मेसी सानो मेडिकल	वटा	३००.०	
१२	सैलुन	वटा	२००.०	
१३	जुत्ता सिलाउने	वटा	१५०.०	
१४	फर्निचर उद्योग	वटा	३००.०	
१५	आर्ट सेण्टर	वटा	१००.०	
१६	मासु र माछा पसल	वटा	२५०.०	
१७	सब्जी मण्डी	वटा	२५०.०	
१८	निजी बैंक	वटा	३००.०	
१९	सुनचाँदी पसल	वटा	१००.०	
२०	टेलर्स पसल		२००.०	
२१	बस तथा टेक्सी प्रति काउण्टर	वटा	३००.०	
२२	बिद्यालय	वटा	३००.०	
२३	पसल भएको घर धनीलाई (पसल बाहेक)	वटा	१००.०	
२४	पसल नभएको घर धनीलाई	वटा	२००.०	
२५	भात पकाई कोठा भाडामा बस्नेलाई	वटा	५०.०	
नोटः घरधनी आफैंले आफ्नो घरमा पसल गरेको भए रु ४००।० (चारसय) मात्र प्रति महिना सफाई शुल्क लाग्नेछ ।				

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.१०.११ नदी जन्य पदार्थ तथा प्राकृतिक श्रोत बिक्रि कर

यस नगरपालिका क्षेत्रका नदी तथा अन्य क्षेत्र बाट नदीजन्य पदार्थ तथा प्राकृतिक श्रोत बिक्रिमा देहाय बमोजिम बिक्रि कर लाग्नेछ

१. प्रति ट्याक्टर रु ३००।०

२. प्रति टिपर/ट्रक रु ८५०।०

४.१.१०.१२ स्थानीय पूर्वाधार उपयोग शुल्क

यस नगरपालिक क्षेत्रका निम्न सडकहरूमा चल्ने निम्न बमोमिजका सवारी साधनहरूबाट निम्न बमोजिमको स्थानीय पूर्वाधार उपयोग शेवा शुल्क असुल उपर गरिनेछ ।

क.सं.	सवारी साधनहरू	पटके कर रु	कैफियत
१	ट्याक्सी, पिकअप, भ्यान	२५.०	
२	ट्याक्टर	३५.०	
३	ट्रक बस	५०.०	
४	टिपर	५०.०	
५	तेलको ट्याङ्कर	५०.०	
६	लोपेट	७५.०	

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

ख. स्थानीय पूर्वाधार उपयोग शेवा शुल्क देहाय बमोजिम निम्न सडकहरूमा लागाईनेछ

क.सं.	सडकको नाम		कैफियत
१	सुकेटार- काफ्लेपाटी सडक खण्ड		
२	देउराली - फावाखोला सडक खण्ड		
३	बुद्धचौक - नाम्लेपाटी - पाथीभरा सडक खण्ड		
४	बहानन्दे - दोभान सडक खण्ड		
५	शेर्पाटोल - हाइदेवा - मित्लुङ सडक खण्ड		
६	सुकेटार - गढीडाँडा - फुरुम्बु सडक खण्ड		
७	हेलिप्याड - बसपार्क - दगुर्ने सडक खण्ड		
८	हेलिप्याड - देउलिङ्गे – दोभान सडक खण्ड		
९	गुरङ् गुम्बा - सैसले - भुटाने चौक सडक खण्ड		

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.१.११ पशुपन्छी जाँच तथा उपचार शुल्क

क.सं.	विषय	शेवा शुल्क प्रति गोटा प्रति पटक रु	कैफियत
१	गाई, भैंसी, याक, चौरी जाँच शुल्क	१५.०	
२	घरपालुवा पन्छी जाँच शुल्क	१०.०	
३	भेडा, बाखा, सुँगुर, खरायो,	५.०	
४	कुकुर बिरालो जाँच शुल्क	२५.०	
५	जङ्गली जनावर तथा घोडा, खच्चड जाँच शुल्क	५०.०	
६	गोवर परिक्षण शुल्क	१०.०	
७	पिसाव परिक्षण शुल्क	१०.०	
८	रगत परिक्षण शुल्क	६०.०	
९	दुध परिक्षण शुल्क	२५.०	
१०	राँगा, साँडे, बोका, सुँगुर क्यास्ट्रेसन शुल्क	२५.०	
११	कुकुर बिरालो क्यास्ट्रेसन शुल्क	५०.०	
१२	मेजर अप्रेशन शुल्क	२००.०	
१३	गाई, भैंसी, घोडा, खच्चड, याक, चौरी सव परिक्षण शुल्क	२००.०	
१४	भेडा, बाखा, सुँगुर,कुकुर, बिरालो सव परिक्षण शुल्क	१००.०	
१५	हाँस, कुखुरा, परेवा सव परिक्षण शुल्क	३०.०	

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन २०७७/७८

४.२ नगरपालिकाको आन्तरिक आम्दानीको अवस्था

नेपाल तथा प्रदश नं. १ को सुदुर पूर्वउत्तर ताप्लेजुङ जिल्लाको दक्षिण पस्चिम भागमा अवस्थित फुङ्लिङ नगरपालिका उद्योग लगायतका कलकारखान तथा व्यापार व्यवशायको न्यून प्रभाव, पर्यटन क्षेत्रको प्रचुर सम्भावना रहेको भएता पनि त्यसको दिगो विकासको अभाव, गुजारामुखि कृषि प्रणलिको विद्यमान अवस्था साथै भौतिक पूर्वाधारहरूको न्यूनता लगायत अधिकांस क्षेत्र ग्रामिण अवस्थामा रहेका कारण आन्तरिक आय आवश्यकताको आधारमा अत्यन्तै न्यून रहेको छ । बर्तमान आन्तरिक आम्दानीलाई फरकिलो र प्रभावकारी बनाउन नसकेमा नगरपालिकाको बर्तमान आम्दानीले चालु खर्चको एक चौथाई अंस समेत धान्न सक्ने अवस्था देखिदैन । आ.व. २०७५/७६ को वास्तविक आय विवरणलाई

अध्ययन गर्दा आन्तरिक आय तर्फ रु ५२ लाख ३७ हजार ०३७ मात्र आम्दानी भएकोमा स्थानीय स्तरमा कर प्रशासन र राजश्वका क्षेत्रको सुधारकालागि गरिएको सामान्य प्रयासका आधारमा समेत अघिल्लो आर्थिक बर्षको तुलनामा आ.व. २०७६/७७ मा ५६.५९ % ले बृद्धि भई रु ८२ लाख ८५१ पुग्न गएको छ भने आ.व. २०७७/७८ मा समेत ८४.७३ % बृद्धि भई रु १ करोड ५१ लख ५० हजार पुग्ने अनुमानित लक्षका साथ बार्षिक नीति कार्यक्रम नगर सभा बाट पारित भएको अवस्था छ। बर्तमान आन्तरिक आय सम्बन्धी बिबरण तालिका नं. ४.२ मा उल्लेख गरिएको छ।

बाह्य आय तर्फ अध्ययन गर्दा आ.व. २०७५/७६ मा संघीय सरकार बाट वित्तीय समानिकरण, शसर्त अनुदान, बिषेश अनुदान र अन्य अनुदान गरी जम्मा रु ४६ करोड ८७ लाख ३० हजार ३८ प्राप्त भएकोमा आ.व. २०७६/७७ मा ११.८५ % ले बृद्धि भई कुल रु ५२ करोड ४२ लाख ६३ हजार २२२ पैसा ८० पुगेको छ भने कोभिड १९ को महाँमारीको अवस्थामा समेत अघिल्लो आ.व. को तुलनामा करिव १०.३३ % ले बृद्धि भई कुल रु ५७ करोड ८४ लाख ४५ हजार १५० पुग्ने अनुमान सहित नगर सभा बाट पारित गरिएको छ। यसै गरी प्रदेश सरकारको तर्फ बाट समेत उपरोक्त बमोजिमका बिभिन्न शिर्षक अन्तरगत आ.व. २०७५/७६ मा बित्तीय समानिकरण, शसर्त अनुदान, बिषेश अनुदान र अन्य अनुदान गरी जम्मा रु १ करोड ८८ लाख ७ हजार ७३९ प्राप्त भएकोमा आ.व. २०७६/७७ मा ४८.७५ % ले बृद्धि भई कुल रु २ करोड ७९ लाख ७७ हजार २०९ पैसा ३० पुगेको छ भने कोभिड १९ को महाँमारीको अवस्थामा समेत अघिल्लो आ.व. को तुलनामा करिव ४.३६ % ले बृद्धि भई कुल रु २ करोड ९१ लाख ९८ हजार पुग्ने अनुमान सहित नगर सभा बाट पारित गरिएको छ। समग्रमा संघीय तथा प्रदेश सरकार बाट प्राप्त भएको तथा चालु आ.व.मा प्राप्त हुने आयको एक मुष्ठ अध्ययन गर्दा आ.व. २०७५/७६ मा बित्तीय समानिकरण, शसर्त अनुदान, बिषेश अनुदान र अन्य अनुदान गरी जम्मा रु ४८ करोड ७५ लाख ३७ हजार ७७७ प्राप्त भएकोमा आ.व. २०७६/७७ मा १३.२७ % ले बृद्धि भई कुल रु ५५ करोड २२ लाख ४० हजार ४३२ पैसा २० पुगेको छ भने कोभिड १९ को महाँमारीको अवस्थामा समेत अघिल्लो आ.व. को तुलनामा करिव १०.०३ % ले बृद्धि भई कुल रु ६० करोड ७६ लाख ४३ हजार १५० पुग्ने अनुमान सहित नगर सभा बाट पारित गरिएको छ। यस सम्बन्धी बिबरण तालिका नं. ४.३ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. ४.२: नगरपालिकाको आन्तरिक आम्दानीको तुलनात्मक बिबरण

नगरपालिकाको आन्तरिक आम्दानीको बिबरण					
क.सं.	आय शिर्षक	आ.व. २०७५/७६ को यथार्थ	आ.व. २०७६/७७ को यथार्थ	आ.व. २०७७/७८ को अनुमान	कैफियत
१	सम्पति कर	८४६२१९.०	९२७२६०.०	२००००.०	
२	मालपोत तथा भूमिकर	०.०	५४८६१.०	२००००.०	
३	घरनक्सा पास दस्तुर	२६३२०५.०	११६५०३.०	६४५०००.०	
४	दर्ता शुल्क	४०६५००.०	६३३३००.०		
५	हाटबजार कर	१३६८५.०	५९९००५.०	२५०००.०	
६	सवारी साधन कर	०.०	०.०	१००००.०	
७	मनोरञ्जन कर	०.०	०.०	६५०००.०	मेला उत्सव समेत
८	बहाल बिटौरी कर	९०५५८२.०	४४९५७६७.०	१२००००.०	
९	घर बहाल कर			१५००००.०	
१०	फोहोरमैला ब्यवस्थापन शुल्क			१०००००.०	
११	बिज्ञापन कर	०.०	०.०	०.०	
१२	ब्यवसाय कर	१०७८०५०.०	१५२३५५.०	२५९०००.०	पशू सेवा समेत

१३	व्यवसाय भिडियो कर	०.०	०.०		
१४	प्रकृतिक श्रोत उपयोग कर	०.०	०.०	२०२५०००.०	
१५	पन्जीकरण शुल्क	१२५०५००.०	९२५४००.०		
१६	सिफारिस शुल्क	०.०	२९६४००.०	१२५०००.०	अमिन सेवा समेत
१७	वडा बाट प्राप्त समेत			४९६०००.०	
१८	अन्य बिबिध	४७३२८५.०	०.०	३८०००.०	
जम्मा		**५२३७०२६.०**	**८२००८५१.०**	**१५१५००००.०**	
१९	अ.ल्या.	१६६४६१००.०	६११००६१.०	१३०१००००.०	
कुल जम्मा		**२१८८३१२६.०**	**१४३१०९१२.०**	**२८१६०००.०**	

श्रोत: नगरपालिका कार्यालयको अभिलेख, २०७७

तालिका नं.४.३: प्रदेश तथा संघीय सरकार बाट प्राप्त आम्दानीको बिबरण

प्रदेश तथा संघीय सरकार बाट प्राप्त आम्दानीको बिबरण					
क.सं.	**आय शिर्षक**	**आ.व. २०७५/७६ को यथार्थ**	**आ.व. २०७६/७७ को यथार्थ**	**आ.व. २०७७/७८ को अनुमान**	**कैफियत**
१. प्रदेश सरकार बाट					
१.१	बित्तीय समानिकरण अनुदान	३५९८०००.०	७२१६०००.०	७१७०००.०	
१.२	शसर्त अनुदान	१५००००.०	४११५०००.०	५१००००.०	
१.३	विशेष अनुदान	०.०	०.०	०.०	
१.४	समपुरक अनुदना	०.०	०.०	१०००००००.०	
१.५	राजश्व बांडफांड	६४०९७३९.०	५४४१२०९.३	६९२८०००.०	
१.६	प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र कार्यक्रम	७३००००००.०	११२०५०००.०		
जम्मा		**१८८०७७३९.०**	**२७९७७२०९.३**	**२९१९८०००.०**	
२. संघीय सरकार बाट					
१.१	बित्तीय समानिकरण अनुदान	१५८३००००००.०	१५२२००००००.०	१५०३००००००.०	
१.२	शसर्त अनुदान	२२२४९७०००.०	२४४६८८०००.०	२६७१००००००.०	
१.३	विशेष अनुदान	०.०	०.०	१७०००००००.०	
१.४	समपुरक अनुदना		५३००००००.०	६७००००००.०	
१.५	राजश्व बांडफांड	५३७२२४३८.०	५२२०६२२२.८	७७३४५१५०.०	
१.६	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	५२९०००.०	०.०	०.०	
१.७	सामाजिक शुरक्षा भत्ता	३३६८१६००.०	५६९६९०००.०	६०००००००	
१.८	स्थानीय पूर्वाधार बिकास साझेदारी कार्यक्रम		१२९००००००.०		
जम्मा		**४६८७३००३८.०**	**५२४२६३२२२.८**	**५७८४४५१५०.०**	

कुल जम्मा (प्रदेश तथा संघीय)	**४८७५३७७७७.०**	**५५२२४०४३२.२**	**६०७६४३१५०.०**	
आन्तरिक आम्दानी	**२१८८३१२६.०**	**१४३१०९१२.०**	**२८१६०००.०**	अ.ल्या.समेत
कुल जम्मा (आन्तरिक तथा बाह्य)	**५०९४२०९०३.०**	**५६६५५१३४४.२**	**६३५८०३१५०.०**	

श्रोत: नगरपालिका कार्यालयको अभिलेख, २०७७

बर्तमान अवस्थामा अघिल्लो बर्षको मौज्दातलाई अलग गरेर चालु बर्षको अनुमान सहित ३ बर्षको अध्ययन गर्दा फुङ्लिङ नगरपालिकाको कुल आम्दानीको औषत ९८.३५ % अंस संघीय तथा प्रदेश सरकारको अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण र राजश्व बॉडफॉड समेत बाट भएको देखिन्छ भने नगरपालिकाको आन्तरिक आयको हिस्सा औषत १.६५ % मात्र रहेको अवस्था छ । तथापि यसको सकारात्मक पक्ष के रहेको छ भने आन्तरिक आम्दानीको मात्रा क्रमस बृद्धि हुँदै गएको अवस्था छ । यस सम्बन्धी बिबरण तालिका नं. ४.४ मा उल्लेख गरिएको छ । जे होस नगरपालिकाले राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन र कर प्रशासनलाई व्यवस्थित, पारदर्शी र जनसहभागितामुलक बनाउँदै समग्र नगरको बिकास र समृद्धिमा नगरबासीको सहभागिता र साझेदारीलाई थप स्पष्ट पारेर आन्तरिक आय बृद्धि गर्नु पर्ने अवस्था रहेको देखिएको कारण आवधिक योजना तयारी सँग सँगै गरिएको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदनका आधारमा यस नगरको आन्तरिक आय उल्लेख्य बृद्धि गर्न सकिने प्रसस्त सम्भावना रहेको देखिएको छ ।

तालिका नं.४.४ आन्तरिक, संघीय तथा प्रदेश सरकार बाट प्राप्त आयको बृद्धिको अवस्था सम्बन्धी बिबरण

क.सं.	आय शिर्षक	आ.व. २०७५/७६ को यथार्थ	%	आ.व. २०७६/७७ को यथार्थ	%	आ.व. २०७७/७८ को अनुमान	%
१	अ.ल्या बाहेकको आन्तरिक आय	५२३७०२६.०	१.१	८२००८५१.०	१.४६३	१५१५०००.०	२.४३
२	प्रदेश तथा संघीय सरकार बाट प्राप्त आय	४८७५३७७७७.०	९८.९	५५२२४०४३२.२	९८.५४	६०७६४३१५०.०	९७.५७
जम्मा		**४९२७७४८०३.०**	१००	**५६०४४१२८३.२**	१००	**६२२७९३१५०.०**	**१००।००**

श्रोत: नगरपालिका कार्यालयको अभिलेख, २०७७

४.१.३ नगरपालिकाको आ.व. २०७७/७८ को प्रस्तावित व्यय विवरण

यस नगरपालिकाको समग्र खर्चलाई बिश्लेषण गर्दा चालु तथा पूँजीगत खर्च अन्तरगत बिभक्त गरी कार्यान्वयन गदै आएको अवस्था देखिन्छ । बर्तमान अवस्थामा बिगत देखिनै भन्दै आएको पूँजीगत खर्च भनेर ब्याख्या वा बिभक्त गरिने रकमलाई पूँजीगत लगानीको अवधारण अन्तरगत ब्याख्या गरेर अघ बढ्न आवश्यकता देखिएको छ । चालु खर्च अन्तरगत दैनिक कार्यालय सञ्चालन तथा कर्मचारी र जनप्रतिनिधि समेतको पारिश्रमिक तथा सेवा सुविधा बापत बिनियोजना गरिने रकमलाई लिने गरिन्छ भने आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतक तथा भौतिक पूर्वाधार सहितका पूँजी निर्माणमा बिनियोजना गरिने रकमलाई पूँजीगत लगानी (खर्च) भनिने गरिन्छ ।

यस नगरपालिकाले बिगत देखिनै आफुले प्राप्त गरेको आयलाई यीनै शिर्षक अन्तरगत रकम बिनियोजना गरी सञ्चालन गर्दै आएको तथा त्यसको प्रतिनिधि वा निरन्तरताको क्रम बमोजिम अघिल्लो बर्षलाई आधार मान्दै नीतिगत ब्यवस्थाका साथ आ.व. २०७७/७८ कालागि नगर सभा बाट पारित गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको चालु खर्च र पूँजीगत लगानीको अवस्था अध्ययन गर्दा सामाजिक सुरक्षा भत्ता बाहेकको हकमा चालु खर्च रु ३९ करोड ६० लाख ५५ हजार १५० भन्नाले कुल बजेटको ५८.३६ % तथा पूँजीगत लगानी तर्फ २३ करोढ ९७ लाख ४८ हजार भन्नाले कुल बिनियोजनको ४१.६८ % रहेको देखिएको छ । बिषयगत शिर्षक अन्तरगतको खर्च तथा लगानीको अवस्था अध्ययन गर्दा सामाजिक शुरक्षा भत्ता बाहेकको हकमा सवै भन्दा बढी रु १५ करोड २२ लाख ५ हजार भन्नाले कुल बिनियोजनको २६.४३ % भौतिक

पूर्वाधार निर्माण बिकासमा र सवै भन्दा कम २ लाख १७ हजार भन्नाले कुल बिनियोजनको ०.०३८ % रहेको अवस्था छ। यस आारमा भन्ने हो भने अहिले पनि यस नगरपालिकाले मावन संसाधन बिकासलाई धेरै कम महत्व दिएको अवस्था रहेको छ अथवा भौतिक पूर्वाधार बिकासको तुलानामा नगन्य अवस्थामा हेरिएको देखिन्छ। एकातर्फ भौतिक पूर्वाधार बिकासका क्षेत्रमा लगानीको मात्रा मानव संशाधन बिकासको तुलनामा अधिक रहेको देखिएको भएता पनि कुल पूँजीगत लगानीको तुलनामा चालु खर्च अत्याधिक रहेको पाईएको छ। यती मात्र हैन बिगत देखिनै कतिपय बिकास खर्चलई समेत चालुखर्चमा समावेश गरिएको अवस्था समेत रहेको देखिन्छ।

अनुपातिक हिसावमा भन्ने हो भने यस भन्दा अघिका बर्षहरूमा समेत करिव यस्तै यस्तै अवस्था रहेको देखिएकोले नगरपालिकाले आवधिक नगरपालिका बिकास योजना मार्फत चालु र अनुत्पादक खर्चमा पर्याप्त कटौति गरी आर्थिक बिकास, पूँजीगत लगानी र मानव संसाधन बिकास सँग सम्बन्धित आयोजना तथा कार्यक्रममा लगानी बृद्धि गरी स्थानीयबासीको प्रविधि र प्रविधिगत क्षमता बिकास सँग सँगै आम्दानीमा बढोत्तरी ल्याउने र यसैको माध्यम बाट नगरको समग्र आयलाई गुणात्मक बनाउने तर्फ लक्षित र कृयाशिल हुन अनिवार्य देखिएको छ। नगरपालिकाको आ.व. २०७७/७८ को बिनियोजना बजेटको संक्षिप्त तथा बिषयगत शिर्षक बमोजिमको बिबरण तालिका नं.४.५ तथा यस संग सम्बन्धित बिषयगत शिर्षकमा बिनियोजन गरिएको बिबरण १.६२ को (क), (ख), (ग) र (घ) मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.४.५ : नगरपालिकाको आ.व. २०७७/७८ को बिनियोजना बजेटको संक्षिप्त बिबरण

क्र.सं.	बिषयगत शिर्षक	आ.व. २०७७/७८ को बिनियोजित रकम रु		जम्मा	%
		चालु खर्च	पूंजीगत लगानी रु		
१	कार्यालय सञ्चालन	९०९२३१५०.०		९०९२३१५०.००	१५.७९
२	सामाजिक बिकास	१०५४५०००.०	३७३३८०००.००	४७८८३०००.००	८.३१६
३	आर्थिक बिकास	१२००००.०	८३००००.००	९५००००.००	१.६५
४	वातावरण तथा बिपद् ब्यवस्थापन	१५५००००.०	४९५०००.००	२०४५०००.००	०.३५५
५	प्रशासकीय सुशासन	४८०००.०	३००००.००	७८०००.००	०.१३५
६	वित्तीय सुशासन तथा सार्वजनिक सुनुवाई	३००००.०		३००००.००	०.०५२
७	कानून तथा न्यायिक समिति	२४००००.०		२४००००.००	०.४१७
८	मानव संसाधन बिकास	२१७०००.०		२१७०००.००	०.०३८
९	संघीय सशर्त	२२८२९०००.०	३८८१०००.००	२६७१००००.००	४६.३९
१०	शन्ति सुब्यवस्था	०.०	२३००००.००	२३००००.००	०.३९९
११	पूर्वाधार बिकास	०.०	१५२२०५०००.०	१५२२०५०००.००	२६.४३
१२	अन्य (आन्तरिक आयको फरक खर्चमा मिलान)	१५०००.०	०.०	१५०००.००	०.०२६
जम्मा		**३३६०५५१५०.०**	**२३९७४८०००.०**	**५७५८०३१५०.०**	**१००.०**
%		**५८.३६**	**४१.६४**	**१००.०**	
१३	**सामाजिक सुरक्षा भत्ता**	**६०००००००.०**	**०.०**	**६०००००००.०**	

कुल जम्मा	३९६०५५१५०.०	२३९७४८०००.०	६३५८०३१५०.०	
%	६२.२९	३७.७१	१००.०	

श्रोत: नगरपालिकाको बजेट पुष्टिका, २०७७

४.५ (क): भौतिक पूर्वाधार निर्माण बिकास तर्फ

क.सं.	बिषयगत शिर्षक	आ.व. २०७७/७८ को बिनियोजित रकम रु	%	कैफियत
१	सडक निर्माण (मोटरेवल)	३४८७०००.०	३५.९०	
२	सडक निर्माण (पदमार्ग)	६२१०००.०	६.३९	
३	पुलपुलेसा	११००००.०	१.१३	
४	ढल तथा नाला निर्माण	४९५०००.०	५.१०	
५	सिंचाई तर्फ	२००००.०	०.२१	
६	भवन निर्माण	१३८००००.०	१४.२१	
७	खेल मैदान	१४००००.०	१.४४	
८	तटबन्धन तथा खोल्सी नियन्त्रण	१२००००.०	१.२४	
९	समपुरक कोषमा	३००००००.०	३०.८९	
१०	अन्य बिबिध	३४००००.०	३.५०	
जम्मा		**९७१३०००.०**	**१००.००**	

श्रोत: नगरपालिकाको बजेट पुष्टिका, २०७७

४.५ (ख): आर्थिक बिकास तर्फ (संघीय सरकारको सशर्त अनुदान समेत)

क.सं.	बिषयगत शिर्षक	आ.व. २०७७/७८ को बिनियोजित रकम रु	%	कैफियत
१	कृषि बिकास कार्यक्रम	११७५०००.०	२९.४०	
२	पशुबाली बिकास तथा सेवा	९९१०००.०	२४.८०	
३	पर्यटन पूर्वाधार बिकास	१३०००००.०	३२.५३	
४	सहकारी बिकास	१८००००.०	४.५०	
५	उद्योग तर्फ	३५००००.०	८.७६	
जम्मा		**३९९६०००.०**	**१००.००**	

श्रोत: नगरपालिकाको बजेट पुष्टिका, २०७७

४.५ (ग): समाजिक बिकास तर्फ

क.सं.	बिषयगत शिर्षक	आ.व. २०७७/७८ को बिनियोजित रकम रु	%	कैफियत
१	शिक्षा बिकास	९१७८०००	२.९०	
२	स्वास्थ्य सेवा	१०९१५०००	३.४५	
३	खेलकुद कार्यक्रम	३७७५०००	१.१९	

४	लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशिकरण	११२०००००	३.५४	
५	खानेपानी तथा सरसफाई	१७२०५०००	५.४४	
६	संस्कृति प्रवर्द्धन	१२०००००	०.३८	
७	माथि उल्लेखित शिर्षकहरुमा संघीय सरकारको सर्शत अनुदना शिर्षक बिभक्त हुन बांकि रहेको)	२६२९०००००	८३.१०	
जम्मा		**३१६३७३०००**	**१००.००**	

श्रोत: नगरपालिकाको बजेट पुष्तिका, २०७७

४.५ (घ): बन वातावरण तथा सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता बिकास

क.सं.	बिषयगत शिर्षक	आ.व. २०७७/७८ को बिनियोजित रकम रु	%	कैफियत
१	बन वातावरण तथा बिपत व्यवस्थापन	२०४५०००.०	३५.५२	
२	सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता बिकास	१३१२०००.०	२२.७९	
२.१	सवै वडामा इन्टरनेटके पहुंच बिस्तरा		०.००	
२.२	बिद्युतिय सेवा तथा :क्ष्व		०.००	
२.३	समक्षा गोष्ठी, नगरिक बडा पत्र		०.००	
२.४	नगर आवधिक योजना		०.००	
२.५	बस्तस्थिति बिबरण		०.००	
२.६	जनप्रतिनिध तथा कर्मचारी क्षमता बिकास		०.००	
३	बिधायन समति	८००००.०	१३.९०	
२.७	न्यायिक समति	१६००००.०	२७.७९	
जम्मा		**५७५७०००.०**	**१००.०**	

श्रोत: नगरपालिकाको बजेट पुष्तिका, २०७७

४.५ (ङ). चालु खर्च

क.सं.	बिषयगत शिर्षक	आ.व. २०७७/७८ को बिनियोजित रकम रु	%	कैफियत
१	कार्यालय सञ्चालन	९०९२३१५०.०	२७.०७	
२	सामाजिक बिकास	१०५४५०००.०	३.१४	
४	आर्थिक बिकास	१२००००.०	०.३६	
५	वातावरण तथा बिपद् व्यवस्थापन	१५५०००.०	०.४६	
६	प्रशासकीय सुशासन	४८०००.०	०.१४	
७	बित्तीय सुशासन तथा सार्वजनिक सुनुवाई	३००००.०	०.०९	
८	कानून तथा न्यायिक समिति	२४००००.०	०.७१	
९	मानव संसाधन बिकास	२१७०००.०	०.०६	
१०	संघीय सशर्त	२२८२९०००.०	६७.९६	
११	अन्य	१५०००.०	०.००	
जम्मा		**३३६०५५१५०.०**	**१००.०**	

श्रोत: नगरपालिकाको बजेट पुष्तिका, २०७७

भाग ५ (पाँच)
आ.व. २०७८/७९ का लागि
प्रस्तावित कर तथा गैर कर राजश्वका क्षेत्र तथा दररेटहरू

नेपालका ७५३ स्थानीय तह मध्ये ऐतिहासिक र पुरातात्वीक महत्वको सपृष्ठभूमि बोकेको ताप्लेजुङ जिल्लाको करिव पश्चिम भागमा अवस्थित फुङ्लिङ नगरपालिका कृषि, पर्यटन तथा उद्योग व्यवशायको विकासको माध्यम बाट आर्थिक समृद्धिको आधार निर्माण गर्नकालागि प्रसस्तै सम्भावना र अवसर बोकेको नगरपालिका हो । पछिल्लो समय कृषिको व्यवसायिकिकरण र पर्यटन बिकास र बिस्तारले गति लिईरहेको यस नगरपालिकामा व्यवसायिक कृषि प्रणाली साथै कृषि उत्पादन र तीनमा आधारित हाट बजार, पर्यटन पूर्वाधारको विकास र त्यसमा आधारित विभिन्न व्यवसायीक प्रतिष्ठान, सामान्य रुपमानै भएपनि विभिन्न प्रकारका खोला नाला, पोखरी र सिमसारको उपस्थिति तथा विभिन्न धार्मिक तथा सास्कृतिक स्थाल र मेला तथा जात्राहरू साथै बिश्वको तेश्रो अग्लो हिमाल कञ्चनजंघा र माथीभरा देबी मन्दिरका कारण उच्च स्तरको पर्यटकीय सम्भावना बोकेको नगरपालिकाको रुपमा समेत चिनारी राख्न सफल देखिन्छ । यस नगरपालिकालाई आर्थिक रुपले सम्पन्न, प्रशासनिक रुपले सक्षम, भौतिक तथा भौतिक पूर्वाधारको हिसावले व्यवस्थित तथा नेत्रीत्वको हिसावले सार्थक र परिणाममुखि बनाउन अनिवार्य छ । स्थानीयबासीहरूको विकास प्रतिको अभिरुचीलाई मध्य नजर राख्दै जनताको विकास प्रतिको ठूलो अपेक्षालाई पूरा गर्न मद्दत पुर्‍याउने अपेक्षाका साथ विद्यमान सम्भावना र अवसरहरूरूको खोजी, पहिचान, विस्तार, संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्दै उपलब्ध स्रोत र साधनहरूको सहि व्यवस्थापन साथ वर्तमान चुनौतिहरूको सामना गर्न प्राप्त अधिकारको सिमा भित्र रहेर कर तथा गैरकर राजश्वका विभिन्न पक्षहरूलाई समेट्दै जस्ले बढी आम्दानी गर्छ उसैले बढी कर तिर्ने **बैज्ञानिक र "प्रगतिशिल कर प्रणलिको"** मार्ग अवलम्बन गरी स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले निर्धारण गरेका एकल अधिकार क्षेत्र र क्षेत्रगत सिमा साथै साझा अधिकारका क्षेत्रमा संघीय तथा प्रदेश सरकारले निर्धारण गरेका नीति, कानून र व्यवस्थालाई समेत आधार मानि देहाय बमोजिमको बस्तु तथा सेवामा सम्पति कर, भूमिकर, घर जग्गा बहाल कर, व्यापार व्यवसाय कर, मनोरञ्जन कर लगायतका कर साथै दस्तुर, सेवा तथा सिफारिस शुल्क र दण्डजरीवाना समेतका विषयगत क्षेत्रमा विभक्त गरी फुङ्लिङ नगरपालिकाबासीको जीवनस्तर समेतलाई केन्द्रविकन्दुमा राखेर बैज्ञानिक तथा प्रगतिशिल रुपमा कर तथा गैरकर राजश्वका दर रेट प्रस्ताव गरिएको छ । यसरी प्रस्ताव गरिएको कर तथा गैरकर राजश्वको दरबन्दिहरूलाई फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक ऐन साथै कर सङ्कलन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि समेतको निर्माण व्यवस्थापन गरी कार्यान्वयनमा लैजान अनिवार्य छ । प्रस्ताव गरिएका कर तथा गैरकर राजश्वको विस्त्रित विवरण शिर्षकगत तालिका खण्डहरूमा उल्लेख गरिएको छ ।

आ.व. आ.व. २०७८/७९ कालागि प्रस्तावित कर तथा गैर कर राजश्वका दररेटहरू

५.१ सम्पत्ति कर तथा सम्पतिकरको लागि मूल्याङ्कनको दर

- सम्पति करको दर तल उल्लेख गरिए बमोजिम प्रस्ताव गरिएको छ र तुलनात्मक हिसावले बढी सम्पति हुनेले बढी कर बुझाउनु पर्ने प्रगतिशिल कर प्रणाली बमोजिम सोको हिसाव गर्दा देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।
- कम संख्या अनुसारको दर बाट निस्कने मात्रा अर्को कमसंख्याको दर को कुल मात्रामा जोड भए पछिको मात्रालाई करको कुल मात्रा मानिने छ । जस्तै एक मुष्ठ लाग्नेको हकमा कमसंख्या १ को रु ५० हजार सम्मको मूल्यमा रु २५।० लाग्छ भने कम संख्या २ को हकमा कम संख्या १ को रु २५।० र कम संख्या २ को रु ३५।० गरी कुल रु ६० हुन जान्छ भने त्यस पछिको कम संख्या ३ को हकमा कम संख्या २ को कुल रकम रु ६०।० मा कम संख्या ३ को ४०।० गरी कुल रु १००।० हुन जाने भए बाट त्यस पछि कमस यसै गरी जोड हुँदै जाने गरी कर अङ्क निर्धारण हुँदै जानेछ ।
- प्रति लाख को अङ्क भारको हिसावले कुल कर भार हिसाव गर्दा माथिल्लो कुल अङ्क भारमा सम्बन्धित कमसंख्याको प्रतिलाख लाई १ मानि त्यसलाई करको दरले गुणन गर्दा आउने कुल रकम हुन जान्छ । जस्तै कमसंख्या ६ को कुल कर भार २५० मा कमसंख्या ७ को एक लाख बराबार १ मानि जम्म दरले गुणन गर्दा आउने कुल रकम नै

कुल करभार हुनेछ । यदी सम्बन्धित करदाताको सम्पतिको कुल मूल्य १० लाख रहेछ भने ५ लाख सम्मको २५०।० मा प्रतिलाख रु ४।० का दरले जम्मा रु २० गरी कुल सम्पति कर अङ्क रु २७०।० हुन जान्छ ।

तालिका नं. ५.१.१ सम्पति करको प्रस्तावित दर रेट

प्रस्तावित सम्पती करको दर, (आ.व. २०७८/७९)					
क. सं.	कुल मूल्याङ्कन रकम रु		प्रस्तावित दर रेट रु		सम्बन्धित शिर्षकको अन्तिम अंकमा प्रतिलाखको समेत गरी जम्मा लाग्ने रकम रु
	देखि	सम्म	एक मुष्ठ रु	प्रति लाख रु	
१	०.०	५००००.०	२५.०		२५।०
२	५०००१.०	१०००००	३५.०		(२५ + ३५) = ६०।०
३	१००००१.०	२०००००	४०.०		(६० + ४०)= १००।०
४	२०००००१.०	३०००००	४५.०		(१०० + ४५)= १४५।०
५	३००००१.०	४०००००	५०.०		(१४५ + ५०)= १९५।०
६	४००००१.०	५०००००	५५.०		(१९५ + ५५)= २५०।०
७	५००००१.०	१००००००		४.०	२५० + (एक लाख बराबार १ मानी करको दरले गुणन गर्ने) = (२५४।० देखि २७०।०)
८	१०००००१.०	१५०००००		६.०	क्रमस माथिल्लो क्रम संख्याको अन्तिम कुल अंक + (प्रति लाखको एक x दर)
९	१५००००१.०	२००००००		२०.०	"
१०	२०००००१.०	२५०००००		५०.०	"
११	२५००००१.०	३००००००		७०.०	"
१२	३०००००१.०	३५०००००		१००.०	"
१३	३५००००१.०	४००००००		१२५.०	"
१४	४०००००१.०	४५०००००		१३०.०	"
१५	४५००००१.०	५००००००		१५०.०	"
१६	५०००००१.०	६००००००		१७५.०	"
१७	६०००००१.०	७००००००		१८०.०	"
१८	७०००००१.०	८००००००		१८५.०	"
१९	८०००००१.०	९००००००		१९०.०	"
२०	९०००००१.०	१०००००००		१९५.०	"
२१	१००००००१०.०	१२०००००		२००.०	"
२२	१२०००००१.०	१४०००००		२०५.०	"
२३	१४०००००१.०	१६०००००		२१०.०	"
२४	१६०००००१.०	१८०००००		२१५.०	"
२५	१८०००००१.०	२०००००००		२२०.०	"
२६	२००००००१.०	३५०००००		२२५.०	"
२७	३५०००००१.०	४०००००००		२३०.०	"
२८	४००००००१.०	४५०००००		२३५.०	"
२९	४५०००००१.०	५०००००००		२४०.०	"

३०	५०००००००१.०	माथि सवै		रु २।५ प्रति हजार	

५.१.२ सम्पति करको मूल्याङ्कन देहाय बमोजिम हुनेछ

५.१.२.१ घर तथा भवनको मूल्याङ्कन

तालिका नं. ५.१.२ घर तथा भवनको मूल्याङ्कनको प्रस्तावित दर रेट (प्रति बर्ग फुट)

भौतिक (घर तथा अन्य) संरचनाको बर्गिकरण तथा मूल्यांकन दर रेट (आ.व. २०७८/७९)					
क.सं	भौतिक संरचनाको बर्गिकरण	आयु बर्ष	आ.व. (२०७८/७९) भौतिक संरचना दर रेट रु		ह्रास (टुटफुट) कट्टि प्रति बर्ष %
			प्रति बर्ग फुट	प्रति रनिड. फुट	
१	आर.सि.सि. फ्रेम स्ट्रक्चर (पक्का इटा, सिमेन्टको जोडाई र RCC छाना)	५०	१०००.०		५
२	पिलर बिनाको पक्की घर (इटा वा ढुंगामा सिमेण्टको जोडाई तथा RCC छाना)	५०	७५०.०		७
३	इटा वा ढुङ्गामा सिमेण्टको जोडाई, टिना वा टायलको छाना	५०	५५०.०		८
४	इटा वा ढुङ्गामा माटोको जोडाई, फुसको छाना	३०	२००.०		१५
५	इटा वा ढुङ्गामा माटोको जोडाई टिना वा टायलको छाना	३०	३००.०		१२
६	आर.सि.सि. फ्रेम स्ट्रक्चर फलामको ट्रस तथा टिनाको छाना	३०	७५०.०		१०
७	फलामको पिलर, इट वा ढुङ्गामा सिमेण्टको जोडाई, फलामको ट्रस तथा जस्ताको छाना	३०	५५०.०		१०
८	फलामको पिलर, टिनाको बेरा, फलामको ट्रस तथा जस्ताको छाना	२५	४५०.०		१२
९	सेन्टर बेरा भएको घर टिना वा टायलको छाना	२०	२००.०		१६
१०	काठको घर टिनाको छाना	२०	१५०.०		१७
११	काठको घर खर तथा परालको छाना	२०	१००.०		१८
१२	टाटीले बनेको घर टिना वा फुसको छाना	१०	१००.०		२०
१३	ढुङ्गा वा इटामा सिमेण्टको जोडाइ भएको पर्खाल (कम्पाउण्ड घेराबारा) प्रति रनिड. फिट	५०		१५.०	५
१४	ढुँगा वा इटामा माटोको जोडाइ भएको पर्खाल (कम्पाउण्ड घेराबारा) प्रति रनिड. फिट	३०		७.५	१०
१५	फलामको पिलर तथा टिनाको बेराको कम्पाउण्ड घेराबारा प्रति रनिड. फिट	२५		५.०	८

नोटः १. नगरपालिकाले भू-उपयोग क्षेत्र निर्धारण गरिसकेको अवस्थामा घरको मूल्याङ्कन दरमा आवसीय क्षेत्रको हकमा ५ प्रतिसत र कृषि क्षेत्रको हकमा १० प्रतिसत छुट दिन सक्नेछ ।

२. प्रति बर्ष घट्दो क्रममा टुटफुट कट्टि गर्दै जाँदा अन्तिम १० % मूल्यलाई शेष मूल्य मानिनेछ

तालिका नं. ५.१.२.२ जग्गा जमिनको मूल्याङ्कन दर

क) सम्पति कर प्रयोजनाकालागि जग्गाको मूल्याङ्कन गर्दा संघीय आर्थिक ऐन सँग नबाझिने गरी गरिनेछ ।

ख) सम्पति कर प्रयोजनाकालागि जग्गाको मूल्याङ्कन गर्दा उल्लेखित क्षेत्र निर्धारणका आधारमा आ.व. २०७८/७९ का लागि मूल्याङ्कन दर देहाय बमोजिम रहने छ ।

तालिका नं. ५.१.३ जग्गा जमिनको मूल्याङ्कनको प्रस्तावित दर रेट

क्षेत्र निर्धारणका आधारमा आ.व. २०७८/७९ का लागि जग्गा जमिन मूल्याङ्कन दर				
क.सं.	क्षेत्र		सिमा तथा क्षेत्र निर्धारण	(प्रति रोपनी) रु
१.	मुख्य बजार क्षेत्र			
	१.१		आर्मिगेट देखि पराजुली चौक तथा शान्ति टोल हुँदै कोप्चे बिरेन्द्र चौक रेडक्स भवन सम्मका सडक आसपासका घडेरीहरू	५१०००००
	१.२		बुद्ध चौक, हेलिप्याड, मेची राजमार्ग दायाँबायाँ नापि रोड कफी हाउस सम्मको रोड देखि नेपाल रेडक्स भवन सम्मका जग्गाहरू	३१०००००
२	सहायक बजार क्षेत्र			
	१.१		कोठेबारी हुँदै गुरुङ गुम्बा सम्मको सडकको दायाँबायाँको बाटो हुलाक लाईन, रेडक्रस, नयाँ बसपार्क देखि हेलिप्याड जोड्ने सडकको दायाँबायाँको जग्गाहरू	३१०००००
	१.२		बिहिबारे काउले मोटरबाटोका जग्गाहरू, कोठेबारी बाट तोक्मेडाँडा जोड्ने सडक, कोठेबारी बाट ताप्लेजुङ एफ एम जोड्ने सडक तथा शेर्पाटोल समेत	२१०००००
	१.३		भानु स्कूल आसपासका जग्गाहरू र खानेपानी हेलीप्याड मुनिका जग्गाहरू, क्याम्पस लाईनका जग्गाहरू	१६०००००
३	अन्य सहायक बजार क्षेत्रहरू			
	३.१		सुकेटार हवाईमैदान आसपासको जग्गाहरू, सुकेटार जाने कालोपत्रे सडक आसपासको जग्गाहरू	११०००००
	३.२	३.२.१	वडा नं. २ को हान्द्रुड. बजार र देउलिङ्गेका सडक आसपासका जग्गाहरु, वडा नं. ३ को पालुड.वा चौक, वडा नं. ७ को किरात चौक र खोप्रे, वडा नं. ८ को नाम्लेपाटी र बहानन्दे, वडा नं. ९ को गुप्ते, आसाड.पाटी, र चण्डेश्वर महादेव सिद्धिडांडा, वडा नं. १० को गडिडांडा, मयाम बजार र मिल्लुड.	६०००००
		३.२.२	बजार क्षेत्र भन्दा बाहिरका पिच सडकले छोएका जग्गाहरु	४०००००
		३.२.३	वडा नं. ११ को तेम्वेवा साथै बजार क्षेत्र भन्दा बाहिरका ग्राभेल सडकले छोएका जग्गाहरु	३०००००
		३.२.४	बजार क्षेत्र भन्दा बाहिरका कच्ची सडकले छोएका जग्गाहरु	१५०००००
		३.२.५	बजार क्षेत्र भन्दा बाहिरका कच्ची सडकले नछोएका धान, गहुं, मकै, दालहन तथा तेलहन खेतीयोग्य जमिन (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)	७५००००
		३.२.६	बजार क्षेत्र भन्दा बाहिरका कच्ची सडकले नछोएका फलफूल खेतीयोग्य जमिन (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)	८५००००
		३.२.७	बजार क्षेत्र भन्दा बाहिरका कच्ची सडकले नछोएका तरकारी बालीयोग्य	८०००००

			जमिन (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)	
		३.२.८	बजार क्षेत्र भन्दा बाहिरका कच्ची सडकले नछोएका पाखाबारी जमिन (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)	२५०००.०
		३.२.९	धनीपूर्जामा अलैची बारी उल्लेख भएका जग्गाहरू (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)	२००००.०
		३.२.१०	निजी बनजङ्गल (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)	५००००.०
		३.२.११	पखा पखेरा, भिर, पहरा लगायत यस्तै प्रकृतिका जग्गा जमिन (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)	१००००.०

५.२ भूमिकर/मालपोत

सम्पत्ति करको क्षेत्राधिकार भित्र नपर्ने जग्गा जमिनको हकमा देहाय बमोजिम भुमिकर (मालपोत) को दर प्रस्ताव गरिएको छ ।

तालिका नं. ५.२: **भूमिकर/मालपोतको प्रस्तावित दर रेट**

२. भूमिकर/मालपोत (आ.व. २०७८/७९)					
क.स..	वडा नं.		क्षेत्रफल	दर रु	कैफियत
१	२, ३, ४, ५, ६ र ७ का मुख्य बजार क्षेत्र	पूर्वमा तोक्मे सामुदयिक बन, भिन्तुना डाँडा, थेचम्बु जाने मोटरबाटो, पस्चिममा गुरुङ गुम्बा बिहिबारे हाट, शोर्पाटोल खोल्सी र ठूलो नगर, उत्तरमा इन्डिया वेलफेयर, जिल्ला खानेपानी कार्यालय वरपर हुदै दक्षिणमा कफी हाउस, नयाँ नगरपालिका भवन, सशस्त्र क्याम्प गेट सम्म साथै सुकेटार क्षेत्र समेत	० देखि ४ आना सम्म प्रति आना	२०.०	
			४ आना देखि माथि ८ आना सम्म प्रति आना थप	२५.०	
			८ आना देखि माथि १ रोपनी सम्म प्रति आना थप	३०.०	
			१ रोपनी देखि माथि प्रति रोपनी थप	१००.०	
२	२, ३, ४, ५, ६, ७ र ८ सहायक बजार क्षेत्र	मेची राजमार्ग अन्तरगत कालोपत्रे सडकलो छोएका दायाँ बायाँका जग्गाहरु	० देखि ४ आना सम्म प्रति आना	१५.०	ल्याङ्वा घुसेनी बाहेक
			४ आना देखि माथि ८ आना सम्म प्रति आना थप	२०.०	
			८ आना देखि माथि १ रोपनी सम्म प्रति आना थप	२५.०	
			१ रोपनी देखि माथि प्रति रोपनी थप	५०.०	
३	वडा नं. १ तथा २ देखि ११ सम्मका अन्य सहायक बजार	जिल्ला सडक तथा नगर सडक र अन्य ग्राभेल राजमार्ग तथा सहायक राजमार्ग अन्तरगत ग्राभेल सडकले दायाँबायाँ छोएका जग्गाहरु	० देखि ४ आना सम्म प्रति आना	१०.०	
			४ आना देखि माथि ८ आना सम्म प्रति आना थप	१५.०	
			८ आना देखि माथि १ रोपनी सम्म प्रति आना थप	२०.०	
			१ रोपनी देखि माथि प्रति	४०.०	

			रोपनी थप		
४	वडा नं. १ देखि ११ सम्म	माथि उल्लेख भएको मुख्य बजार तथा सहायक तथा अन्य सहायक बजार क्षेत्र बाहेकका ग्राभेल सडकले छोएका अन्य सवै क्षेत्रका जग्गा	० देखि ५ रोपनी सम्म प्रति रोपनी	२५.०	ल्याङ्वा घुसेनी स्थान समेत
			५ देखि २० रोपनी सम्म प्रति रापनी थप	२०.०	
			२० रोपनी भन्दा माथि प्रति रोपनी थप	१५.०	
५	वडा नं. १ देखि ११ सम्म	माथि उल्लेख भएको मुख्य बजार तथा सहायक तथा अन्य सहायक बजार क्षेत्र बाहेकका कच्ची सडकले छोएका अन्य सवै क्षेत्रका जग्गा	० देखि ५ रोपनी सम्म प्रति रोपनी	२०.०	ल्याङ्वा घुसेनी स्थान समेत
			५ देखि २० रोपनी सम्म प्रति रापनी थप	१५.०	
			२० रोपनी भन्दा माथि प्रति रोपनी थप	१२.०	
६	वडा नं. १ देखि ११ सम्म	माथि उल्लेख भएको मुख्य बजार तथा सहायक तथा अन्य सहायक बजार क्षेत्र बाहेकका अन्य सवै क्षेत्रका धान, गहुं, मकै, दालहन तथा तेलहन खेतीयोग्य जमिन (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)	० देखि ५ रोपनी सम्म प्रति रोपनी	१५.०	ल्याङ्वा घुसेनी स्थान समेत
			५ देखि २० रोपनी सम्म प्रति रापनी थप	१२.०	
			२० रोपनी भन्दा माथि प्रति रोपनी थप	१०.०	
७	वडा नं. १ देखि ११ सम्म	माथि उल्लेख भएको मुख्य बजार तथा सहायक तथा अन्य सहायक बजार क्षेत्र बाहेकका अन्य सवै क्षेत्रका तरकारी बालीयोग्य खेतीयोग्य जमिन (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)	० देखि ५ रोपनी सम्म प्रति रोपनी	१२.०	ल्याङ्वा घुसेनी स्थान समेत
			५ देखि २० रोपनी सम्म प्रति रापनी थप	१०.०	
			२० रोपनी भन्दा माथि प्रति रोपनी थप	७.०	
८	वडा नं. १ देखि ११ सम्म	माथि उल्लेख भएको मुख्य बजार तथा सहायक तथा अन्य सहायक बजार क्षेत्र बाहेकका अन्य सवै क्षेत्रका फलफूल खेती योग्य खेतीयोग्य जमिन (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)	० देखि ५ रोपनी सम्म प्रति रोपनी	१५.०	ल्याङ्वा घुसेनी स्थान समेत
			५ देखि २० रोपनी सम्म प्रति रापनी थप	१२.०	
			२० रोपनी भन्दा माथि प्रति रोपनी थप	१०.०	
९	वडा नं. १ देखि ११ सम्म	धनीपूर्जामा अलैची बारी उल्लेख भएको भएको क्षेत्र	प्रति रोपनी	२५.०	
१०	वडा नं. १ देखि ११ सम्म	निजी बनजङ्गल (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)	प्रति रोपनी	२०.०	
११	वडा नं. १ देखि ११ सम्म	पखा पखेरा, भिर, पहरा, खोला तथा नदी उकास लगायत यस्तै प्रकृतिका जग्गा जमिन (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)	प्रति रोपनी	५.०	

नोटः १. तोकिए बमोजिमको भूमिकर बार्षिक रुपमा चुक्ता नगरे तोकिए बमोजिमको जरिवाना लाग्ने छ ।
२. बक्यौता मालपोत साबिककै नियमानुसार असुल उपर गरिनेछ ।

५.३ घर तथा जग्गा जमिन साथै मेसिन तथा उपकरण बहालकरः

फुङ्लिङ नगरपालिका भित्र निर्माण भएका र हुने घर तथा जग्गा जमिन साथै मेसिन तथा उपकरणको बहाल कर देहाय बमोजिम प्रस्ताव गरिएको छ ।

तालिका नं.५.३ घर तथा जग्गा जमिन साथै मेसिन तथा उपकरण बहालकरको प्रस्तावित दर रेट

वहाल कर (आ.व. २०७८/७९)		
१. घर बहाल तथा जग्गा वहाल कर		**प्रस्तावित दर औषत %**
१.१	व्यक्तिगत (घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, सेड, कारखाना, आदी पुरै वा आंसिक रुपमा भाडामा दिईएकोमा) घर बहाल कर बापत भाडा रकमको मासिक	१०.०
१.२	सस्थागतः कुनै पनि संघ संस्था वा निकायले आफ्नो घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, सेड, कारखाना, आदी पुरै वा आंसिक रुपमा भाडामा दिईएकोमा) घर बहाल कर बापत भाडा रकमको मासिक	१२.०
१.३	व्यक्तिगतः कुनै सम्पति तथा जग्गा जमिन धनीले आफ्नो व्यक्तिगत जग्गा जमिन विभिन्न कामको प्रयोजनाकालागि कसैलाई भाडामा दिएकोमा उक्त जग्गा जमिन भाडामा लगाएकोमा भाडा रकमको मासिक	७.५
१.४	संस्थागतः कुनै पनि संघ संस्था वा निकायले संस्थागत सम्पति तथा जग्गा जमिन विभिन्न कामको प्रयोजनाकालागि कसैलाई भाडामा दिएकोमा उक्त जग्गा जमिन भाडामा लगाएकोमा भाडा रकमको मासिक	९.०
२. मेसिन तथा उपकरण बहाल कर		
२.१	व्यक्तिगतः कुनै व्यक्तिले खरिद गरी कलकारखान, निर्माण संग सम्बन्धित समेत कुनै पनि मेसिन, उपकरण, यातायात तथा ढुवानीका साधन भाडामा लगाए बापत बहाल कर बापत भाडा रकमको मासिक	५.०
२.२	संस्थागतः कुनै संघ संस्था वा निकायले कलकारखान, निर्माण संग सम्बन्धित समेत कुनै पनि मेसिन, उपकरण, यातायात तथा ढुवानीका साधन भाडामा लगाए बापत बहाल कर बापत भाडा रकमको मासिक	७.०

५.४ उद्योग, ब्यापार तथा विशेषज्ञ परामर्श तथा व्यवसायिक सेवा कर तथा शुल्क (दर्ता शुल्क पूँजी र ब्यवसाय कर बार्षिक बिक्रिकारोवारका आधारमा): फुङ्लिङ नगरपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेका र स्थापना भई सञ्चालनमा आउने उद्योग, ब्यापार तथा विशेषज्ञ परामर्श तथा व्यवसायिक सेवा को नविकरण समेतको बार्षिक ब्यवसाय कर तथा शुल्क देहाय बमोजिम लाग्नेछ ।

तालिका नं. ५.४.१ उद्योग कलकारखाना तथा व्यवशायीक फर्मको प्रस्तावित दर रेट

उद्योग कलकारखाना तथा व्यवसायीक फर्म समेतः दर्ता शुल्क पूंजीको आधारमा तथा व्यासय कर (नविकरण समेत) बार्षिक बिक्रि कारोवारको आधारमा (आ.व. २०७८/७९)				
क.सं.	**विवरण**	**ब्यासाय कर रु.**		**कैफियत**
		दर्ता शुल्क रु (सुरुमा एक पटक मत्र)	**बार्षिक ब्यवसाय कर (नविकरण शुल्क समेत) रु**	**बार्षिक ब्यवसाय करमा हुने छुट**
१. चिया फारम, कफि फारम तथा सो संग सम्बन्धित उद्योग समेत				३० जना भन्दा बढि लाई प्रत्यक्ष रोजगारी दिनेको हकमा १० % छुट हुने
१.१	५ लाख सम्म	२५०.०	५००.०	
१.२	५ लाख १ देखी १० लाख सम्म	३५०.०	७५०.०	
१.३	१० लाख १ देखी २५ लाख सम्म	५००.०	१०००.०	
१.४	२५ लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१०००.०	१५००.०	
१.५	५० लाख १ देखि १ करोड सम्म	१५००.०	३०००.०	
१.६	१ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	२५००.०	५०००.०	
१.७	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	१०.०	२५.०	
२. ब्यावसाकिय कृषि फारमः धान, गहुँ, मकै, फापर लगायतका अन्न बाली, दालहन, तेलहन, तरकारी तथा फलफुल लगायतका ब्यवशायीक कृषि उत्पादन				१० जना भन्दा बढि लाई प्रत्यक्ष रोजगारी दिनेको हकमा १० % छुट हुने
२.१	५ लाख सम्म	२००.०	२५०.०	
२.२	५ लाख १ देखी १० लाख सम्म	२५०.०	३५०.०	
२.३	१० लाख १ देखी २५ लाख सम्म	३००.०	५००.०	
२.४	२५ लाख १ देखी ५० लाख सम्म	५००.०	१०००.०	
२.५	५० लाख १ देखि १ करोड सम्म	१०००.०	१५००.०	
२.६	१ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	१५००.०	२५००.०	
२.७	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	६.०	१५.०	
३. ब्याशायिक पशुपन्छी र माछा पालन ब्यवसायः गाई, भैसी, सुंगुर तथा बंगुर, बाखा तथा खसी, माछा, कुखुरा तथा हॉस, टर्की, बट्टाई, मौरी पालन लगायतका पशुपन्छी पालन (दुध तथा मासु समेतकालागि) संग सम्बन्धित उद्योग तथा फर्म				
३.१	५ लाख सम्म	३५०.०	३००.०	७ जना भन्दा बढि लाई प्रत्यक्ष रोजगारी दिनेको हकमा १० % छुट हुने
३.२	५ लाख १ देखी १० लाख सम्म	५००.०	४००.०	
३.३	१० लाख १ देखी २५ लाख सम्म	१०००.०	६००.०	
३.४	२५ लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१५००.०	१२००.०	

३.५	५० लाख १ देखि १ करोड सम्म	२५००.०	२०००.०	
३.६	१ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	५०००.०	३०००.०	
३.७	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	१२.०	१६.०	
४. **खाद्य उद्योगः अन्न, दालहन, तेलहन, तरकारी तथा फलफुल लगायतका बिभिन्न खाद्य पदार्थमा आधारित कच्चा पदार्थ प्रयोग गरी विभिन्न प्रकारका खाद्य पदार्थ उत्पादन गर्ने (धान चामल, तेल, चिउरा पिठो, बिस्कुट, पाउरोटी, नुडल्स, मसला, मस्यौरा, सिस्नुको पाउडर, फलफूल प्रशोधन लगायतका) लघु, घरेलु, साना तथा ठूला खाद्य उद्योग**				● १५ जना भन्दा बढि लाई प्रत्यक्ष रोजगारी दिनेको हकमा १० % छुट हुनेछ भने बिषादिको प्रयोग नगरिएका खाद्य पर्दाथ (अर्गेनिक) उत्थपादन गर्नेको हकमा थप ५% छुट
४.१	५ लाख सम्म	२५०.०	७५०.०	
४.२	५ लाख १ देखी १० लाख सम्म	३००.०	१०००.०	
४.३	१० लाख १ देखी २५ लाख सम्म	५००.०	२०००.०	
४.४	२५ लाख १ देखी ५० लाख सम्म	७००.०	३०००.०	
४.५	५० लाख १ देखि १ करोड सम्म	१०००.०	५०००.०	
४.६	१ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	१५००.०	७५००.०	
४.७	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	७.०	४०.०	
५. दुग्ध प्रशोधन तथा दुग्ध पदार्थ उत्पादन, पानी प्रशोधन साथै माछा मासु प्रशोधन तथा उत्पादन संग सम्बन्धित सवै प्रकारका उद्योग तथा चिस्यान केन्द्र समेत				५ जना भन्दा बढि लाई प्रत्यक्ष रोजगारी दिनेको हकमा १० % छुट हुने
५.१	५ लाख सम्म	२००.०	५००.०	
५.२	५ लाख १ देखी १० लाख सम्म	३००.०	७५०.०	
५.३	१० लाख १ देखी २५ लाख सम्म	४००.०	१०००.०	
५.४	२५ लाख १ देखी ५० लाख सम्म	५००.०	२०००.०	
५.५	५० लाख १ देखि १ करोड सम्म	७५०.०	५०००.०	
५.६	१ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	१५००.०	८०००.०	
५.७	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	७.०	३५.०	
६. किसानको सामान कुटानी पिसानी गर्ने मिल तथा घट्ट				५ जना भन्दा बढि लाई प्रत्यक्ष रोजगारी दिनेको हकमा १० % छुट हुने
६.१	कुटानी तथा पिसानी मात्र	७५०.०	५००.०	
६.२	कुटानी, पिसानी तथा पेलानी समेत	१०००.०	१०००.०	
६.३	कुटानी, पिसानी, पेलानी र चिउरा समेत	१२००.०	१५००.०	
६.४	कुटानी, पिसानी, पेलानी, चिउरा र मसला जन्य पदार्थ समेत	१५००.०	२०००.०	
६.५	कुटानी, पिसानी, पेलानी, तथा सामान्य विक्रि वितरण समेत	२०००.०	३०००.०	
७. चिनि, मिश्री तथा चकलेट (कन्फेक्सनरी) उद्योग, पापड, चिप्स तथा पाउरोटी उद्योग, बरफ तथा आइसक्रिम उद्योग				१० जना भन्दा बढि लाई प्रत्यक्ष रोजगारी

लगायत				दिनेको हकमा १० % छुट हुने
७.१	१० लाख सम्म	५००.०	५००.०	
७.२	१० लाख १ देखी २० लाख सम्म	७५०.०	७५०.०	
७.३	,२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१०००.०	१०००.०	
७.४	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	१५००.०	१५००.०	
७.५	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	२०००.०	२०००.०	
७.६	,२ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	२५००.०	२५००.०	
७.७	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	७.०	१७.०	
८. पशु पन्छी आहार तथा दाना उद्योग				७ जना भन्दा बढि लाई प्रत्यक्ष रोजगारी दिनेको हकमा १० % छुट हुने
८.१	५ लाख सम्म	३००.०	२५०.०	
८.२	५ लाख १ देखी १५ लाख सम्म	५००.०	३५०.०	
८.३	१५ लाख १ देखी २५ लाख सम्म	७५०.०	५००.०	
८.४	२५ लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१०००.०	७५०.०	
८.५	५० लाख १ देखि १ करोड सम्म	१५००.०	१०००.०	
८.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	२०००.०	१५००.०	
८.७	२ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	२५००.०	२५००.०	
८.८	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	६.०	१५.०	
९. विउ विजन तथा फलफुल तथा तरकारी र विभिन्न प्रकारका बोट विरुवा उत्पादन गर्ने नर्सरी , उद्योग तथा फर्म				५ जना भन्दा बढि लाई प्रत्यक्ष रोजगारी दिनेको हकमा १० % छुट हुने
९.१	५ लाख सम्म	३००.०	२००.०	
९.२	५ लाख १ देखी १० लाख सम्म	५००.०	३००.०	
९.३	१० लाख १ देखी २० लाख सम्म	७५०.०	४००.०	
९.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१०००.०	५००.०	
९.५	५० लाख १ देखि १ करोड सम्म	१५००.०	१०००.०	
९.६	१ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	२०००.०	१५००.०	
९.७	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	५.०	१०.०	
१०. औषधी उद्योग, जडिबुटी प्रशोधन तथा उत्पादन उद्योग				१० जना भन्दा बढि लाई प्रत्यक्ष रोजगारी दिनेको हकमा १० % छुट हुने
१०.१	५ लाख सम्म	५००.०	७५०.०	
१०.२	५ लाख १ देखी १० लाख सम्म	७५०.०	१०००.०	
१०.३	१० लाख १ देखी २० लाख सम्म	१२५०.०	१५००.०	
१०.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१५००.०	२०००.०	
१०.५	५० लाख १ देखि १ करोड सम्म	२५००.०	३५००.०	
१०.६	१ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	३५००.०	५०००.०	

१०.७	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	१०.०	३०.०	
११. निर्माण, सजावटका समाग्रि तथा धातु उद्योगः सिमेण्ट, जस्तापाता, ईटा, टायल, पोलिपाइपलाईन, बेल्चा, मार्बल, सिलिकेट, सिंक सिमेण्ट पोल, ह्रयूमपाईप, फलामे रड, ग्रिल, तार जाली, धातुका भांडाकुडा, काष्ठ तथा प्लाई उद्योग/ मिल (भेनियर समेत), कार्पेट समेतका उद्योग साथै काठा तथा फलाम र एलुमिनियमका भ्याल, ढोका उत्पादन तथा तयारी गर्ने समेत				१५ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
११.१	१० लाख सम्म	१०००.०	१५००.०	
११.२	१० लाख १ देखी २० लाख सम्म	५०००.०	२५००.०	
११.३	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	७०००.०	३५००.०	
११.४	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	१००००.०	५०००.०	
११.५	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	१५०००.०	१००००.०	
११.६	२ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	२००००.०	२००००.०	
११.७	५ करोड देखि माथि प्रति लाख	२५.०	४५.०	
१२. खनिज पदार्थ उत्खनन् तथा प्रशोधन उद्योग (ढुंगा, गिट्टी, रोडा उत्पादन गर्ने क्रसर उद्योग समेत)				१० जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१२.१	१० लाख सम्म	५००.०	१०००.०	
१२.२	१० लाख १ देखी २५ लाख सम्म	१००.०	१५००.०	
१२.३	२५ लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१५००.०	१७५०.०	
१२.४	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	२०००.०	२५००.०	
१२.५	१ लाख १ देखि २ करोड सम्म	३५००.०	५०००.०	
१२.६	२ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	७०००.०	१००००.०	
१२.७	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	२०.०	४५.०	
१३. साबन तथा क्यामिकल उद्योगः साबन, लुब्रिकेण्ट्रस, डिटर्जेण्ट, फिनेल, अन्य क्यामिकल तथा अन्न बालिमा प्रयोग गरिने बिभिन्न किटनासक विषादी तथा निर, रङ्ग, लगायतका बिभिन्न क्यमिकल तथा तेल (आयल) उत्पादन गर्ने जैविक तथा रासायिनक उद्योग				१० जना भन्दा बढीलाई रोजगारी दिनेको हकमा सवै लाई १० ५ छुट हुने साथै जैविक उत्पादन गर्नेको हकमा १५ % समेत थप छुट हुने
१३.१	१० लाख सम्म	५००.०	७५०.०	
१३.२	१० लाख १ देखी २५ लाख सम्म	७५०.०	१०००.०	
१३.३	२५ लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१०००.०	१५००.०	
१३.४	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	१५००.०	२५००.०	
१३.५	१ लाख १ देखि २ करोड सम्म	२५००.०	५०००.०	
१३.६	२ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	४०००.०	७५००.०	
१३.७	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	१५.०	३७.०	

१४. जलश्रोत, बायु, सौर्य, कोइला, प्राकृतिक तेल, ग्यांस, बायो ग्यांस लगायत बाट बिद्युत तथा उर्जा उत्पादन गर्ने उद्योग लगायत बिद्युतिय वायर तथा बिद्युतीय सामाग्रि (बिद्युतीय वायर लगायतका सामाग्रि, सौर्य उर्जा लगायत) उत्पादन				१५ जना भन्दा बढि लाई प्रत्यक्ष रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १५ % छुट हुने
१४.१	,२५ लाख सम्म	१०००.०	१५००.०	
१४.२	,२५लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१५००.०	२०००.०	
१४.३	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	२५००.०	३०००.०	
१४.४	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	३५००.०	५०००.०	
१४.५	,२ करोड देखि ३ करोड सम्मा	५०००.०	७५००.०	
१४.६	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्मा	७५००.०	१००००.०	
१४.७	५ करोड देखि माथि (प्रति लाख)	१६.०	६०.०	
१५. प्लाष्टिक उद्योगः प्लास्टिकका पाईप, पोलिमर, डोरी, डब्बा, वाल्टीन, भाँडाबर्तन, झोला, टैंकि, ड्रम, खेलौना तथा सजावटका सामान लगायतका विभिन्न सामाग्रि बनाउने उद्योग				१० जना भन्दा बढि लाई प्रत्यक्ष रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१५.१	,२५ लाख सम्म	१०००.०	१५००.०	
१५.२	,२५लाख १ देखी ५० लाख सम्म	२०००.०	२५००.०	
१५.३	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	३०००.०	४०००.०	
१५.४	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	५०००.०	६०००.०	
१५.५	,२ करोड देखि ३ करोड सम्मा	६०००.०	८०००.०	
१५.६	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्मा	८०००.०	१००००.०	
१५.७	५ करोड देखि माथि (प्रति लाख)	२०.०	६५.०	
१६. कपडा तथा जुत्ता चप्पलः सुति, पोलिष्टर, उनी, ढाका, अल्लो, स्वीटर, झुल, राडीपाखी, तथा पर्दा समेतका कपडा जन्य पदार्थ साथै छाला तथा कपडा वा सेन्थेटिकका जुत्ता, चप्पल उत्पादन गर्ने साधारण तथा आधुनिक स्तरका समेत उद्योग				५ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१६.१	१० लाख सम्म	२५०.०	२५०.०	
१६.२	१० लाख १ देखि २५ लाख सम्म	५००.०	५००.०	
१६.३	,२५ लाख १ देखि ५० लाख सम्म	७५०.०	७५०.०	
१६.४	५० लाख १ देखि १ करोड सम्म	१०००.०	१०००.०	
१६.५	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	१५००.०	१५००.०	
१६.६	२ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	२०००.०	२०००.०	
१६.७	५ करोड देखि देखि माथि (प्रति लाख)	५.०	१३.०	
१७. इजाजत प्राप्त मदिरा तथा मदिराजन्य उद्योग				२५ जना भन्दा बढि

१७.१	५० लाख सम्म	२०००.०	२५००.०	लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१७.२	५० लाख १ देखी ७५ लाख सम्म	४०००.०	५०००.०	
१७.३	७५ लाख १ देखि १ करोड सम्म	७०००.०	१००००.०	
१७.४	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	१००००.०	१५०००.०	
१७.५	,२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	१५०००.०	२००००.०	
१७.६	३ करोड देखि ५ करोड सम्मा	२००००.०	२५०००.०	
१७.७	५ करोड देखि माथि (प्रति लाख)	४५.०	१५६.०	
१८. प्याकेजिङ उद्योगः जुट, कोरोगेटेड कागज तथा प्लाष्टिकका बोरा, थैला लगायत अन्य प्रकारका प्याकेजिङ सामाग्रि उत्पादन गर्ने उद्योग				१० जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुन
१८.१	५ लाख सम्म	५००.०	५००.०	
१८.२	५ लाख १ देखी २० लाख सम्म	७५०.०	१०००.०	
१८.३	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१५००.०	२०००.०	
१८.४	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	२५००.०	४०००.०	
१८.५	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	५०००.०	७०००.०	
१८.६	२ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	७५००.०	१००००.०	
१८.७	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	१६.०	५०.०	
१९. बांसका डोका, थुन्से, छाप्रो, डालो, ढाकी, टोकि, मान्द्रो, पराल तथा खोसेलाको गुन्द्री, पिरा, पाट तथ अल्लोको नाम्लो, डोरी, पात तथा सुपारीका टपरी, दुना तथा यस्तै प्रकृतिको बस्तु उत्पादन गर्ने साथै काठको ठेकी, मदानी लगात काठ तथा बांसका सजावट युक्त कलात्पमक सामाग्रि अत्पादन गर्ने उद्योग				५ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुन
१९.१	५ लाख सम्म	१५०.०	२५०.०	
१९.२	५ लाख १ देखी २० लाख सम्म	२५०.०	३५०.०	
१९.३	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	३५०.०	५००.०	
१९.४	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	४५०.०	७५०.०	
१९.५	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	६००.०	१०००.०	
१९.६	२ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	७००.०	१५००.०	
१९.७	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	२.०	९.०	
२०. ढुंगाको जांतो, घट्ट, मूर्ति लगायत ढुंगाका सजावट युक्त कलात्पमक सामाग्रि अत्पादन गर्ने उद्योग				५ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १०
२०.१	५ लाख सम्म	१५०.०	३००.०	
२०.२	५ लाख १ देखी २० लाख सम्म	२५०.०	४००.०	
२०.३	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	३५०.०	५००.०	

२०.४	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	४५०.०	७५०.०	% छुट हुन
२०.५	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	६००.०	१०००.०	
२०.६	२ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	७००.०	१५००.०	
२०.७	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	२.०	९.०	
२१. फलाम तथा काठका हाते औजारः (कृषि कार्यका लागि प्रयोग हुने कुटो, कोदालो, फाली, हलो, हंसिया, खुकुरी, खुर्पा, कत्ति लगायतका हाते औजार तथा हतियार निर्माण तथा अत्पादन गर्ने उद्योग				५ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुन
२१.१	५ लाख सम्म	१००.०	१५०.०	
२१.२	५ लाख १ देखी २० लाख सम्म	२००.०	२५०.०	
२१.३	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	३००.०	३५०.०	
२१.४	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	४००.०	४५०.०	
२१.५	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	७५०.०	१०००.०	
२१.६	२ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	१०००.०	१५००.०	
२१.७	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	३.०	७.५	
२२ अर्ध प्रशोधित माल वा खेर गईरहेको माल वा अन्य सामानको प्रयोग र प्रशोधन गरी मालसामान उत्पादन गर्ने व्यवसाय जस्तोः खेर गईरहेको प्लास्टीकबाट सामान निमार्ण गर्ने र फोहोर तथा बोट बिरुवाका पात बाट प्रांगरिक मल निमार्ण गर्ने उद्योग ब्यवसाय				
२२.१	५ लाख सम्म	१००.०	१५०.०	
२२.२	५ लाख १ देखी २० लाख सम्म	२००.०	२५०.०	
२२.३	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	३००.०	३५०.०	
२२.४	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	४००.०	४५०.०	
२२.५	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	७५०.०	१०००.०	
२२.६	२ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	१०००.०	१५००.०	
२२.७	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	३.०	७.५	
२३. अन्य उत्पादनमुलक उद्योग				
२३.१	**माथि उल्लेख भए बाहेकका उद्योगहरू (ब्यवसायको प्रकृति अनुसार बर्गिकरण गरी)**		रु.१०००.० देखि रु. १००००.० सम्म	नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम हुने

नोटः

१. एकै छाना मुनि एक भन्दा बढी उद्योग दर्ता गरी प्रकृति र क्षेत्र फरक फरक भएका एक वा एक भन्दा बढि प्रकारका बस्तुको उत्पादन गर्नेको हकमा सवैको फरक फरक कारोबारका आधारमा मुल्याङ्कन गरिनेछ

२. उल्लेखित शिर्षक अन्तरगत जुन खण्डको उद्योग ब्यवसायकालागि जुन अधिकतम अङ्क बराबरको पूंजी छ सोहि बमोजिमको खण्डमा निर्धारण भए बमोजिमको एक पटककालागि दर्ता शुल्क लाग्ने छ ।

३. व्यवसाय करको हिसाव गर्दा जुन शिर्षक अन्तरगतको कारोबार गरेको छ प्रत्येक कारोबारको भार बमोजिमको अंकमा लाग्ने बार्षिक व्यवसाय कर को भार प्रत्येकको अलग अलग जोडेर कुल कर भार निर्धारण गरिनेछ । जस्तै उद्धारणको लागि कसैल कुल कारोवार १ करोडको गरेको छ भने ५ लाख सम्मको रु १०००।०, ५ लाख एक देखि १० लाख सम्मको रु १५००।०, १० लाख १ देखि २० लाख सम्मको रु २०००।०, २० लाख १ देखि ५० लाख सम्मको रु २५००।० र ५० लाख देखि १ करोड सम्मको रु ५०००।० गरी कुल रु १२०००।० लाग्ने छ ।

४. रोजगारी सृजना गरेको कारण बाट थप छुट सुविधा प्राप्त गर्नकालागि तोकिएको समय सिमा भित्र कर तथा राजशव बुझाउन अनिवार्य छ ।

५. आ.व.०७८/७९ देखि नयाँ दर्ता भई सञ्चालनमा आएका र आउने उद्योगहरूलाई सञ्चालन भएको मिति देखि दुई वर्ष सम्म व्यवसाय करमा ६० % र सम्पत्ति करमा ५० % छुट दिने व्यवस्था गरिएको छ ।

६. वन्द व्यवसायको हकमा चालु आर्थिक वर्ष भित्र वन्द गरेको सूचना दिएको हकमा उक्त शुल्कमा ५० % छुट हुनेछ ।

तालिका नं.५.४.२ पसल व्यवसाय सँग सम्बन्धित व्यापारीक बस्तुहरू (बार्षिक कारोवारका आधारमा)को प्रस्तावित दर रेट

पसल व्यवसाय सँग सम्बन्धित व्यापारीक बस्तुहरू (दर्ता शुल्क पुंजीको आधारमा र व्यवसाय कर (नविकरण समेत) बार्षिक कारोवारका आधारमा (आ.व. २०७८/७९)				
क.सं.	विवरण	व्यवसाय शुल्क तथा कर रु.(प्रस्तावित आ.व. २०७८/७९)		कैफियत
		दर्ता शुल्क रु (सुरुमा एक पटक मत्र)	बार्षिक व्यवसाय कर (नविकरण शुल्क समेत) रु	बार्षिक व्यवसाय करमा हुने छुट
१. सुर्ति, चुरोट, मदिरा, पान, जुस तथा चिसो पेय पदार्थ (अल्कोहल रहित) को व्यापार व्यवसाय (खुद्रा तथा थोक पसल समेत)				
१.१	५ लाख सम्म	५००.०	१०००.०	१० जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	१०००.०	१५००.०	
१.३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	१५००.०	२०००.०	
१.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	२०००.०	२५००.०	
१.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	४०००.०	५०००.०	
१.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	६०००.०	७५००.०	
१.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	७५००.०	१००००.०	
१.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	१००००.०	२००००.०	
१.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	२५.०	१००.०	
२. निर्माण सामाग्रिः काठ, प्लाईउड, सिमेण्ट, फलामे छड तथा हार्डवयर, इटा तथा टालि विकि डिपो, मार्वल तथा टालि, सौचालयका रिङ, रेलिङ., भर्याङ., ग्रिल, सटर, ब्लक, विद्युत पोल, पिलर, ह्यूमपाईप लगायत साथै फलामका औजार, तार जाली, टिना तथा जस्तापाता, डोरी, एलुमिनियम, रंगरोगन लगायतका निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सवै प्रकारका निर्माण बस्तु संग सम्बन्धित बस्तुहरू (थोक तथा				७ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने

खुद्रा बिक्रेता समेत)				
२.१	५ लाख सम्म	५००.०	७५०.०	
२.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	१०००.०	१०००.०	
२.३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	१५००.०	१२५०.०	
२.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	२०००.०	१५००.०	
२.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	३०००.०	२५००.०	
२.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	४०००.०	३५००.०	
२.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	५५००.०	५०००.०	
२.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	७५००.०	१००००.०	
२.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	२०.०	५५.०	
३. गर गहना तथा श्रृंगारका सामाग्रिः सुन चाँदी लगायतका गर गहना (ज्वेलर्स), कृतिम गहना साथै चुरा, पोते, टिका, कस्मेटिक लगायतका सृङ्गार संग सम्बन्धित चीज बस्तुको थोक तथा खुद्रा बिक्रेता समेत				७ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
३.१	५ लाख सम्म	७५०.०	१०००.०	
३.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	१०००.०	१५००.०	
३.३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	१५००.०	२०००.०	
३.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	२०००.०	२५००.०	
३.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	४०००.०	५०००.०	
३.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	५५००.०	७५००.०	
३.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	७५००.०	१००००.०	
३.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	९०००.०	१२५००.०	
३.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	२१.०	८५.०	
४. फोटो ग्राफर, फोटो स्टुडियो, क्यामरा, डिजिटल कलर ल्याव, घडि, रेडियो, मोवायल, टेलीभिजन, फ्रिज, कम्प्यूटर, भिडियो क्यासेट/सिडि तथा सिडीप्लेयर्स, म्यूजिक डियो तथा भिसिडि लगायतका सामाग्री समेतका व्यवसायहरू				७ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
४.१	५ लाख सम्म	५००.०	५००.०	
४.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	७००.०	७५०.०	
४.३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	१०००.०	१०००.०	
४.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१५००.०	१५००.०	
४.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	२५००.०	२५००.०	
४.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	३५००.०	५०००.०	

४.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	४५००.०	६५००.०	
४.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	५५००.०	७५००.०	
४.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	१२.०	५५.०	
५. विद्युतिय तथा सौर्य उर्जा र ईलेक्ट्रिक तथा ईलेक्ट्रोनिक समाग्री (बल्ब, तार, स्वीच लगायतका विद्युतीय प्रवाह र प्रविधि, सोलार जडान संग सम्बन्धित सामाग्रि)				७ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
५.१	५ लाख सम्म	७५०.०	१०००.०	
५.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	१२००.०	१५००.०	
५.३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	२०००.०	२५००.०	
५.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	२५००.०	३०००.०	
५.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	४०००.०	४५००.०	
५.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	५०००.०	५५००.०	
५.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	७०००.०	८०००.०	
५.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	१००००.०	१२०००.०	
५.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	२५.०	७७.०	
६. चस्मा, सिसा (ग्लास) तथा सिसा फ्रेमिड. हाउस लगायतका सिसा संग सम्बन्धित सामाग्रि बिक्रिबितरण (थोक तथा खुद्रा बिक्रेता)				५ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
६.१	५ लाख सम्म	५००.०	५००.०	
६.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	७५०.०	६००.०	
६.३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	१०००.०	७५०.०	
६.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	२०००.०	१०००.०	
६.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	३०००.०	१५००.०	
६.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	४०००.०	२५००.०	
६.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	५०००.०	५०००.०	
६.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	७०००.०	१००००.०	
६.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	२०.०	४५.०	
७. बिभिन्न प्रकारका मिल, मेशिनरी, यन्त्र उपकरण तथा तीनका पार्टपुर्जा, ठूला तथा साना सवारी तथा ढुवानीका साधनका मोटर पार्ट तथा पाटपुर्जा आदि को विक्रि वितरण (थोक तथा खुद्रा बिक्रि पसल)				५ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
७.१	५ लाख सम्म	१०००.०	७५०.०	
७.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	२०००.०	१०००.०	
७.३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	२५००.०	१५००.०	

७.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	३०००.०	२०००.०	
७.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	४०००.०	२५००.०	
७.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	५०००.०	५०००.०	
७.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	७०००.०	७५००.०	
७.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	९०००.०	१००००.०	
७.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	२०.०	६१.०	
८. बस, ट्रक, ट्याक्टर, टिपर, पावर टेलर, कार , जीप, भेन तथा अटोमोवाइल्स, मोटरसाईकल तथा साईकल लगायत ठूला तथा साना गरी सवै प्रकारका सवारी तथा ढुवानीका साधन, लोडर, डम्पर, ब्याकहो लगायतका निर्माण संग सम्बन्धित यन्त्र उपकरण, रेडिवाटर लगायतको कारोवार गर्ने, उपरोक्त साधनको बडि, ट्ली तथा सिट बनाउने खुद्रा तथा थोक साथै सोरुम तथा सम्बन्धित साधनका मर्मत सम्भार ग्यारेज समेत				५ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
८.१	,२५ लाख सम्म	२५००.०	१५००.०	
८.२	,२५ लाख १ देखि ५० लाख सम्म	३०००.०	२०००.०	
८.३	५० लाख १ देखि ७५ लाख सम्म	४०००.०	२५००.०	
८.४	७५ लाख १ देखी १ करोड सम्म	५०००.०	५०००.०	
८.५	१ करोड १ देखी २ करोड सम्म	७०००.०	७५००.०	
८.६	,२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	९०००.०	१००००.०	
८.७	३ करोड १ देखि ४ करोड सम्म	१२०००.०	१२५००.०	
८.८	४ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	१४०००.०	१५०००.०	
८.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	३०.०	११५.०	
९. किताव, कापी तथा स्टेशनरी, पत्रपत्रीका, रवर स्ट्याम्प, फोटोकपी सेण्टर, खेलकुदका सामाग्रि साथै बिभिन्न प्रकारका खेलौना तथा गिफ्ट संग सम्बन्धी समाग्रिको थोक तथा खुद्रा बिकि पसल				५ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
९.१	५ लाख सम्म	५००.०	५००.०	
९.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	७५०.०	६००.०	
९.३	१० लाख १ देखि २५ लाख सम्म	१०००.०	७५०.०	
९.४	२५ लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१२००.०	१०००.०	
९.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	१५००.०	१५००.०	
९.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	२०००.०	२०००.०	
९.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	३५००.०	३५००.०	
९.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	५०००.०	५०००.०	

९.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	११.०	३५.०	
१०. मानव तथा पशुपन्छीकालागि औषधि उपचार तथा हेल्थ केयर संग सम्बन्धित सामाग्रि विकि वितरण गर्ने थोक तथा खुद्रा पसलः औषधि (एलोपेथिक, आयुर्वेदिक तथा होमियोपेथिक समेत) पसल, एग्रोभेट, सर्जिकल सामान, भिडियो एक्सरे, शारिरीक ब्यायाम लगायत स्वास्थ्य संग सम्बन्धित सवैखाले यन्त्र उपकरण समेत				५ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१०.१	५ लाख सम्म	१०००.०	५००.०	
१०.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	१५००.०	७५०.०	
१०.३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	२०००.०	१०००.०	
१०.४	,२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	२५००.०	२०००.०	
१०.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	३०००.०	२५००.०	
१०.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	३५००.०	५०००.०	
१०.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	५०००.०	७५००.०	
१०.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	७५००.०	१००००.०	
१०.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	२१.०	६०.०	
११ खाद्य पदार्थः अन्न, दालहन, गेडागुडी, तेलहन, मसला, दुध तथा दुग्ध पदार्थ (दहि, घ्यू, छुर्पि, कुराउनी, पनिर, चिज लगायत), बिस्कुट, चक्लेट, चाउचाउ, स्न्याक्स, तरकारी तथा तरकारिजन्य बस्तु (सागसब्जी, आलु, प्याज, लसुन लगायत) फलफूल, अचार, पाउ, गुदपाक, चिया पत्ती, माछा, मासु, अण्डा लगायत प्रशोधित पानी समेतका थोक तथा खुद्रा पसल ब्यवसाय				५ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
११.१	५ लाख सम्म	२००.०	२५०.०	
११.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	२५०.०	३५०.०	
११.३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	३००.०	५००.०	
११.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	४००.०	७५०.०	
११.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	५००.०	१०००.०	
११.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	१०००.०	१५००.०	
११.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	२०००.०	२५००.०	
११.८	३ करोड १ देखि माथि प्रति करोड	३०००.०	५०००.०	
११.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	१०.०	२५.०	
१२. तामा, एलुमिनियम, स्टिल लगायतका विभिन्न धातु तथा माटोरसेरामिक साथै हस्तकला संग सम्बन्धित सामाग्रि लगायतका विभिन्न प्रकारका भॉडा				५ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको

वर्तन				समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१२.१	,२ लाख सम्म	२५०.०	५००.०	
१२.२	,२ लाख १ देखि ५ लाख सम्म	५००.०	६००.०	
१२.३	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	७५०.०	७००.०	
१२.४	१० लाख १ देखी २० लाख सम्म	१०००.०	१०००.०	
१२.५	,२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१५००.०	१५००.०	
१२.६	५० लाख १ देखि १ करोड सम्म	२०००.०	२५००.०	
१२.७	१ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	३५००.०	५०००.०	
१२.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	५०००.०	७५००.०	
१२.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	११.०	४०.०	
१३. कृषि तथा पशुपन्छी पालन व्यवसाय संग सम्बन्धित चिज बस्तुको विकि वितरण: कृषि सामाग्री, औजार, मलखाद, विउ, गाई दाना, चोकर, कुखुराको दाना, पशुपंक्षी आहार समेतका थोक तथा खुद्रा पसल व्यवसाय				५ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१३.१	५ लाख सम्म	५००.०	५००.०	
१३.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	७००.०	६००.०	
१३.३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	८५०.०	७५०.०	
१३.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१०००.०	१०००.०	
१३.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	१२००.०	१२५०.०	
१३.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	१५००.०	१५००.०	
१३.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	२०००.०	२५००.०	
१३.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	४०००.०	५०००.०	
१३.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	१०.०	३०.०	
१४. संकलन/ विकि केन्द्र: कांटा राखि वा नराखि संकलन केन्द्र स्थापनगरी स्थानीय तहमा उत्पादित बस्तु धान, मकै, गहुं, कोदो, फापर लगायतका अन्न बाली, दालहन, तेलहन बाली, अलैची, चिया, दुध तथा दुग्ध उत्पादन, फलफूल तथा तरकारी, फलफूल तथा तरकारीका बोट बिरुवा, रुद्राक्ष, पत्थरमखुण्डा, जडिबुटी, सिम्रिक, कानूनले निशेष नगरेका पुरातात्विक महत्वका चिज बस्तु, कवाडिका सामान तथा अन्य सवै प्रकारका संकलन र सञ्चय गरी विकि समेत गर्ने संकलन तथा बिकि केन्द्रहरु				५ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१४.१	१० लाख सम्म	५००.०	५००.०	
१४.२	१० लाख १ देखि १५ लाख सम्म	७५०.०	७५०.०	

१४.३	१५ लाख १ देखि २५ लाख सम्म	१०००.०	१०००.०	
१४.४	२५ लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१२००.०	१२५०.०	
१४.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	१५००.०	१५००.०	
१४.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	२५००.०	२५००.०	
१४.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	४०००.०	५०००.०	
१४.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	६५००.०	७५००.०	
१४.९	५ करोड १ देखि माथी -प्रति लाख)	१५.०	४५.०	
१५. फर्निसिड., कार्पेट, होमडेकर, किचन कलेक्सन लगायत सजावटका सामान र जनरल गुड्स, फर्निचर (काठ तथा बेतका सामाग्रि समेत) आदी				७ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१५.१	५ लाख सम्म	७५०.०	७५०.०	
१५.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	१०००.०	१०००.०	
१५.३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	१२००.०	१५००.०	
१५.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१५००.०	२०००.०	
१५.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	२०००.०	२५००.०	
१५.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	३५००.०	५०००.०	
१५.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	५०००.०	७५००.०	
१५.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	६५००.०	१००००.०	
१५.९	५ करोड १ देखि माथी -प्रति लाख)	१५.०	६१.०	
१६. कपडा (थान तथा रेडिमेड), जुत्ता चप्पल (छाला, कपडा तथा सेन्थेटिक समेत) लगायतका भेराईटिज पसल, कपडामा बुट्टा भने, उनी तथा सुतिको धागो तथा टांक, खिप लगायत बिकि आदि थोक तथा खुद्रा व्यवसाय र सिलाई बुनाई संग सम्बन्धित ब्यवसाय				५ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१६.१	५ लाख सम्म	५००.०	५००.०	
१६.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	७५०.०	७५०.०	
१६.३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	१०००.०	१०००.०	
१६.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१२००.०	१५००.०	
१६.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	१५००.०	२०००.०	
१६.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	२०००.०	२५००.०	
१६.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	३५००.०	५०००.०	
१६.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	६५००.०	७५००.०	
१६.९	५ करोड १ देखि माथी -प्रति लाख)	१५.०	४५.०	
१७. छापाखाना, प्रेस, स्क्रिन प्रिन्टर्स, फ्ल्याक्स प्रिण्ट, फोटो कपि, कम्प्युटर टाईपिङ, आदि				७ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको

१६.१	५ लाख सम्म	१०००.०	५००.०	हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१६.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	१५००.०	७५०.०	
१६.३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	२०००.०	१०००.०	
१६.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	२५००.०	१५००.०	
१६.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	३०००.०	२५००.०	
१६.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	५०००.०	३५००.०	
१६.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	७०००.०	५०००.०	
१६.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	१००००.०	७५००.०	
१६.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	२१.०	४५.०	
१८. सिनेमा, टेलि चलचित्र, बृत्तचित्र निर्माण				७ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१८.१	१० लाख सम्म	१५००.०	१०००.०	
१८.२	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	२५००.०	१२५०.०	
१८.३	,२० लाख १ देखि ३० लाख सम्म	३५००.०	१५००.०	
१८.४	३० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	५०००.०	२०००.०	
१८.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	७५००.०	२५००.०	
१८.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	१००००.०	५०००.०	
१८.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	१५०००.०	७५००.०	
१८.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	२००००.०	१००००.०	
१८.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	४५.०	३०७५०.०	
१९. पर्यटन व्यवसाय संग सम्बन्धितः होटल, आवास लज, होमस्टे, फास्टफुड, रेष्टुरेण्ट, रिसोर्ट, चिया, खाजा, खाना, ट्राभल्स एजेन्सी, स्वमिङ पुल, कन्फरेन्स तथा सभाहल लगायत				१० जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१९.१	५ लाख सम्म	५००.०	५००.०	
१९.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	१०००.०	१०००.०	
१९.३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	२५००.०	१५००.०	
१९.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	५०००.०	२०००.०	
१९.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	७५००.०	३०००.०	
१९.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	१००००.०	५०००.०	
१९.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	१२५००.०	१००००.०	
१९.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	१५०००.०	२००००.०	
१९.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	३५.०	४३०००.०	
२० निजी शिक्षण संस्था (प्रत्येक तहको अलग अलग एक मुष्ठ)				१५ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको

२०.१	पूर्व प्राथमिक	२०००.०	१०००.०	हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
२०.२	आधारभुत तह	४०००.०	२०००.०	
२०.३	माध्यमिक	६०००.०	३०००.०	
२०.४	उच्च मावि	१००००.०	५०००.०	
२०.५	क्याम्पस (स्नातक वा सो भन्दा माथि)	१२०००.०	१००००.०	
२०.६	प्राविधिक शिक्षण संस्था			
२०.६.१	सवै प्रकारका (शिक्षण अस्पताल बाहेक) शिक्षण संस्था (एक मुष्ठ)	२५००.०	५०००.०	
२०.६.२	शिक्षण अस्पताल	२००००.०	१५००००.०	
२०.७	छात्रावास	१५००.०	२५००.०	
२१. सवै प्रकारका सामान एकै छाना मुनि विकि गर्ने डिपार्टमेण्ट स्टोर				२० जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
२१.१	२५ लाख सम्म	२५००.०	२०००.०	
२१.२	२५ लाख १ देखि ५० लाख सम्म	३५००.०	२५००.०	
२१.३	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	५०००.०	३०००.०	
२१.४	१ करोड १ देखी २ करोड सम्म	७५००.०	४०००.०	
२१.५	२ करोड १ देखी ३ करोड सम्म	१००००.०	५०००.०	
२१.६	३ करोड १ देखि ४ करोड सम्म	१२५००.०	७५००.०	
२१.७	४ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	१५०००.०	१००००.०	
२१.८	५ करोड देखि माथि (प्रति लाख)	३५.०	७०.०	

नोटः

१. प्रकृति र क्षेत्र फरक फरक भएका एक वा एक भन्दा बढि प्रकारका बस्तुको व्यवशाय गर्नेको हकमा सवै भन्दा बढि भार जुन बस्तुमा छ सोहि प्रकृतिको व्यापार तथा व्यवशायलाई आधार मानि मुल्याङ्कन गरिनेछ ।

२. उल्लेखित शिर्षक अन्तरगत जुन खण्डको व्यवसायकालागि जुन अधिकतम अङ्क बराबरको पूंजी छ सोहि बमोजिमको खण्डमा निर्धारण भए बमोजिमको एक पटककालागि दर्ता शुल्क लाग्ने छ ।

३. व्यवसाय करको हकमा जुन शिर्षक अन्तरगतको कारोबार गरेको छ प्रत्येक कारोबारको भार बमोजिमको अंकमा लाग्ने व्यवसाय कर को भार प्रत्येकको अलग अलग जोडेर कुल कर भार निर्धारण गरिनेछ । जस्तै उद्धारणको लागि कसैल कुल कारोवार १ करोडको गरेको छ भने ५ लाख सम्मको रु १०००।०, ५ लाख एक देखि १० लाख सम्मको रु १५००।०, १० लाख १ देखि २० लाख सम्मको रु २०००।०, २० लाख १ देखि ५० लाख सम्मको रु २५००।० र ५० लाख देखि १ करोड सम्मको रु ५०००।० गरी कुल रु १२०००।० लाग्ने छ ।

४. रोजगारी सृजना गरेको कारण बाट थप छुट सुविधा प्राप्त गर्नकालागि तोकिएको समय सिमा भित्र कर तथा राजशव बुझाउन अनिवार्य छ ।

५ नगरपालिका क्षेत्रमा व्यवसाय संचालन गर्नेले व्यवसाय सुरु गर्नुभन्दा पूर्व वा बढीमा ३५ दिन भित्र व्यवसायिक कर प्रमाण-पत्र अनिवार्य रुपमा लिनु पर्ने छ । अन्यथा प्रचलित ऐन, कानून तथा कार्यविधि वमोजिम जरीवाना लाग्नेछ ।

६. वन्द व्यवसायको हकमा चालु आर्थिक वर्ष भित्र वन्द गरेको सूचना दिएको हकमा उक्त शुल्कमा ५० % छुट हुनेछ ।

तालिका नं. ५.४.३. विशेषज्ञ परामर्श तथा व्यवसायिक सेवा शुल्कको प्रस्तावित दर रेट

विशेषज्ञ परामर्श तथा व्यवसायिक सेवा शुल्क (आ.व. २०७८/७९)				
क.सं.	विवरण	व्यवसाय शुल्क तथा कर रु.		कैफियत
		सूचिकृत/दर्ता शुल्क रु (सुरुमा एक पटक मत्र)	बार्षिक व्यवसाय कर (नविकरण शुल्क समेत) रु	
५.४.३.१ विशेषज्ञ परामर्श सेवा (व्यक्ति)				
१. चिकित्सक, अहेव, कवीराज, होमियोपेथिक, आयुरवेदिक, पशु चिकित्सक, भेटरीनरी समेत				
१.१	एम.डी. डाक्टरलाई (व्यक्ति)	७५०.०	१०००.०	
१.२	पशु चिकित्सामा स्नातकोत्तर (व्यक्ति)	६००.०	७५०.०	
१.३	एम.वि.वि.एस. (व्यक्ति)	५००.०	८५०.०	
१.४	पशु चिकित्सामा स्नातक (व्यक्ति)	४००.०	५५०.०	
१.५	अ.हे.व तथा पशु सहायकलाई (व्यक्ति)	३००.०	५००.०	
१.६	कविराज, होमियोपेथिक, आर्युवेदिक डाक्टर (व्यक्ति)	२५०.०	५००.०	
१.७	कविराज, होमियोपेथिक, आयुरवेदिक अहेब (व्यक्ति)	२५०.०	४००.०	
२. कानुन व्यवसायी				
२.१	बरिष्ठ अधिवक्ता (व्यक्ति)	२०००.०	१५००.०	
२.२	अधिवक्ता (व्यक्ति)	१०००.०	१०००.०	
२.३	अभिवक्ता (व्यक्ति)	५००.०	७५०.०	
२.४	लेखापढी व्यवसाय (व्यक्ति)	२५०.०	५००.०	
३. लेखापरिक्षक				
३.१	चार्टर एकाउण्टेण्ट	१०००.०	१०००.०	
३.२	एकाउण्टेन्ट (स्नातकोत्तर तह)	७५०.०	७५०.०	
३.३	एकाउण्टेन्ट (स्नातक तह)	५००.०	५००.०	
३.४	अन्य	२५०.०	२५०.०	
४ ईन्जिनियर (सिभिल तथा मेकानिक्स मूल्याङ्कन कर्ता भ्यालुएटर समेत)				
४.१	बैक तथा वित्तीय सस्थाको प्रयोजनकालागि (व्यक्ति)	२०००.०	१५००.०	
४.२	विमा प्रयाजनकालागि (व्यक्ति)	१५००.०	१०००.०	
४.३	अन्य सवै (व्यक्ति)	१०००.०	७५०.०	
५) परामर्शदाताः आर्थिक, भौतिक, सामाजिक तथा सास्कृतिक		१५००.०	१०००.०	

लगायतका विषय संग सम्बन्धित परामर्शदाता (व्यक्ति)				
६). कृषि सेवा				
६.१	बरिष्ठ कृषि विशेषज्ञ	१५००.०	७५०.०	नगरसभाले तोके बाहेकमा राजश्व परामर्श समितिको सिफारिसमा कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुने
६.२	सहायक कृषि विशेषज्ञ	१०००.०	५००.०	
६.३	जे.टि.ए	५००.०	३००.०	
६.४	अन्य कृषि प्राविधिज्ञ	२५०.०	२५०.०	
७) विमा अभिकर्ता, शेयर दलाल, अध्ययन अनुसन्धान बिज्ञ, अनुवादक, रोटरी पब्लिक लगायतका सेवा प्रदायक				
७.१	बिमा अभिकर्ता	१५००.०	१०००.०	
७.२	शेयर दलाल	२५००.०	२०००.०	
७.३	रोटरी पब्लिक	१५००.०	१५००.०	
७.४	अनुसन्धान तथा परामर्शदाता	१०००.०	१५००.०	
७.५	अनुवादक फर्म	५००.०	५००.०	
८) शिपमा आधारित सेवा				अन्यको हकमा रु ५००।० देखि १०००।० सम्म प्रकृति हेरी नगरकार्यपालिकाले निर्णय गर्ने
८.१	राज मिस्त्रि	२५०.०	५००.०	
८.२	विजुलि मिस्त्रि	२५०.०	५००.०	
८.३	प्लम्बर	२५०.०	५००.०	
८.४	काठ मिस्त्रि तथा कार्पेण्टर	२५०.०	५००.०	
८.५	रङ मिस्त्रि, पेण्टिङ समेत	२५०.०	५००.०	
८.६	मेकानिक्स (गाडि, मिल मेसिनरी, ग्यांस गिजर, लगायत)	२५०.०	५००.०	
५.४.३.२ सेवा व्यवसाय (फर्म तथा संस्था)				
१. कानुन, लेखापढी व्यवसायी फर्म				
१.१	बरिष्ठ अधिवक्ता बाट सेवा प्रवाह हुने	२५००.०	२०००.०	
१.२	अधिवक्ता बाट सेवा प्रवाह हुने	२०००.०	१५००.०	
१.३	अभिवक्ता सेवा प्रवाह हुने	१५००.०	१०००.०	
१.४	लेखापढी व्यवसाय फर्म मात्र	१०००.०	७५०.०	
२. लेखा परिक्षण फर्म				
२.१	श्रेणी क	७०००.०	५०००.०	
२.२	श्रेणी ख	५०००.०	३५००.०	
२.३	श्रेणी ग	३०००.०	२५००.०	
२.४	श्रेणी घ	२०००.०	१०००.०	

३. निर्माण व्यवशाय (सवै प्रकारका) तथा ठेक्का पट्टा समेत				
३.१	श्रेणी क	१००००	५०००	नामसारी वा ठाउंसारी गर्दा दर्ता वा सूचिकृत शुल्कको ७५ %
३.२	श्रेणी ख	८०००	४५००	
३.३	श्रेणी ग	६०००	३५००	
३.४	श्रेणी घ	५०००	२५००	
३.५	श्रेणी बिहिन स्थानीय भवन निर्माण व्यवसायी	२५००	१५००	
४) संचार सेवा (पत्रपत्रीका, एफ एम रेडियो तथा रेडियो वा टेलिभिजन प्रसारण तथा बिज्ञापन सेवा समेत) र केवल नेटवर्क				
४.१	पत्रपत्रीका बितरक फर्म	५००	५००	
४.२	पत्रीका प्रकाशक फर्म	१०००	१०००	
४.३	एफ.एम.रेडियो प्रसारण	३०००	२५००	
४.४	केवल नेटवर्क			
४.४.१	५०० सम्म ग्राहक भएको	२०००	२५००	
४.४.२	५०० देखि १००० सम्म ग्राहक भएको	३०००	५०००	
४.४.३	१००० भन्दा मथि ग्राहक भएकाको हकमा प्रति ग्राहक	५०००	२.०	
४.५	मोवाईल टावर			ठूलो टावर भन्नाले घरको छतमा राखिएका टावरहरूलाई जनाउने छ भने दुई तल्ले घर सम्मको उचाई भएका जमिनमा राखिएका टावरहरूलाई समेत ठूलो टावरको रुपमा लिईने छ
४.५.१	मोवाईल टावर ठूलो	५०००	१००००.०	
४.५.२	सानोको हकमा	२५००	५०००	
५) वित्तीय सेवा (बैंक तथा वित्तिय सस्थाका मुख्य तथा शाखा कार्यालय (प्रत्येक शाखाकालागि), बिमा संस्थाका कार्यालय, शेयर कारोबार गर्ने संस्थाका कार्यालय				
५.१	क बर्गाका बैंक	१५०००	१००००.०	५ जना भन्दा बढी स्थानीय नगरपालिका बासीलाई रोजगारी दिनेको
५.२	ख बर्गका राष्ट्रिय स्तरका विकास बैंक,	१२०००	७५००.०	
५.३	ख बर्गका क्षेत्रीय तथा प्रदेश स्तरका विकास बैक	१००००.०	५०००.०	
५.४	ग बर्गका राष्ट्रिय स्तरका वित्तिय संस्था	७०००.०	५०००.०	

५.५	ग बर्गका क्षेत्रीय तथा प्रदेश स्तरका वित्तिय सस्था	५०००.०	४०००.०	हकमा १० % छुट
५.६	लघु वित्त सस्था	५०००.०	४०००.०	
५.७	मनि ट्रान्सफर तथा मनि चेन्जर	३०००.०	२५००.०	
५.८	विमा कम्पनी का शाखा तथा उपशाखा कार्यालय	७०००.०	५०००.०	
५.९	शेयर कारोवार गर्ने कार्यालयका शाखा उपशाखा	७०००.०	५०००.०	
६. सहकारी				१. महिला सहकारिको हकमा ५० प्रतिसत मात्र लाग्ने २. उल्लेखित सहकारी बाहेकका अन्य सहकारीको हकमा कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम हुने
६.१	**बचत तथा ऋण सहकारी सस्था (कारोवारको आधारमा)**			
६.१.१	५० लाख सम्म	२०००.०	१५००.०	
६.१.२	५० लाख १ देखि १ करोड सम्म	२५००.०	१५००.०	
६.१.३	१ करोड १ देखी २ करोड सम्म	३०००.०	२०००.०	
६.१.४	,२ करोड १ देखी ३ करोड सम्म	४०००.०	३०००.०	
६.१.५	३ करोड १ देखी ५ करोड सम्म	५०००.०	५०००.०	
६.१.६	५ करोड भन्दा माथि (प्रति लाख)	११.०	२६.०	
६.२	**बहुद्देशीय सहकारी सस्था (कारोवारको आधारमा)**			
६.२.१	५० लाख सम्म	२५००.०	२०००.०	
६.२.२	५० लाख १ देखि १ करोड सम्म	३०००.०	२५००.०	
६.२.३	१ करोड १ देखी २ करोड सम्म	३५००.०	३०००.०	
६.२.४	,२ करोड १ देखी ३ करोड सम्म	४०००.०	३५००.०	
६.२.५	३ करोड १ देखी ५ करोड सम्म	५०००.०	५०००.०	
६.२.६	५ करोड भन्दा माथि (प्रति लाख)	१२.०	३५.०	
६.३	कृषि सहकारी, दुग्ध सहकारी, जलबिद्युत सहकारी लगायत कृषि तथा पशुपालन साथै सहकारीका माध्यमा बाट सञ्चालित उद्योग, ब्यापार तथा ब्यवसाय समेत (एकमुष्ठ)	१०००.०	७५०.०	
७. मानव तथा पशु स्वास्थ्य सेवाः अस्पताल, नरसिङ होम, हेल्थ केयर सेण्टर, कृतिम गर्भाधान केन्द्र, क्लिनिक तथा परिक्षण प्रयोगशाला तथा ल्यावहरू, मसाज सेन्टर लगायत स्वास्थ्य सेवासंग सम्बन्धित व्यवसायहरू (कारोबारका आधारमा)				
७.१	५ लाख सम्मको लागि	५००.०	५००.०	नस्ल सुधार तथा कृतिम गर्भाधान केन्द्रको हकमा
७.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	१०००.०	१०००.०	
७.३	१० लाख १ देखि २५ लाख सम्म	१५००.०	१५००.०	

७.४	,२५ लाख १ देखि ५० लाख सम्म	३०००.०	२५००.०	दर्ता तथा व्यवसाय करमा २५ % छुट
७.५	५० लाख १ देखि १ करोड सम्म	६०००.०	५०००.०	
७.६	१ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	७०००.०	६०००.०	
७.७	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	८०००.०	७०००.०	
७.८	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	२१.०	५०.०	
८ नगरपालिका बाट सञ्चालित सवै प्रकारका अस्पताल तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरू बाट उपलब्ध गराईने जन स्वास्थ्य तथा पशु स्वास्थ्य सेवा संग सम्बन्धित शुल्क दर				
८.१	**मानव स्वास्थ्य सेवा**			
८.१.१	विशेषज्ञ डाक्टर बाट परिक्षण सेवा		१५०.०	नगरसभा बाट तोकिएको बाहेकको हकमा नगर स्वास्थ्य समितिको सिफारिस तथा राजश्व परामर्श समितिको रायका आधारमा नगरकार्यपालिकाले निर्धारण गरे बमोजिह हुने
८.१.२	मेडिकल अफिसर बाट परिक्षण सेवा		१००.०	
८.१.३	विशेषज्ञ पशु चिकित्सक सेवा		१००.०	
८.१.४	सहायक पशु चिकिन्सक सेवा		७५.०	
८.१.५	एक्सरे सेवा		२५०.०	
८.१.६	भिडियो एक्सरे सेवा		३००.०	
८.१.७	इसिजि सेवा		२००.०	
८.१.८	रगत परिक्षण सेवा		५०.०	
८.१.९	पिसाव परिक्षण शुल्क		७५.०	
८.१.१०	दुध परिक्षण सेवा शुल्क		१००.०	
८.१.११	दिसा परिक्षण शुल्क			
८.२	**पशु पन्छी प्राथमिक उपचार परिक्षण शुल्क (प्रति गोटा प्रति पटक)**			
८.२.१	गाई, गोरु, रांगा, भैंसी, याक, चौंरी लगायत तीनका बाछा बाछी समेत		२००.०	
८.२.२	खसि, बाखा, सुंगुरु, बंगुर लगायत साथै तीनका पाठा पाठी समेत		१००.०	
८.२.३	कुकुर, बिरालो, बांदर र तीनका छाउरा समेत		१२५.०	
८.२.४	जंगली जनावर, घोडा, घोडी, खच्चड साथै तीनका बच्चा समेत		२५०.०	
८.२.५	घरपालुवा पन्छी		३०.०	
८.२.६	गोबर परिक्षण (सवै प्रकारका पशुको)		५०.०	
८.२.७	पिसाव परिक्षण शुल्क		१०.०	
८.२.८	रगत परिक्षण सेवा शुल्क		६०.०	

८.२.९	दुध परिक्षण सेवा शुल्क		२५.०	
८.२.१०	मेजर अप्रेसन शुल्क		२००.०	
८.३ बन्ध्याकरण, कृतिम गर्भाधान तथा रेविज रोग नियन्त्रण सेवा शुल्क		सूचिकरण शुल्क (प्रति परिवार वा फर्म)		
८.३.१	रांगो, बोका, गोरु, सुंगुर आदी प्रति गोटा	१५.०	२५.०	
८.३.२	कुकुर, बिरालो, बांदर र तीनका छाउरा समेत	२०.०	१००.०	
८.३.३	रविज भ्याक्सिन (कुकुर) प्रति गोटा प्रति डोज	२०.०	२००.०	
८.३.४	रेविज भ्याक्सिन (गाई, भैसी, बाखा लगायत) प्रति गोटा प्रति कोर्ष ५ डोजको)	२०.०	३००.०	
८.३.५	गाई, भैंसी तथा बाखा कृतिम गर्भाधान बापत प्रति गोटा	२०.०	५०.०	
९. शैक्षिक गुणस्तर विकास शुल्क (निजी शिक्षण सस्था) तथा आधारभुत तहको परिक्षा सञ्चालन व्यवस्थापन शुल्क समेत				
९.१	पूर्व प्राथमिक (प्रति विद्यार्थी)		१०.०	
९.२	आधारभुत तह (प्रति विद्यार्थी)		२५०.०	
९.३	माध्यमिक (प्रति विद्यार्थी)		३००.०	
९.४	उच्च मावि (प्रति विद्यार्थी)		३५०.०	
९.५	क्याम्पस (स्नातक वा सो भन्दा माथि) प्रति विद्यार्थी		४००.०	
९.६	प्राविधिक शिक्षण संस्था (प्रति विद्यार्थी)		१५०.०	
९.७	छात्रावास (प्रति विद्यार्थी)		२५.०	
९.८	आधारभुत तहको परिक्षा सञ्चालन व्यवस्थापन शुल्क		१५०.०	नगरपालिका शिक्ष समितिको सिफारिस र राजश्व परामर्श समितिको रायका आधारमा नगरकार्यपालिकाले परिवर्तन गर्न सक्ने ।
१०. सवारी तथ ढुवानीका साधन, यन्त्र उपकरण र भांडावर्तनको मर्मत संभार तथा रङ्गरोकन सेवा				
१०.१	टेक्टर, बस, ट्रक, हेवी इक्यूवमेन्ट, कार, जीप, सवारी लगायतका साधन तथा मोटर पार्टसको मर्मत सम्भार, सिट स्प्रिङ्ग मिलाउने, डायनामो मर्मत, टायर रिसोलिङ्ग, डाईनामाईट, गाडिको	२५००.०	३०००.०	

	चक्का बनाउने तथा रिपेयरिङ गर्ने मिलमेशीनरी, एयरकुलर, फ्रिज, वासिङ. मेसिन लगायतका यन्त्र उपकरणको मर्मत सम्भार गर्ने समेतका बर्कसप, डेन्टिङ्ग, पेन्टिङ्ग, गर्ने			
१०.२	मोटर रिवाईन्डिङ समेतको इलेक्ट्रिकका सामान	१५००.०	७५०.०	
१०.३	साईकल तथा मोटरसाईकल, स्कुटर लगायतका २ चक्के सवारीका साधन मर्मत सम्भार तथा हावा हाल्ने समेत	७५०.०	५००.०	
१०.४	रेडियो घडि क्यामरा, मोवायल, टेलीभिजन, कम्प्यूटर, सिडि तथा सिडीप्लेयर्स लगायतका सामाग्री आदि ईलेकक्ट्रोनिक्स सामान	७५०.०	४५०.०	
१०.५	ग्यासचुल्हो, पम्प, टायर, टयूव पम्चर, ग्यास वल्डिङ्ग, वक्सा मर्मत गर्ने ,साइकल, रिक्सा, , लुगा सिउने मेशिन,फोटोकपी मेसिन, व्याग लगायत अन्य	५००.०	३५०.०	
१०.६	माथि उल्लेख गरिए बाहेकका बिभिन्न मेसिन उपकरणका पाटृ पूर्जा बनाउने लेथमेसिन सहितका वर्कसप			
१०.६.१	३ वटा भन्दा कम लेथ मेसिन राखि कार्य गर्ने वर्कसप	२०००.०	१०००.०	
१०.६.२	५ वटा सम्म लेथ मेसिन राखि कार्य गर्ने वर्कसप	३०००.०	१५००.०	
१०.६.३	५ वटा भन्दा माथि लेथ मेसिन राखि कार्य गर्ने वर्कसप	५०००.०	२५००.०	
११. सरसफाई सेवा शुल्क (प्रति महिना)				
११.१	सार्वजनिक शौचालय प्रयोगमा दिशा गरेको		१०.०	प्रति पटक
११.२	सार्वजनिक शौचालय प्रयोगमा पिसाब गरेको		५.०	प्रति पटक
११.३	फोहोरमैला व्यवस्थापन सेवा शुल्क प्रति घर		१००.०	PPP को माध्यमबाट सञ्चालन ब्यवस्थापन हुने भएमा नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम हुने गरी
११.४	**ब्यापार ब्यवसाय (प्रति ब्यवशाय लगानीको आधारमा)**			
११.४.१	१ करोड भन्दा माथिको लगानी भएको	६००.०	४००.०	
११.४.२	५० लाख देखि १ करोड सम्म लगानी भएको	५००.०	३००.०	
११.४.३	२० देखि ५० लाख सम्मको लगानी भएको	४००.०	२००.०	
११.४.४	१० देखि २० लाख सम्मको लगानी भएको	२००.०	१५०.०	
११.४.५	१० लाख सम्मको लगानी भएको	१५०.०	१००.०	
११.५	**होटल ब्यवसाय**			
११.५.१	१ करोड भन्दा माथिको लगानी भएको	६००.०	८००.०	
११.५.२	५० लाख देखि १ करोड सम्म लगानी भएको	५००.०	७००.०	

११.५.३	२० देखि ५० लाख सम्मको लगानी भएको	४००.०	५००.०	
११.५.४	१० देखि २० लाख सम्मको लगानी भएको	२००.०	३००.०	
११.५.५	१० लाख सम्मको लगानी भएको	१५०.०	२००.०	
११.५.६	पाटी प्यालेस	२५०.०	७००.०	
११.५.७	रेष्टुरेण्ट	३००.०	५००.०	
११.६	**उद्योग कलकारखान**			
११.६.१	उद्योग कलकारखान (लघु तथा साना उद्योग)	२५०.०	३००.०	
११.६.२	उद्योग कलकारखान (मझौला उद्योग)	५००.०	७५०.०	
११.६.३	उद्योग कलकारखान (ठूला उद्योग)	७५०.०	१५००.०	
११.७	**अस्पताल तथा फार्मेशी**			
११.७.१	अस्पताल	१५००.०	२५००.०	
११.७.२	फार्मेशी ठूला	५००.०	५००.०	
११.७.३	फार्मेशी सानो	२५०.०	३००.०	
११.८	सैलुन तथा ब्यूटी पार्लर	२००.०	२००.०	
११.९	जुत्ता सिलाउने	१५०.०	१५०.०	
११.१०	आर्ट सेन्टर	२००.०	१००.०	
११.११	माछा मासु पसल	२५०.०	२५०.०	
११.१२	सब्जी मण्डी	२५०.०	२५०.०	
११.१३	साग सब्जी पसल	१५०.०	१५०.०	
११.१४	बैंक वित्तीय संस्था	५००.०	३००.०	
११.१५	सुनचांदी पसल	५००.०	१००.०	
११.१६	टेलर्स पसल	२००.०	२००.०	
११.१७	बस तथ टेक्सी प्रति काउण्टर	२००.०	२००.०	
११.१८	बिद्यालय	२००.०	३००.०	
११.१९	पसल भएको घर धनीलाई (पसल बाहेक)	१५०.०	१००.०	
११.२०	पसल नभएको घर धनीलाई	१००.०	२००.०	
११.२१	कोठा भाडामा बस्नेलाई (बिद्यार्थि बाहेक)	५०.०	५०.०	
११.२२	अन्य विविध सेवा शुल्क (सेवाको प्रकृति हेरी)	२५०.०	रु ५००.० देखि रु २५००.० सम्म	नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम हुने गरी
१२. फोटो स्टुडियो, कलर ल्याव तथा आर्ट ब्यवसायी, साईनवोर्ड, पेन्टिङ, हेयर कटिङ सैलुन, व्युटी पार्लर, केश श्रृगार, (बार्षिक कारोवारका आधारमा)				७ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय
१२.१	५ लाख सम्म	१०००.०	५००.०	

१२.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	१५००.०	१०००.०	सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१२.३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	२०००.०	१५००.०	
१२.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	२५००.०	२०००.०	
१२.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	३०००.०	२५००.०	
१२.६	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	४०००.०	५०००.०	
१२.७	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	५०००.०	७५००.०	
१२.८	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	७५००.०	१००००.०	
१२.९	५ करोड १ देखि माथी (प्रति लाख)	२०.०	६०.०	
१३. सवै प्रकारका सैदान्तिक तथा व्यवहारिक अनूसन्धान, तालिम तथा प्रशिक्षणहरू साथै अध्ययन अनुशन्धान केन्द्र, परामर्शदाता संस्थाः नृत्य, संगित, कम्प्यूटर, आर्मि तथा प्रहरी, ब्यूटिसियन तथा पार्लर, खाद्य प्रशोधन, इलेक्ट्रिकल, मोकानिकल, ड्राईभिङ, हाइड्रोलिक, सौर्य उर्जा लगायत सवै प्रकारका शिप विकास, तथा भाषा प्रशिक्षण, कोचिङ तथा ट्यूसन सेन्टर, अध्ययन अनुसन्धान केन्द्र, मरामर्शदाता संस्था लगायत (बार्षिक कारोवारका आधारमा)				१० जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१३.१	५ लाख सम्म	५००.०	५००.०	
१३.२	५ लाख १ देखि ७ लाख सम्म	६००.०	६५०.०	
१३.३	७ लाख १ देखि १० लाख सम्म	७००.०	७५०.०	
१३.४	१० लाख १ देखी २५ लाख सम्म	१०००.०	१२००.०	
१३.५	२५ लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१२००.०	१५००.०	
१३.६	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	१५००.०	२०००.०	
१३.७	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	३०००.०	२५००.०	
१३.८	२ करोड १ देखि ३ करोड सम्म	६०००.०	५०००.०	
१३.९	३ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	७०००.०	१००००.०	
१३.१०	५ करोड देखि माथी (प्रति लाख)	१५.०	५०.०	
१४. हवाईसेवा प्रदायक कम्पनी				
१४.१	मुख्य कार्यालय तथा काउण्टर समेत	३०००.०	२०००.०	
१४.२	शाखा कार्यालय तथा काउण्टर समेत	२०००.०	१५००.०	
१५. ट्राभल एजेन्सी तथा कुरियार सेवा (बार्षिक कारोवारको आधारमा)				
१५.१	५ लाख सम्म	५००.०	५००.०	
१५.२	५ लाख १ देखि ७ लाख सम्म	६००.०	६५०.०	
१५.३	७ लाख १ देखि १० लाख सम्म	७००.०	७५०.०	
१५.४	१० लाख १ देखी २५ लाख सम्म	१०००.०	१२००.०	

१५.५	२५ लाख १ देखी ५० लाख सम्म	१२००.०	१५००.०	
१५.६	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	१५००.०	२०००.०	
१५.७	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	३०००.०	२५००.०	
१६. वैदेशिक रोजगारी, स्वदेशी उद्योग, बैंक बित्तीय संस्था लगायतका संघसस्था आदिमा जनशक्ति सप्लाई गर्ने, बिवाह लगायत सवै प्रकारका चाडपर्वमा बजाईने वाजा, टेण्ट हाउस (क्याटरीङसमेत वा बाहेक), क्याटरीङ मात्र, साईवर क्याफे लगायत (बार्षिक कारोवारको आधारमा)				● १०० जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१६.१	१० लाख सम्म	१५००.०	१०००.०	● पञ्चे बाजा तथा जातीय सस्कृति सॅलाई पूर्ण छुट (निशुल्क)
१६.२	१० लाख १ देखि १५ लाख सम्म	२०००.०	१५००.०	
१६.३	१५ लाख १ देखि २० लाख सम्म	२५००.०	२०००.०	
१६.४	२० लाख १ देखी २५ लाख सम्म	३०००.०	२५००.०	
१६.५	२५ लाख १ देखी ५० लाख सम्म	३५००.०	३०००.०	
१६.६	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	४०००.०	३५००.०	
१६.७	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	७५००.०	५०००.०	
१६.८	,२ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	१२०००.०	१००००.०	
१६.९	५ करोड देखि माथि (प्रति लाख)	२५.०	२८५००.०	
१७. घरजग्गा खरिद विक्री, हाउजिड. कम्पनी, ढुवानी सेवा साथै कवाडी समान संकलन तथा बिक्रि बितरण गर्ने समेत				१० जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१७.१	५ लाख सम्म	१५००.०	१०००.०	
१७.२	५ लाख १ देखि ७ लाख सम्म	२०००.०	१२००.०	
१७.३	७ लाख १ देखि १० लाख सम्म	२५००.०	१५००.०	
१७.४	१० लाख १ देखी २५ लाख सम्म	३०००.०	२०००.०	
१७.५	२५ लाख १ देखी ५० लाख सम्म	४०००.०	३०००.०	
१७.६	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	६०००.०	५०००.०	
१७.७	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	७५००.०	१००००.०	
१७.८	,२ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	१००००.०	१५०००.०	
१७.९	५ करोड १ देखि माथि (प्रति लाख) रु	२५.०	८०.०	
१८ पेट्रोलियम पदार्थ (पेट्रोल, डिजेल, मट्टितेल, ग्यॉस, मविल, ग्रिज, लुब्रिकेण्ट्रस लगायत) (कारोवारको आधारमा)				७ जना भन्दा बढि लाई रोजगारी दिनेको हकमा
१८.१	५ लाख सम्म	१५००.०	१०००.०	

१८.२	५ लाख १ देखि ७ लाख सम्म	२०००.०	१५००.०	तोकिएको समय सिमा भित्र बुझाउने लाई थप १० % छुट हुने
१८.३	७ लाख १ देखि १० लाख सम्म	२५०००.०	२०००.०	
१८.४	१० लाख १ देखी २५ लाख सम्म	३०००.०	२५००.०	
१८.५	२५ लाख १ देखी ५० लाख सम्म	५०००.०	५०००.०	
१८.६	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	७५००.०	१००००.०	
१८.७	१ करोड १ देखि २ करोड सम्म	१००००.०	१२०००.०	
१८.८	,२ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	१२५००.०	१५०००.०	
१८.९	५ करोड १ देखि माथि (प्रति लाख)	३०.०	१००.०	
१९. सवारी तथा ढुवानी र निर्माण संग सम्बन्धित यन्त्र उपकरण भाडामा लगाउने				
१९.१	साईकल	२५०.०	५००.०	
१९.२	मोटरसाईकल	५००.०	१०००.०	
१९.३	कार, जीप, भेन, माईको बस	२०००.०	२५००.०	
१९.४	बस तथा मिनि बस	३०००.०	५०००.०	
१९.५	लोडर, डम्बपर, भ्याकु, रोलर, टिपर, ट्क लगायत	५०००.०	१००००.०	
१९.६	अन्य			कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम
२०. सित भण्डार, पशु बध स्थल (कारोवारको आधारमा)				
२०.१	५ लाख सम्म	१०००.०	५००.०	
२०.२	५ लाख १ देखि ७ लाख सम्म	१२००.०	६००.०	
२०.३	७ लाख १ देखि १० लाख सम्म	१५००.०	७००.०	
२०.४	१० लाख १ देखी २५ लाख सम्म	२०००.०	१०००.०	
२०.५	२५ लाख १ देखी ५० लाख सम्म	३०००.०	१५००.०	
२०.६	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	५०००.०	२०००.०	
२०.७	१ करोड भन्दा माथि (प्रति लाख)	५१.०	६३.०	
२१. नेट इन्टरनेट सेवा, साईबर क्याफे तथा सफ्टवयर निर्माता, डेभलपर (बिक्रि समेत) (कारोवारको आधारमा)				
२१.१	५ लाख सम्म	१०००.०	७५०.०	
२१.२	५ लाख १ देखि १० लाख सम्म	१२००.०	१०००.०	
२१.३	१० लाख १ देखि २० लाख सम्म	१५००.०	१२००.०	
२१.४	२० लाख १ देखी ५० लाख सम्म	२०००.०	१५००.०	
२१.५	५० लाख १ देखी १ करोड सम्म	२५००.०	२०००.०	
२१.६	१ करोड १ देखी ३ करोड सम्म	३०००.०	२५००.०	

२१.७	३ करोड देखि माथि (प्रति लाख)	११.०	३१.०	
२२. अन्य सेवा				
२२.१	अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था का कार्यालय	७०००.०	५०००.०	
२२.२	ज्योतिस सेवा	१५००.०	७५०.०	
२२.३	डि.टि.एच. सेवा प्रदायक	५०००.०	२५०००.०	
२२.४	जेनिड. तथा वयलिड. व्यवसाय, सार्वजनिक परिवहन व्यवसाय, फोटोग्राफी प्रयोगशाला	१०००.०	५००.०	
२२.५	लुगा धुने धोवि तथा ड्राईक्लिनर सेवा	१०००.०	५००.०	
२२.६	आरन राखि फलामका हाते औजार बनाउने लगायत	५००.०	२५०.०	
२२.७	फिटनेस जिमखाना	१५००.०	१०००.०	
२२.८	स्नोकर तथा पुल हाउस	२०००.०	१०००.०	
२२.९	स्वीमिड. पुल	१०००.०	५००.०	
२२.१०	पिक्निक स्थल, पार्क,	१५००.०	५००.०	

नोटः १ नगरपालिकामा दर्ता भई वा अनुमति लिई संचालनमा आएका फर्म, पसल, उद्योग आदिलाई बन्द गर्नुपर्दा आवश्यकतानुसार निरिक्षण गरी विगत वर्षको लाग्ने दस्तुर र जरिवाना समेत असुल गरी व्यवसाय बन्द सिफारिस दिईनेछ वा बन्द गर्न अनुमति दिईनेछ ।

२ नगरपालिकालाई आवश्यक परेमा (व्यवसायको किसिम निर्धारण गर्ने सन्दर्भमा) निजको ब्यवसायको कारोवार अङ्क आन्तरिक राजश्व कार्यालय वा अन्तःशुल्क कार्यालय वाट प्रमाणित विवरण माग गर्न सकिने छ साथै नगरपालिकाले तोकेको कर्मचारीबाट निरीक्षण गरी निरीक्षण प्रतिवेदनका आधारमा राजश्व परामर्श समितको शिफारिमा नगरकार्यपालिका बाट कर तथा शुल्क निर्धारण गरिनेछ ।

३ नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्ने कर, शुल्क र भाडा आदि जस्ता राजस्व बुझाउन बाँकी रहेमा नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सिफारिस लगायतका सेवा प्रवाहबाट बञ्चित गर्न सकिनेछ ।

५.५ सवारी साधन कर तथा पूर्वाधार सेवा शुल्कः

५.५.१ सवारी साधन करः

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ६४ (१) को "क" अनुसार टाँगा, रिक्सा, आटो रिक्सा तथा ई रिक्सा मात्रमा सवारी साधान कर लगाउन नगरपालिकाको क्षेत्राधिकार भित्र पर्न गएकाले सम्बन्धित सवारीका साधनमा सवारी साधन कर लगाउने तथा बुढीगँगा नगरपालिका क्षेत्र भित्र नगरपालिका आफैले निर्माण गरेका सडकहरूमा सार्वजनिक तथा ढुवानीका साधन सञ्चालन गर्नेको हकमा देहाय बमोजिमको बार्षिक रुपमा दर्ता तथा निवकरण शुल्क साथै तथा दैनिक रुपमा स्थानीय सडक पूर्वाधार सेवा शुल्क लाग्नेछ ।

तालिका नं. ५.५.१: सवारी तथा ढुवानीका साधन दर्ता तथा सवारी साधन कर (नविकरण शुल्क) समेतको प्रस्तावित दर रेट

सवारी तथा ढुवानीका साधन दर्ता तथा सवारी साधन कर (नविकरण शुल्क) समेत (**आ.व. २०७८/७९**)				
क.सं.	**विवरण**	**बार्षिक कर रु**		**कैफियत**
		सावरी सूचिकृत/दर्ता शुल्क रु (सुरुमा	**बार्षिक सवारी साधन कर (नविकरण शुल्क**	

		एक पटक मत्र)	समेत) रु	
१	मोटरसाईकल, स्कुटर	५०.०	१००.०	नगरपालिकाको अधिकार क्षेत्र भित्र पर्नेको हकमा मात्र
२	सिटि रिक्सा, अटो रिक्सा, इरिक्सा, टेम्पु लगयतका ३ पाङ्ग्रे सावरीका साधन समेत	५००.०	१०००.०	
३	सिटि रिक्सा, अटो रिक्सा, इरिक्सा, टेम्पु लगयतका ३ पाङ्ग्र सावरीका साधन समेत नामसारी		५००.०	

५.५.२ पूर्वाधार सेवा शुल्कः स्थानीय सडक पूर्वाधार तथा भवन समेत

पूर्वाधार सेवा शुल्कः स्थानीय सडक पूर्वाधार तथा भवन समेतः स्थानीय सडक पूर्वाधार उपयोग सेवा शुल्क देहाय बमोजिमका सडकहरुमा लाग्ने छ ।

१. सुकेटार (काफ्लेपाटी सडक खण्ड)
२. देउराली (फावाखोला सडक खण्ड)
३. बुद्धचौक (नाम्लेपाटी पाथिभरा याड.बरक सडक खण्ड)
४. बहानन्दे (दोभान सडक खण्ड)
५. शेर्पाटोल (हाडेदेवा मित्लुडे सडक खण्ड)
६. सुकेटार (गढी डांडा फुरुम्बु सडक खण्ड)
७. हेलिप्याड (बसपार्क दगुर्ने सडक खण्ड
८. हेलिप्याड (देउलिंगे दोभान सडक खण्ड)
९. गुरुंग गुम्बा (सैसले भुटाने चौक सडक खण्ड)

तालिका नं. ५.५.२: स्थानीय सडक पूर्वाधार सेवा शुल्कको प्रस्तावित दर रेट

स्थानीय सडक पूर्वाधार सेवा शुल्क (आ.व. २०७८/७९)				
क.सं.	**विवरण**	**सावरी सूचिकृत शुल्क रु (सुरुमा एक पटक मत्र)**	**पूर्वाधार सेवा शुल्क रु**	**कैफियत**
१. स्थानीय सडक पूर्वाधार सेवा शुल्क (बार्षिक)				नगरपालिकाको अधिकार क्षेत्र भित्रको हकमा सवारी साधन कर लागु भएमा यो व्यवस्था सोहि बमोजिम परिवर्तन हुने
१.१	निजी सवारी तथा ढुवानीका साधन (रातो नं. प्लेट भएका) बस, ट्रक, टिपर लगायतका हेमि सवारी तथा ढुवानी साथै निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने लहरी, डोजर, जेसिवि, स्क्याभेटर साधन समेतमा	२०००	१५००.०	
१.२	भाडाका सवारी तथा ढुवानीका साधन (कालो नं. प्लेट भएका) बस, ट्रक, टिपर, ट्यांक्टर लगायतका हेमि सवारी तथा ढुवानी साथै निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने लहरी, डोजर, जेसिवि, स्क्याभेटर साधनमा	३०००	२५००.०	
१.३	निजी सवारी तथा ढुवानीका साधन (रातो नं. प्लेट भएका) मिनि बस, माईक्रो बस, मिनि ट्रक, ट्याक्टर लगायतका मध्यम स्तरका सवारी तथा ढुवानीका साधन	१२००	७५०.०	

१.४	भाडाका सवारी तथा ढुवानीका साधन (कालो नं. प्लेट भएका समेत) मिनि बस, माईक्रो बस, मिनि ट्रक, ट्याक्टर लगायतका मध्यम स्तरका सवारी तथा ढुवानीका साधन	१५००	१०००.०	
१.५	निजी कार, जीप, भेन लगायत	१०००	५००.०	
१.६	भाडाको कार, जीप, भेन लगायत	१२००	७५०.०	
१.७	निजी टेम्पो, सिटि रिक्सा लगायतमा	२५०	२५०.०	
१.८	भाडाको टेम्पो, सिटि रिक्सा लगायतमा	५००	७५०.०	
१.९	बार्षिक सवारी कर बुझाउने सवारी धनीले पाउने परिचय पत्र (बार्षिक रुपमा नविकरण गर्नुपर्नेछ) को शुल्क		२५०.०	
२. स्थानीय सडक पूर्वाधार सेवा तथा बिकास शुल्क (दैनिक)				
२.१	निजी सवारी तथा ढुवानीका साधन (रातो नं. प्लेट भएका) बस, ट्रक, टिपर लगायतका हेमि सवारी तथा ढुवानी साथै निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने लहरी, डोजर, जेसिवि, स्क्याभेटर साधन समेतमा		४०.०	कुटनितिक नियोग र सरकारी बाहेक भारत लगायत अन्य मुलुक बाट आउने साधनको हकमा प्रत्येक शिर्षकमा रु ५।० थप गरी लिने
२.२	भाडाका सवारी तथा ढुवानीका साधन (कालो नं. प्लेट भएका) बस, ट्रक, टिपर, ट्यांक्टर लगायतका हेमि सवारी तथा ढुवानी साथै निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने लहरी, डोजर, जेसिवि, स्क्याभेटर साधनमा		६०.०	
२.३	निजी सवारी तथा ढुवानीका साधन (रातो नं. प्लेट भएका) मिनि बस, माईक्रो बस, मिनि ट्रक, ट्याक्टर लगायतका मध्यम स्तरका सवारी तथा ढुवानीका साधन		३०.०	
२.४	भाडाका सवारी तथा ढुवानीका साधन (कालो नं. प्लेट भएका समेत) मिनि बस, माईक्रो बस, मिनि ट्रक, ट्याक्टर लगायतका मध्यम स्तरका सवारी तथा ढुवानीका साधन		५०.०	
२.५	निजी कार, जीप, भेन लगायत		२०.०	
२.६	भाडाको कार, जीप, भेन लगायत		२५.०	
२.७	निजी टेम्पो, सिटि रिक्सा लगायतमा		१५.०	
२.८	भाडाको टेम्पो, सिटि रिक्सा लगायतमा		२०.०	
३	केवल कार (प्रति टिकट)	१०००.०	२.०	
४. ऐलेनी तथा गुठी जग्गामा बनेको घरको सेवा शुल्क (बार्षिक)				• अन्य तथा ४ को हकमा नगर कार्यपालिकाको निर्णय
४.१	ऐलेनी तथा गुठी जग्गामा बनेको पक्कि घर १	५००.०	५००.०	

	तले			बमोजिम हुने यस शिर्षक अन्तरगत शुल्क लिए बापत व्यक्तिको हकभोग प्रमाणित भएको मानिने छैन
४.२	ऐलेनी तथा गुठी जग्गामा बनेको पक्कि घर २ तले	१०००.०	१०००.०	
४.३	ऐलेनी तथा गुठी जग्गामा बनेको पक्कि घर २ तले भन्दा माथि	१५००.०	१५००.०	
४.४	ऐलेनी तथा गुठी जग्गामा बनेको कच्चि घर	२५०.०	२५.० देखि ५००.०	

५.६ विज्ञापन कर

नगरपालिका क्षेत्र भित्र कुनै उद्योगि, व्यापारि, व्यवसायिले आफ्नो बस्तु वा सेवाको प्रचार प्रसारकालागि गरिने सूचना तथा सन्देशमुलक विज्ञापनहरूको हकमा देहाय बमोजिम बिज्ञापन कर लाग्नेछ ।

तालिका नं. ५.६: बिज्ञापन सम्बन्धी प्रस्तावित दर रेट (आ.व. २०७८/७९)

क.सं.	विवरण	दर रु		धरौटी रु	कैफियत
		बार्षिक रु	दैनिक रु		
१	**ब्यापारिक प्रयोजनकालागि प्रयोग गरिने साइन बोर्ड, होडिंग वोर्ड, फ्ल्याक्स वोर्ड तथा ग्लोसाईन बोर्ड (प्रति वर्ग मिटर)**				
१.१	मूख्य सडकहरू: मेची राजमार्ग र यसका दायां बायां ५० मिटर सम्मको क्षेत्र साथै फुङ्लिङ बजारको मूख्य भाग	१००.०		१०००.०	१. भित्तेलेखन लाई पूर्णत बन्देज गरिएकोछ । सडक क्रस गरेर व्यानर राख्न पाईने छैन । राजनैतिक दलको प्रचार प्रसार र सार्वजानिक सूचना तोकिएको समय सम्म निशुल्क वियर, मदिरा, चुरोट तथा सूर्तिजन्य पर्दाथको विज्ञापनलाई निजि तथा सार्वजानिक स्थलमा राख्न स्वीकृती दिइने छैन
१.२	मूख्य सडक संग जोडिएका शाखा सडकहरू	७५.०		७५०.०	
१.३	अन्य साखा सडक	५०.०		५००.०	
२	**डिजिटल बोर्ड (प्रति वर्ग मिटर)**				
२.१	मुख्य सडकहरू मेची राजमार्ग र यसका दायां बायां ५० मिटर सम्मको क्षेत्र साथै फुङ्लिङ बजारको मूख्य भाग	२००.०		१५००.०	
२.२	मुख्य सडक संग जोडिएका शाखा सडकहरू प्रति वर्ग मिटर	१००.०		१०००.०	
२.३	अन्य साखा सडक प्रति वर्ग मिटर	७५.०		७५०.०	
३	**माथि उल्लेखित १ र २ प्रकरण बाहेकका**				

	हकमा प्रति वर्ग मिटर				
३.१	ब्यापारिक प्रयोजनकालागि प्रयोग गरिने साइन बोर्ड, होडिंग वोर्ड, फ्ल्याक्स वोर्ड तथा ग्लोसाईन बोर्ड प्रति वर्ग मिटर	२५.०		५००.०	
३.२	डिजिटल बोर्ड प्रति बर्ग मिटर	३५.०		५००.०	
४	**अन्य बिज्ञापनका साधन (प्रति बर्ग मिटर)**				
४.१	व्यानरः प्रति दिन (न्यूनतम १५ दिनकालागि)		२०.०	५००.०	
४.२	व्यानरः प्रति दिन (बढिमा १ महिलना लागि)		१५.०	५००.०	सो भन्दा बढी समयकालागि प्रति दिन रु २०।०
४.३	पोलबोर्ड (प्रति बर्ग फिट)	१००.०		५००.०	५० भन्दा बढी पोलको हकमा पाँति पोल रु १५।०
४.४	ब्यापारिक प्रयोजनकालागि गेट राख्ने १ हप्ताका लागि		५००.०	५००.०	नगरपालिकाको स्वीकृति लिएर तोकिएको स्थानमा मात्र
४.५	ब्यापारिक प्रयोजनकालागि गेट राख्ने १ हप्ताका लागि गेट राख्ने १५ दिनका लागि		३००.०	५००.०	
४.६	ब्यापारिक प्रयोजनकालागि गेट राख्ने १ हप्ताका लागि गेट राख्ने १ महिनाका लागि		२००.०	५००.०	
४.७	ब्यवसायिक प्रचार प्रसार सिटी रिक्सा समेत बाट माईकिङ प्रतिदिन (ध्वनी प्रदुषण शुल्क समेत)		५००.०	०.०	
४.८	ब्यवसायिक प्रचार प्रसार गाडिवाट प्रति दिन (ध्वनी प्रदुषण शुल्क समेत)		१०००.०	०.०	
	ब्यवसायिक प्रचार प्रसार गाडि तथा बजागाजा सहित प्रति दिन (ध्वनी प्रदुषण शुल्क समेत)		१०००.०	०.०	
	धार्मिक र सामाजिक व्यानर, गेट, साईनबोर्ड बढीमा ३ हप्तासम्म निःशूल्क (प्रति बर्ग मिटर/प्रति गेट) रहने छ साथै अनुमति शुल्क मात्र रु	०.०	०.०	१००.०	
४.९	राजनैतिक प्रचार प्रसारकालागि व्यानर, गेट, साईनबोर्ड बढीमा १ महिना सम्म निःशूल्क (प्रति बर्ग मिटर/प्रति गेट)	०.०	०.०	०.०	
नोटः निर्धारित समय सिमा भित्र सम्बन्धित सरोकारवालाले आफै हटाउनु पर्नेछ । यसरी निर्धारित समय सिमा भित्र हटाएमा धरौटी रकम सम्बन्धित सरोकारवालालाई फिर्ता भुक्तानी हुनेछ अन्यथा धरौटी रकम जफत गरी नगरपालिकाले आफै हटाउने छ । सम्बन्धित सरोकारवाला आफ्नो कर्तव्य बाट बिमुख भई नगरपालिकाले हटाउनु परेको खण्डमा जम्म शुल्कको ५० % जरिवाना समेत सम्बन्धित सरोकारवाला बाट असुल गरिनेछ ।					

५.७ मनोरञ्जन कर:

नगरपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालन हुने सिनेमाहल, सांस्कृतिक प्रदर्शनी, नाचघर, दोहोरी संगित, कन्सर्ट, जादु सर्कस, मेला तथा सहासिक खेल लगायतमा मनोरञ्ज करका दर देहाय बमोजिम हुनेछ ।

तालिका नं. ५.७: मनोरञ्जन करको प्रस्तावित दर रेट (आ.व. २०७८/७९)

क.सं.	मनोरञ्जनका क्षेत्र	व्यवसाय करको दर		विशेष व्यवस्था
		दर्ता शुल्क रु (सुरुमा एक पटक मत्र)	बार्षिक व्यवसाय कर (नविकरण शुल्क समेत) रु	
१	नगरपालिका क्षेत्र भित्र संचालन हुने सिनेमा हल			
१.१	नगरपालिका क्षेत्र भित्र संचालन हुने सिनेमा हलहरूबाट कुल सिट संख्याको ३५ प्रतिशत सिटलाई पुरा सिट संख्या मानि प्रत्येक टिकटमा लाग्ने प्रवेश शुल्कको ।	७०००.०	५ प्रतिसत	टिकटमा नगरपालिकाको परिचय खुल्ने स्टिकर वा संकेत नगरपालिकाले उपलब्ध गराउनेछ । जती टिकटको संकेत नं. लिनेहो त्यतिको हुने कर अग्रिम भुक्तानी गर्नु पर्नेछ । ७ जना भन्दा बढीलाई रोजागरी दिनेको हकमा बार्षिक व्यवसाय करमा १० प्रतिसत छुट हुनेछ ।
१.२	१.१ मा उल्लेख भए बमोजिम प्रति टिकटमा मनोरञ्जन कर लिईने व्यवस्था नभए सम्मका लागि बार्षिक		१००००	
३	सांकृतिक प्रदर्शन हल, नाच घर, दोहोरी संगीत, गजल सांझ, डान्स सेन्टर	५०००.०	३५००.०	
४	मनोरञ्जन सामाग्रि प्रदर्शनि, सांस्कृतिक तथा सांगितिक कन्सर्ट, जादु, सर्कस, चटके र मेला आयोजना स्थलमा मनोरञ्जन कर वापत अनुमतिका लागि गरीने सिफारीसका दस्तुरका अतिरीक्त (प्रत्येक दिन)	१०००.०	५००.०	यस्तो कर अनुमति लिन आउंदा एक मुष्ठ रुपमा अग्रिम भुक्तानी लिईनेछ
५	ट्रेकिङ, कायाकिङ्ग, प्याराग्लाईडिङ्ग, क्यानोनिङ्ग, बन्जि जम्प, जिपफ्लायर, च्याफ्टिङ, सेवा लगायत अन्य जल तथा स्थलमा सञ्चालन हुने नविन पर्यटकीय सेवा तथा साहसिक खेलको शुल्क	२५००.०	५०००.०	५ जना भन्दा बढीलाई रोजगारी दिनेको हकमा व्यवसाय शुल्कमा १० प्रतिसत छुट हृनेछ

५.८ बहाल विटौरी कर तथा शुल्क

नगरपालिका क्षेत्र भित्रका पर्ति, ऐलेनी जग्गामा कानून बमोजिम गाउंपालिका आफैले अस्थायी टहरा वा छाप्रा, पक्कि भवन निर्माण गरी अस्थाई पसल तथा व्यवशाय सञ्चालन गर्न दिएको, कुनै व्यक्ति वा सस्थालाई अस्थाई पसल तथा व्यवशाय वा अन्य प्रयोजनका लागि उपलब्ध गराएको लगायतका कानून बमोजिम बहाल बिटौरी करको दायरा भित्र पर्ने जग्गा जमिन वा संरचनाहरू लगायत मेसिन तथा उपकरणको लागि बहाल बिटौरी कर तथा शुल्क बिषयगत र क्षेत्रगत रुपमा देहाय बमोजिम हुनेछ ।

तालिका नं. ५.८: बहाल बिटौरी करको प्रस्तावित दर रेट

बहाल विटौरी कर तथा शुल्क (**आ.व. २०७८/७९**)			
क.सं.	**विवरण**	**करको दर**	**यूनिट**
१	**घर तथा जग्गा जमिन साथै भवन तथा हलको**		
१.१	नगरपालिका क्षेत्र भित्रका पर्ति, ऐलेनी जग्गामा कानून बमोजिम गाउंपालिका आफैले अस्थायी टहरा वा छाप्रा निर्माण गरी अस्थाई पसल तथा व्यवशायको लागि उपलब्ध गराएकोमा प्रति महिना प्रति बर्गफुट	५.०	
१.२	नगरपालिका क्षेत्र भित्रको पर्ति, ऐलेनी जग्गामा कानून बमोजिम गाउंपालिका आफैले नयाँ पक्कि भवन निर्माण गरी अस्थाई पसल तथा व्यवशाय वा आवासको लागि उपलब्ध गराएकोमा प्रति महिना प्रति बर्गफुट	१०.०	
१.३	नगरपालिका क्षेत्र भित्रको पर्ति, ऐलेनी जग्गामा कानून बमोजिम गाउंपालिका आफैले अस्थायी टहरा वा छाप्रा निर्माण नगरी कुनै व्यक्ति वा सस्थालाई अस्थाई पसल तथा व्यवशाय वा अन्य प्रयोजनका लागि उपलब्ध गराएकोमा प्रतिमहिना प्रति बर्गफुट	३.५	
१.४	नगरपालिका क्षेत्र भित्रको पर्ति, ऐलेनी जग्गामा गाउँपालिकाको अनुमति वेगर छाप्रा तथा टहरा निर्माण गरी वा नगरी कुनै व्यक्ति वा संस्थाले अस्थाई रुपमा पसल तथा अन्य प्रकारका कृषि लगायतको व्यवशाय वा अन्य प्रयोजनका लागि प्रयोग गरकोमा नियमानुसार कानूनी प्रकृयामा ल्याउने कार्यको सुरुवात संगै प्रतिमहिना प्रति रोपनी	२००.०	यसरी बहाल कर असुल गरेकै कारणले हकभोग भने कायम हुन सक्ने छैन
१.५	निम्न बमोजिमका स्थानका सरकारी जमिनमा घर व्यवसाय बनाएका अस्थायी बसोबास गर्नेहरु बाट बार्षिक रुपमा निम्न बमोजिमको बहाल बिटौरी कर संकलन गरिने छ।		सम्बन्धित स्थानमा घर बनाएको वा पसल व्यवसाय गरेका भएता पनि हकभोक कायम भएको मानिने छैन साथै सरकारले हटाउन चाहेका समयमा हटाउन सक्नेछ साथै सम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थाले अनिवार्य हट्नु पर्ने छ।
१.५.१	गुप्ते देउराली क्षेत्रका प्रतिघर तथा व्यवसाय	३५००.०	
१.५.२	सेवारो चौक क्षेत्रका प्रतिघर तथा व्यवसाय	१५००.०	
१.५.३	तेर्से क्षत्रका प्रतिघार तथा व्यवसाय	५००.०	
१.५.४	छातेढुंगा क्षेत्रका प्रतिघर तथा व्यवसाय	२०००.०	
१.५.५	भालुगौंडा क्षेत्रका प्रतिघर तथा व्यवसाय	१५००.०	
१.५.६	काफ्लेपाटी क्षेत्रका प्रतिघर तथा व्यवसाय	९०००.०	
१.५.७	बलुडांडा देखि गुरासे क्षेत्रका प्रतिघर तथा व्यवसाय	७५००.०	
१.५.८	ठूलोफेदी क्षेत्रका प्रतिघर तथा व्यवसाय	२५०००.०	
१.६	नगरकार्यपालिका, वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य चौकि वा गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेका सभाहलहरू कुनै अन्य संघ संस्था तथा कार्यालयलाई कार्यकम गर्नकालागि भाडामा दिदा देहाय बमोजिमको दैनिक भाडा दर लाग्नेछ	१०००.० देखि ५०००.० सम्म	राजश्व परामर्श समितिको सिफारिसमा नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम निर्धारण

			हुने
२	**नगरपालिकाको स्वमित्व वा संरक्षणमा रहेका मेसिन, औजार तथा उपकरणको भाडा दर**		
२.१	टिपर: इनधन र दैनिक चालक भत्ता बाहेक नगर क्षेत्र भित्र (दैनिक)	४५००.०	
२.२	ब्याकहु लोडर: इनधन र दैनिक चालक भत्ता बाहेक नगर क्षेत्र भित्र (प्रति घण्टा)	२२००.०	
२.३	ट्याक्टर :इनधन र दैनिक चालक भत्ता बाहेक नगर क्षेत्र भित्र (प्रति ट्रिप)	१५००.०	
२.४	ट्याक्टर :इनधन र दैनिक चालक भत्ता बाहेक नगर क्षेत्र भित्र (प्रति घण्टा)	१०००.०	
२.५	प्रोजेक्टर (प्रति दिन)	१०००.०	
२.६	स्पीकर (Woofer) (प्रति दिन)	५००.०	
२.७	सेफ्टी टैंकी साफाई मेसिन: इनधन र दैनिक चालक भत्ता बाहेक नगर क्षेत्र भित्र (प्रति सेफ्टी टैंकी)	४०००.०	नगर क्षेत्र बाहिर १५ प्रतिसत थप
२.८	सेफ्टी टैंकी साफाई मेसिन: इनधन र दैनिक चालक भत्ता बाहेक नगर क्षेत्र बाहिर १० कि.मि. क्षेत्र सम्म (प्रति सेफ्टी टैंकी)	५०००.०	
२.९	सेफ्टी टैंकी साफाई मेसिन: इनधन र दैनिक चालक भत्ता बाहेक नगर क्षेत्र बाहिर अधिकतम २० कि.मि. क्षेत्र सम्म (प्रति सेफ्टी टैंकी)	६०००.०	

५.९ प्राकृतिक स्रोत तथा कवाडिका सामान साथै गौण उत्पादनको बिक्रि तथा उपयोग कर

यस नगरपालिका क्षेत्र भित्रका जडिबुटी, कवाडि तथा बिभिन्न उद्योगले मूख्य बस्तु उत्पादन गर्दा निस्कने गौण उत्पादन (जसलाई आफ्नो उद्योगले पुन प्रशोधन गरी मुख्य उत्पादनमा रुपान्तरण गर्न नसकिने समेत), जीवजन्तु, माटो, ढुँङ्गा, गिट्टि, बालुवा लगायतका सवै खाले प्राकृतिक स्रोत तथा कवाडिका सामानहरूको बिक्रि बितरण गर्दा वा उपयोग गर्दा विक्री तथा निकासी भइ जाने बस्तुहरूको हकमा नगरपालिकाको अनुमति वा स्वीकृति लिन अनिवार्य रहनेछ । यसरी कुनै व्यक्ति, उद्योग, व्यापारिक फर्म तथा आधिकारिक संघ सस्थाहरूले नगरपालिकाको स्वीकृतिमा प्राकृतिक स्रोत तथा कवाडिका सामानहरूको उपयोग गर्न वा बिक्रि बितरण गर्न चाहेमा नगरपालिकाले संघीय तथा प्रदेश कानून बमोजिम स्वीकृति वा अनुमति दिन सक्नेको हकमा देहाय बमोजिम प्राकृतिक स्रोत तथा कवाडिका सामानहरूमा देहाय बमोजिम प्राकृतिक स्रोत तथा कवाडिका सामानहरूको बिक्रि बितरण तथा उपयोग करका दर निर्धारण गरिएकोछ ।

तालिका नं. ५.९: प्राकृतिक स्रोत तथा कवाडिका सामान बिक्रि बितरण तथाउपयोग सम्बन्धी करका प्रस्तावित दर रेट

प्राकृतिक स्रोत तथा कवाडिका सामान बिक्रि बितरण तथाउपयोग करका दर (आ.व. २०७८/७९)		
क.सं.	**प्राकृतिक स्रोत**	**करको दर रु**
१	माटो, ढुँङ्गा, गिट्टि, बालुवा लगायत	
१.१	माटो (प्रति क्यूविक फिट)	१.५
१.२	ढुँङ्गा, गिट्टि, बालुवा (प्रति क्यूविक फिट)	५.०
१.३	स्लेट, खरी ढुंगा (प्रति क्यूविक फिट)	१०.०
१.४	**गिटी, ढुंगा तथा बालुवा स्टक/सञ्चय गरे बापतको शुल्क**	

१.४.१	प्रति ट्याक्टर	३००.०
१.४.२	प्रति ट्रक	५००.०
१.४.२	प्रति टिपर	१०००.०
२	काठ तथा काठ बाट बनेका फर्निचर लगायतका सामाग्रि	
२.१	दाउराकालागि प्रयोग हुने कटानी भएका कुकाठ, बांस, जराजुरी, विक्रि तथा निकासी प्रति के.जी.	०.२५
२.२	प्लाईउड, फर्निचर लगायतका सामान बनाउने कटानी भएका उत्तीस, सल्लो, चांप, खयर, चिलाउने, लगायतका गोलिया काठ, विक्रि तथा निकासी प्रति के.जी.	०.५०
२.३	काठ बाट बनेका फर्निचर, ठेकी, भेनियार लगायतका सवै प्रकारका सामान विक्रि मूल्यको (%)	१.५०
३	जडीबुटी (प्रति के.जी.)	
३.१	चिराईतो	५.०
३.२	जटामासी	१०.०
३.३	कुड्की	६.०
३.४	विख्मा	५.०
३.५	बुकीफूल	७.०
३.६	सिलाजित	२०.०
३.७	ढुंगा तथा रुखको झ्याउ	५.०
३.८	लप्सीको बियां	१.०
३.९	मजिटो	५.०
३.१०	सिन्कौली	२.०
३.११	सुनदांने	३.०
३.१२	सुनदांनेको धुलो	१०.०
३.१३	धुपीको पात	५.०
३.१४	खोकिम, रातो च्याउ, टिमुर, सेतक चिनी, विख, हांचुर, पाखनवेद लगायत	५.०
३.१५	यार्सागुम्बा	११०००.०
४	जीवजन्तुको छाला, उन, हाड, सिड. लगायत	१०.०
४.१	खसि तथा खसिजन्य बस्तुको छाला प्रति गोटा	१०.०
४.२	राँगा तथा रागाँजन्य बस्तुको छाला प्रति गोटा	२५.०
४.३	कानूनले निषेध नगरेका अन्य जीवजन्तुको छाला प्रति गोटा	२००.०
४.४	हांस कुखुरा तथा पन्छीको प्वांख	२.०
४.५	पशुको हाड, सिड., खुर (प्रति के.जी)	१.५
४.६	चमर (प्रति गोटा)	३०.०
४.७	भेडाको उन (प्रति के.जी)	२५.०
४.८	सतुवा (प्रति के.जी)	१५०.०

५	जिउदो जीवजन्तु	
५.१	जिउदो भेडा, बाख्रा, खसि बोका (प्रति गोटा)	५०.०
५.२	जिउदो भेडा, बाख्राका पाठा (प्रति गोटा)	१५.०
५.३	जिउदो बंगुर, सुंगुर (प्रति गोटा)	६०.०
५.४	जिउदो बंगुर, सुंगुर का पाठा (प्रति गोटा)	२५.०
५.५	जिउदो गाई, गरु, रांगा, भैंसी, चौरी, गोरु घोडा, घोडी, आदी (प्रति गोटा)	३००.०
५.६	जिउदो गाई, भैंसी, चौरी, गोरु घोडा तथा घोडाको बाछो, बाछी पाडो, पाडी, तथा बछेटो, बछेटी आदी (प्रति गोटा)	२२५.०
५.७	जिउँदो कुखुरा, हाँस, परेवा प्रति गोटा	१०.०
५.८	जिउँदो ह्याचरी बाट निस्केको जिउदो चल्ला	०.२५
५.९	कुखुराको अण्डा प्रति केट	५.०
५.१०	जङ्गली जनावर प्रति गोटा (कानूनले निशेध नगरेका)	२०००.०
५.११	जङ्गली पन्छी प्रति गोटा (कानूनले निशेध नगरेका)	५००.०
५.१२	माछा, मासु प्रति के.जी	१५.०
६	घाँस तथा खर विक्रि तथा निकासी प्रति के.जी.	१.५०
७	अन्न, दलहन, तेलहन, मसाला, तरकारी तथा साग सब्जि बालि प्रति के.जी	
७.१	धान, मकै, गहुँ, जौ, कोदो, फापर लगायतका अन्न बाली	०.२०
७.२	तोरी, आलस, सूर्यमुखि लगायतका तेलहन	०.३५
७.३	मास, खेसरी, मुसुर, रहर लगायतका दालहन बाली दालहन तथा गेडागुडी	०.२५
७.४	अदुवा, बेसार, धनिया लगायतका मसला जन्य पदार्थ (काँचो)	०.२५
७.५	अदुवा, बेसार, धनिया लगायतका मसला जन्य पदार्थ (सुकेको)	१.२५
७.६	गुलियो तथा अमिलो जातका सबै प्रकारका फलफुल (कोला अनारस समेत)	०.१५
७.७	सागसब्जि तथा तरकारी (च्याउ समेत) प्रति के.जी	०.१०
८	दुध तथा दुध बाट बनेका पदार्थ विक्रि मूल्यको (प्रतिसत)	०.५०
९	मौरी तथा भिरमौरीको मह (प्रति के.जी)	१०.०
१०	सुपारी प्रति के.जी	२.५०
११	टपरी लगायतका स्थानीय सिप र प्रविधिमा आधारित चिज बस्तु विक्रि मूल्यको (प्रतिसत)	०.५०
१२	कांस, पित्तल, तामा तथा तीनका सामाग्रि (प्रति के.जी)	११०.००
१३	अन्य खनिज पदार्थ बा तीनबाट बनेका सामाग्रि (प्रति के.जी)	२५.००
१४	खोटो (प्रति के.जी)	५.००
१५	उन तथा धोगो बाट बनेका राडि, पाखि, गलैचा तथा ढाका टोपी समेत	
१५.१	राडिपाखी ठूलो (प्रति गोटा)	२५.००
१५.२	राडिपाखी सानो (प्रति गोटा)	१५.००
१५.३	गलैंचा ठूलो (प्रति गोटा)	२००.००

१५.४	गलैंचा सानो (प्रति गोटा)	१२५.००
१५.५	गलैचा चकटी (प्रति गोटा)	३५.००
१५.६	ढाका टोपी (प्रति गोटा)	५.००
१५.७	ढाकाका मछ्यौरा, साडी, चोलो लगायत (प्रति गोटा)	१५.००
१५.८	ढाकाका कपडा थान (प्रति मिटर)	५.००
१६	बांस तथा बेतबांस, बाबियो तथा लोक्ताले बनेका सामाग्रि	
१६.१	डोको, डालो, मान्द्रो नाम्लो, थुन्से, चित्रा, फुंलो आदी (प्रति गोटा)	२.००
१६.२	बेत बांस बाट बनेका फर्निचर, सजावटका सामाग्रि लगायत बिक्रि मूल्यको (प्रतिसत)	५.००
१७	बांस (प्रति गोटा)	
१७.१	सानो	२.००
१७.२	ठूलो	३.००
१८	बाबियो तथा लोक्ता (प्रति के.जी) रु	०.१५
१९	ढुंगाको स्लेट (प्रति बर्ग फुट)	१.५०
२०	सालको बिर्या तथा सल्लाको सिम्टा (प्रति के.जी)	१.००
२१	रुद्राक्ष (प्रति के.जी)	५.००
२२	पत्थर कोईला तथा ब्रिगेड कोइला (प्रति के.जी)	१.००
२३	गार्नेट ब्लाडर (प्रति के.जी)	२२.००
२४	नेपाली कागज (प्रति हजार)	२५०.००
२५	लोड सल्लाको पात (प्रति के.जी)	१०.००
२६	सुर्ती (प्रति के.जी)	२.००
२७	कवाडी सामानः पुन प्रशोधन गरी वा नगरी प्राथमिक वा दित्तीय कच्चा पदार्थको रुपमा प्रयोगमा आउने समेतका	
२७.१	**कवाडी सामान (प्रति के.जी)**	
२७.१.१	तामा, पित्तल, जिङ्क लगायतका सामान	१.५०
२७.१.२	फलाम तथा मलाम जन्य बस्तु	
२७.१.२.१	फलामको धुलो (छाई)	०.२५
२७.१.२.२	फालमाका टुका	०.५०
२७.१.३	बिग्रिएर काम नलाग्ने भएका मेसिन, औजार तथा तीनका पार्ट पूर्जाहरू	१.१५
२७.१.४	पुराना ड्रम तथा पुराना टिना	०.५०
२७.१.४.१	पुराना टिनाका ड्रम तथा पुराना टिना	०.५०
२७.१.४.२	पुराना प्लाष्टिकका ड्रम	०.४०
२७.१.५	**झिण्डु**	
२७.१.५.१	कृत्रम उनका टुका	१.२५
२७.१.५.२	प्राकृतिक उनका टुका	१.००

२७.१.५.३	गार्मेण्ट तथा कपडाका टुक्रा	१.००
२७.१.६	प्लाष्टिक तथा प्लाष्टिक जन्य बस्तु	
२७.१.६.१	प्लाष्टिकका टुक्रा	१.००
२७.१.६.२	प्लाष्टिकका बोरा (फाटेका)	०.१०
२७.१.६.३	पुरानो पोलिथिन पाईप तथा पाईपका टुकाहरू	१.००
२७.१.६.४	पिउने पानीका बोतलहरू	०.१०
२७.१.६.५	पुराना टायर ट्यूव	१.००
२७.१.७	कागज तथा कागज जन्य पदार्थ (पुराना कार्टन समेत)	०.२५
२७.१.८	सिसा तथा सिसा जन्य र लिड जन्य बस्तु	०.५०
२७.१.८.१	सिसा (लिड) को धुलो र टुकाहरू	१.००
२७.१.८.२	कॉचको धुलो र टुकाहरू	१.००
२७.२	**कवाडी सामान**	**प्रति गोटा रु**
२७.२.१	खालि बोतलहरू	
२७.२.१.१	बियर लगायतका सिसा तथा सिसाका खालि बोतल (५०० मि.लि. भन्दा माथिका)	०.२५
२७.२.१.२	बियर लगायतका सिसा तथा सिसाका खालि बोतल (५०० मि.लि. भन्दा कमका)	०.१०
२७.२.१.३	बिभिन्न काममा प्रयोग गरिने प्लाष्टिकका खालि बोतल खालि बोतल (५०० मि.लि. भन्दा कमका)	०.२५
२७.२.१.४	बिभिन्न काममा प्रयोग गरिने प्लाष्टिकका खालि बोतल खालि बोतल (५०० मि.लि. भन्दा कमका)	०.१५
२७.२.२	प्लाष्टिकका भॉडाकुँडा, ग्यालेन	
२७.२.२.१	१० लिटर क्षमता भन्दा माथिका	०.३५
२७.२.२.२	१० लिटर क्षमता भन्दा कमका	०.२०
२७.२.३	प्लाष्टिकका जुत्ता चप्पल	०.२५
२७.२.४	पुराना खालि बोरा	
२७.२.४.१	जुटका बोरा ५० के.जी. क्षमता भन्दा माथिका	०.२५
२७.२.४.२	जुटका बोरा ५० के.जी. क्षमता सम्मका	०.१०
२७.२.४.३	प्लास्टिकका बोरा ५० के.जी. वा सो भन्दा बढी क्षमताका	०.२०
२७.२.४.४	प्लाष्टिकका बोरा ५० के.जी. क्षमता भन्दा कमका	०.१०
२७.२.५	तेलको खालि टिना (प्रति गोटा)	
२७.२.५.१	१० लिटर भन्दा बढी क्षमताको	०.५०
२७.२.५.२	१० लिटर भन्दा कम क्षमताको	०.२५
२७.२.६	जलेको मविल (प्रति लिटर)	०.३०
२७.३	अन्य उल्लेख नभएका (नगरपालिकाको निर्णय बमोजिम)	

५.१० हाटबजार करः

नगरपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका तथा सञ्चालनमा आउने अस्थाई तथा घुम्ति दैनिक तथा साप्ताहिक हाट बजारमा सञ्चालन हुने पसल, बजार, व्यवसाय, सोवामा देहाय बमोजिमको करका दर रहनेछन् । नगरपालिकाले हाटबाजर कर उठाउन ठेक्कामा दिएको हकमा समेत सम्बन्धित ठेकेदारले निर्धारण गरिएको करका दर बमोजिम असुलि गर्नु पर्नेछ ।

तालिका नं. ५.१०: अस्थाई तथा घुम्ति साप्ताहिक हाट, बजार, पसल तथा व्यवसाय करका प्रस्तावित दर रेट

अस्थाई तथा घुम्ति साप्ताहिक हाट, बजार, पसल तथा व्यवसाय कर (आ.व. २०७८/७९)			
क.सं.	विवरण	प्रस्तावित रु	कैफियत
क) माछा, मासु तथा अण्डा विक्रि गर्ने पसल सम्बन्धी			
१	खसि, बोका, भेडा, च्यांग्रा काटि मासु विक्री गर्ने प्रति गोटा	८५.०	
२	सुगुर बंगुर काटी मासु बिक्रि गर्ने प्रति गोटा	८५.०	
३	राँगा काटि मासु बिक्रि गर्ने पसलमा प्रति गोटा	१२५.०	
४	माछा (सिंगै वा काटेर) विक्रि गर्ने पसल एक मुष्ठ	५५.०	
५	परेवा, हासँ, लोकल तथा बोइलर कुखुरा काटि मासु बेच्ने पसल	३०.०	
६	माछा सिद्रा तथा सुकुटी पसल	२५.०	
७	हांस तथा कुखुराका अण्डा बेच्ने पसल (प्रति केट)	१५.०	
क) जिउदो पशुपन्छी बिक्रि गर्ने (आन्तरिक खपत तथा प्रयोजनका लागि)			
१	खसि, बोका, भेडा, च्यांग्रा (प्रति गोटा)	११०.०	पशु हाटको हकमा नगरपालिकाले छुट्टै ठेक्का बन्दोवस्त गर्न सक्नेछ । निकासी हुनेको हकमा सोहि बमोजिम हुनेछ
२	खसि, बोका, भेडा, च्यांग्राका पाठा (प्रति गोटा)	५५.०	
३	सुगुर बंगुर (प्रति गोटा)	११०.०	
४	सुगुर बंगुर का पाठा (प्रति गोटा)	५५.०	
५	गाई, गोरु, चौंरी, राँगा, भैसी, घोडा, घोडी (प्रति गोटा)	२००.०	
६	गाई, चौंरी, भैसी, घाडी का बाछा बाछी, पाडा पाडी (प्रति गोटा)	१००.०	
७	परेवा, हासँ, लोकल तथा बोइलर कुखुरा (१ के.जी भन्दा माथिको प्रति गोटा)	१५.०	
८	परेवा, हासँ, लोकल तथा बोइलर कुखुरा (१ के.जी भन्दा कमको प्रति गोटा)	१०.०	
ख) तरकारी तथा फलफूलसँग सम्बन्धित व्यवसायमा			
१	फलफूल तथा तरकारी ठेलामा राखि विक्री गर्ने	४५.०	
२	साग सब्जी डोकामा वा डालामा ल्याई बेच्ने	१५.०	
३	भारमा सब्जी ल्याई बेच्ने	१५.०	
४	सिजन अनुसारको साग सब्जी, आलु, प्याज, लसुन लगायत सवै प्रकारका तरकारी पसल ठूलोमा	३०.०	
५	सिजन अनुसारको साग सब्जी, आलु, प्याज, लसुन लगायत सवै प्रकारका तरकारी पसल सानोमा	२०.०	
६	फलफूल तथा सागसब्जी प्रति पिकअप भेन	१००.०	
७	फलफूल तथा सागसब्जी प्रतिवोरा र अन्य साना फलफूल तथा सागसब्जी पसलमा	२५.०	

ग) खाद्य तथा पेय पदार्थ सँग सम्बन्धित			
१	चामल, दाल, तेल, अदुवा, लसुन, खोर्सानी आदि एकै ठाउँमा राखि विक्रि गर्ने पसल	५०.०	
२	किराना सामान विक्रि गर्ने पसल	२५.०	
३	माछा मासु तरकारी सहितको नास्ता विक्रि गर्ने	४५.०	
४	चिया,कफि तथा नास्ता पसल	४५.०	
५	प्याजी, परौठा, रोटी लगायतका नास्ता पसल	२५.०	
६	मुरै, झलमुरी तथा चटपटे तथा मामफुली पसल	२५.०	
७	मिठाइ पसल	२५.०	
८	सितल पेय पदार्थ (सफ्ट ड्रिंक, फलफुलको रस आदी)	२५.०	
९	मासु तथा ईजाजत प्राप्त मदिरा विक्रि पसल	१५०.०	
१०	विस्कुट, पाउरोटी, केक लगायत बेच्ने पसल	३०.०	
घ) चिया पत्ति तथा जडिबुटी			
१	चिया पत्ति बेच्ने पसल	१५.०	
२	औषधिजन्य जडिबुटी विक्रि गर्ने पसल	३०.०	
ङ) कपडा तथा जुत्ता चप्पलसँग सम्बन्धि व्यवसायमा			
१	रेडिमेट कपडा विक्रि गर्ने पसलमा	३०.०	
२	थान कपडा विक्रि गर्ने पसलमा	५०.०	
३	झुल तथा फाटा कम्पनीका कपडा	३०.०	
४	जुत्ता चप्पल विक्रि गर्ने पसल ठूलो	३०.०	
५	जुत्ता चप्पल विक्रि गर्ने पसल सानो	२०.०	
६	तयारी झोला विक्रि गर्ने पसल	२०.०	
७	जुत्ता चप्पल सिलाई गर्ने मोची	१०.०	
८	सिलाई मेसिन राखि कपडा सिलाउने	२०.०	
च) परम्परागत सिप सँग सम्बन्धित व्यवसाय			
१	धातुका भाँडा कुंडा बेच्ने पसल	३०.०	
२	माटाका भाँडा बेच्ने पसल	२०.०	
३	कूचो, कुनीया, डोको, नांग्लो, घुम, ढाकि, मान्द्रो, झल्ला बेच्ने पसल (कुनै एक वा सवै)	२०.०	
४	गरगहना पसल (सुन तथा अन्य धातुका)	१००.०	
५	चट्टि, झल्ला विक्रि गर्ने पसल	२०.०	
६	राडि, पाखि, गलैचा विक्रि गर्ने पसल	३०.०	
छ) विउ विजन तथा विरुवा बेच्ने पसल			
१	विउ विजन	१५.०	
२	फलफूलका विरुवा	१०.०	
३	फूलका विरुवा	१०.०	

४	साग सब्जिका विरुवा	१०.०	
छ) अन्य व्यवसायसँग सम्बन्धित कर			
१	चुरा,पोते, धागो, टीका, ऐना, सृंगार तथा मनिहारी र कस्मेटिक सँग सम्बन्धित (कुनै एक वा सवै प्रकारका वस्तु)	४५.०	नोटः उल्लेखित शिर्षकमा नपरेको व्यवसायको हकमा नगरकार्यपालिकाले निर्णय गरी रु २५।० देखि रु १००।० सम्म तोक्न सक्नेछ ।
२	फोटो खिच्ने, फोटो फ्रेम बनाउने	२०.०	
३	मुरली, बाँसुरी, गुलेली, थैली,	१०.०	
४	किटनासक विसादी तथा जुम्रा, उडुस मार्ने बिसादी बेच्ने	२५.०	
५	खेल, तमासा देखाउने लाई	७५.०	
६	हाते वा अन्य प्रकारको माईक राखि प्रचार, प्रसार गरी व्यवसाय गर्ने	५०.०	
७	बाँस विक्रि		
७.१	बाँस प्रति ट्याक्टर	१००.०	
७.२	बाँस प्रति ट्रक	२००.०	
८	खटियामा विभिन्न सामान राखी बेच्ने	२०.०	
९	फलामका औजार तथा सामान बेच्ने	१५.०	
१०	भाँडाकुडा पसल	४५.०	
११	घडी विक्रि पसल	३०.०	
१२	हाते सिलाई मेसिन पसल (प्रति सिलाई मेसिन)	१५.०	
१३	तस्विर, पत्रपत्रीका तथा पुस्तक विक्रि पसल	१५.०	
१४	मर्मत सम्भार		
१४.१	कुकर, लाईट, छाता आदी मर्मत	१०.०	
१४.२	रेडियो, घडी, टेलिभिजन लगायत मर्मत	२५.०	
१४.३	साईकल तथा मोटर साईकल मर्मत	३०.०	
१४.४	जुत्ता चप्पल सिउने तथा मर्मत गर्ने	१०.०	
१४.५	अन्य प्रकारका मर्मत सम्भार संग सम्बन्धित पसल	३०.०	
१५	पान, सुर्ति, चुरोट, विडि, खैनी लगायत	३५.०	
१६	सेलुन		
१६.१	कपाल तथा दारी काट्नेलाई (कुर्सी राखेर)	२०.०	
१६.२	कपाल तथा दारी काट्ने (पिरामा राखेर)	१५.०	
१७	खेलौना तथा मनोरञ्जनका साधन विक्रि गर्ने पसल	३०.०	
१८	खाद्यान्न गरिद विक्रि		
१८.१	हाटमा काँटा राखि खाद्यान्न खरिद विक्रि गर्ने	३०.०	
१८.२	हाटमा पल्ला रखि खाद्यान्न खरिदविक्रि गर्ने	२०.०	
१९	बोरा बिक्रि (खालि तथा नयाँ तथा पुरानो)	१५.०	
२०	औषधि पसल	२०.०	
२१	ब्याट्रि चार्ज गर्ने	१५.०	

२२	अस्थायी रुपमा दैनिक, साप्ताहिक तथा मासिक रुपमा साप्ताहिक हाटबजार तथा अन्य स्थानमा सञ्चालन गर्ने घुम्ति पसल		
२२.१	घुम्ति ब्यापार (पोके ब्यापारी) प्रति दिन	५००.०	
२२.२	घुम्ति ब्यापार १ हप्ता देखि १ महिना सम्म (पोके ब्यापारी)	३०००.०	
२२.३	घुम्ति ब्यापार १ महिना भन्दा माथि (पोके ब्यापारी)	४०००.०	
२२.४	गाडीमा गरिने पोके ब्यापारी भेन र पिकअप मा प्रति ट्रिप (बाहिर बाट आउने)	२०००.०	
२२.५	गाडीमा गरिने पोके ब्यापारी मिनि ट्रक र ठलो ट्रकमा प्रति ट्रिप (बाहिर बाट आउने	३०००.०	
नोटः अस्थाई दैनिक तथा साप्ताहिक हाट बजार लाग्ने स्थलमा स्थायी रुपका पसल ब्यवसाय सञ्चालनमा रहेका भए स्थायी पसल ब्यवसायमा लाग्ने बर्षिक ब्यासाय कर तथा शुल्क लाग्नेछ ।			

५.११ पार्किङ शुल्कः फुङ्लिङ नगरपालिका क्षेत्रभित्र सवै प्रकारका सवारी तथा ढुवानीका साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत पार्किङ शुल्क दर देहाय दबमोजिम हुनेछ ।

तालिका नं.५.११: सवारी पार्किङ्ग सेवा शुल्कको प्रस्तावित दर रेट

सवारी पार्किङ्ग सेवा शुल्क (आ.व. २०७८/७९)			
क.सं.	सावारी साधनको प्रकृति	(प्रति दिन)	सवारी पार्किङ स्थान नगर कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ
१. स्वदेशी सवारीका साधन			
१.१	मालबहाक ट्रक, लरी अन्य हेभी गाडी	३०.०	
१.२	यात्रु वाहक बस (ठूलो)	३०.०	
१.३	यात्रु वाहक बस (सानो)	२५.०	
१.४	माईक्रो, जिप, सुमो, कार अन्य साना गाडी	२०.०	
१.५	सिटि रिक्सा, टेम्पो	१५.०	
१.६	मोटर साईकल	१०.०	
१.७	ठेला,रिक्सा तथा रिक्सा भ्यान	१०.०	
२. बिदेशी सावारीका साधन			
२.१	मालबहाक ट्रक, लरी अन्य हेभी गाडी	१५०.०	
२.२	यात्रु वाहक बस (ठूलो)	१२०.०	
२.३	यात्रु वाहक बस (सानो)	१००.०	
२.४	माईक्रो, कार अन्य साना गाडी	५०.०	
२.५	सिटि रिक्सा, टेम्पो	३०.०	
२.६	मोटर साईकल	२०.०	
२.७	ठेला, रिक्सा, रिक्सा भ्यान	१०.०	

५.१२ पर्यटन शुल्कः फुङ्लिङ नगरपालिका क्षेत्रभित्र आफुले निर्माण गरेका तथा हुने उद्यान, पार्क, चिडियाखान, ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक सम्पदा, संग्रहायलय जस्ता सम्पदाको आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरूबाट अवलोकन तथा अध्ययन गरे वापत पर्यटन शुल्क देहाय बमोजिम हुनेछ ।

तालिका नं. ५.१२: पर्यटन शुल्कको प्रस्तावित दर रेट (आ.व. २०७८/७९)

पर्यटन शुल्क (स्थानीय स्तरका साना पर्यटकीय स्थलहरू)		दर रेट रु	कैफियत
क.	स्वदेशी पर्यटककालागि प्रवेश शुल्क प्रति व्यक्ति	१०.०	स्थान र क्षेत्र हेरी यसमा नघट्ने गरी नगर कार्यपालिकाले थप गर्न सक्ने
ख.	स्वदेशी विद्यार्थि पर्यटककालागि (अध्ययन भ्रमण) प्रति व्यक्ति	५.०	
ग.	विदेशी पर्यटककालागि पर्यटन शुल्क प्रति व्यक्ति (भारत बाट आउने)	२०.०	
घ	विदेशी पर्यटक (भारत बाहेकका को हकमा प्रति व्यक्ति	५०.०	
ङ	विदेशी विद्यार्थि पर्यटककालागि (अध्ययन भ्रमण) प्रतिव्यक्ति	२५.०	

५.१३ सिफारिस, सेवा शुल्क तथा दस्तुर :

संबिधान तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले प्रत्यायोजना गरेका अधिकार क्षेत्र भित्र रहि नगरपालिका ले लगाउन तथा उठाउन पाउने दर्ता, सिफारिस, सेवा शुल्क तथा दस्तुर देहाय बमोजिम लाग्नेछ ।

तालिका नं. ५.१३.१ ब्यापार, ब्यवशाय तथा सेवाको दस्तुर तथा शुल्क (सिफारिस शुल्क समेत)को प्रस्तावित दर रेट

१ ब्यापार, ब्यवशाय तथा सेवाको दस्तुर तथा शुल्क (सिफारिस शुल्क समेत) (आ.व. २०७८/७९)			
क.सं.	**विवरण**	**प्रस्तावित रु**	**कैफियत**
१.१	**शुल्क तथा दस्तुर**		
१.१.१	**निवेदन दर्ता शुल्क तथा दस्तुर**		
१.१.१.१	साधारण प्रकारका सवैखाले निवेदन दर्ता शुल्क	२५.०	
१.१.१.२	घरायसी झैझगडा लगायतका सामान्य प्रकृतिका मुद्धा मामिला दर्ताको हकमा प्रति मुद्धा दर्ता शुल्क	१२५.०	
१.१.१.३	सम्बन्ध बिच्छेद, साथै सिमाना मिचेको लगायतका गम्भिर प्रकृतिका मुद्धा मामिला दर्ताको हकमा प्रति मुद्धा दर्ता शुल्क	२००.०	
१.१.१.४	सम्बन्ध बिच्छेद, सांद सिमाना मिचेको लगायतका गम्भिर प्रकृतिका मुद्धा मामिलाको प्रतिउत्तर दर्ताको हकमा प्रति प्रतिउत्तर दर्ता शुल्क	२५०.०	
१.१.१.५	तारेख शुल्क (प्रति तारेख)	२०.०	
१.१.२	**ब्यापारी, ब्यवसायिलाई दिईने सवै प्रकारका प्रमाण पत्र दस्तुर (लागतको आधारमा)**	२५०.०	
१.१.३	**घर नक्सा पास किताव, लेआउट, सर्जमिन, परिक्षण, प्रतिलिपि समेतको दस्तुर**		
१.१.३.१	घर नक्सा पास निबेदन दस्तुर	२५.०	
१.१.३.२	घर नक्सा पास किताव	१२००.०	
१.१.३.३	घरनक्सा मुचुल्काकालागि नगरपालिका बाट अभिन खटाउंदा (प्रति पटक)		
१.१.३.४	घर नक्सा लेआउट	५००.०	
१.१.३.५	घर नक्सा निरीक्षण तथा सर्जमिन	५००.०	

१.१.३.६	फिल्डमा भवन संहिता, घर नक्सा र भेरिफिकेसन प्रशिक्षण	२५०.०	
१.१.३.७	नक्सा पास सम्बन्धी प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी	२५०.०	
१.१.३.८	घर नक्साको प्रतिलिपी	५००.०	
१.१.४	**घर नक्सा पास दस्तुर**		
१.१.४.१	आर.सि.सि. फ्रेम स्ट्रक्चरः पक्का इटा, सिमेन्टको जोडाई र RCC छाना		
१.१.४.१.१	१००० बर्गफूट सम्म नक्सा पास गर्दा प्रति वर्गफूट	६.०	
१.१.४.१.२	१००१ बर्गफूट २००० सम्मको लागि प्रति वर्गफूट	७.०	
१.१.४.१.३	२००१ देखि माथिका लागि प्रति वर्गफूट	८.०	
१.१.४.२	पिलर बिनाको पक्की घरः इटा वा ढुंगामा सिमेण्टको जोडाई तथा RCC छाना	६.०	
१.१.४.३	इटा वा ढुंगामा सिमेण्टको जोडाई, टिना वा टायलको छाना	४.०	
१.१.४.४	इटा वा ढुँगामा माटोको जोडाई, फुसको छाना	२.०	
१.१.४.५	इटा वा ढुँगामा माटोको जोडाई टिना वा टायलको छाना	३.०	
१.१.४.६	आर.सि.सि. फ्रेम स्ट्रक्चर फलामको ट्रस तथा टिनाको छाना (प्रथम तलाका लागि)		
१.१.४.६.१	१००० बर्गफूट सम्म नक्सा पास गर्दा प्रति वर्गफूट	५.०	
१.१.४.६.२	१००१ बर्गफूट २००० सम्मको लागि प्रति वर्गफूट	६.०	
१.१.४.६.३	२००१ देखि माथिका लागि प्रति वर्गफूट	७.०	
१.१.४.७	फलामको पिलर, इट वा ढुंगामा सिमेण्टको जोडाई, फलामको ट्रस तथा जस्ताको छाना	५.०	
१.१.४.८	फलामको पिलर, टिनाको बेरा, फलामको ट्रस तथा जस्ताको छाना	४.०	
१.१.४.९	सेन्टर बेरा भएको घर टिना वा टायलको छाना	३.०	
१.१.४.१०	काठको घर टिनाको छाना	२.०	
१.१.४.११	काठको घर खर तथा परालको छाना	१.०	
१.१.४.१२	टाटीले बनेको घर टिना वा फुसको छाना (सूचिकरण शुल्क मात्र एक मुष्ठ)	५०.०	
१.१.५	**घर नक्सा नामसारी दस्तुर (नक्सा पाख गर्दा लाग्ने दस्तुरको प्रतिसतले)**	२५.०	
१.१.६	**घरबाटो प्रमाणीत सिफारिस (राजिनामा पास तथा रजिष्ट्रेसन र धितो बन्धक समेतकालागि) दस्तुर न्यूनतम**		
१.१.६.१	**मूख्य बजार क्षेत्रः वडा नं. २, ३, ४, ५, ६ र ७**		मूख्य तथा सहायक बजार क्षेत्र भन्नले भूमिकर तथा मालपोत निर्धारणकालागि
१.१.६.१.१	० देखि ४ आना सम्म	१२५०.०	
१.१.६.१.२	४ आना देखि माथि ८ आना सम्म	१३५०.०	
१.१.६.१.३	८ आना देखि माथि १ रोपनी सम्म	१६५०.०	
१.१.६.१.४	१ रोपनी देखि माथि ५ रोपनी सम्म	२०००.०	

१.१.६.१.५	५ रोपनी देखि माथि (प्रति रोपनी)	४५०.०	सम्बन्धित शिर्षकमा उल्लेख गरिएको स्थान वा क्षेत्र बमोजिम हुनेछ ।
१.१.६.२	**वडा नं. १ देखि ११ सम्म (सहायक बजार क्षेत्र)**		
१.१.६.२.१	**मेची राजमार्गले छोएको दायां बायां कालो पत्रे सडक**		
१.१.६.२.१.१	० देखि ४ आना सम्म	९००.०	
१.१.६.२.१.२	४ आना देखि माथि ८ आना सम्म	११००.०	
१.१.६.२.१.३	८ आना देखि माथि १ रोपनी सम्म	१३००.०	
१.१.६.२.१.४	१ रोपनी देखि माथि ५ रोपनी सम्म	१५००.०	
१.१.६.२.१.५	५ रोपनी देखि माथि (प्रति रोपनी)	३००.०	
१.१.६.२.२	**सहायक नगर तथा जिल्ला सडकले छोएका कालोपत्रे सडक**		
१.१.६.२.२.१	० देखि ४ आना सम्म	८७५.०	
१.१.६.२.२.२	४ आना देखि माथि ८ आना सम्म	१०७५.०	
१.१.६.२.२.३	८ आना देखि माथि १ रोपनी सम्म	१२७५.०	
१.१.६.२.२.४	१ रोपनी देखि माथि ५ रोपनी सम्म	१४७५.०	
१.१.६.२.२.५	५ रोपनी देखि माथि (प्रति रोपनी)	२९५.०	
१.१.६.२.३	**धनिपूर्जामा अलैची बारी खुलेके भएभा**		
१.१.६.२.३.१	० देखि ५ आना सम्म	८५०.०	
१.१.६.२.३.२	५ आना देखि माथि १० आना सम्म	१०५०.०	
१.१.६.२.३.३	१० आना देखि माथि १ रोपनी सम्म	१२५०.०	
१.१.६.२.३.४	१ रोपनी देखि माथि ५ रोपनी सम्म	१४५०.०	
१.१.६.२.३.५	५ रोपनी देखि माथि (प्रति रोपनी)	२९५.०	
१.१.६.२.४	**धनिपूर्जामा जो.खा. (अवल, दोयम, सिम र चार) खुलेको भएभा**		
१.१.६.२.४.१	० देखि ५ आना सम्म	८००.०	
१.१.६.२.४.२	५ आना देखि माथि १० आना सम्म	१०००.०	
१.१.६.२.४.३	१० आना देखि माथि १ रोपनी सम्म	१२००.०	
१.१.६.२.४.४	१ रोपनी देखि माथि ५ रोपनी सम्म	१४००.०	
१.१.६.२.४.५	५ रोपनी देखि माथि (प्रति रोपनी)	२८५.०	
१.१.६.२.५	**धनीपूर्जामा (अवल, दोयम, सिम, चार) प्रति खुलेको भएमा**		
१.१.६.२.५.१	० देखि ५ आना सम्म	७५०.०	
१.१.६.२.५.२	५ आना देखि माथि १० आना सम्म	९५०.०	
१.१.६.२.५.३	१० आना देखि माथि १ रोपनी सम्म	११५०.०	
१.१.६.२.५.४	१ रोपनी देखि माथि ५ रोपनी सम्म	१३५०.०	
१.१.६.२.५.५	५ रोपनी देखि माथि (प्रति रोपनी)	२७५.०	
१.१.६.३	**माथि उल्लेख नभएको सवै वडाका बांकी क्षेत्रहरु**		
१.१.६.३.१	० देखि ५ आना सम्म	६७५.०	

१.१.६.३.२	५ आना देखि माथि १० आना सम्म	७७५.०	
१.१.६.३.३	१० आना देखि माथि १ रोपनी सम्म	८७५.०	
१.१.६.३.४	१ रोपनी देखि माथि ५ रोपनी सम्म	९७५.०	
१.१.६.३.५	५ रोपनी देखि माथि (प्रति रोपनी)	२००.०	
१.१.७	**घर अभिलेखिकरण शुल्क**		
१.१.७.१	आर.सि.सि. फ्रेम स्ट्रक्चर: पक्का इटा, सिमेन्टको जोडाई र RCC छाना (प्रति बर्ग फुट)	५.०	१. शहर उन्मुख क्षेत्रमा १० प्रतिसत र ग्रामिण क्षेत्रमा २५ प्रतिसत छुट हुनेछ । २. घर नक्सा पास भएका घरको हकमा भने अभिलेखिकरण शुल्क लाग्ने छैन ३. कुनै ब्यक्तिले घर बाहेक मतान समेत बनाएको रहेछ भने सो समेत अभिलेखिकरण गर्नु पर्नेछ ।
१.१.७.२	पिलर बिनाको पक्की घर: इटा वा ढुंगामा सिमेण्टको जोडाई तथा RCC छाना	३५००.०	
१.१.७.३	इटा वा ढुंगामा सिमेण्टको जोडाई, टिना वा टायलको छाना (प्रथम तलाका लागि	३०००.०	
१.१.७.४	इटा वा ढुँगामा माटोको जोडाई, फुसको छाना	१५००.०	
१.१.७.५	इटा वा ढुँगामा माटोको जोडाई टिना वा टायलको छाना	२०००.०	
१.१.७.६	आर.सि.सि. फ्रेम स्ट्रक्चर फलामको ट्रस तथा टिनाको छाना	३५००.०	
१.१.७.७	फलामको पिलर, इट वा ढुंगामा सिमेण्टको जोडाई, फलामको ट्रस तथा जस्ताको छाना	३०००.०	
१.१.७.८	फलामको पिलर, टिनाको बेरा, फलामको ट्रस तथा जस्ताको छाना	२५००.०	
१.१.७.९	सेन्टर बेरा भएको घर टिना वा टायलको छाना	२०००.०	
१.१.७.१०	काठको घर टिनाको छाना	१५००.०	
१.१.७.११	काठको घर खर तथा परालको छाना	१०००.०	
१.१.७.१२	टाटीले बनेको घर टिना वा फुसको छाना	१००.०	
१.१.८	**नाम, उमेर, थर लगायतको संसोधन**	३००.०	
१.१.९	**नाता प्रमाणित (२ जना सम्मकालागि)**		२ जना भन्दा बढीको हकमा प्रति थप १ जनाको रु १००।० का दरले
१.१.९.१	नाता प्रमाणित नेपालीमा	३००.०	बिपन्न परिवार परिचय पत्र लिनेको हकमा निशुल्क
१.१.९.२	नाता प्रमाणित अग्रेजीमा	५००.०	
१.१.१०	**कन्सुलरकालागि आवश्यक विवरण तथा कागजात प्रमाणित**	७५०.०	
१.१.११	**सवै प्रकारका सरजमिन (घर नक्सा पास सर्जमिन बाहेक)**	३००.०	
१.१.१२	**नगरपालिकाले उपलब्ध गराउने अन्य प्रमाण-पत्र (ब्यवशाय तथा सेवा संग सम्बन्धित)**	७५०.०	
१.१.१३	**सम्पति तथा आयश्रोत साथै हैसियत मूल्याङ्कन शुल्क**		
१.१.१३.१	आयाश्रोत मुल्यांकन सेवा शुल्क प्रतिलाख	५०.०	

१.१.१३.२	सम्पति तथा हैसियत मूल्यांकन सामान्य प्रयोजनकालागि		
१.१.१३.२.१	५० हजार सम्मको	३००.०	अध्ययन प्रयोजनको लागि २० प्रतिसत छुट हुने छ साथै अंग्रेजी भाषमा आवश्यक भए यसका अतिरिक्त थप रु ५०० लाग्ने छ ।
१.१.१३.२.२	५० हजार १ देखि १ लाख सम्मको	६००.०	
१.१.१३.२.३	१ लाख १ देखि ५ लाख सम्मको	९००.०	
१.१.१३.२.४	५ लाख १ देखि १० लाख सम्मको	१२५०.०	
१.१.१३.२.५	१० लाख १ देखि २५ लाख सम्मको	२५००.०	
१.१.१३.२.६	,२५ लाख १ देखि ५० लाख सम्मको	३७५०.०	
१.१.१३.२.७	५० लाख देखि माथि (प्रति लाख)	७५.०	
१.१.१४	**विभिन्न रसिद, व्यक्तिगत घट्ना लगायतका प्रतिलिपि शुल्क**	५०.०	
१.१.१५	न्यायीक समितिले मेलमिलाप गराए बापत मुद्धाको प्रकृति हेरी (न्यायीक समितिको निर्णय बमोजिम हुने)	१०००.० देखि १००००.० सम्म	विपन्न, अशक्त, असहायको हकमा निशुल्क
१.१.१५.१	मिलापत्र गराई दिए बापतको सेवा शुल्क (प्रति मिलापत्र कागजात)	६००.०	
१.१.१६	घरपालुवा कुकुर दर्ता शुल्क प्रति गोटा	२५०.०	
१.१.१७	अन्य सवै प्रकारका नक्कल तथा प्रतिलिपि प्रमाणित दस्तुर	३००.०	
१.१.१८	अन्य प्रकार दस्तुरको हकमा प्रकृति हेरी नगरपालिकाको निर्णय बमोजिम	२००.० देखि ५००.० सम्म	

५.१३.२ व्यवशाय तथा सेवाको सिफारिस शुल्कको प्रस्तावित दर रेट

व्यवशाय तथा सेवाको सिफारिस शुल्क (**आ.व. २०७८/७९**)			
१.२.१	**घर जग्गा सम्बन्धीका सवै खाले सिफारीस (घरजग्गा कायम र निर्माण सम्पन्न समेत) शुल्क**		
१.२.१.१	आर.सि.सि. फ्रेम स्ट्रक्चर: पक्का इटा, सिमेन्टको जोडाई र RCC छाना (प्रथम तलाका लागि)	६००.०	त्यस पछिको प्रति तलामा थप रु २५०।०
१.२.१.२	पिलर बिनाको पक्की घर: इटा वा ढुंगामा सिमेण्टको जोडाई तथा RCC छाना (प्रथम तलाका लागि)	४००.०	त्यस पछिको प्रति तला थप रु १५०।०
१.२.१.३	इटा वा ढुंगामा सिमेण्टको जोडाई, टिना वा टायलको छाना (प्रथम तलाका लागि)	३५०.०	त्यस पछिको प्रति तला थप रु १००।०
१.२.१.४	इटा वा ढुँगामा माटोको जोडाई, फुसको छाना (प्रथम तलाका लागि)	२५०.०	त्यस पछिको प्रति तला थप रु ५०।०
१.२.१.५	इटा वा ढुँगामा माटोको जोडाई टिना वा टायलको छाना (प्रथम तलाका लागि)	३००.०	त्यस पछिको प्रति तला थप रु ७५।०
१.२.१.६	आर.सि.सि. फ्रेम स्ट्रक्चर फलामको ट्रस तथा टिनाको छाना (प्रथम तलाका लागि)	५००.०	त्यस पछिको प्रति तला थप रु २००।०
१.२.१.७	फलामको पिलर, इट वा ढुंगामा सिमेण्टको जोडाई, फलामको ट्रस तथा जस्ताको छाना (प्रथम तलाका लागि)	४००.०	त्यस पछिको प्रति तला थप रु १५०।०
१.२.१.८	फलामको पिलर, टिनाको बेरा, फलामको ट्रस तथा जस्ताको छाना (प्रथम तलाका लागि)	३५०.०	त्यस पछिको प्रति तला थप रु १००।०

१.२.१.९	सेन्टर बेरा भएको घर टिना वा टायलको छाना (प्रथम तलाका लागि)	३००.०	त्यस पछिको प्रति तला थप रु ७५।०
१.२.१.१०	काठको घर टिनाको छाना (प्रथम तलाका लागि)	२५०.०	त्यस पछिको प्रति तला थप रु ५०।०
१.२.१.११	काठको घर खर तथा परालको छाना (प्रथम तलाका लागि)	२००.०	त्यस पछिको प्रति तला थप रु ४०।०
१.२.१.१२	टाटीले बनेको घर टिना वा फुसको छाना	२५.०	निशुल्क
१.२.२	**जगा जमिन तथा घरको चर किल्ला सिफारीस तथा प्रमाणित**		१. जग्गा जमिनको सिफारिस तथा प्रमाणित गर्दा एउटै सिफारीसमा फरक ठाउँको जग्गा भए एउटै सिफारिसलाई मान्यता दिने २. मूख्य तथा सहायक बजार क्षेत्र भन्नले भूमिकर तथा मालपोत निर्धारणकालागि सम्बन्धित शिर्षकमा उल्लेख गरिएको स्थान वा क्षेत्र बमोजिम हुनेछ।
१.२.२.१	**मूख्य बजार क्षेत्रः वडा नं. २, ३, ४, ५, ६ र ७**		
१.२.२.१.१	० देखि ४ आना सम्म	१४५०.०	
१.२.२.१.२	४ आना देखि माथि ८ आना सम्म	१८००.०	
१.२.२.१.३	८ आना देखि माथि १ रोपनी सम्म	२१००.०	
१.२.२.१.४	१ रोपनी देखि माथि ५ रोपनी सम्म	२३००.०	
१.२.२.१.५	५ रोपनी देखि माथि (प्रति रोपनी)	५५०.०	
१.२.२.२	**वडा नं. १ देखि ११ सम्म (सहायक बजार क्षेत्र)**		
१.२.२.२.१	**मेची राजमार्गले छोएको दायां बायां कालो पत्रे सडक**		
१.२.२.२.१.१	० देखि ४ आना सम्म	११००.०	
१.२.२.२.१.२	४ आना देखि माथि ८ आना सम्म	१३००.०	
१.२.२.२.१.३	८ आना देखि माथि १ रोपनी सम्म	१५००.०	
१.२.२.२.१.४	१ रोपनी देखि माथि ५ रोपनी सम्म	१७००.०	
१.२.२.२.१.५	५ रोपनी देखि माथि (प्रति रोपनी)	४००.०	
१.२.२.२.२	**सहायक नगर तथा जिल्ला सडकले छोएका कालोपत्र सडक**		
१.२.२.२.२.१	० देखि ४ आना सम्म	११००.०	
१.२.२.२.२.२	४ आना देखि माथि ८ आना सम्म	१२५०.०	
१.२.२.२.२.३	८ आना देखि माथि १ रोपनी सम्म	१४५०.०	
१.२.२.२.२.४	१ रोपनी देखि माथि ५ रोपनी सम्म	१६५०.०	
१.२.२.२.२.५	५ रोपनी देखि माथि (प्रति रोपनी)	३५०.०	
१.२.२.२.३	**धनिपूर्जामा अलैची बारी खुलको भएभा**		
१.२.२.२.३.१	० देखि ५ आना सम्म	१०००.०	
१.२.२.२.३.२	५ आना देखि माथि १० आना सम्म	१२००.०	
१.२.२.२.३.३	१० आना देखि माथि १ रोपनी सम्म	१४००.०	
१.२.२.२.३.४	१ रोपनी देखि माथि ५ रोपनी सम्म	१६००.०	
१.२.२.२.३.५	५ रोपनी देखि माथि (प्रति रोपनी)	३२५.०	
१.२.२.२.४	**धनिपूर्जामा जो.खा. (अवल, दोयम, सिम र चार) खुलेको**		

	भएभा		
१.२.२.२.४.१	० देखि ५ आना सम्म	९००.०	
१.२.२.२.४.२	५ आना देखि माथि १० आना सम्म	११००.०	
१.२.२.२.४.३	१० आना देखि माथि १ रोपनी सम्म	१३००.०	
१.२.२.२.४.४	१ रोपनी देखि माथि ५ रोपनी सम्म	१५००.०	
१.२.२.२.४.५	५ रोपनी देखि माथि (प्रति रोपनी)	३००.०	
१.२.२.२.५.	**धनीपूर्जामा (अवल, दोयम, सिम, चार) प्रति खुलेको भएमा**		
१.२.२.२.५.१	० देखि ५ आना सम्म	८००.०	
१.२.२.२.५.२	५ आना देखि माथि १० आना सम्म	१०००.०	
१.२.२.२.५.३	१० आना देखि माथि १ रोपनी सम्म	१२००.०	
१.२.२.२.५.४	१ रोपनी देखि माथि ५ रोपनी सम्म	१४००.०	
१.२.२.२.५.५	५ रोपनी देखि माथि (प्रति रोपनी)	२८५.०	
१.२.२.३	**माथि उल्लेख नभएको सवै वडाका बांकी क्षेत्रहरु**		
१.२.२.३.१	० देखि ५ आना सम्म	७००.०	
१.२.२.३.२	५ आना देखि माथि १० आना सम्म	९००.०	
१.२.२.३.३	१० आना देखि माथि १ रोपनी सम्म	११००.०	
१.२.२.३.४	१ रोपनी देखि माथि ५ रोपनी सम्म	१३००.०	
१.२.२.३.५	५ रोपनी देखि माथि (प्रति रोपनी)	२६५.०	
१.२.३	घर जग्गा नामसारी सिफारीस		
१.२.३.१	घर नामसारी सिफरिस (१००० बर्गफुट सम्मको)	५००.०	सो भन्दा माथिको हकमा प्रति बर्ग फुट थप रु ०।५०
१.२.३.२	जग्गा नामसारी तथा नामसारी सिफारीस (७ रोपनी सम्म)	५००.०	सो भन्दा माथि प्रति रोपनी थप रु. ५०।०
१.२.४	मोही नामसारी तथा मोही बाँडफाँड सिफारीस (७ रोपनी सम्म)	७००.०	सो भन्दा माथि प्रति रोपनी थप रु. ५०।०
१.२.५	मोही लगत कट्टा सिफारीस (७ रोपनी सम्म)	७५०.०	सो भन्दा माथि प्रति रोपनी थप रु. ५०।०
१.२.६	अपुताली सिफारीस दस्तुर (७ रोपनी सम्म)	२०००.०	सो भन्दा माथि प्रति ३ रोपनी थप रु. ५००।०
१.२.७	हकभोग तथा जोतभोग तथा छुट दर्ता सिफारीस (७ रोपनी सम्म)	५००.०	सो भन्दा माथि प्रति रोपनी थप रु ५०।०
१.२.८	**घरजग्गा रजिष्ट्रेसन पासकालागि गरिने सिफारिस**		
१.२.८.१	मालपोत कार्यालयलाई गरिने सिफारिस शुल्क (घरजग्गा रजिष्ट्रेसन पासकालागि मालपोत कार्यालयको मूल्याङ्कन रकमको) प्रतिसतले	०.२५	
१.२.९	**अमिन बाट गरीने सबै प्रकारका सिफारीसहरू**		

१.२.९.१	**मग निवेदको आधारमा जग्गा छट्याउने काम**		बजार तथा आवास क्षेत्रको हकमा थप रु ५००।०
१.२.९.१.१	१ रोपनी सम्मको	५००.०	घर बनाउन किचलो परी जग्गा छुट्याउनु परेमा थप रु ७५०।०
१.२.९.१.२	१ रापनी देखि माथी २ रोपनी सम्म	६००.०	व्यवसायिक कृषि कार्यकालागि (दर्ता भएका फर्म) २५ % छुट
१.२.९.१.३	२ रोपनी देखि माथी ५ रोपनी सम्म	७५०.०	
१.२.९.१.४	५ रोपनी देखि माथी १० रोपनी सम्म	१०००.०	
१.२.९.१.५	१० रोपनी देखि माथी २० रोपनी सम्म	२०००.०	
१.२.९.१.६	,२० रोपनी देखि माथि ५० रोपनी सम्म	३०००.०	
१.२.९.१.७	५० रोपनी देखि माथी १०० रोपनी सम्म	४०००.०	
१.२.९.१.८	१०० रोपनी देखि माथी जती सुकै भए पनि	५०००.०	
१.२.९.२	**दूरी प्रमाणीत (अमिन बाट गरिने)**		
१.२.९.२.१	बैकिङ प्रयोजनका लागी	१०००.०	
१.२.९.२.२	सर्बसाधारण संग जोडीएका घर घर विच	५००.०	
१.२.९.२.३	किचलो परी आएको हकमा	७००.०	
१.२.९.२.४	माथि उल्लेखीत बाहेकको हकमा	५००.०	
१.२.१०	**बसोवास प्रमाणीत**	५००.०	
१.२.११	**घर कोठा खोल्ने दस्तुर**		
१.२.११.१	व्यवसायिक घर कोठा खोल्ने	५००.०	
१.२.११.२	आवासिय घर कोठा खोल्ने	२५०.०	
१.२.१२	**वीमा प्रयोजनका लागि गरिने सिफारिस**		उद्योगको बर्गिकरण कानूनमा भएको ब्यवस्था बमोजिम हुनेछ
१.२.१२.१	**उद्योग तथा कलकारखाना भएको आगलागि सिफारिस**		वीमा प्रयोजन बाहेकका सवै प्रकारका आगलागि सम्बन्धी सिफारिस निशुल्क हुने
१.२.१२.१.१	लघु उद्योग	२५०.०	
१.२.१२.१.२	घरेलु उद्योग	५००.०	
१.२.१२.१.३	साना उद्योग	१०००.०	
१.२.१२.१.४	मझौला उद्योगमा	३०००.०	
१.२.१२.१.५	ठूला उद्योगमा	७५००.०	
१.२.१२.२	**ब्यापार, ब्यवशाय तथा पसल कोठामा भएको आगजनी**		
१.२.१२.२.१	रु १ करोड भन्दा माथिको लगानी भएको	१५००.०	
१.२.१२.२.२	रु १ कारोड सम्मको लगानी भएको	१०००.०	
१.२.१२.२.३	रु ५० लाख सम्मको लगानी भएको	८००.०	

१.२.१२.२.४	रु २५ लाख सम्मको लगानी भएको	७००.०	
१.२.१२.२.५	रु १० लाख सम्मको लगानी भएको	५००.०	
१.२.१२.३	सर्वसाधारणको घर टहरामा आगलागि सिफारीस	२५०.०	
१.२.१२.४	पशु विमाकालागि गरिने सवै प्रकारका सिफारिस	१००.०	
१.२.१२.५	कृषि बालि विभाकालागि गरिने सवै प्रकारका सिफारिस	१००.०	
१.२.१२.६	स्वास्थ्य विमा सिफारिस (प्रति व्यक्ति)	५०.०	
१.२.१३	नागरीकता सँग सम्बन्धित सिफारीस		
१.२.१३.१	बंसजको नागरीकताको सिफारिस	०.०	अंग्रेजीमा सिफारिस गर्नु पर्नेको हकमा थप रु २५०।० लाग्नेछ ।
१.२.१३.२	नागरीकता सर्जमिन	३५०.०	
१.२.१३.३	नागरीकताको प्रतिलिपी	३००.०	
१.२.१३.४	अंगीकृत नागरीकता	७५०.०	
१.२.१३.५	बैवाहीक अंगीकृत नागरकिता	५००.०	
१.२.१४	पञ्जिकरण सँग सम्बन्धी दर्ता तथा प्रमाणीत सिफारीस		
१.२.१४.१	नाता प्रमाणीत	३००.०	अंग्रेजीमा सिफारिस गर्नु पर्नेको हकमा थप रु २५०।० लाग्नेछ ।
१.२.१४.२	विवाह दर्ता तथा प्रमाणीत	१५०.०	
१.२.१४.३	पतिपत्नीको सम्बन्ध बिच्छेद	१०००.०	
१.२.१४.४	जन्म दर्ता (३५ दिन भित्र)	०.०	
१.२.१४.५	जन्म दर्ता (३५ दिन पछि)	३००.०	
१.२.१४.६	जन्म प्रमाणीत	२००.०	
१.२.१४.७	मृत्यु प्रमाणीत	१००.०	
१.२.१४.८	बसोबास तथा बसाईसराई प्रमाणीत	२००.०	
१.२.१४.९	अविवाहीत प्रमाणीत (विदेश जानेको हकमा)		
१.२.१४.९.१	२१ बर्ष देखि ३० बर्ष सम्म उमेरको	२००.०	
१.२.१४.९.२	३१ बर्ष उमेर देखि माथि	६५०.०	
१.२.१४.१०	नवालक परिचय पत्र	२००.०	
१.२.१४.११	जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, अशक्त, असहाय परिचय पत्र	०.०	
१.२.१४.१२	चालचलन सिफारिस	२००.०	
१.२.१४.१३	पञ्जीकरण प्रतिलिपि	१००.०	
१.२.१५	**व्यक्तिसँग सम्बन्धित सिफारीस (उल्लेखित सिफारीसमा सर्जमिन गर्न परेमा सो को दस्तुर पुन लाग्ने छ)**		
१.२.१५.१	चारीत्रिक एवम् सूचीकृत वर्ग सिफारीस स्थायी बसोवास भएका लागी	१५०.०	अंग्रेजीमा सिफारिस गर्नु पर्नेको हकमा थप रु २५०।० लाग्नेछ ।
१.२.१५.२	चारीत्रिक एवम् सूचीकृत वर्ग सिफारी स्थायी बसोवास नभएको हकमा	१५०.०	
१.२.१५.३	नेपाली पेन्सन पट्टा बहाकका लागि गरेको जुनसुकै सिफारीस	५००.०	

१.२.१५.४	भारतिय पेन्सन बहाकका लागि जुनसुकै सिफारीस	१०००.०	
१.२.१५.५	अन्य देशका पेन्सन बहाकको हकमा	२०००.०	
१.२.१५.६	कृषि संग सम्बधित सिफारीसको हकमा बोरीङ गर्न समेत	०.०	
१.२.१५.७	बैदेशीक रोजगारीमा मृत्यू हूनेको सिफारीस	०.०	निशुल्क
१.२.१५.८	व्यवसाय बन्द सिफारीस	३००.०	उद्योगको हकमा रु १०००।०
१.२.१६	**उद्योग दर्ताकालागि अन्य कार्यालय वा निकायमा गर्ने सिफारीस शुल्क**		
१.२.१६.१	**खाद्य तथा पेय पदार्थ, प्रशोधन तथा उत्पादन गर्ने**		
१.२.१६.१.१	दाल, चामल, चिउरा, भुजिया लगायतका उपभोग्य बस्तु	५००.०	चुक्ता पूंजी १ करोड भन्दा माथिकालागि प्रति कारोड थप रु ७५०।०
१.२.१६.१.२	पाउरोटी तथा केक	४००.०	
१.२.१६.१.३	मसला तथा मसला जन्य पदार्थ	५००.०	
१.२.१६.१.४	चाउचाउ, विस्कुट, कन्फेक्सनरी, सस लगायत	१०००.०	
१.२.१६.१.५	बरफ, जुस लगायत	१५००.०	
१.२.१६.१.६	हल्का पेय पदार्थ	२०००.०	
१.२.१६.१.७	डिस्टीलरी उद्योग	५०००.०	
१.२.१६.१.८	माथि उल्लेख नभएका खाद्य पदार्थ प्रशोधन तथा उत्पादन गर्ने सवै प्रकारका उद्योगहरूलाई	१५००.०	
१.२.१६.२	**चिया तथा जडिबुटी**		
१.२.१६.२.१	चिया,कफि फारम, चिया, कफि प्रशोधन केन्द्र	२५००.०	चुक्ता पूंजी १ करोड भन्दा माथिकालागि प्रति कारोड थप रु १०००।०
१.२.१६.२.२	जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र	१५००.०	
१.२.१६.३	**पशु आहार उत्पादन तथा प्रशोधन**		
१.२.१६.३.१	पशु आहार पिलेट दाना	५००.०	चुक्ता पूंजी १ करोड भन्दा माथिकालागि प्रति कारोड थप रु ५००।०
१.२.१६.३.२	पशु आहार सामान्य	३५०.०	
१.२.१६.४	**अन्य उद्योगहरू**		
१.२.१६.४.१	कपडा (सवै प्रकारका कपडा, ढाका तथा अन्य) उद्योग	५००.०	चुक्ता पूंजी रु २५ लाख माथि १ करोड सम्मका लाई थप रु ५००।०
१.२.१६.४.२	प्लाई उद्योग	३०००.०	
१.२.१६.४.३	काष्ठ उद्योग	२०००.०	
१.२.१६.४.४	स मिल सहितको काष्ठ उद्योग	२५००.०	
१.२.१६.४.५	फर्निचर उद्योग मात्र	१०००.०	
१.२.१६.४.६	बेतबांस फर्निचर	५००.०	
१.२.१६.४.७	प्लाष्टीक उद्योग	५०००.०	
१.२.१६.४.८	जुत्ता चप्पल उद्योग	१५००.०	

१.२.१६.४.९	स्टेशनरी उद्योग, छपाई उद्योग	१०००.०	
१.२.१६.४.१०	ग्रील उद्योग	२०००.०	
१.२.१६.४.११	गलैचा तथा राडिपाखि उद्योग	१०००.०	
१.२.१६.४.१२	गर्मेन्ट उद्योग	५०००.०	
१.२.१६.४.१३	ईटा उद्योग -आधुनीक भट्टा जडित)	५०००.०	
१.२.१६.४.१४	ईटा तथा टायल (आधुनीक यन्त्र जडान नगरीएको)	२०००.०	
१.२.१६.४.१५	सिमेण्ट ब्रिक बनाउने	१०००.०	
१.२.१६.४.१६	तामा आल्मुनीयम जस्ता धातु उद्योग	१५००.०	
१.२.१६.४.१७	प्रेश बाहेक प्रन्टीङ	२०००.०	
१.२.१६.४.१८	चुरोट विडी	१५०००.०	
१.२.१६.४.१९	लुब्रिकेन्ट्रस उद्योग	५०००.०	
१.२.१६.४.२०	माथि उल्लेख नभएका उद्योगहरूको हकमा उद्योगको प्रकृति हेरी	६०००.० देखि २००००.० सम्म	
१.२.१७	**ब्यापार ब्यवशाय दर्ताकालागि अन्य कार्यालय वा निकायमा गर्ने सिफारीस शुल्क**		
१.२.१७.१	खाद्य पदार्थको थोक विक्रेता	१०००.०	
१.२.१७.२	हलुका पेय पदार्थको थोक विक्रेता	१५००.०	
१.२.१७.३	फलाम तथा फलामे डण्डि लगायतको थोक तथा होलसेल विक्रेता	२०००.०	
१.२.१७.४	विभिन्न प्रकारका मदिराको थोक तथा होलसेल विक्रेता	२५००.०	
१.२.१७.५	ईटा, टायल, मार्वल लगायतको थोक तथा होलसेल विक्रेता	२०००.०	
१.२.१७.६	मिल मेसिनरी तथा पार्टपुर्जाको थोक तथा होलसेल विक्रेता	२५००.०	
१.२.१७.७	यातायात तथा ढुवानीका साधनको थोक तथा होलसेल विक्रेता (साईकलको हकमा रु १०००।० मात्र)	५०००.०	
१.२.१७.८	मर्मत सम्भार सम्बन्धी ग्यारेज	७५०.०	साईकल/मोटरसाईकल बाहेकमा थप रु १०००।०
१.२.१७.९	पेट्रोल तथा डिजेल डिलर (पम्प समेत)	५०००.०	
१.२.१७.१०	मट्टितेल डिलर (पम्प समेत)	१५००.०	
१.२.१७.११	डिपार्टमेण्ट स्टोर	२०००.०	
१.२.१८	**निजी शिक्षण संस्था, तालिम तथा प्रशिक्षण केन्द्र दर्ता लगायत शिक्षा तथा शैक्षिक उन्नयन संग सम्बन्धित अन्य कामका लागि अन्य कार्यालयमा गरिने सिफारिस शुल्क**		
१.२.१८.१	पूर्व प्राथमिक	१०००.०	नगरपालिका स्वयम्ले दर्ता गर्नु पर्नेको हकमा सिफारिस शुल्कको १५
१.२.१८.२	आधारभुत तह	१५००.०	
१.२.१८.३	माध्यमिक	३०००.०	

१.२.१८.४	उच्च मावि	३५००.०	प्रतिसत थप गरी दर्ता शुल्कलिईनेछ कक्षा थपको हकमा प्रति कक्षा आधारभुत तहसम्म रु १००।० सो भन्दा माथि रु ३००।०
१.२.१८.५	क्याम्पस (स्नातक तह वा सो भन्दा माथि)	५०००.०	
१.२.१८.६	प्राविधिक शिक्षण संस्था	४०००.०	
१.२.१८.७	स्तर बृद्धि सिफारीस प्रति विषय	५००.०	
१.२.१८.८	तालिम तथा प्रशिक्षण केन्द्र (ट्यूसन सेण्टर समेत)	५००.०	
१.२.१८.९	शैक्षिक उन्नयन संग सम्बन्धित अन्य	६००.०	
१.२.१९	**विभिन्न संघसस्था दर्ता लयागत अन्य कार्यकालागि गरिने सिफरिस**		
१.२.१९.१	**बैककालागि गरिने सिफारिस**		
१.२.१९.१.१	बैक खाता खोल्नकालागि गरिने सिफारिस	२५०.०	नगरपालिकाको योजना उपभोक्ता समिति बाहेक
१.२.१९.१.२	कृषि तथा पशु व्यवसाय सञ्चालन समेतका लागि आवश्यक ऋण प्राप्तिकालागि (लक्षित बर्ग समेत) गरिने सिफारि		
१.२.१९.१.२.१	१० लाख सम्मको ऋण प्राप्तिकालागि	५००.०	
१.२.१९.१.२.२	२५लाख सम्मको ऋण प्राप्तिकालागि	१०००.०	
१.२.१९.१.२.३	५० लाख सम्मको ऋण प्राप्तिकालागि	२०००.०	
१.२.१९.१.२.४	१ करोड सम्मको ऋण प्राप्तिकालागि	२५००.०	
१.२.१९.१.२.५	२ करोड सम्मको ऋण प्राप्तिकालागि	३०००.०	
१.२.१९.१.२.६	२ करोड भन्दा माथि (प्रति लाख)	२०.०	
१.२.१९.२	महिला तथा बालबालिका संग सम्बन्धित	२००.०	
१.२.१९.३	अन्य सामाजिक संघ सस्था	२०००.०	
१.२.१९.४	सामाजिक संघ सस्था बाहेककालागि	२५००.०	
१.२.१९.५	संघ सस्था नविकारणको हकमा	१०००.०	
१.२.१९.६	उपभोक्ता समितकालागि सवै प्रकारका सिफारिस	२५.०	
१.२.१९.७	संस्थागत अन्य सिफारिस	५००.०	
१.२.२०	**विद्युत, खानेपानी लगायतका अन्य सिफरिस**		
१.२.२०.१	**विद्युत जडान तथा मिटर सिफारिस**		
१.२.२०.१.१	कृषि व्यवसाय तथा सिचाई प्रयोजन समेत	१५०.०	
१.२.२०.१.२	उद्योग, कलकारखाना, पसल तथा व्यवसाय र व्यवशायीयक भवन समेत (थ्रिफेज लाईन जडान सिफारीस समेत)	१२००.०	
१.२.२०.१.३	आवासीय घरमा	४००.०	
१.२.२०.१.४	सकुम्वासी तथा गरिव र सिमान्तकृत परिवारकालागि	०.०	
१.२.२०.२	**खानेपानीको धारा जडान वा खानेपानी सँग सम्बन्धित सिफारिस**		
१.२.२०.२.१	कृषि व्यवसाय	१००.०	

१.२.२०.२.२	उद्योग, कलकारखाना, पसल तथा व्यवसाय र व्यवशायीयक भवन समेत	७५०.०	
१.२.२०.२.३	आवासीय घरमा	४००.०	
१.२.२०.२.४	सकुम्वासी तथा गरिव र सिमान्तकृत परिवारकालागि	०.०	
१.२.२०.३	**रुख काट्ने तथा उपलब्ध गराउने सिफरिस (सखुवा, खयर वा कडा जातको रुखको हकमा समेत)**		अन्य प्राकृतिक स्रोतको उपयोगमा सिफारिस गर्नु पर्ने भएमा सोको नगरपालिकाको निर्णय बमोजिम १०००।० देखि २५००।० सम्म
१.२.२०.३.१	नम्बरी जग्गाको रुख कट्ने प्रति रुख (साल, प्लाईउडकालागि प्रयोग हुने उत्तीसको गालिया बनाउने, खयर तथा कडा जातको)	१६०.०	
१.२.२०.३.२	दाउराको प्रयोजनकालागि कमसल प्रकारको काठ कटान प्रति गोटा	७५.०	
१.२.२०.३.३	काठ आपुर्ति सिफारिस	५००.०	
१.२.२०.३.४	काठ कटान गरी अन्यत्र लाने सिफारिस प्रति ट्याक्टर	५००.०	
१.२.२०.३.५	काठ कटान गरी अन्यत्र लाने सिफारिस प्रति ट्क	१०००.०	
१.२.२०.४	**अन्य सिफारिस, प्रतिलिपि तथा अनुमति**		
१.२.२०.४.१	अंग्रेजीमा दिईने सबै प्रकारका सिफारीस (माथि सम्बन्धित शिर्षकमा उल्लेख भए बाहेकको हकमा मात्र)	५००.०	
१.२.२०.४.२	सिनेमा हल खोल्ने	१५००.०	
१.२.२०.४.३	सिमित समयकालागि मेला, सर्कस चलचित्र प्रदर्शनी तथा सञ्चालन अनूमति		
१.२.२०.४.४	दशैं लगायतका मेला लगाउने अनुमित	१०००.०	
१.२.२०.४.५	फुड फेस्टिवल (प्रतिदिन)	६००.०	
१.२.२०.४.६	व्यवसायिक मेला (प्रतिदिन)	१०००.०	
१.२.२०.४.७	मिनि मेला (७ दिनकालागि)	११०००.०	
१.२.२०.४.८	मिनि मेला (१५ दिनकालागि)	२२०००.०	
१.२.२०.४.९	मिनि मेला (१ महिनाकालागि)	५००००.०	
१.२.२०.४.१०	चलचित्र प्रदर्शनी (च्यारिटी सो प्रतिदिन)	१५००.०	
१.२.२०.४.११	चलचित्र प्रदर्शनी (प्रतिदिन)	२०००.०	
१.२.२०.४.१२	टेलीफोन जडान	१५०.०	
१.२.२०.४.१३	सडक पिच कटान दस्तुर (प्रति बर्ग फुट)	७००.०	**
१.२.२०.४.१४	अन्य माथि उल्लेख नभएका (नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम)	५००.० देखि १०००.० सम्म	
१.२.२०.४.१५	योजना सञ्चालन व्यवस्थापन गैर सरकारी संस्थाको हकमा	२५०.०	
१.२.२०.४.१६	अन्य निकाय बाट कार्य भई सम्पन्न भएका योजनाको सम्पन्नता सिफारिस	५००.०	
१.२.२०.४.१७	धरौटी रसिदको प्रतिलिपि (रु १०० सम्मको)	१००.०	

१.२.२०.४.१८	धरौटी रसिदको प्रतिलिपि (रु १०० भन्दा माथिको)	१५०.०	
१.२.२०.४.१९	सुकुम्बासी जग्गा जोतभोग सिफारिस	५०.०	
१.२.२०.४.२०	कर चुक्ता प्रमाण पत्र सिफारिस	२५०.०	
१.२.२०.४.२१	आर्थिक सहायता, निशुल्क स्वास्थ्य उपचार, प्राकृतिक तथा दैवी प्रकोप, पूर्ण अपाङ्गता, ७० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिक तथा सामाजिक शुरक्षा भत्ता, विपन्नतता सिफारिस	०.०	
नोट: **			
१. नगरपालिकाको स्वीकृति लिएर सडक पिच काटेमा सडक पिच गर्दा लाग्ने खर्च बराबरको सतप्रतिसत दस्तुर लाग्ने छ ।			
२. नगरपालिकाको स्वीकृति बिना सडक पिच काटेमा सडक पिच गर्दा लाग्ने खर्च बराबरको सतप्रतिसत रकम र थप जरिवाना ५० प्रतिसत रकम समेत गरी १५० प्रतिसत दस्तुर लाग्नेछ ।			

५.१४. दण्ड सजाय तथा जरिमाना: नगरपालिकाले कानून बमोजिम पारित गरेका नीति, निर्णय तथा आदेशको अवज्ञा गर्ने जोसुकैलाई पनि बिषयगत तथा क्षेत्रगत रुपमा तल उल्लेख भए बमोजिम दण्ड सजाय तथा जरिमाना हुने छ ।

तालिका नं. ५.१४: दण्ड सजाय तथा जरिमानाको प्रस्तावित दर रेट

दण्ड सजाय तथा जरिमाना (आ.व. २०७८/७९)			
सि.न.	**विवरण**	**प्रस्तावित रु**	**कैफियत**
१	३५ दिन भित्र दर्ता भएका व्यक्तिगत घटना	निशुल्क	
२	३५ दिन नाघि दर्ता हुने व्यक्तिगत घटना	३००.०	अन्यत्रबाट बसाई सरी आएका र बसाई सर्नुपूर्व अन्यत्र बाटै व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्नु पर्नेमा सो नगरी बसाई सरे पछि यस नगरपालिकामा दर्ता हुने व्यक्तिगत घटना दर्ताको हकमा थप रु ५०।०
३	नगरपालिकालले तोकेको निशेधित क्षेत्र तथा छिमेकिलाई असर पर्ने गरी घर छेउ, चोक लगायतका क्षेत्रमा फोहोर फाल्नेका हकमा	५००.०	प्रथम पटककालागि फोहोर उठाउन लागेको रकम समेत थप लाग्ने छ भने दस्रो पटकबाट सतप्रतिसेले थप जरिवाना लाग्नेछ
४	निशेधित प्लास्टिक बिक्रि बितरण गर्नेको हकमा	७५०.०	
५	**कान्जि हाउस तथा छाडा पशुपन्छी नियन्त्रण (जथाभावी चौपाय छाड्नकालागि निषेध गरिएका क्षेत्र भित्र चौपाय छोड्नेका हकमा प्रतिदिन प्रति चौपाय)**		७ दिन सम्म पनि चौपाया लिन चौपाय धनी नआएमा नगरपालिकाले लिलाम गर्न सक्नेछ ।
५.१	खसि, बाखा, भेडा च्यांग्राआदी	१००.०	पाठापाठिको हकमा खुराकी खर्च प्रति दिन रु ५०।०
५.२	गाई, गोरु, चौंरी रांगा, भैसी, घोडा, सुंगुर बंगुर घरपालुवा कुकुर, लगायत	२५०.०	खुराकी खर्च थप रु १००।० प्रतिदीन साथै बाछा बाछि र पाडापाडिको हकमा सो को ५० ५ थप
५.३	माथि उल्लेखित बाहेकका चौपायाको हकमा	१५०.० देखि ५००.०	खुराकी रु १००।० प्रतिदिन ।

		सम्मा	
५.४	हांस तथा कुखुरा प्रति गोटा	१०.०	
६	**भूमिकर/मालपोत बब्यौता**		
६.१	एक बर्ष सम्मको बक्यौताका लागि	५.०	%
६.२	दुई बर्ष सम्मको बक्यौताका लागि	१०.०	%
६.३	दुई बर्ष भन्दा बढि बक्यौताका लागि	१५.०	%
७	**सम्पति कर बक्यौता**		
७.१	एक बर्ष सम्मको बक्यौताका लागि	५.०	%
७.२	दुई बर्ष सम्मको बक्यौताका लागि	१०.०	%
७.३	तीन बर्ष वा सो भन्दा बढि बक्यौताका लागि	१५.०	%
८	**झुट्टा विवरण वा उजुरी पेश गर्नेकालागि**		
८.१	**सम्पति बिबरण**		
८.२	ब्यक्तिको हकमा (सम्पति मुल्याङ्कनको थप)	०.३	%
८.३	उद्योग, ब्यापार तथा ब्यवशायको हकमाा (सम्पति मुल्याङ्कनको थप)	०.४	%
८.४	नगरपालिकाले मागेका अन्य विवरण (ब्यक्तिको हकमा)		
८.५	ब्यक्तिको हकमा	५००.०	
८.६	उद्योग, ब्यापार, ब्यवसाय लगायत सवै सरोकारवालाको हकमा	१०००.०	
९	**म्याद भित्र सम्पति विवरण उपलब्ध नगराउने**		
९.१	**ब्यक्तिको हकमा**		
९.१.१	प्रथम बर्ष	१०.०	%
९.१.२	दास्रो र तेस्रो बर्ष	१५.०	%
९.१.३	चौथो र पाँचौ बर्ष	२०.०	%
९.२	**मझौला तथा ठूला उद्योगको हकमा**		
९.२.१	प्रथम बर्ष	१५.०	%
९.२.२	दास्रो र तेस्रो बर्ष	२०.०	% (५ बर्ष वा सो भन्दा बढी समयको हकमा नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम थप लिन सकिने)
९.२.३	चौथो र पाँचौ बर्ष	२५.०	%
९.३	**लघु, घरेलु, साना उद्योगको हकमा**		
९.३.१	प्रथम बर्ष	१२.०	%
९.३.२	दास्रो र तेस्रो बर्ष	१६.०	%
९.३.३	चौथो र पाँचौ बर्ष	२२.०	%
१०	अर्कालाई अप्ठेरो पार्ने नियतले रुख, पर्खाल	२५००.०	नगरपालिकाले हटाउंदाको खर्च समेत थप

	लगाउने, घर टहरा निर्माण गर्ने		गरि लिने
११	सवै प्रकारका पसल तथा व्यवशाय खोली गाउँपालिकामा दर्ता नगरी अनुमति बेगर सञ्चालन गरिरहेको (प्रथम बर्षकालागि)		
११.१	१ बर्ष सम्म नआएकोलाई आधार दरमा थप	१०.०	%
११.२	२ बर्ष सम्म नआएकोलाई आधार दरमा थप	२५.०	% (यस पछि प्रति बर्ष दोब्बर हुँदै जाने)
१२	सार्वजनिक बाटो लागायत सांधसधिंयारीलाई बाधा अवरोध पुग्ने गरी ढल, नाला, चर्पि, सेफ्टि टैंकि बनाउनेलाई	५०००.०	१.गाउँपालिकाले हटाउंदाको खर्च समेत थप गरि लिने
१३	इजाजत बेगर सार्वजनीक स्थान, बाटो, घोडेटो, गोरेटो घेर्ने, निषेधित क्षेत्र भित्र गाई बस्तु बांध्ने, माटो, गिटी बालुवा तथा ढुंगा लगायतका सामान राखि आफ्नो प्रयोगमा ल्याउने लाई	१०००.०	२. बाटोमा १२ र १३ मा भएको घट्नाका आधारमा हुने सम्भावित हानि नोक्सानीको जिम्मेवारी समेत संबन्धित व्यक्ति बाटै असुल उपर गर्ने
१४	विना अनुमति सार्वजनिक सम्पतिको हानि नोक्सानी, अतिक्रमण वा अपचलन गर्ने,	३०००.०	त्यस सम्पतिलाई दुरुस्त पार्न लाग्ने खर्च समेत थप
१५	विना अनुमति सार्वजनिक जग्गामा वा त्यस्तो जग्गा मिचि घर, टहरा आदी निर्माण गर्ने	५०००.०	घर टहरा भत्काउदा र हटाउँदा लागेको खर्च समेत असुल गर्ने
१६	कुनै किसिमका यन्त्र उपकरण जोडि वा कुनै उपकरण वा मनोरञ्जनका साधन द्वारा छर छिमेक वा समाजमा शान्ति भङ्ग हुने कृयाकलाप गर्नेलाई	५००.०	हटाउन लाग्ने खर्च समेत असुल गर्ने
१७	पशलहरूमा मूल्य सूची नराख्नेलाई	१५१.० देखि ५१००.० सम्मा	प्रकृति हेरी अनुगमन टोलिको सिफारिसमा निर्णय गर्ने
१८	आफ्नो नाममा रहेको खेति योग्य जग्गा जमिन नगरपालिकाको अनुमति बिना बांझो राख्नेलाई प्रति रोपनी प्रति बर्ष रु	५०.०	
१९	नगरपालिकाको अनुमति बिना पिच वा कालोपत्रे सडक काटेमा सडक पिच वा कालोपत्रे गर्दा लाग्ने लागत पुरै तथा उक्त लागतको	१००.०	%
२०	नगरपालिकाको अनुमति बिना जग्गा प्लटिड. गरेमा उक्त प्लटिड. क्षेत्रको जग्गाको किन बेच रोब्का सहित	१००००	
२१	निशेधित क्षेत्र बाट ढुंगा, गिटि, बालुवा, माटो लगायतका चिज बस्तु निकालेमा		
२१.१	प्रति ट्याक्टर	२०००.०	१. एक पटक भन्दा बढी पटक को हकमा प्रति पटक दोब्बर हुँदै जानेछ
२१.२	प्रति ट्क	४०००.०	
२१.३	प्रति टिपर	७०००.०	

२१.४	नदी जन्य सामाग्रिको हकमा निजी जग्गा बाट समेत बिना स्वीकृति निकाल्न पाईने छैन । निकालेको हकमा संबन्धित जग्गाधनीलाई एक मुष्ठ	१००००	प्रति पटक दोब्बर हुदै जानेछ

नोटः क. दुई पटक भन्दा बढी नगरपालिकाको आदेश नमान्नेलाई तोकेको जरिवानामा थप जनिवाना स्वरुप रु ५००.० देखि २०००.० सम्म **आदेशको अवग्या जरिवाना** लिने साथै निजको हकमा नगरपालिका बाट दिईने वा उपलब्ध हुने सवै प्रकारका सेवा सुविधा बन्द गर्न सक्ने

ख. एक पटक जरिवाना भोगि सकेको ब्यक्ति वा संस्थाले पुन सोहि प्रकारको गल्ति दोहोऱ्याएमा प्रति पटक दोब्बर जरिवाना गरिने ।

ग. अन्य बाँकिको हकमा प्रचलित कानून तथा नगरपालिकाको **आर्थिक ऐन, कर गैरकर राजश्व सम्बन्धी ऐन साथै कर तथा राजश्व सङ्कलन तथा ब्यवस्थापन कार्यबिधि** बमोजिम हुनेछ ।

घ. माथि उल्लेख गरिए बाहेकका कुनै पनि क्षेत्रमा जरिवाना गर्नु पर्ने अवस्था आएमा कर तथा राजश्व परामर्श तथा ब्यवस्थापन समितिको शिफारिसमा नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम उपरोक्त दरहरूमा नघट्ने गरी तोक्ने । तर कारण बस तत्काल जरिवाना गर्नु पर्ने भए कार्यपालिकाले पछि अनुमोदन गर्ने गरी अनुगमन टोली वा राजश्व परामर्श समितिको संयोजकको सुझाव तथा निर्देशनमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले जरिवाना तोकि असुल उपर गर्न बाधा पुगेको मानिने छैन । तर यसरी गरिएको जरिवाना नगर कार्यपालिकाबाट अनुमोदन गर्न भने अनिवार्य हुनेछ ।

ङ. नगरपालिकाले दण्डजरिवानाको विषय कार्यान्वयनमा ल्याउनु पूर्व सर्वसाधारण नागरिक वा नगरबासीलाई सर्वजनिक सूचना मार्फत जानकारी गराउन अनिवार्य छ ।

च. तोकिएको जरिवानमा तोकिए बाहेक कसैलाई पनि छुट दिने, जानाजान झुट्टा बिबरणलाई सहि प्रमाणित गरिदिने, अनुमति दिन नमिल्नेको हकमा अधिकार बाहिर गई अनुमति दिने कर्मचारी तथा पदाधिकारीलाई समेत नियमानुसार कारबाही हुनेछ ।

भाग ६ (छ)
कर तथा राजश्वको प्रक्षेपण

फुङ्लिङ नगरपालिकाकालागि यस अध्ययनको भाग ५ मा प्रस्ताव गरिएका सम्पति कर, भुमिकर, बहालकर, बहाल विटौरी कर, व्यापार व्यवशाय कर, सवारी साधन कर, विज्ञापन कर, मनोरञ्जन कर लगायत दस्तुर तथा सिफारिस शुल्क, साथै दण्ड जरिवाना लाई आन्तरिक आयको अंक भारको रुपमा प्रक्षेपण गर्दा सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रमा कृयाशिल रहेका कर दाता, सरोकारवाला र गाउपालिकाको आन्तरिक क्षमताका आधारमा सर्वसाधारण स्थानीयबासिलाई उपलब्ध गराउन सक्ने सेवाका क्षेत्र र तीनको मात्रात्मक अवस्था समेतलाई संख्यात्मक, गुणात्मक र मात्रात्मक रुपमा हिसाव गरी राजश्वको प्रक्षेपण गरिएको छ । यो प्रक्षेपणले यस नगरपालिकाको क्षमतालाई प्रस्ट्याएको मात्र हो । यहां गरिएको प्रक्षेपण यस नगरपालिकाको बस्तुगत विवरण, नगरकार्यपालिका कार्यालय बाट प्राप्त विवरण र सम्बन्धित सरोकारवाला संगको छलफल बाट तयार गरिएको कारण यसलाई समय सापेक्ष, बस्तुपरक र व्यवहारिक बनाउने प्रयत्न गरिएकोछ तर यसको सफल र कार्यान्वनयको प्रभावकारिता नगरपलिकाले अवलम्बन गर्ने कर प्रशासनको नीति, नीतिगत व्यवस्थापन र परिचालन साथै जनप्रतिनिधिहरूको विकास प्रतिको चाहाना, स्थानीय नागरिक प्रतिको जिम्मेवारी बोध, विकास निर्माणमा आत्मनिर्भर बन्नको लागि आवश्यक उत्प्रेरणा, प्रतिवद्धता, इमान्दारिता र पारदर्शिताका साथै जनप्रतिनिधिहरूले राजनीतिक घेराबन्दिबाट माथि उठेर विकास प्रतिको प्रतिज्ञाका साथ अवलम्बन गर्ने सके मात्र सम्भव छ । फुङ्लिङ नगरपालिकाको आ.व. २०७७।७८ का लागि गरिएको आन्तरिक आयको प्रक्षेपण तालिका नं. ५९ का शिर्षकगत खण्डहरूमा यस प्रकार उल्लेख गरिएकोछ ।

६.१ आ.व. २०७८/७९ का लागि बिषयगत क्षेत्रको राजश्व प्रक्षेपणको बिस्त्रित बिबरण (राजशव प्रक्षेपणका शिर्षकगत खण्डहरू)

६.१.१ सम्पति करको प्रस्तावित प्रक्षेपण

आ.व. २०७८।७९ का लागि आन्तरिक आयको प्रस्तावित प्रक्षेपण								
क.सं.	करयोग्य सम्पत्तिको मूल्यांकन र सम्पति कर मूल्य रु							
	देखि	सम्म	दर एक मुष्ठ	दर प्रति लाख	जम्मा लाग्ने रकम रु (माथिल्लो अंकका आधारमा	परिवार/ उद्योग संख्या	प्रक्षेपित जम्मा सम्पति कर रकम रु	कैफयत
१	०।०	५०००००।०	२५.०		२५.०	४६२	११५५०.०	
२	५०००१।०	१००००००।०	३५.०		६०.०	३६०	२१६००.०	
३	१००००१।०	२००००००।०	४०.०		१००.०	३०८	३०८००.०	
४	२००००१।०	३००००००।०	४५.०		१४५.०	३०८	४४६६०.०	
५	३००००१।०	४००००००।०	५०.०		१९५.०	३०८	६००६०.०	
६	४००००१।०	५००००००।०	५५.०		२५०.०	२५७	६४२५०.०	
७	५००००१।०	१००००००००।०		४.०	२७०.०	२५७	६९३९०.०	
८	१००००००१।०	१५००००००।०		६.०	३००.०	२५७	७७१००.०	
९	१५००००१।०	२००००००।०		२०.०	४००.०	२०६	८२४००.०	
१०	२००००००१।०	२५००००००।०		५०.०	६५०.०	२०६	१३३९००.०	

११	२५०००१।०	३०००००।०		७०.०	१०००.०	२०६	२०६०००.०	
१२	३०००००१।०	३५०००००।०		१००.०	१५००.०	१५४	२३१०००.०	
१३	३५०००१।०	४०००००।०		१२५.०	२१२५.०	१५४	३२७२५०.०	
१४	४०००००१।०	४५०००००।०		१३०.०	२७७५.०	१५४	४२७३५०.०	
१५	४५०००१।०	५०००००।०		१५०.०	३५२५.०	१५४	५४२८५०.०	
१६	५०००००१।०	६०००००।०		१७५.०	५२७५.०	१०३	५४३३२५.०	
१७	६०००००१।०	७०००००।०		१८०.०	७०७५.०	१०३	७२८७२५.०	
१८	७०००००१।०	८०००००।०		१८५.०	८९२५.०	१०३	९१९२७५.०	
१९	८०००००१।०	९०००००००।०		१९०.०	१०८२५.०	१०३	१११४९७५.०	
२०	९०००००१।०	१०००००००।०		१९५.०	१४७२५.०	१०३	१५१६६७५.०	
२१	१०००००१०।०	१२०००००।०		२००.०	१८७२५.०	१०३	१९२८६७५.०	
२२	१२०००००१।०	१४०००००।०		२०५.०	२२८२५.०	१०३	२३५०९७५.०	
२३	१४०००००१।०	१६०००००।०		२१०.०	२७०२५.०	१०३	२७८३५७५.०	
२४	१६०००००१।०	१८०००००।०		२१५.०	३१३२५.०	१०३	३२२६४७५.०	
२५	१८०००००१।०	२०००००००।०		२२०.०	४२३२५.०	१०३	४३५९४७५.०	
२६	२०००००१।०	३५०००००।०		२२५.०	५३५७५.०	१०३	५५१८२२५.०	
२७	३५०००००१।०	४०००००००।०		२३०.०	६५०७५.०	७७	५०१०७७५.०	
२८	४०००००१।०	४५०००००।०		२३५.०	७६८२५.०	७७	५९१५५२५.०	
२९	४५०००००१।०	५०००००००।०		२४०.०	८८८२५.०	५१	४५३००७५.०	
३०	५०००००१।०	माथि सबै		रु २।५ प्रति हजा/	९१३२५.०	५१	४६५७५७५.०	
जम्मा						**५१४०**	**४७४३४४८५.०**	
आ.व. २०७७।७८ लाई सम्पति करको आधार बर्ष मानि ८५६ घरपरिवारको घर नभएकाले सम्पति करमा उक्त हिस्सा घटाएर बांकि घरको करिव ९० % सफलता प्राप्त गर्न सकिने सार्थ तथा उद्योग व्यवसायको हिस्सा समेत थप अनुमानका आधारमा							**३५५७५८६३.८**	

६.१.२ भूमिकर/मालापोत को प्रस्तावित प्रक्षेपण

सम्पत्ति कर को क्षेत्राधिकार भित्र नपर्ने जग्गा जमिनको हकमा भुमिकर/मालपोत									
क.सं.	बिषय शिर्षक	जग्ग जमिन (बर्ग कि.मि.)			जम्मा जमिन बर्ग मिटर	ओगटेको क्षेत्र अनुसारको अनुमानित %	जम्मा जमिन रोपनी	औषत भूमिकर दर प्रति रोपनी	जम्मा भूमीकर रु
		खेती योग्य	निर्मित	जम्मा					
१	मालपोत/भूमीकर	३२.६	२.९९	३५.५६	३५५६००००		६९९०१		

१.१	निर्मित क्षेत्रको ८० प्रतिसत सम्पति करमा समावेश हुने बाहेकको जग्गा जमिन मात्र		२.४	३३.२	३३१६८०००		**६५१९९**		
२	क्षेत्र अनुसारको मालपोत/भूमीकर								
२.१	२, ४, ५, ६ र ७ का मुख्य बजार क्षेत्र					२.५	१६३०	२२५.०	३६६७४४.४
२.२	२, ४, ५, ६ र ७ का सहायक बजार क्षेत्र					३.५	२२८२	१७५.०	३९९३४३.९
२.३	वडा नं. १ देखि ११ सम्मका अन्य सहायक बजार					४.०	२६०८	१५०.०	३९११९४.०
२.४	वडा नं. १ देखि ११ सम्मका								
२.४.१	माथि उल्लेख भएको मुख्य बजार तथा सहायक तथा अन्य सहायक बजार क्षेत्र बाहेकका ग्राभेल सडकले छोएका अन्य सवै क्षेत्रका जग्गा					४.०	२६०८	२३.०	५९९८३.१
२.४.२	माथि उल्लेख भएको मुख्य बजार तथा सहायक तथा अन्य सहायक बजार क्षेत्र बाहेकका ग्राभेल सडकले छोएका अन्य सवै क्षेत्रका जग्गा					४.०	२६०८	१८.०	४६९४३.३
२.४.३	माथि उल्लेख भएको मुख्य बजार तथा सहायक तथा अन्य सहायक बजार क्षेत्र बाहेकका कच्ची सडकले छोएका तथा नछोएका अन्य सवै क्षेत्रका जग्गा					३५.०	२२८२०	१४.०	३१९४७५.१
२.४.४	माथि उल्लेख भएको मुख्य बजार तथा सहायक तथा अन्य सहायक बजार क्षेत्र बाहेकका अन्य सवै क्षेत्रका तरकारी बालीयोग्य खेतीयोग्य जमिन (वडा					३०.०	१९५६०	१३.०	२५४२७६.१

	कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)								
२.४.५	माथि उल्लेख भएको मुख्य बजार तथा सहायक तथा अन्य सहायक बजार क्षेत्र बाहेकका अन्य सबै क्षेत्रका फलफूल खेती योग्य खेतीयोग्य जमिन (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)					५.०	३२६०	१०.०	३२५९९.५
२.४.६	धनीपूर्जामा अलैची बारी उल्लेख भएको भएको क्षेत्र					१.०	६५२	२५.०	१६२९९.८
२.४.७	निजी बनजङ्गल (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)					१.०	६५२	२०.०	१३०३९.८
२.४.८	पखा पखेरा, भिर, पहरा, खोला तथा नदी उकास लगायत यस्तै प्रकृतिका जग्गा जमिन (वडा कार्यालयको सिफारिसका आधारमा)					१०.०	६५२०	५.०	३२५९९.५
जम्मा						१००.०	**६५१९९**		१९३२४९८.४
८५ प्रतिसत सफलता प्राप्त हुने अनुमानका आधारमा									**१६४२६२३१६**

६.१.३ घर तथा जग्गा जमिन साथै मेसिन तथा उपकरण वहाल करको प्रस्तावित प्रक्षेपण

आ.व. २०७८/७९ का लागि आन्तरिक आयको प्रस्तावित प्रक्षेपण					
१. घर बहाल कर तथा जग्गा वहाल कर		**प्रस्तावित दर औषत प्रतिसत**	**जम्मा बर्षिक बहाल रकम रु**	**प्रक्षेपित रकम रु**	**कैफियत**
१.१	आफ्नो घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, सेड, कारखाना, आदी पुरै वा आंसिक रुपमा भाडामा दिईएकोमा घर बहाल करको हकमा भाडा रकमको मासिक	१०.०	२०००००.०	२००००.०	
१.२	सस्थागत घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, सेड, कारखाना, आदी पुरै वा आंसिक रुपमा भाडामा दिईएकोमा घर बहाल करको हकमा भाडा रकमको मासिक	१२.०	५०००००.०	६००००.०	
१.३	कुनै सम्पति तथा जग्गा जमिन धनीले आफ्नो जग्गा जमिन विभिन्न कामको प्रयोजनाकालागि कसैलाई भाडामा दिएकोमा उक्त जग्गा जमिन भाडामा लगाएकोमा भाडा रकमको मासिक	७.५	१०००००.०	७५०००.०	
१.४	संस्थागत रुपमा कुनै सम्पति तथा जग्गा जमिन धनीले आफ्नो जग्गा जमिन विभिन्न	९.०	१५००००.०	१३५०००.०	

	कामको प्रयोजनाकालागि कसैलाई भाडामा दिएकोमा उक्त जग्गा जमिन भाडामा लगाएकोमा भाडा रकमको मासिक				
२. मेसिन उपकरण भाडा					
२.१	व्यक्तिगतः कुनै व्यक्तिले खरिद गरी कलकारखान, निर्माण संग सम्बन्धित समेत कुनै पनि मेसिन, उपकरण, यातायात तथा ढुवानीका साधन भाडामा लगाए बापत बहाल कर बापत भाडा रकमको मासिक	५.०	५००००.०	२५०००.०	
२.२	संस्थागतः कुनै संघ संस्था वा निकायले कलकारखान, निर्माण संग सम्बन्धित समेत कुनै पनि मेसिन, उपकरण, यातायात तथा ढुवानीका साधन भाडामा लगाए बापत बहाल कर बापत भाडा रकमको मासिक	७.०	७००००.०	४९०००.०	
जम्मा रु				**१०८४०००.०**	
८५ प्रतिसत सफलता प्रात हुने अनुमानका आधारमा				**९२१४००.०**	

६.१.४ उद्योग, ब्यापार तथा सेवा ब्यवसाय करको प्रस्तावित प्रक्षेपण

६.१.४.१ उद्योग कलकारखाना

उद्योग कलकारखाना						
क.सं.	**विवरण**	**ब्यासाय कर रु.**		**जम्मा संख्या**	**प्रक्षेपित रकम रु**	**कैफियत**
		दर्ता शुल्क रु (सुरुमा एक पटक मत्र)	**बार्षिक ब्यवसाय कर (नविकरण शुल्क समेत) रु**			
१	चिया फारम, कफि फारम तथा सो संग सम्बन्धित उद्योग समेत	१०००.०	२५००.०	३	८५००.०	
२	ब्यावसाकिय कृषि फारमः धान, गहुँ, मकै, फापर लगायतका अन्न बाली, दालहन, तेलहन, तरकारी तथा फलफुल लगायतका ब्यवशायीक कृषि उत्पादन	५००.०	१०००.०	५७	५७५००.०	
३	ब्याशायिक पशुपन्छी र माछा पालन ब्यवसायः गाई, भैसी, सुंगुर तथा बंगुर, बाखा तथा खसी, माछा, कुखुरा तथा हाँस, टर्की, बट्टाई, मौरी पालन लगायतका पशुपन्छी पालन (दुध तथा मासु समेतकालागि) संग सम्बन्धित उद्योग तथा फर्म	१५००.०	१५००.०	५४	८२५००.०	
४	खाद्य उद्योगः अन्न, दालहन, तेलहन, तरकारी तथा फलफुल लगायतका बिभिन्न खाद्य	७००.०	३०००.०	७	२१७००.०	

	पदार्थमा आधारित कच्चा पदार्थ प्रयोग गरी विभिन्न प्रकारका खाद्य पदार्थ उत्पादन गर्ने (धान चामल, तेल, चिउरा पिठो, बिस्कुट, पाउरोटी, नुडल्स, मसला, मस्यौरा, सिस्नुको पाउडर, फलफूल प्रशोधन लगायतका) लघु, घरेलु, साना तथा ठूला खाद्य उद्योग					
५	दुग्ध प्रशोधन तथा दुग्ध पदार्थ उत्पादन, पानी प्रशोधन साथै माछा मासु प्रशोधन तथा उत्पादन संग सम्बन्धित सवै प्रकारका उद्योग तथा चिस्यान केन्द्र समेत	५००.०	२०००.०	३	६५००.०	
६	किसानको सामान कुटानी पिसानी गर्ने मिल तथा घट्ट	१२००.०	१५००.०	४	७२००.०	
७	चिनि, मिश्री तथा चकलेट (कन्फेक्सनरी) उद्योग, पापड, चिप्स तथा पाउरोटी उद्योग, बरफ तथा आइसक्रम उद्योग लगायत	१०००.०	१५००.०	२	४०००.०	
८	पशु पन्छी आहार तथा दाना उद्योग	१०००.०	७५०.०	३	३२५०.०	
९	विउ विजन तथा फलफुल तथा तरकारी र विभिन्न प्रकारका बोट विरुवा उत्पादन गर्ने नर्सरी , उद्योग तथा फर्म	७५०.०	५००.०	३	२२५०.०	
१०	औषधी उद्योग, जडिबुटी प्रशोधन तथा उत्पादन उद्योग	१५००.०	२०००.०	५	११५००.०	
११	निर्माण, सजावटका समाग्रि तथा धातु उद्योग: सिमेण्ट, जस्तापाता, ईटा, टायल, पोलिपाइपलाईन, बेल्चा, मार्बल, सिलिकेट, सिंक सिमेण्ट पोल, ह्रयूमपाईप, फलामे रड, ग्रिल, तार जाली, धातुका भांडाकुडा, काष्ठ तथा प्लाई उद्योग/ मिल (भेनियर समेत), कार्पेट समेतका उद्योग साथै काठा तथा फलाम र एलुमिनियमका झ्याल, ढोका उत्पादन तथा तयारी गर्ने समेत	७०००.०	३५००.०	५	२४५००.०	
१२	खनिज पदार्थ उत्खनन् तथा प्रशोधन उद्योग (ढुंगा, गिट्टी, रोडा उत्पादन गर्ने कसर उद्योग समेत)	१५००.०	१७५०.०	४	८५००.०	
१३	साबन तथा क्यामिकल उद्योग: साबन, लुब्रिकेण्ट्स, डिटर्जेण्ट, फिनेल, अन्य क्यामिकल तथा अन्न बालिमा प्रयोग गरिने बिभिन्न किटनासक विषादी तथा निर, रङ्ग, लगायतका बिभिन्न क्यमिकल तथा तेल (आयल) उत्पादन गर्ने जैविक तथा रासायिनक उद्योग	१५००.०	२५००.०	२	६५००.०	
१४	जलश्रोत, बायु, सौर्य, कोइला, प्राकृतिक तेल, ग्यांस, बायो ग्यांस लगायत बाट बिद्युत तथा	३५००.०	५०००.०	३	१८५००.०	

	उर्जा उत्पादन गर्ने उद्योग लगायत बिद्युतिय वायर तथा बिद्युतीय सामाग्रि (बिद्युतीय वायर लगायतका सामाग्रि, सौर्य उर्जा लगायत)					
१५	प्लाष्टिक उद्योगः प्लास्टिकका पाईप, पोलिमर, डोरी, डब्बा, वाल्टीन, भाँडाबर्तन, झोला, टैंकि, ड्रम, खेलौना तथा सजावटका सामान लगायतका विभिन्न सामाग्रि बनाउने उद्योग	३०००.०	४०००.०	३	१५०००.०	
१६	कपडा तथा जुत्ता चप्पलः सुति, पोलिष्टर, उनी, ढाका, अल्लो, स्वीटर, झुल, राडीपाखी, तथा पर्दा समेतका कपडा जन्य पदार्थ साथै छाला तथा कपडा वा सेन्थेटिकका जुत्ता, चप्पल उत्पादन गर्ने साधारण तथा आधुनिक स्तरका समेत उद्योग	७५०.०	१०००.०	९	९७५०.०	
१७	इजाजत प्राप्त मदिरा तथा मदिराजन्य उद्योग	७०००.०	१००००.०	२	२७०००.०	
१८	प्याकेजिङ उद्योगः जुट, कोरोगेटेड कागज तथा प्लाष्टिकका बोरा, थैला लगायत अन्य प्रकारका प्याकेजिङ्ग सामाग्रि उत्पादन गर्ने उद्योग	१५००.०	२०००.०	५	११५००.०	
१९	बांसका डोका, थुन्से, छाप्रो, डालो, ढाकी, टोकि, मान्द्रो, पराल तथा खोसेलाको गुन्द्री, पिरा, पाट तथ अल्लोको नाम्लो, डोरी, पात तथा सुपारीका टपरी, दुना तथा यस्तै प्रकृतिको बस्तु उत्पादन गर्ने साथै काठको ठेकी, मदानी लगात काठ तथा बांसका सजावट युक्त कलात्पमक सामाग्रि अत्पादन गर्ने उद्योग	३५०.०	५००.०	१०	५३५०.०	
२०	ढुंगाको जांतो, घट्ट, मूर्ति लगायत ढुंगाका सजावट युक्त कलात्पमक सामाग्रि अत्पादन गर्ने उद्योग	२५०.०	४००.०	५	२२५०.०	
२१	फलाम तथा काठका हाते औजारः (कृषि कार्यका लागि प्रयोग हुने कुटो, कोदालो, फाली, हलो, हंसिया, खुकुरी, खुर्पा, कत्ति लगायतका हाते औजार तथा हतियार निर्माण तथा अत्पादन गर्ने उद्योग	३००.०	३५०.०	५	२०५०.०	
२२	अर्ध प्रशोधित माल वा खेर गईरहेको माल वा अन्य सामानको प्रयोग र प्रशोधन गरी मालसामान उत्पादन गर्ने व्यवसाय जस्तोः खेर गईरहेको प्लास्टीकबाट सामान निमार्ण गर्ने र फोहोर तथा बोट बिरुवाका पात बाट प्रांगरिक मल निमार्ण गर्ने उद्योग व्यवसाय	३००.०	३५०.०	२	१०००.०	
२३	अन्य उत्पादनमुलक उद्योग	१०००.०	२०००.०	२	५०००.०	
बर्तमानमा करिव १५८ को हाराहारिमा रहेकाले उक्त संख्यामा करिव २० प्रतिसत थप हुने सम्भावना समेत गरी कुल जम्मा				**१९८**	**३४१८००.०**	

६.१.४.२ व्यापारिक बस्तुहरू

व्यापारीक बस्तुहरू						
क.सं.	विवरण	व्यवसाय शुल्क तथा कर रु.		जम्मा संख्या	प्रक्षेपित रकम रु	कैफियत
		दर्ता शुल्क रु (सुरुमा एक पटक मात्र)	बार्षिक व्यवसाय कर (नविकरण शुल्क समेत)			
व्यापारीक बस्तुहरू						
१	सुर्ति, चुरोट, मदिरा, पान, जुस तथा चिसो पेय पदार्थ (अल्कोहल रहित) को व्यापार व्यवसाय (खुद्रा तथा थोक पसल समेत)	२०००.०	२५००.०	७	३१५००.०	
२	निर्माण सामाग्रिः काठ, प्लाईउड, सिमेण्ट, फलामे छड तथा हार्डवयर, इटा तथा टालि विकि डिपो, मार्बल तथा टालि, सौचालयका रिङ, रेलिङ., भर्याङ., ग्रिल, सटर, ब्लक, विद्युत पोल, पिलर, ह्यूमपाईप लगायत साथै फलामका औजार, तार जाली, टिना तथा जस्तापाता, डोरी, एलुमिनियम, रंगरोगन लगायतका निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सवै प्रकारका निर्माण बस्तु संग सम्बन्धित बस्तुहरू (थोक तथा खुद्रा बिक्रेता समेत)	४०००.०	३५००.०	५	३७५००.०	
३	गर गहना तथा श्रृंगारका सामाग्रिः सुन चाँदी लगायतका गर गहना (ज्वेलर्स), कृतिम गहना साथै चुरा, पोते, टिका, कस्मेटिक लगायतका सृङ्गार संग सम्बन्धित चीज बस्तुको थोक तथा खुद्रा बिक्रेता समेत	५५००.०	७५००.०	२१	२७३०००।०	
४	फोटो ग्राफर, फोटो स्टुडियो, क्यामरा, डिजिटल कलर ल्याव, घडि, रेडियो, मोवायल, टेलीभिजन, फ्रिज, कम्प्यूटर, भिडियो क्यासेट/सिडि तथा सिडीप्लेयर्स, म्यूजिक रेडियो तथा भिसिडि लगायतका सामाग्री समेतका व्यवसायहरू	२५००.०	२०००.०	१२	५४०००.०	
५	विद्युतिय तथा सौर्य उर्जा र ईलेक्ट्रिक तथा ईलेक्ट्रोनिक समाग्री (बल्ब, तार, स्वीच लगायतका विद्युतीय प्रवाह र प्रविधि, सोलार जडान संग सम्बन्धित सामाग्रि)	४०००.०	४५००.०	८	६८०००.०	
६	चस्मा, सिसा (ग्लास) तथा सिसा फ्रेमिड. हाउस लगायतका सिसा संग सम्बन्धित सामाग्रि बिकिबितरण (थोक तथा खुद्रा)	२०००.०	१०००.०	७	२१०००.०	
७	बिभिन्न प्रकारका मिल, मेशिनरी, यन्त्र	३०००.०	२५००.०	४	२२०००.०	

	उपकरण तथा तीनका पार्टपुर्जा, ठूला तथा साना सवारी तथा ढुवानीका साधनका मोटर पार्ट तथा पाटपुर्जा आदि को विक्रि वितरण (थोक तथा खुद्रा बिक्रि पसल)					
८	बस, ट्रक, ट्याक्टर, टिपर, पावर टेलर, कार , जीप, भेन तथा अटोमोवाइल्स, मोटरसाईकल तथा साईकल लगायत ठूला तथा साना गरी सवै प्रकारका सवारी तथा ढुवानीका साधन, लोडर, डम्पर, ब्याकहो लगायतका निर्माण संग सम्बन्धित यन्त्र उपकरण, रेडिवाटर लगायतको कारोवार गर्ने, उपरोक्त साधनको बडि, ट्ली तथा सिट बनाउने खुद्रा तथा थोक साथै सोरुम तथा सम्बन्धित साधनका मर्मत सम्भार ग्यारेज समेत	७०००.०	७५००.०	५	७२५००.०	
९	किताव, कापी तथा स्टेशनरी, पत्रपत्रीका, रवर स्ट्याम्प, फोटोकपी सेण्टर, खेलकुदका सामाग्रि साथै बिभिन्न प्रकारका खेलौना तथा गिफ्ट संग सम्बन्धी समाग्रिको थोक तथा खुद्रा बिक्रि पसल	१२००.०	१५००.०	७	१८९००.०	
१०	मानव तथा पशुपन्छीकालागि औषधि उपचार तथा हेल्थ केयर संग सम्बन्धित सामाग्रि विक्रि वितरण गर्ने थोक तथा खुद्रा पसलः औषधि (एलोपेथिक, आयुर्वेदिक तथा होमियोपेथिक समेत) पसल, एग्रोभेट, सर्जिकल सामान, भिडियो एक्सरे, शारिरीक ब्यायाम लगायत स्वास्थ्य संग सम्बन्धित सवैखाले यन्त्र उपकरण समेत	३०००.०	२५००.०	५	२७५००.०	
११	खाद्य पदार्थः अन्न, दालहन, गेडागुडी, तेलहन, मसला, दुध तथा दुग्ध पदार्थ (दहि, घ्यू, छुर्पि, कुराउनी, पनिर, चिज लगायत), बिस्कुट, चक्लेट, चाउचाउ, स्न्याक्स, तरकारी तथा तरकारिजन्य बस्तु (सागसब्जी, आलु, प्याज, लसुन लगायत) फलफूल, अचार, पाउ, गुदपाक, चिया पत्ती, माछा, मासु, अण्डा लगायत प्रशोधित पानी समेतका थोक तथा खुद्रा पसल ब्यवसाय	१०००.०	१५००.०	१४६	३६५०००.०	
१२	तामा, एलुमिनियम, स्टिल लगायतका विभिन्न धातु तथा माटोरसेरामिक साथै हस्तकला संग सम्बन्धित सामाग्रि लगायतका विभिन्न प्रकारका भाँडा वर्तन	२०००	२५००.०	३	१३५००.०	
१३	कृषि तथा पशुपन्छी पालन ब्यवसाय संग	१२००.०	१५००.०	५	१३५००.०	

	सम्बन्धित चिज बस्तुको विकि वितरणः कृषि सामाग्री, औजार, मलखाद, विउ, गाई बस्तुको दाना, चोकर, कुखुराको दाना, पशुपंक्षी आहार समेतका थोक तथा खुद्रा पसल ब्यवसाय					
१४	संकलन/ विकि केन्द्रः कांटा राखि वा नराखि संकलन केन्द्र स्थापनगरी स्थानीय तहमा उत्पादित बस्तु धान, मकै, गहुं, कोदो, फापर लगायतका अन्न बाली, दालहन, तेलहन बाली, अलैची, चिया, दुध तथा दुग्ध उत्पादन, फलफूल तथा तरकारी, फलफूल तथा तरकारीका बोट बिरुवा, रुद्राक्ष, पत्थरमखुण्डा, जडिबुटी, सिम्रिक, कानूनले निशेष नगरेका पुरातात्विक महत्वका चिज बस्तु, कवाडिका सामान तथा अन्य सवै प्रकारका संकलन र सञ्चय गरी विकि समेत गर्ने संकलन तथा बिकि केन्द्रहरु	१५००.०	१५००.०	७	२१०००.०	
१५	फर्निसिङ., कार्पेट, होमडेकर, किचन कलेक्सन लगायत सजावटका सामान र जनरल गुड्स, फर्निचर (काठ तथा बेतका सामाग्रि समेत) आदी	१५००.०	२५००.०	४	१६०००.०	
१६	कपडा (थान तथा रेडिमेड), जुत्ता चप्पल (छाला, कपडा तथा सेन्थेटिक समेत) लगायतका भेराईटिज पसल, कपडामा बुट्टा भने, उनी तथा सुतिको धागो तथा टांक, खिप लगायत बिकि आदि थोक तथा खुद्रा व्यवसाय र सिलाई बुनाई संग सम्बन्धित ब्यवसाय	१५००.०	२०००.०	३८	१३३०००.०	
१७	छापाखाना, प्रेस, स्क्रिन प्रिन्टर्स, फ्ल्याक्स प्रिण्ट, फोटो कपि, कम्प्युटर टाईपिङ, आदि	२५००.०	१५००.०	११	४४०००.०	
१८	सिनेमा, टेलि चलचित्र, बृत्तचित्र निर्माण	५०००.०	३०००.०	२	१६०००.०	
१९	पर्यटन व्यवसाय संग सम्बन्धितः होटल, आवास लज, होमस्टे, फास्टफुड, रेष्टुरेण्ट, रिसोर्ट, चिया, खाजा, खाना, ट्राभल्स एजेन्सी, स्वमिङ पुल, कन्फरेन्स तथा सभाहल लगायत	५०००.०	२५००.०	१५६	११७००००.०	
२०	निजी शिक्षण संस्था (प्रत्येक तहको अलग अलग एक मुष्ठ)	१००००.०	५०००.०	१३	१९५०००.०	
२१	सवै प्रकारका सामान एकै छाना मुनि विकि गर्ने डिपार्टमेण्ट स्टोर	५०००.०	३०००.०	२	१६०००.०	
२२	अन्य पसल ब्यवसाय (नखुलेका तथा दर्ता वा सूचिकरण हुन बांकी)	१०००.०	१५००.०	७४१	१८५२५००.०	
जम्मा				**१२०९**	**२६२८९००.०**	
८५ प्रतिसत सफलता प्राप्त हुने अनुमानका आधारमा जम्मा					**२१०३१२०.०**	

६.१.४.३ व्यवसायिक बिशेषज्ञ सेवा

आ.व. २०७८।७९ का लागि आन्तरिक आयको प्रस्तावित प्रक्षेपण						
कर तथा राजश्व						
क.सं.	विवरण	व्यवसाय शुल्क तथा कर रु.		जम्मा संख्या	प्रक्षेपित रकम रु	कैफियत
		सूचिकृत/दर्ता शुल्क रु (सुरुमा एक पटक मत्र)	बार्षिक व्यवसाय कर (नविकरण शुल्क समेत) रु			
व्यवशायीक विशेषज्ञ सेवा						
१	**विशेषज्ञ परामर्श सेवा (व्यक्ति)**					
१.१	चिकित्सक, अहेव, कवीराज, होमियोपेथिक, आयुरवेदिक, पशु चिकित्सक, भेटरीनरी समेत	५००.०	८५०.०	१०	१३५००.०	
१.२	कानुन व्यवसायी	१०००.०	१०००.०	१२	२४०००.०	
१.३	लेखापरिक्षक	७५०.०	७५०.०	१०	१५०००.०	
१.४	ईन्जिनियर (सिभिल तथा मेकानिक्स मूल्याङ्कन कर्ता भ्यालुएटर समेत)	१५००.०	१०००	१०	२५०००.०	
१.५	परामर्शदाताः आर्थिक, भौतिक, सामाजिक तथा सास्कृतिक लगायतका विषय संग सम्बन्धित परामर्शदाता (व्यक्ति)	१५००.०	१०००.०	५	१२५००.०	
१.६	कृषि सेवा	१०००.०	५००		०.०	
१.७	विमा अभिकर्ता, शेयर दलाल, अध्ययन अनुसन्धान बिज्ञ, अनुवादक, रोटरी पब्लिक लगायतका सेवा प्रदायक	२५००.०	२०००	५	२२५००.०	
१.८	शिपमा आधारित सेवा (राजमिस्त्री, प्लम्बर, मेकानिक्स लगायत)	२५०.०	५००	२५	१८७५०.०	
२	**सेवा व्यवसाय (फर्म तथा संस्था)**					
२.१	कानुन, लेखापढी व्यवसायी फर्म	२०००.०	१५००	७	२४५००.०	

२.२	लेखा परिक्षण फर्म	५०००.०	३५००	५	४२५००.०	
२.३	निर्माण व्यवशाय (सवै प्रकारका) तथा ठेक्का पट्टा समेत	६०००.०	३५००	४७	४४६५००.०	
२.४	संचार सेवा (पत्रपत्रीका, एफ एम रेडियो तथा रेडियो वा टेलिभिजन प्रसारण तथा बिज्ञापन सेवा समेत) र केवल नेटवर्क	२०००.०	२५००	६	२७०००.०	दैनिक कम्तिमा ६ जनाका दरले
२.५	वित्तीय सेवा (बैंक तथा वित्तिय सस्थाका मुख्य तथा शाखा कार्यालय (प्रत्येक शाखाकालागि), बिमा संस्थाका कार्यालय, शेयर कारोबार गर्ने संस्थाका कार्यालय, लघुबित्त संस्था	१२०००.०	७५००	१६	३१२०००.०	
२.६	सहकारी					
२.६.१	बचत तथा ऋण सहकारी सस्था (कारोवारको आधारमा)	२५००.०	१५००	१२	४८०००.०	
२.६.२	बहुद्देशीय सहकारी सस्था (कारोवारको आधारमा)	३०००.०	२५००	९	४९५००.०	
२.६.३	कृषि सहकारी, दुग्ध सहकारी, जलबिद्युत सहकारी लगायत कृषि तथा पशुपालन साथै सहकारीका माध्यमा बाट सञ्चालित उद्योग, ब्यापार तथा ब्यवसाय समेत (एकमुष्ठ)	१०००.०	७५०.०	२६	४५५००.०	
२.७	मानव तथा पशु स्वास्थ्य सेवाः अस्पताल, नरसिङ होम, हेल्थ केयर सेण्टर, कृतिम गर्भाधान केन्द्र, क्लिनिक तथा परिक्षण प्रयोगशाला तथा ल्यावहरू, मसाज सेन्टर लगायत स्वास्थ्य सेवासंग सम्बन्धित व्यवसायहरू (	३०००	२५००	१०	५५०००.०	

	कारोबारका आधारमा)					
२.७.१	गाउँपालिका बाट सञ्चालित सवै प्रकारका अस्पताल तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरू बाट उपलब्ध गराईने जन स्वास्थ्य तथा पशु स्वास्थ्य सेवा संग सम्बन्धित शुल्क दर					
२.७.१.१	मानव स्वास्थ्य सेवा		१००	६०००	६००००.०	
२.७.१.२	पशु पन्छी प्राथमिक उपचार परिक्षण शुल्क (प्रति गोटा प्रति पटक)		१५०.०	२५००	३७५०००.०	
२.७.१.२.१	बन्ध्याकरण सेवा शुल्क		१५०.०	२२०	३३०००.०	
२.८	शैक्षिक गुणस्तर विकास शुल्क (निजी शिक्षण सस्था) तथा आधारभुत तहको परिक्षा सञ्चालन व्यवस्थापन शुल्क समेत		२५	१६	४००.०	
२.९	सवारी तथ ढुवानीका साधन, यन्त्र उपकरण र भांडावर्तनको मर्मत संभार तथा रङ्गरोकन सेवा	१५००.०	७५०	१२	२७०००.०	
२.१०	सरसफाई सेवा शुल्क (प्रति महिना)	२५०.०	२००	५००	२२५०००.०	
२.११	फोटो स्टुडियो, कलर ल्याव तथा आर्ट व्यवसायी, साईनवोर्ड, पेन्टिङ, हेयर कटिङ सैलुन, व्युटी पार्लर, केश श्रृगार, (बार्षिक कारोवारका आधारमा)	२५००.०	२०००	१५	६७५००.०	
२.१२	सवै प्रकारका सैदान्तिक तथा व्यवहारिक अनूसन्धान, तालिम तथा प्रशिक्षणहरू साथै अध्ययन अनुशन्धान केन्द्र, परामर्शदाता संस्थाः नृत्य, संगित, कम्प्यूटर, आर्मि तथा प्रहरी, ब्यूटिसियन तथा पार्लर, खाद्य प्रशोधन, इलेक्ट्रिकल,	१०००.०	१२००	१०	२२०००.०	

	मोकानिकल, ड्राईभिङ, हाइड्रोलिक, सौर्य उर्जा लगायत सवै प्रकारका शिप विकास, तथा भाषा प्रशिक्षण, कोचिङ तथा ट्यूसन सेन्टर, अध्ययन अनुसन्धान केन्द्र, मरामर्शदाता संस्था लगायत (बार्षिक कारोवारका आधारमा)					
२.१३	हवाईसेवा प्रदायक कम्पनी	२०००.०	१५००.०	१	३५००.०	
२.१४	ट्राभल एजेन्सी तथा कुरियार सेवा (बार्षिक कारोवारको आधारमा)	१०००.०	१२००.०	५	११०००.०	
२.१५	वैदेशिक रोजगारी, स्वदेशी उद्योग, बैंक वित्तीय संस्था लगायतका संघसस्था आदिमा जनशक्ति सप्लाई गर्ने, बिवाह लगायत सवै प्रकारका चाडपर्वमा बजाईने वाजा, टेण्ट हाउस (क्याटरीङसमेत वा बाहेक), क्याटरीङ मात्र, साईवर क्याफे लगायत (बार्षिक कारोवारको आधारमा)	३५००.०	३०००	७	४५५००.०	
२.१६	घरजग्गा खरिद विक्री, हाउजिङ. कम्पनी, ढुवानी सेवा साथै कवाडी समान संकलन तथा बिक्रि बितरण गर्ने समेत	६०००.०	५०००	१०	११००००	
२.१७	पेट्रोलियम पदार्थ (पेट्रोल, डिजेल, मट्टितेल, ग्यॉस, मविल, ग्रिज, लुब्रिकेण्ट्स लगायत) (कारोवारको आधारमा)	५०००.०	५०००	३	३००००.०	
२.१८	सवारी तथा ढुवानी र निर्माण संग सम्बन्धित यन्त्र उपकरण भाडामा लगाउने	२०००.०	२५००.०	५	२२५००.०	
२.१९	सित भण्डार, पशु बध	१५००.०	७००	३	६६००.०	

	स्थल (कारोवारको आधारमा)					
२.२०	नेट इन्टरनेट सेवा, साईबर क्याफे तथा सफ्टवयर निर्माता, डेभलपर (बिक्रि समेत) (कारोवारको आधारमा)	२०००.०	१५००.०	५	१७५००.०	
३	अन्य सेवा	१५००.०	१०००.०	५०	१२५०००.०	
कुल जम्मा				**९५७७**	**२९०३२५०।०**	
मानव तथा पशु स्वास्थ्य सेवा (व्यक्ति र पशु तथा सरसफाई सेवा लिने संख्या)				९२२०	१२३३०००।०	
कुल सेवा प्रवाह गर्ने सेवा व्यवसाय संग सम्बन्धित संस्था				३५७	१६७०२५०।०	

६.१.५ सवारी साधन कर तथा पूर्वाधार शेवा शुल्कको प्रस्तावित प्रक्षेपणः

आ.व. २०७८।७९ का लागि आन्तरिक आयको प्रस्तावित प्रक्षेपण						
कर तथा राजश्व						
क.सं.	**विवरण**	**प्रस्तावित दर रु औषत**		**जम्मा संख्या बार्षिक**	**प्रक्षेपित रकम रु**	**कैफियत**
		सावरी सूचिकृत/दर्ता शुल्क रु (सुरुमा एक पटक मत्र)	**बार्षिक सवारी साधन कर (नविकरण शुल्क समेत) रु**			
१	**सवारी तथा ढुवानीका साधन दर्ता तथा सवारी साधन कर (नविकरण शुल्क) समेत**					
१.१	मोटरसाईकल, स्कुटर	५०.०	१००.०	२००	३०००.०	
१.२	सिटि रिक्सा, अटो रिक्सा, इरिक्सा, टेम्पु लगयतका ३ पाङ्ग्रे सावरीका साधन समेत	२५०.०	३५०.०	५०	३०००.०	
१.३	रिक्सा तथा ठेला	५०.०	१५०.०	१०	२०००.०	
२	स्थानीय सडक पूर्वाधार सेवा शुल्क (बार्षिक)	१५००.०	१०००.०	५०	१२५०००.०	
३	पूर्वाधार सेवा शुल्कः स्थानीय सडक पूर्वाधार (दैनिक)		३०.०	२१९००	६५७०००.०	
४	ऐलेनी तथा गुठी जग्गामा बनेको घरको सेवा शुल्क (बार्षिक)	१०००.०	१०००.०	४५	९०००.०	
जम्मा					**९३४०००.०**	

६.१.६ विज्ञापन करको प्रस्तावित प्रक्षेपणः

विज्ञापन कर		दर		मात्रा बर्ग फिट		
१	विज्ञापन कर (प्रति बर्ग फिट का दरले)	४०।०		१००००	४००००.०	

६.१.७ मनोरञ्जन करको प्रस्तावित प्रक्षेपणः

मनोरञ्जन कर		प्रस्तावित दर रु औषत		जम्मा संख्या बार्षिक	प्रक्षेपित रकम रु	कैफियत
		सावरी सूचिकृत/दर्ता शुल्क रु (सुरुमा एक पटक मत्र)	जम्मा कारोवार मात्रा वा दर रु			
१	नगरपालिका क्षेत्र भित्र संचालन हुने सिनेमा हल					
१.१	नगरपालिका क्षेत्र भित्र संचालन हुने सिनेमा हलहरूबाट कुल सिट संख्याको ३५ प्रतिशत सिटलाई पुरा सिट संख्या मानि प्रत्येक टिकटमा लाग्ने प्रवेश शुल्कको ।	७०००.०	२५०००००	५ प्रतिसतले	१२५०००.०	
१.२	१.१ मा उल्लेख भए बमोजिम प्रति टिकटमा मनोरञ्जन कर लिईने व्यवस्था नभए सम्मका लागि बार्षिक					
२	सांकृतिक प्रदर्शन हल, नाच घर, दोहोरी संगीत, गजल सांझ, डान्स सेन्टर	५०००.०	३५००.०	५	२२५००.०	
३	मनोरञ्जन सामाग्रि प्रदर्शनि, सांस्कृतिक तथा सांगितिक कन्सर्ट, जादु, सर्कस, चटके र मेला आयोजना स्थलमा मनोरञ्जन कर वापत अनुमतिका लागि गरीने सिफारीसका दस्तुरका अतिरीक्त (प्रत्येक दिन)	१०००.०	५००.०	२०	११०००.०	
४	ट्रेकिङ, कायाकिङ्ग, प्याराग्लाईडिङ्ग, क्यानोनिङ्ग, बन्जि जम्प, जिपफ्लायर, च्याफ्टिङ, सेवा लगायत अन्य जल तथा स्थलमा सञ्चालन हुने नविन पर्यटकीय सेवा तथा साहसिक खेलको शुल्क	२५००.०	५०००.०	१५	७७५००.०	
जम्मा					२३६०००.०	

६.१.८ बहाल बिटौरी कर तथा शुल्कको प्रस्तावित प्रक्षेपण

बहाल विटौरी कर				
क.सं.	विवरण	करको दर रु	क्षेत्रफल (बर्ग फिट)	जम्मा रु
१	**घर तथा जग्गा जमिन साथै भवन तथा सभाहलको**			
१.१	नगरपालिका क्षेत्र भित्रका पर्ति, ऐलेनी जग्गामा कानून बमोजिम गाउंपालिका आफैले अस्थायी टहरा वा छाप्रा निर्माण गरी अस्थाई पसल तथा व्यवशायको लागि उपलब्ध गराएकोमा प्रति महिना प्रति बर्गफुट	५.०	३०००	१५०००.०
१.२	नगरपालिका क्षेत्र भित्रको पर्ति, ऐलेनी जग्गामा कानून बमोजिम गाउंपालिका आफैले नयाँ पक्कि भवन निर्माण गरी अस्थाई पसल तथा व्यवशाय वा आवासको लागि उपलब्ध गराएकोमा प्रति महिना प्रति बर्गफुट	१०.०	२५००	२५०००.०
१.३	नगरपालिका क्षेत्र भित्रको पर्ति, ऐलेनी जग्गामा कानून बमोजिम गाउंपालिका आफैले अस्थायी टहरा वा छाप्रा निर्माण नगरी कुनै व्यक्ति वा सस्थालाई अस्थाई पसल तथा व्यवशाय वा अन्य प्रयोजनका लागि उपलब्ध गराएकोमा प्रतिमहिना प्रति बर्गफुट	३.५	२०००	७०००.०
१.४	नगरपालिका क्षेत्र भित्रको पर्ति, ऐलेनी जग्गामा गाउँपालिकाको अनुमति वेगर छाप्रा तथा टहरा निर्माण गरी वा नगरी कुनै व्यक्ति वा संस्थाले अस्थाई रुपमा पसल तथा अन्य प्रकारका कृषि लगायतको व्यवशाय वा अन्य प्रयोजनका लागि प्रयोग गरकोमा नियमानुसार कानूनी प्रकृयामा ल्याउने कार्यको सुरुवात संगै प्रतिमहिना प्रति रोपनी	२००.०	५००	१००००.०
१.५	निम्न बमोजिमका स्थानका सरकारी जमिनमा घर व्यवसाय बनाएका अस्थायी बसोबास गर्नेहरु बाट बार्षिक रुपमा निम्न बमोजिमको बहाल बिटौरी कर संकलन गरिने छ ।			
१.५.१	गुप्ते देउराली क्षेत्रका प्रतिघर तथा व्यवसाय	३५००.०	५	१७५००.०
१.५.२	सेवारो चौक क्षेत्रका प्रतिघर तथा व्यवसाय	१५००.०	६	९०००.०
१.५.३	तेर्से क्षत्रका प्रतिघार तथा व्यवसाय	५००.०	५	२५००.०
१.५.४	छातेढुंगा क्षेत्रका प्रतिघर तथा व्यवसाय	२०००.०	७	१४०००.०
१.५.५	भालुगौंडा क्षेत्रका प्रतिघर तथा व्यवसाय	१५००.०	८	१२०००.०
१.५.६	काफ्लेपाटी क्षेत्रका प्रतिघर तथा व्यवसाय	९०००.०	९	८१०००.०
१.५.७	बलुडांडा देखि गुरासे क्षेत्रका प्रतिघर तथा व्यवसाय	७५००.०	१०	७५०००.०
१.५.८	ठूलोफेदी क्षेत्रका प्रतिघर तथा व्यवसाय	२५०००.०	५	१२५०००.०
१.६	नगरकार्यपालिका, वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य चौकि वा गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेका सभाहलहरू कुनै अन्य संघ संस्था तथा कार्यालयलाई कार्यक्रम गर्नकालागि भाडामा दिदा देहाय बमोजिमको दैनिक भाडा दर लाग्नेछ	१५००.०	१२५	१८७५००.०
जम्मा				**६७०५००।०**

क.सं.	विवरण	करको दर	संख्या/पटक	जम्मा रु
२	**नगरपालिकाको स्वमित्व वा संरक्षणमा रहेका मेसिन, औजार तथा उपकरणको भाडा दर**			
२.१	टिपर: इनधन र दैनिक चालक भत्ता बाहेक नगर क्षेत्र भित्र (दैनिक)	४५००.०	७०	३१५०००.०
२.२	ब्याकहु लोडर: इनधन र दैनिक चालक भत्ता बाहेक नगर क्षेत्र भित्र (प्रति घण्टा)	२२००.०	७५	१६५०००.०
२.३	ट्याक्टर :इनधन र दैनिक चालक भत्ता बाहेक नगर क्षेत्र भित्र (प्रति ट्रिप)	१५००.०	६०	९००००.०
२.४	ट्याक्टर :इनधन र दैनिक चालक भत्ता बाहेक नगर क्षेत्र भित्र (प्रति घण्टा)	१०००.०	७५	७५०००.०
२.५	प्रोजेक्टर (प्रति दिन)	१०००.०	३०	३००००.०
२.६	स्पीकर (Woofer) (प्रति दिन)	५००.०	३०	१५०००.०
२.७	सेफ्टी टैंकी साफाई मेसिन: इनधन र दैनिक चालक भत्ता बाहेक नगर क्षेत्र भित्र (प्रति सेफ्टी टैंकी)	४०००.०	३०	१२००००.०
२.८	सेफ्टी टैंकी साफाई मेसिन: इनधन र दैनिक चालक भत्ता बाहेक नगर क्षेत्र बाहिर १० कि.मि. क्षेत्र सम्म (प्रति सेफ्टी टैंकी)	५०००.०	३०	१५००००.०
२.९	सेफ्टी टैंकी साफाई मेसिन: इनधन र दैनिक चालक भत्ता बाहेक नगर क्षेत्र बाहिर अधिकतम २० कि.मि. क्षेत्र सम्म (प्रति सेफ्टी टैंकी)	६०००.०	३०	१८००००.०
जम्मा				**११४०००.०**
कुल जम्मा				**१८१०५००.०**

६.१.९ प्राकृतिक स्रोत तथा कवाडिका सामान साथै गौण उत्पादनको बिक्रि तथा उपयोग करको प्रस्तावित प्रक्षेपण

प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर					
क.सं	**प्राकृतिक स्रोत**	**प्रस्तावित औषत दर रु**	**जम्मा अनुमानित मात्रा**	**प्रक्षेपित रकम रु**	**कैफियत**
१	माटो, ढुँङ्गा, गिट्टि, बालुवा लगायत (प्रति क्यू.फि.)	८.०	५०००००	४०००००.०	
२	काठ तथा काठ बाट बनेका फर्निचर लगायतका सामाग्रि				
२.१	दाउराकालागि प्रयोग हुने कटानी भएका कुकाठ, बांस, जराजुरी साथै गोलिय र भिनियरा समेत विक्रि तथा निकासी (प्रति के.जी.)	०.२५	६०००००	१५००००.०	
२.२	काठ बाट बनेका फर्निचर, ठेकी, भेनियार लगायतका सवै प्रकारका सामान विक्रि मूल्यको (%)	१.७५	५०००००	८७५००.०	
३	जडीबुटी (प्रति के.जी.)	२०	२५००	५००००.०	
४	जीवजन्तुको छाला, उन, हाड, सिड. लगायत	२५.०	२५०	६२५०.०	

५	जिउदो जीवजन्तु तथा माछामासु	६०.०	१५००	९००००	
५.१	जिउदो भेडा, बाख्रा, खसि बोका (प्रति गोटा)	५०.०	१५००	७५०००	
५.२	माछा, मासु प्रति के.जी	१५.०	५०००	७५०००	
६	घाँस तथा खर विक्रि तथा निकासी प्रति के.जी.	१.५०	२००००	३००००	
७	अन्न, दलहन, तेलहन, मसाला, तरकारी तथा साग सब्जि बालि प्रति के.जी	०.२५	५००००	१२५००.०	
८	दुध तथा दुध बाट बनेका पदार्थ विक्रि मूल्यको (प्रतिसत)	०.५०	१०००००	५००००	
९	मौरी तथा भिरमौरीको मह (प्रति के.जी)	१०.०	५००	५०००.०	
१०	सुपारी प्रति के.जी	२.५०	०	०.०	
११	टपरी लगायतका स्थानीय सिप र प्रविधिमा आधारित चिज बस्तु विक्रि मूल्यको (प्रतिसत)	०.५०	१००००००	५०००.०	
१२	कांस, पित्तल, तामा तथा तीनका सामाग्रि (प्रति के.जी)	११०.००	१५००	१६५०००.०	
१३	अन्य खनिज पदार्थ बा तीनबाट बनेका सामाग्रि (प्रति के.जी)	२५.००	१५००	३७५००.०	
१४	खोटो (प्रति के.जी)	५.००	५००	२५००.०	
१५	उन तथा धोगो बाट बनेका राडि, पाखि, गलैचा तथा ढाका टोपी समेत (प्रति गोटा)	२००.००	३०००	६००००.०	
१६	बांस तथा बेतबांस, बाबियो तथा लोक्ताले बनेका सामाग्रि (प्रति गोटा)	३.००	१५००	४५००.०	
१७	बांस (प्रति गोटा)	१.५०	५००००	७५०००.०	
१८	बाबियो तथा लोक्ता (प्रति के.जी)	०.१५	५०००	७५०.०	
१९	ढुंगाको स्लेट (प्रति बर्ग फुट)	१.५०	१००००	१५०००.०	
२०	सालको बियां तथा सल्लाको सिम्टा (प्रति के.जी)	१.००	२०००	२०००.०	
२१	रुद्राक्ष (प्रति के.जी)	५.००	२५०	१२५०.०	
२२	पत्थर कोईला तथा ब्रिगेड कोइला (प्रति के.जी)	१.००	५००	५००.०	
२३	गार्नेट ब्लाडर (प्रति के.जी)	२२.००	२५००	५५०००.०	
२४	नेपाली कागज (प्रति हजार)	२५०.००	२५००	६२५०००.०	
२५	लोड सल्लाको पात (प्रति के.जी)	१०.००	१००००	१००००.०	
२६	सुर्ती (प्रति के.जी)	२.००	०	०.०	
२७	कवाडी सामानः पुन प्रशोधन गरी वा नगरी प्राथमिक वा दित्तीय कच्चा पदार्थको रुपमा प्रयोगमा आउने समेतका				
२७.१	कवाडी सामान (प्रति के.जी)	०.५०	३५०००	१७५००.०	
२७.२	कवाडी सामान (प्रति गोटा)	०.२५	५०००००	१२५०००.०	
जम्मा				**७८१२७५०.०**	

ढुंगा, गिट्टि तथा बालुवाको ४० प्रतिसत प्रदेश सरकारलाई			१६००००.०	
नगरपालिकाको मात्र जम्मा			**६२१२७५०.०**	

६.१.१० साप्ताहिक हाटबाजार कर तथा शुल्कको प्रस्तावित प्रक्षेपण

साप्ताहिक हाटबजार करः				
क.सं.	**विवरण**	**प्रस्तावित रु**	**जम्मा संख्या (प्रति दिन)**	**प्रक्षेपित रकम रु**
१	माछा, मासु तथा अण्डा विक्रि गर्ने पसल सम्बन्धी प्रति गोटा	८५.०	१५	१२७५.०
२	जिउदो पशुपन्छी बिकि गर्ने (आन्तरिक खपत तथा प्रयोजनका लागि प्रति गोटा)	१५०.०	१५०	२२५००.०
३	तरकारी तथा फलफूलसँग सम्बन्धित व्यवसायमा (प्रति व्यवसाय)	२५.०	२०	५००.०
४	खाद्य तथा पेय पदार्थ सँग सम्बन्धित (प्रति व्यवसाय)	२५.०	२५	६२५.०
५	चिया पत्ति तथा जडिबुटी (प्रति व्यवसाय)	२०.०	२०	४००.०
६	कपडा तथा जुत्ता चप्पलसँग सम्बन्धि व्यवसायमा	२५.०	१५	३७५.०
७	परम्परागत सिप सँग सम्बन्धित व्यवसाय	१५.०	१५	२२५.०
८	विउ विजन तथा विरुवा बेच्ने पसल	१२.०	१०	१२०.०
९	अन्य व्यवसायसँग सम्बन्धित कर (प्रति व्यवसाय)	३५.०	१५	५२५.०
जम्मा प्रति हप्ता				**२६५४५.०**
७५ प्रतिसत सफलता प्राप्त हुने अनुमानका आधारमा				**१९९०८.८**
महिना मा ४ दिनका दरले जम्मा बार्षिक			५२	**१०३५२५५.०**

६.१.११ पार्किङ शुल्कको प्रस्तावित प्रक्षेपण

सवारी पार्किङ्ग सेवा शुल्क				
क.सं.	सावारी साधनको प्रकृति	प्रति दिन प्रति गोटा	जम्मा संख्या बार्षिक	प्रक्षेपित रकम रु
१	स्वदेशी सवारीका साधन	२०.०	२५५५०	५११०००.०
२	बिदेशी सावारीका साधन	७५.०	३६५०	२७३७५०.०
जम्मा				**७८४७५०.०**

६.१.१२ पर्यटन शुल्कको प्रस्तावित प्रक्षेपणः

पर्यटन शुल्क				
क.सं	शिर्षक	प्रति दिन प्रति गोटा	जम्मा संख्या बार्षिक	प्रक्षेपित रकम रु
१	स्वदेशी पर्यटककालागि प्रवेश शुल्क प्रति व्यक्ति	१०.०	१७०००	१७००००.०
२	स्वदेशी विद्यार्थि पर्यटककालागि (अध्ययन भ्रमण) प्रति व्यक्ति	५.०	७५००	३७५००.०

३	विदेशी पर्यटककालागि पर्यटन शुल्क प्रति व्यक्ति (भारत बाट आउने)	२०.०	२५००	५००००.०
४	विदेशी पर्यटक (भारत बाहेककाको हकमा प्रति व्यक्ति	५०.०	२५०	१२५००.०
५	विदेशी विद्यार्थि पर्यटककालागि (अध्ययन भ्रमण) प्रतिव्यक्ति	२५.०	२००	५०००.०
जम्मा				**२७५०००.०**
७५ प्रतिसत सफलता प्राप्त हुने अनुमान				**२०६२५०.०**

६.१.१३ दस्तुर, सिफारिस, दर्ता तथा सेवा शुल्कको प्रस्तावित प्रक्षेपणः

६.१.१३.१ शुल्क तथा दस्तुर

क.सं.	आवश्यक विवरण तथा कागजात प्रमाणित	प्रस्तावित औषत दर रु	जम्मा अनुमानित संख्या	प्रक्षेपित रकम रु	कैफियत
१.१	**शुल्क तथा दस्तुर**				
१.१.१	निवेदन दर्ता शुल्क तथा दस्तुर (सवै प्रकारका)	३५.०	४५००	१५७५००.०	
१.१.२	व्यापारी, व्यवसायिलाई दिईने सवै प्रकारका प्रमाण पत्र दस्तुर (लागतको आधारमा) प्रति गोटा	२५०.०	७५०	१८७५००.०	
१.१.३	घर नक्सा पास किताव, लेआउट, सर्जमिन, परिक्षण, प्रतिलिपि समेतको दस्तुर प्रति गोटा	५००.०	५००	२५०००.०	
१.१.४	घर नक्सा पास दस्तुर (प्रति बर्ग फुट)	४.०	७०००००	२८००००.०	
१.१.५	घर नक्सा नामसारी दस्तुर (नक्सा पाख गर्दा लाग्ने दस्तुरको प्रतिसतले)	२५.०	३५	८७५.०	
१.१.६	घरबाटो प्रमाणीत सिफारिस (राजिनामा पास तथा रजिष्ट्रेसन र धितो बन्धक समेतकालागि) दस्तुर न्यूनतम	१५०.०	५००	७५०००.०	
१.१.७	घर अभिलेखिकरण शुल्क	२५००.०	१०००	२५००००.०	
१.१.८	नाम, उमेर, थर लगायतको संसोधन	३००.०	१००	३००००.०	
१.१.९	नाता प्रमाणित	३५०.०	१५०	५२५००.०	
१.१.१०	कन्सुलरकालागि आवश्यक विवरण तथा कागजात प्रमाणित	७५०.०	१००	७५०००.०	
१.१.११	सवै प्रकारका सरजमिन (घर नक्सा पास सर्जमिन बाहेक)	५००.०	१५०	७५०००.०	
१.१.१२	गाउँपालिकाले उपलब्ध गराउने अन्य प्रमाण-पत्र (व्यवशाय तथा सेवा संग सम्बन्धित)	७५०.०	२००	१५००००.०	
१.१.१३	सम्पति तथा आयश्रोत साथै हैसियत मूल्याङ्कन शुल्क				
१.१.१३.१	आयाश्रोत मुल्यांकन सेवा शुल्क प्रतिलाख	५०.०	५०००	२५००००.०	

१.१.१३.२	सम्पति तथा हैसियत मूल्यांकन सामान्य प्रयोजनकालागि	९००.०	७५	६७५००.०	
१.१.१४	विभिन्न रसिद, व्यक्तिगत घट्ना लगायतका प्रतिलिपि शुल्क	५०.०	१००	५०००.०	
१.१.१५	न्यायीक समितिले मेलमिलाप गराए बापत मुद्धाको प्रकृति हेरी (न्यायीक समितिको निर्णय बमोजिम हुने)	१०००.०	५०	५००००.०	
१.१.१६	घरपालुवा कुकुर दर्ता शुल्क प्रति गोटा	२५०.०	२५	६२५०.०	
१.१.१७	अन्य सवै प्रकारका नक्कल तथा प्रतिलिपि प्रमाणित दस्तुर	३००.०	१००	३००००.०	
१.१.१८	अन्य प्रकार दस्तुरको हकमा प्रकृति हेरी गा.पा. निर्णय बमोजिम	७५०.०	१००	७५०००.०	
जम्मा				**६८३७१२५.०**	
८० प्रतिसत सफलता प्राप्त गर्न सकिने अनुमानका आधारमा				**५४६९७००.०**	

६.१.१३.२ सिफारिस शुल्क

सिफारिस शुल्क हरू					
क.सं.	**विवरण**	**प्रस्तावित औषत दर रु**	**जम्मा अनुमानित संख्या**	**प्रक्षेपित रकम रु**	**कैफियत**
१.२.१	घर जग्गा सम्बन्धीका सवै खाले सिफारीस (घरजग्गा कायम र निर्माण सम्पन्न समेत) शुल्क प्रति गोटा	४००.०	५००	२००००.०	
१.२.२	जगा जमिन तथा घरको चर किल्ला सिफारीस तथा प्रमाणित	१५००.०	२५०	३७५०००.०	
१.२.३	घर जग्गा नामसारी सिफारीस	६५०.०	५०	३२५००.०	
१.२.४	मोही नामसारी तथा मोही बाँडफाँड सिफारीस	७००.०	१०	७०००.०	
१.२.५	मोही लगत कट्टा सिफारीस	७५०.०	१५	११२५०.०	
१.२.६	अपुताली सिफारीस दस्तुर	२०००.०	५	१००००.०	
१.२.७	हकभोग तथा जोतभोग तथा छुट दर्ता सिफारीस	७५०.०	२५	१८७५०.०	
१.२.८	घरजग्गा रजिष्ट्रेसन पासकालागि गरिने सिफारिस (मूल्यांकन रकमको प्रतिसतले)	०.२५	२५००००००	६२५००.०	
१.२.९	अमिन बाट गरीने सवै प्रकारका सिफारीसहरू	१०००	२५०	२५००००.०	
१.२.१०	बसोवास प्रमाणीत	५००.०	६५	३२५००.०	
१.२.११	घर कोठा खोल्ने दस्तुर	३००.०	७	२१००.०	
१.२.१२	वीमा प्रयोजनका लागि गरिने आगलागि समेतका सवै खाले सिफारिस	७५०.०	१५	११२५०.०	

१.२.१३	नागरीकता सँग सम्बन्धित सिफारीस	३५०.०	२५०	८७५००.०	
१.२.१४	पञ्जिकरण सँग सम्बन्धी दर्ता तथा प्रमाणीत सिफारीस	१५०.०	१५०	२२५००.०	
१.२.१५	व्यक्तिसँग सम्बन्धित सिफारीस (उल्लेखित सिफारीसमा सर्जमिन गर्न परेमा सो को दस्तुर पुन लाग्ने छ)	३००.०	१००.०	३००००.०	
१.२.१६	उद्योग दर्ताकालागि अन्य कार्यालय वा निकायमा गर्ने सिफारीस शुल्क	१५००.०	२५	३७५००.०	
१.२.१७	ब्यापार ब्यवशाय दर्ताकालागि अन्य कार्यालय वा निकायमा गर्ने सिफारीस शुल्क	१५००.०	३५	५२५००.०	
१.२.१८	निजी शिक्षण संस्था, तालिम तथा प्रशिक्षण केन्द्र दर्ता लगायत शिक्षा तथा शैक्षिक उन्नयन संग सम्बन्धित अन्य कामका लागि अन्य कार्यालयमा गरिने सिफारिस शुल्क	१५००.०	१०	१५०००.०	
१.२.१९	विभिन्न संघसस्था दर्ता लयागत अन्य कार्यकालागि गरिने सिफरिस	२५०.०	१५	३७५०.०	
१.२.१९.१	बैक लगायतका अन्य कार्यलयकालागि गरिने सिफारिस	२५०.०	१००	२५०००.०	
१.२.२०	विद्युत, खानेपानी लगायतका अन्य सिफरिस	५००.०	१५०	७५०००.०	
१.२.२१	अन्य सवै प्रकारका सिफारिस	७५०.०	५०	३७५००.०	
जम्मा				**१३९९१००.०**	
८० प्रतिसत सफलता प्राप्त हुने अनुमानका आधारमाा				**१११९२८०.०**	

६.१.१४ दण्ड सजाया, जरिमाना तथा कर छुटको प्रस्तावित प्रक्षेपणः

दण्ड सजाय तथा जरिमाना:					
सि. न.	**विवरण**	**प्रस्तावित रु**	**जम्मा अनुमानित संख्या**	**प्रक्षेपित रकम रु**	**कैफियत**
१	३५ दिन भित्र दर्ता भएका व्यक्तिगत घटना	०.०		०.०	
२	३५ दिन नाघि दर्ता हुने व्यक्तिगत घटना	३००.०	५०	१५०००.०	
३	नगरपालिकालले तोकेको निशेधित क्षेत्र तथा छिमेकिलाई असर पर्ने गरी घर छेउ, चोक लगायतका क्षेत्रमा फोहोर फाल्नेका हकमा	५००.०	५०	२५०००.०	
४	निशेधित प्लास्टिक बिक्रि बितरण गर्नेको हकमा	७५०.०	५०	३७५००.०	
५	कान्जि हाउस तथा छाडा पशुपन्छी नियन्त्रण (जथाभावी चौपाय छाड्नकालागि निषेध गरिएका क्षेत्र भित्र चौपाय छोड्नेका हकमा प्रतिदिन प्रति चौपाय)	१२५.०	१००	१२५००.०	
६	भूमिकर/मालपोत बब्यौता (प्रतिसतले)	१०.०	२५०००.०	२५०००.०	
७	सम्पति कर बक्यौता (प्रतिसतले)	५.०	२०००००.०	१००००.०	

८	झुट्टा विवरण पेश गर्नेकालागि	७५०.०	१०	७५००.०	
९	म्याद भित्र सम्पति विवरण उपलब्ध नगराउने प्रतिसतले	१०.०	१५०००००	१५००००.०	
१०	अर्कालाई अप्ठेरो पार्ने नियतले रुख, पर्खाल लगाउने, घर टहरा निर्माण गर्ने	२५००.०	१०	२५०००.०	
११	सवै प्रकारका पसल तथा व्यवशाय खोली गाउँपालिकामा दर्ता नगरी अनुमति बेगर सञ्चालन गरिरहेको	२५०.०	१००	२५०००.०	
१२	सार्वजनिक बाटो लागायत सांधसधिंयारीलाई बाधा अवरोध पुग्ने गरी ढल, नाला, चर्पि, सेफ्टि टैंकि बनाउनेलाई	५०००.०	१०	५००००.०	
१३	इजाजत बेगर सार्वजनीक स्थान, बाटो, घोडेटो, गोरेटो घेर्ने, निषेधित क्षेत्र भित्र गाई बस्तु बांध्ने, माटो, गिटी बालुवा तथा ढुंगा लगायतका सामान राखि आफ्नो प्रयोगमा ल्याउने लाई	१०००.०	७	७०००.०	
१४	विना अनुमति सार्वजनिक सम्पतिको हानि नोक्सानी, अतिक्रमण वा अपचलन गर्ने,	३०००.०	१०	३००००.०	
१५	विना अनुमति सार्वजनिक जग्गामा वा त्यस्तो जग्गा मिचि घर, टहरा आदी निर्माण गर्ने	५०००.०	१०	५००००.०	
१६	कुनै किसिमका यन्त्र उपकरण जोडि वा कुनै उपकरण वा मनोरञ्जनका साधन द्वारा छर छिमेक वा समाजमा शान्ति भङ्ग हुने कृयाकलाप गर्नेलाई	५००.०	१०	५०००.०	
१७	पशलहरूमा मूल्य सूची नराख्नेलाई	२५०.०	३०	७५००.०	
१८	आफ्नो नाममा रहेको खेति योग्य जग्गा जमिन नगरपालिकाको अनुमति बिना बांझो राख्नेलाई प्रति आना प्रति बर्ष रु	५०.०	२५००	१२५०००.०	
१९	नगरपालिकाको अनुमति बिना पिच वा कालोपत्रे सडक काटेमा सडक पिच वा कालोपत्रे गर्दा लाग्ने लागत पुरै तथा उक्त लागतको (प्रतिसत)	१००.०	१०००००	१०००००	
२०	नगरपालिकाको अनुमति बिना जग्गा प्लटिड. गरेमा उक्त प्लटिड. क्षेत्रको जग्गाको किन बेच रोब्का सहित	१००००.०	५	५००००.०	
२१	निशेधित क्षेत्र बाट ढुंगा, गिटि, बालुवा, माटो लगायतका चिज बस्तु निकालेमा	३५००.०	१५	५२५००.०	
जम्मा				**८९९५००.०**	
अनुमानको ६० प्रतिसतले				**५३९७००.०**	

६.२. जम्मा आय प्रक्षेपणको संक्षिप्त विवरण

यस अध्ययनलाई संघीय तथा प्रदेश सरकाका वर्तमान ऐन कानून, नीति निर्देशन साथै फुङ्लिङ नगरपालिकाको बस्तुगत अवस्थाको अध्ययनका साथ राजश्वका क्षेत्रहरूलाई फराकिलो पार्दै समय सापेक्ष रुपमा अगाडि बढाउने प्रयास गरिएको छ । यय नगरपालिकाको राजश्व परामर्श समिति लगायत नगरपालिकाका प्रमुख, उपप्रमुख, वडाअध्यक्ष,

कार्यपालिकाका सदस्य, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, सरोकारवाला शाखाका जिम्मेवार कर्मचरीज्यूहरू संगको छलफल लगायत स्थानीय सरोकारवालाको राय सुझाव साथै चालु आवको कर तथा राजश्वको अवस्था र विगतको प्रयास समेतका आधारमा वर्तमान भू-धरातलीय यथार्थतालाई केन्द्र विन्दुमा राखेर राजश्वको अध्ययन र प्रक्षेपण गर्दा यस फुङ्लिङ नगरपालिकाको आन्तरिक आम्दानीको सवै भन्दा ठूलो श्रोत (५७.१६ %) सम्पति कर नै देखिएको छ भने दास्रोमा प्राकृतिक श्रोत उपयोग कर (९.९८ %) र तेश्रोमा शुल्क तथा दस्तुर (घर नक्सा पास दस्तुर समेत) (८.७९ %) रहेको देखिएकोछ । विद्यमान फुङ्लिङ नगरपालिकाको कुल भूभागलाई अध्ययन गरी उत्पादनमुलक क्षेत्रमा प्रयोग भई रहेको कुल जग्गा जमिनको ७५ % बाट मात्र पनि तोकिएको सम्पति कर तथा भूमिकर (मालपोत) असुलि गर्न सके तथा आयको क्षेत्रलाई थप फराकिलो, व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन सके पहिलेको तुलनमा कम्तिमा पनि प्रथम बर्षमा कम्तिमा १०० प्रतिसत भन्दा बढिले थप बृद्धि हुन सक्ने अवस्था देखिएको छ ।

यस नगरपालिकाले सर्वसाधारण नगरबासी लगायतका सरोकारवालालाई जती सरल, पारदर्शि र समय बद्ध सेवा प्रवाह गर्न सक्दछ साथै विकास निर्माणका क्षेत्रमा स्थानीय जनसहभागिता गराएर विश्वास आर्जन गर्न सक्छ त्यतिनै आन्तरिक रुपमा सवल र सक्षम हुन सक्ने अवस्था देखिन्छ । विगतको अभ्यासलाई समेत दृष्टिगत गर्दा स्थानीय जनप्रतिनिधिको अग्रसरतामा विकास निर्माणका कार्यलाई सार्थक जनसहभागिता मार्फत समेत सञ्चालन तथा कार्यान्वनय गर्न सके प्रति वडा कम्तिमा १० लाखका दरले ११ वटा वडा बाट मात्र कुल १ करोड १० लाख बराबरको जनशहभागित जुट्न सक्ने र स्थानीय स्तरमा गैर राजश्वको आय आर्जनको दरिलो आधार निर्माण हुन सक्ने अवस्था समेत देखिएको छ । उपभोक्ता लागत सभहागितालाई गैर राजश्व अन्तरगतको आन्तरिक आयको रुपमा स्वीकारेर यस अध्ययनमा समाबेस गरिएको छ । यस नगरपालिकाले वर्तमान संविधान, संघीय तथा प्रदेश कानून र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले स्थानीय तहलाई प्रक्षेपण गरेको आधिकारका क्षेत्र भित्र रहेर आफ्ना आवश्यकता बमोजिमका स्थानीय ऐन, नियम, निर्देशिका साथै कार्यविधि निर्माण बाट निर्धारण हुने स्थानीय तहको सेवा प्रवाह र प्रशासनिक क्षमताको विस्तार समेतलाई ध्यानमा राखि विषयगत क्षेत्रका आधारमा कुल आय प्रक्षेपणको विवरण तयार गरिएको छ । जस अनुसार कुल आन्तरिक आयमा विभिन्न विषयगत क्षेत्रको कर राजश्व तर्फ कर तथा गैरकर बाट कुल रु ६,२२,३६,२४२।४० र उपभोक्ता लागत सहभागिता तर्फ रु १,१०,००,०००।० गरी कुल रु ७,३२,३६,२४२।४० बराबरको आन्तरिक आय हुन सक्ने अनुमान गरिएकोछ भने यो अध्ययनका आधारमा कार्यान्वयनमा आउने आधार बर्ष पछी क्रमस १५, १२ र त्यस पछिका बर्षहरूमा १०-१० % ले कर तथा गैरकर राजश्व बृद्धि हुँदै जाने आनुमानका आधारमा आ.व. २०८२/८३ सम्ममा यो रकम बृद्धि भई उपभोक्ता लागत सहभागिता समेत गरी बार्षिक रुपमा रु ११,४१,३१,४७९।० आन्तरिक आय हुने अनुमान गरिएको छ । जसको विस्त्रित विवरण तालिका नं. ६.१.१५ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

कर प्रक्षेपणका मूख्य सिद्धान्त :

- नगरपालिकाको बस्तुगत विवरण, सरोकारवाला संगको छलफल र स्थालगत अवलोकन तथा अध्ययन बिबरण बाट देखिएका संभावनामा आधारित रहि कानूनी तथा व्यवहारगत अवस्थालाई समेत ध्यानमा राखिएको
- संबिधान, संघीय तथा प्रदेश ऐन कानून साथै स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन ले स्थापित गरेका मूल्य र मान्यता बमोजिम जस्ले बढी आय गर्छ र सेवा उपभोग गर्छ त्यसैले बढी कर तिर्छ भन्ने सिद्धान्तका आधारमा प्रगतिशिल कर प्रणाकिो अवलम्बन गर्ने प्रयास गरिएको
- वास्तविक रुपमा करको दायरामा ल्याउनु पर्ने तर आयआर्जनको हिसावले सारै कमजोर अवस्थामा रहेका नगरपालिकाबासीलाई न्यून करको दायरामा राखिएको
- सवै क्षेत्र र तहलाई करको दायरामा समेट्ने प्रयास गरिएको
- आधारभुत तहका बस्तु र सेवामा कम भन्दा कम कर भार निर्धारण गर्ने प्रयास गरिएको
- यस नगरपालिकाले आ.व. २०७७/७८ सम्म अवलम्बन गरेका कर तथा राजश्व निर्धारण र प्रक्षेपणलाई आधार सन्दर्भ सामाग्रिको रुपमा स्वीकारिएको

- नगरपालिकाले सङ्कलन गर्ने वा गर्न पाउने तर त्यसको हिस्सेदारी प्रदेश सरकार समेत रहने गरी भएको प्रदेश आर्थिक ऐनमा भएको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गरी आन्तरिक आयको प्रक्षेपण गरिएको तर नगरपालिकाले उठाएर प्रदेश सरकार लाई समेत हुने र प्रदेश सरकार बाट उठाएर राजश्व बॉडफॉड बाट यस नगरपालिकालाई प्राप्त हुने आयलाई यस भित्र समावेश नगरिएको
- सवै नगरपालिकाबासीलाई नगरपालिकाको समग्र विकासमा अपनत्व सृजना गराउने प्रयास गरिएको
- यस अध्ययनका आधारमा निर्धारण गरिएको करका दायरा र दरहरू कार्यान्वयनमा आउने आधार बर्ष २०७८/७९ र स्थानीयबासि कमस करको दायरमा आउँदै जाने साथै करका दरबन्दिमा समेत समयानुकुल परिमार्ज हुँदै जाने भएकाले त्यस पछिको प्रथम बर्षमा १५ %, दाश्रो बर्षमा १२ % र त्यस पछिका सवै बर्षहरूमा १०-१० % का दरले कर तथा गैरकर राजश्वको बृद्धि हुँदै जाने अनुमानका आधारमा ५ बर्षको प्रक्षेपण गरिएको

तालिका नं.६.१.१५: आन्तरिक आयको संक्षिप्त विवरण:

आ.व. २०७८।७९ देखि २०८२।८३ सम्मका लागि आन्तरिक आयको प्रस्तावित प्रक्षेपण								
		बार्षिक अनुमानित आन्तरिक आय						
क.सं.	आय स्रोतका क्षेत्र	आ.व. २०७८/७९	%	आ.व. २०७९/८० (१५%)	आ.व. २०८०/८१ (१२ %)	आ.व. २०८१/८२ (१० %)	आ.व. २०८२/८३ (१० %)	५ बर्षको जम्मा आम्दानी रु
१	सम्पति कर	३५५७५८६३.८	५७.१६	४०९१२२४३.३	४५८२१७१२.५	५०४०३८८३.८	५५४४४२७२.१	२२८१५७९७५.५
२	भुमिकर (मालपोत)	१६४२६२३.६	२.६४	१८८९०१७.१	२११५६९९.२	२३२७२६९.१	२५५९९९६.०	१०५३४६०५.१
३	घर तथा जग्गा जमिन साथै मेसिनरी तथा उपकरण बहाल कर	९२१४००.०	१.४८	१०५९६१०.०	११८६७६३.२	१३०५४३९.५	१४३५९८३.५	५९०९१९६.२
४	उद्योग, व्यापार तथा सेवा व्यवाशाय							०.०
४.१	उद्योग व्यवाशाय (दर्ता शुल्क समेत)	३४१८००.०	०.५५	३९३०७०.०	४४०२३८.४	४८४२६२.२	५३२६८८.५	२१९२०५९.१
४.२	व्यापार व्याशाय (दर्ता शुल्क समेत)	२१०३१२०.०	३.३८	२४१८५८८.०	२७०८८१८.६	२९७९७००.४	३२७७६७०.५	१३४८७८९७.४
४.३	व्यवसायिक बिशेषज्ञ सेवा (दर्ता शुल्क समेत)	२९०३२५०.०	४.६६	३३३८७३७.५	३७३९३८६.०	४११३३२४.६	४५२४६५७.१	१८६१९३५५.२
५	सवारी साधन कर तथा पूर्वाधार शेवा शुल्क (सूचीकरण शुल्क समेत)	९३४०००.०	१.५०	१०७४१००.०	१२०२९९२.०	१३२३२९१.२	१४५५६२०.३	५९९०००३.५
६	विज्ञापन कर	४००००.०	०.६४	४६०००.०	५१५२००.०	५६६७२०.०	६२३३९२.०	२५६५३१२.०
७	मनोरञ्जन कर	२३६०००.०	०.३८	२७१४००.०	३०३९६८.०	३३४३६४.८	३६७८०१.३	१५१३५३४.१
८	बहालविटौरी कर	१८१०५००.०	२.९१	२०८२०७५.०	२३३१९२४.०	२५६५११६.४	२८२१६२८.०	११६११२४३.४

९	प्राकृतिक स्रोत उपयोग तथा कवाडी कर (प्रदेश सरकारको निर्णय बमोजिम उठाउने प्राकृतिक श्रोतको रकम यहाँ समावेश गरिएको छैन)	६२१२७५०.०	९.९८	७१४४६६२.५	८००२०२२.०	८८०२२२४.२	९६८२४४६.६	३९८४४१०५.३
१०	अस्थाई तथा घुम्ति दैनिक तथा साप्ताहिक हाट, बजार, पसल तथा सेवा कर	१०३५२५५.०	१.६६	११९०५४३.३	१३३३४०८.४	१४६६७४९.३	१६१३४२४.२	६६३९३८०.२
११	सवारी पार्किङ्ग सेवा शुल्क	७८४७५०.०	१.२६	९०२४६२.५	१०१०७५८.०	११११८३३.८	१२२३०१७.२	५०३२८२१.५
१२	पर्यटन शुल्क	२०६२५०.०	०.३३	२३७१८७.५	२६०९०६.३	२८६९९६.९	३१५६९६.६	१३०७०३७.२
१३	दस्तुर तथा सिफरिस शुल्क							
१३.१	शुल्क तथा दस्तुर (घर नक्सा पास दस्तुर समेत)	५४६९७००.०	८.७९	६२९०१५५.०	७०४४९७३.६	७७४९४७१.०	८५२४४१८.१	३५०७८७१७.६
१३.२	सिफारिस शुल्क	१११९२८०.०	१.८०	१२८७१७२.०	१४४१६३२.६	१५८५७९५.९	१७४४३७५.५	७१७८२५६.०
१४	दण्ड सजाय तथा जरिमाना:	५३९७००.०	०.८७	६२०६५५.०	६९५१३३.६	७६४६४७.०	८४११११.७	३४६१२४७.२
जम्मा		**६२२३६२४२.४**	**१००.०**	**७१५७१६७८.७**	**८०१५५५३६.४**	**८८१७१०९०.०**	**९६९८८१९९.०**	**३९९१२२७४६.६**
उपभोक्ता लागत सहभागिता (औषत १० लाखका दरलू ११ वटा वडाको)		**११०००००.०**		**१२६५०००.०**	**१४१६८०००.०**	**१५५८४८००.०**	**१७१४३२८०.०**	**७०५४६०८०.०**
उपभोक्ता लागत सहभागिता समेतको जम्मा		**७३२३६२४२.४**	**१००.०**	**८४२२१६७८.७**	**९४३२३५३६.४**	**१०३७५५८९०.०**	**११४१३१४७९.०**	**४६९६६८८२६.६**

भाग ७ (सात)
शुझाव तथा निष्कर्ष

राज्यको पुन संरचना संगै नेपालको बर्तमान संबिधान तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन कार्यान्वयनमा आए पछि अधिकार सम्पन्न भएको स्थानीय सरकारको हैसियतमा कार्यरत फुङ्लिङ नगरपालिकाले स्थानीयबासीलाई सर्वसुलभ सेवा प्रवाह गर्ने र विकास अभियानलाई तिब्र पार्ने अभिप्रायले आफ्नो अन्तरिक आयस्रोतको खोजी, विस्तार गर्ने सिलसिलामा तयार पारिएको यो पहिलो राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रक्षेपण प्रतिवेदन हो । विगतमा परम्परागत रुपमा अवलम्बन गरिएका कर तथा राजश्व प्रणालिलाई बर्तमान संबिधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको मुल मर्म र भावना बमोजिम जस्ले बढी सेवा उपभोग गर्छ साथै जसको सम्पती गणनायोग्य छ उसैले बढी शुल्क वा कर तिर्नु पर्ने बैज्ञानिक र प्रगतिशिल कर प्रणाली भित्र समेट्नु आफैमा चुनौतिपूर्ण रहेको छ भने फुङ्लिङ नगरपालिका पनि यो चुनौति बाट मुक्त थप प्रयासको खाँचो छ ।

बदलिदो परिस्थिति बमोजिमका स्थानीय तह संचालनका लागि प्राप्त संघीय तथा प्रदेश ऐन कानून तथा स्थानीय स्तरमा फुङ्लिङ गाउँपालिकाले निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, कानून, निर्देशिका तथा कार्यविधिको अधिनमा रहेर सम्भावित राजश्वका विषयगत क्षेत्रको पहिचान गरी उक्त क्षेत्रका आधारमा सके सम्म बैज्ञानिक, व्यवहारिक र प्रगतिशिल रुपमा न्यूनतम र अधिकतम राजश्वका दर रेटहरू निर्धारण गरिएकोछ । यस अध्ययनको मुल लक्ष कर तथा गैरकर राजश्वका सम्भावित क्षेत्रहरूको यथार्थ पहिचान गर्ने साथै कर तथा राजश्व र सेवा शुल्कहरूलाई समय सापेक्ष बनाएर दायराहरूलाई फराकिलो बनाउदै स्थनीयबासीका आशा अपेक्षा र वर्तमान आवश्यकतालाई पुरा गर्ने गरी यस नगरपालिकालाई आर्थिक रुपले सक्षम र बलियो बनाउदै जाने रहेको छ ।

राज्यको पुनसंरचान बमोजिम स्थापना भएको यस फुङ्लिङ नगरपालिकाका मूख्य बजार तथा सहायक बजार क्षेत्रहरूमा दिन प्रतिदिन जग्गा जमिनको मूल्य अत्याधिक बृद्धि हुदै गएको भएता पनि अघिल्लो बर्ष बाटै सम्पति कर पूर्ण रुपले कार्यान्वयनमा आउन नसक्नु, सबै प्रकारका ब्यापार ब्यवशाय, उद्योग कलकारखानाहरू तथा सेवाका सबै क्षेत्रहरूलाई करको दायरामा नसमेटिनु साथै करको दायरा भित्र नआउनु, सेवा प्रवाहका चिज बस्तुको सेवा लागत मूल्य धेरै गुणाले बृद्धि भएको भएता पनि दक्ष जनशक्तिको अभावका कारण परम्परागत राजश्व नीति र प्रशासन बाट प्रगतिशिल रुपमा माथि उठ्न नसकेका कारण वर्तमान आन्तरिक आयले कार्यालयको सामान्य खर्च समेत धान्न सक्ने अवस्था देखिदैन भने भविश्यमा समेत नगरपालिका सँधै परनिर्भरताको जालो भित्र गुम्सिन बाध्य हुन सक्ने सम्भावना रहेको छ । अवका दिनमा यस अवस्था बाट मुक्त हुदै बदलिदो परिवेश र परिस्थिति संगै स्थानीय आर्थिक समृद्धिको मार्ग बलियो र प्रसस्त गर्न स्थानीयबासीले सहज रुपमा कर तथा राजश्व तिर्ने तथा सर्वसाधारण नागरिकले तिरेको कर तथा राजश्वलाई प्रत्यक्ष रुपले उनिहरूकै हितमा खर्च गर्ने दरिलो र विश्वाशिलो आधार निर्माण गर्ने वातावरण सिर्जना गर्न अनिवार्यछ । स्थानीय बासीको विश्वास जित्न सके साथै परिमार्जित ऐन नियम तथा प्रदेश कानूनले निर्धारण गरेका विषय बस्तुमा केन्द्रित रहि प्रस्ताव गरिए बमोजिमका दररेटहरू कार्यान्वनयमा ल्याउन सके यो नगरपालिका क्रमिक रुपले आत्मनिर्भर हुदै जाने तर्फ कुनै आशङ्का छैन । मुलत साविकमा अवलम्बन गरेका अभ्यासहरू समयको माग संगै प्रगतिसिल कर प्रणालि अनुसार बैज्ञानिक र समय सान्दार्भिक पार्ने प्रयास गरिएकोछ । चालू आ.व. मा गरीएको कर अभ्यास, छिमेकी गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरूले गरेको कर अभ्यास र प्रशासनलाई समेत मध्यनजर गर्दै भोलिका दिनमा आफ्नो खुट्टामा आफैँ उभिन सक्ने स्थानीय तहको रुपमा यस नगरपालिलाई स्थापित गराउन प्रस्ताव गरीएका राजश्वका क्षेत्र तथा दरहरूले सहयोग पुऱ्याउने कुरामा विश्वास लिन सकिन्छ । राजश्वका दर तथा दायराका सन्दर्भमा सिफारीस गरिरहंदा नगरवासीहरूको

सामर्थ्य र नगरबासीहरूको विकास प्रतिको चाहना समेतलाई सयय सन्दर्भ र परिस्थिति अनुकुल हुने गरी प्रस्ताव गर्ने प्रयत्न गरीएको छ । उपरोक्त कार्यहरूलाई कार्यान्वनयमा ल्याउन देहाय बमोजिका सुझाव तथा निष्कर्ष प्रस्तुत गरिएकोछ ।

१. यो राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन मुख्य गरी यस नगरपालिका बाट प्राप्त बस्तुगत विवरण, नगरपालिका तथा वडाकार्यालयको पछिल्लो अभिलेख, सम्बन्धित सरोकारवाला सँगको छलफल साथै मूख्य मूख्य स्थानहरूको स्थालगत अवलोकनका आधारमा वर्तमान बस्तुस्थितिको अध्ययन गरी तयार पारिएकोले यथार्थपरक र बस्तुनिष्ठ रहेको भएता पनि पूर्ण भने नहुन सक्छ । तथापि यस अध्ययन प्रतिवेदनमा प्रस्ताव गरिएका राजश्वका क्षेत्र र दरमा विद्यमान ऐन कानूनको क्षेत्राधिकार भित्र रहि स्थानीय आवश्यकता बमोजिम दरहरूमा थप परिमार्जन र संशोधन गर्न नगरपालिका स्वतन्त्र छ ।
२. नगरपालिकाबासीहरूलाई करको दायरामा ल्याउन जनचेतनामुलक कर शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने अवस्था रहेकोछ ।
३. प्रस्तावित तथा प्रक्षेपित राजश्वका स्रोत, क्षेत्र, दररेट हरूलाई जनताको आफ्नै क्षेत्र, स्रोत र दररेट भएको यथार्थ जानकारी गराउन र कार्यान्वनयमा ल्याउन स्थानीय आर्थिक विधेयक तथा कर तथा राजश्व सङ्कलन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि तयार पारि कार्यान्वनयमा ल्याउनु पर्ने अवस्था देखिएकोछ ।
४. यस नगरपालिकाको विभिन्न क्षेत्रमा छरिएर रहेका उद्योगि, व्यापारी तथा व्यवसायी साथै हाटबजार लाग्ने स्थानमा कारोवार गर्ने व्यापारि तथा व्यवशायीहरू पूर्ण रुपले करधार भित्र समाहित भएको नपाईएकाले सवैलाई कारको दायरा भित्र ल्याउन अनिवार्य रहेको साथै दैनिक सम्बन्धित व्यवसायीले हाटबजारको प्रयोग गर्दा उत्पादन हुने फोहोर र त्यसले वातावरण र सरसफाईमा पार्ने असर समेतलाई ध्यानमा राखि त्यसको सामाधान तर्फ कृयाशिल हुने वातावरण सृजना गरि सवै लाई सहज रुपले करको दायरा भित्र ल्याई राजश्वमा थप बृद्धि गर्न हाटबजार कर लाई थप प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन उपयुक्त हुने देखिन्छ ।
५. व्यापारी, व्यवसायी लगायत सेवामुलक निकायहरूमा कर तिर्ने बानिको विकास नभैसकेको वर्तमान परिवेशमा विषयगत टोलीहरू बनाएर कर तथा राजश्व असूली गर्दा अपेक्षीत नतिजा प्राप्त हुन सक्ने सम्भावना रहेको छ । उल्लेखित कार्यकालागि आवश्यक स्थानीय नीति नियम वा कर तथा राजश्व कार्यबिधि बनाएर स्थानीय स्तरमा गठन भएका भए सोहि लाई तथा गठन नभएको भए आवश्यक व्यवस्था गरी सम्बन्धित संघ सस्थाको सहकार्यमा व्यवस्थापन गर्न सके थप उपयुक्त र उपलब्धिमुलक हुने देखिन्छ ।
६. आफुले उत्पादन गरेको फोहोरमैलाको उपयुक्त व्यवस्थापन गर्नु पूर्ण रुपले आफ्नै जिम्मेवारी हो । आफुले उत्पादन गरेको फोहोरमैला आफैंले व्यवस्थापन गर्न नसके व्यवस्थापन गरिदिनेलाई सेवा शुल्क तिर्नु अनिवार्य मात्र होईन कर्तब्य पनि हो । तसर्थ नगरपालिकाले सुरुको अवस्था देखिनै स्थानीयबासिलाई यस विषयमा जानकारी गराउदै भविश्यमा फाहोरमैलाले पार्ने सम्भावित खतरालाई न्यूनिकरण गरी सफा, सुन्दर र सभ्य नगरपालिकाको रुपमा विकास गर्न प्रारम्भ बाटै यस प्रतिवेदनमा प्रस्ताव गरिएको सफाई शुल्कलाई सेवा प्रवाह संग अवाद्ध गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन अनिवार्यछ ।
७. नगरपालिका क्षेत्रभित्रका कृषि तथा पशुपालनको व्यवसायिककिरण, पर्यटकीय संभावना बोकेका क्षेत्रहरूको थप पहिचान, स्थापित भएका तथा हुने उद्योग व्यवसायको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरी नगरपालिकाको आम्दानी थप बढाउन सकिन्छ । जसका लागि नगरपालिका आफैले र सहयोगी हात साथै व्यवसायि र उद्यमिहरूको पहलमा नगरपालिका क्षेत्रमा सम्बन्धित क्षेत्रको विकास र बिस्तारका लागि काम गर्न सकिने देखिन्छ
८. वर्तमान ऐन कानून बमोजिम सम्पति कर लाई व्यवस्थित बनाउनकालागि नगरपालिका आन्तरिक व्यवस्थापनको हिसावले बलियो बन्न अनिवार्यछ । तसर्थ नगरपालिकाबासीहरूको यथार्थ सूचना र बस्तुगत विवरण तयार पार्ने कार्यमा

थप कृयाशिल भई स्वघोषणाको माध्यमबाट कर तथा राजश्वको मार्ग सहज बनाउने तर्फ विशेष ध्यान पुऱ्याउन अनिवार्य छ ।

९. सके सम्म जुन विषयगत क्षेत्र बाट कर तथा राजश्व सङ्कलन गरिएको हो उक्त क्षेत्र बाट भएको आयलाई सकेसम्म सोहि क्षेत्रको विकास निर्माणमा खर्च गर्ने नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी सोहि बमोजिम कार्यान्वनय गर्न सके समग्रमा स्थानीयबासिको जनप्रतिनिधि र स्थानीय तह प्रतिको विश्वासमा बढोत्तरी हुने र नगरपालिकाको समृद्धिको मार्ग प्रशस्त हुने सम्भावना रहेकोछ

१०. विषयगत क्षेत्रको आधारमा सवै विषयगत क्षेत्र बाट भन्दा बढि कर बुझाउने कम्तिमा २-२ जना करदाताहरूलाई सम्मान गर्ने नीति अवलम्बन गर्न उपयुक्त देखिन्छ ।

११. आर्थिक बर्षका विभिन्न चरणमा कर तथा राजश्व नियमित बुझाउने करदातालाई बिशेष ब्यवस्था गरी निस्चित प्रतिसत छुटको ब्यवस्था प्रस्ताव गरिएकोलाई सो प्रस्तावित ब्यवस्था भन्दा नघट्ने गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन अनिवार्य देखिन्छ

१२. कृषि ब्यवशायलाई प्रभावकारी बनाउन तथा उत्पादकत्वमा आधारित ब्यवसायिकिकरण गर्न कृषि औजारहरू तथा मलखादहरू सहुलियत रुपमा तथा सिचाईको उपुयक्त ब्यवस्थापन गरी सहज रुपमा उपलब्ध गराउन सके कृषि क्षेत्र र जग्गा जमिन तथा मालपोत वा सम्पति कर तिर्न स्थानीयबासी उत्साहित हुने अवस्था देखिन्छ ।

१३. नगरपालिका क्षेत्र भित्र रोजगारमुलक नयां उद्योग, ब्यापार तथा ब्यवशाय गर्न इच्छुक ब्यक्ति वा सस्थाहरूलाई निस्चित अवधि सम्म निस्चित प्रतिसतले कर तथा शुल्कमा विशेष छुट र सहुलियतको ब्यवस्था गर्न सके यस नगरपालिकाको आर्थिक विकासको बाटो फराकिलो हुदै जाने अवस्था रहेकोले सोहि बमोजिमका नीति कार्यक्रम अगाडि सार्न सुझाव गरिन्छ ।

१४. सवै उद्योगि ब्यापारी तथा ब्यवशायीले एक निस्चित प्रतिसत रोजगारी श्रृजना गरेमा सम्बन्धित उद्योगि, ब्यापारी तथा बयवशायीलाई एक निस्चित प्रतिसत रकम कर तथा राजश्वमा छुट दिन गरेका प्रस्ताव कार्यान्वयनमा ल्याउन सके रोजगारी श्रृजनाको एक दरिलो आधार निर्माण हुने कुरामा विश्वस्त हुने अवस्था देखिन्छ ।

फुङ्लिङ नगरपालिकाका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा नगरबासीको एकतावद्ध प्रयासमा
यस नगरपालिकाको समृद्धिको मार्ग प्रसस्त हुन सकोस
यहि शुभकामनाका साथ
धन्यवाद

अनुसूची